

Eubomír STANČEK

S JEŽIŠOM K OTCOVÍ

C

ĽUBOMÍR STANČEK - S Ježišom k Otcovi

Ľubomír STANČEK

S JEŽIŠOM K OTCOVI
„C“

Vydal
Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka
Spišská Kapitula – Spišské Podhradie
2002

ĽUBOMÍR STANČEK - S Ježišom k Otcovi

NIHIL OBSTAT:

Spišská Kapitula 7. 1. 2002

Mons. ThDr. Štefan Sečka, PhD.

IMPRIMI POTES:

Bratislava 10. 1. 2002

6/2002

P. ThLic. Augustín Slaninka, CM
provinciálny superior

IMPRIMATUR:

Spišská Kapitula 11. 1. 2002

202/2002

Mons. prof. ThDr. František Tondra
sídlný biskup spišský

© P. doc. ThDr. Dr. Ľubomír STANČEK, PhD., CM

Fotografia: Mgr. Ľubomír Kaľavský

Jazyková úprava: Agnesa Buriková

ISBN: 80-7142-096-4

EAN: 9788071420965

Úvod

Apoštol Pavol nás povzbudzuje, aby sme prijali službu ohlasovaného slova v Cirkvi, uskutočňovanej po celé generácie, a tak prinášali hojné ovocie osobného i spoločného života:

„Bratia, pripomínam vám evanjelium, ktoré som vám hlásal a vy ste ho prijali, zotrúvate v ňom a prostredníctvom neho dosahujete spásu, ak sa ho držíte tak, ako som vám ho hlásal, ibaže by ste boli nadarmo uverili. Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem, že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem.“ (1 Kor 15, 1-4)

Ježišovo poslanstvo o Bohu je pre ľudí všetkých čias radostnou zvesťou. Ježiš totiž ohlásil Božie kráľovstvo ako nový a konečný Boží zásah, ktorý má moc pretvárať nielen svet, ale predovšetkým ľudské srdcia. V tomto zmysle je spása vrcholom a stredom Kristovej blahozvesti. To znamená veľký Boží dar, za ktorý treba pokladať nielen oslobodenie od všetkého, čo človeka utláča, ponizuje, zotročuje, ale predovšetkým od hriechu a od Zlého. Toto oslobodenie prináša radosť, ktorú človek dosahuje z poznania Boha, že Boha vidí a v Bohu s dôverou spočíva.

Zárukou autenticity ohlasovaného slova je Magistérium Cirkvi, ktoré bdie nad obsahom ohlasovaného slova. A tak sa napriek dejinným zlomom zachovala pravá sila Slova. Je úlohou ohlasovateľov, aby v tom ktorom čase našli vhodnú a zrozumiteľnú formu a spôsob ohlasovania pre svojich súčasníkov. Toto ohlasovanie má čo najviac osvetľovať vieru a podporovať osobný kresťanský život i život celého kresťanského spoločenstva. Toto sa autorovi podarilo vynikajúco sklbiť v tejto knihe.

Autor pripravil ďalšiu sériu úvah v službe slova liturgického roku C. Sú potvrdením invencie autora a starostlivej prípravy do kazateľskej služby. Môžu byť veľmi dobrou inšpiráciou pre tých, ktorí sú poverení službou slova, ale čerpať z nej môžu všetci.

Mons. Štefan Sečka

Prvá adventná nedeľa "C"

Lk 21,25-28.34-36

S nádejou začíname nový cirkevný rok

Význam a potreba nádeje na začiatku nového storočia.

Čo vyvolávajú v našich mysliach a srdciach slová ako začiatok, štart, nástupišť, prvá nedeľa nového cirkevného roka? Zaiste v každom z nás niečo iné. Jeden je veľký optimista, s nadšením a elánom znova ako pred rokom začína s veľkými plánmi a predsavzatiami, hoci tie spreď roka nedokončil, nesplnil alebo len časť, len krátko. Druhý, známy ako pesimista, už pri týchto slovách rezignuje, stráca chuť, elán, nadšenie, bojí sa, chce mávnuť rukou, hovorí o sebe, že je slaboch, vzdáva sa. Realista sa najprv zastaví, nájde si čas, premýšľa, hodnotí, porovnáva, zvažuje, a až potom si niečo stanoví, určí, rozhodne sa pre niečo. A čo ja?

Začíname nový cirkevný rok. Bezduchosť a indiferentnosť kresťanovi nepristane, dokonca by to mohlo byť vážnym previnením.

Každému z nás si má vyprosiť «nádej».

Oprieť sa môžeme o slová Pána Ježiša: „...*vzpriamte sa, zodvihnite hlavu, lebo sa blíži vaše vykúpenie*“ (Lk 21,28).

V tomto cirkevnom roku sa čítajú texty evanjelia sv. Lukáša evanjelistu. Hneď na začiatku roka nám Lukáš opisuje udalosti posledných čias, ktorým budú predchádzať rôzne znamenia. Druhý príchod Syna človeka bude dôkazom toho, čo učil a robil pri prvom pobyte medzi ľuďmi, keď prijal prirodzenosť človeka. Druhý príchod bude v znamení súdu a zavŕšenia. Ježiš tým, čo budú žiť podľa jeho slov, hovorí o nádeji, že nebudú vydaní mocnostiam ničenia a skazy. Silu vydržať kresťan nečerpá z filozofických alebo politických hesiel, ale z Kristovho slova. Veriaci kresťan si nerobí o svete a o sebe samom nijaké ilúzie. Vie však viac, než sa môže dozvedieť z masmédií. Verí, že ako Boh stvoril svet a človeka, tak musí prísť koniec. Boh, ktorý je «láskavý», právom bude žiadať od neho, aby splnil vôľu Božiu. Boh mu pripraví odmenu. Nečinnosť človeka bude potrestaná. Nádej a budúcnosť sú len vo výmene dávania a prijímania a táto výmena je známkou pravého života.

Aj dnes je aktuálna výzva: „**Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neotŕaželi obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, aby vás onen deň neprekvapil**“ (Lk 21,34).

V živote kresťana má nádej na začiatku cirkevného roka svoje opodstatnenie. Život človeka sa nekončí na zemi. Naším očakávaním je radostná skutočnosť, ktorá má prísť. Smrť pre kresťana nie je definitívny koniec, len ukončenie života na zemi, pretože Boh sám slúbil večný život. Kto verí vo večný život, žije v nádeji. Nádej je pre kresťana spolu s vierou a láskou podstatou života. Je to prísľub: „**Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás vo svojom veľkom milosrdenstve vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej, pre neporušiteľné, nepoškvrnené a nevädnuce dedičstvo**“ (1Pt 1,3-4). Nádeji venujme pozornosť, keď sa niečo začína alebo očakáva. Náš Boh je „**Boh nádeje**“ (Rim 15,13), Boh, ktorý „dáva“ nádej a ktorý otvára človeka pre budúcnosť. Nádej posúva k optimistickej budúcnosti.

Čím viac pestujeme nádej, tým viac sa obohacujeme. Nestratit nádej ani v ťažkých situáciách si vyžaduje upevňovať sa vo viere a láske. Nádej sa znázorňuje ako kotva. Nie je to najlepší symbol. Lepšia by bola lodná plachta. Kotva drží loď na jednom mieste, lodná plachta posúva loďou, plaví sa morom a unáša ju k brehu. Nádej je to, čo nás posúva vpred. Keby nebolo nádeje, všetko by sa zastavilo. Čím by boli viera a láska bez nádeje počas života zemi? Človek nádeje šíri nádej. Nádej dáva silu, chuť a odvahu. Človek nádeje rýchlejšie a bez ujmy dokáže splniť poslanie. Svet potrebuje nádej tak, ako potrebuje chlieb. Ku kresťanstvu je nádej tak potrebná ako slnečné svetlo pre život. Rodičia majú povinnosť učiť deti osvojiť si nádej skôr, ako nasýtiť svoj žalúdok. Žiak potrebuje nádej skôr, ako prijme vedu. Starší, skôr ako odídu na dôchodok, musia prijať nádej. Bez nádeje sa nedá žiť. Dá sa uskromniť, obmedziť v živote, ale nemať nádej by znamenalo zo života urobiť zaživa peklo. Chorý keď má nádej, vie, že aj keď zomrie, život sa smrťou nekončí. Dá sa žiť bez priateľa, ale nie bez nádeje.

Problémom našej budúcnosti nie je Boh. Problémom sme si sami. Pre človeka, ktorý si zaťažuje srdce nejakou nestriednosťou, je to rovnako nebezpečné, ako sa opiť alkoholom. Nádej sa nezhoduje s odkladaním: potom prestanem piť, potom už nebudem lenivý, potom, keď pôjdem do dôchodku, nájdem si čas na Boha...

O Sparťanovi Archiášovi sa rozpráva udalosť. Počas jednej hostiny prišiel posol z Atén s listom od priateľa s prosbou, aby si list ihneď prečítal. Archiáš list

odložil so slovami: „List počká do rána.“ Rána sa nedožil. Počas hostiny bol zabitý najatými vrahmi. V liste bolo napísané: „Archiáš, upozorňujem Ťa, aby si ihneď odišiel z domu, kde na Teba čakajú najatí vrahovia.“

Nádej nie je priateľkou odkladania dôležitých vecí. Už zajtra môže byť neskoro. Kto má istotu, že sa dožije konca adventu a už nehovoriac o konci cirkevného roka? A naše srdcia sú obťažované nielen obžerstvom, opilstvom, či starosťami o tento život. Je správne, že už dnes, teraz bdieme, modlime sa, aby sme mohli uniknúť všetkému tomu, čo má prísť, a v nádeji sme sa mohli postaviť pred Syna človeka.

Veľkým nebezpečím je odkladať s priateľstvom s Bohom na zajtra. Naopak, naša nádej v Boha dáva našim plánom a predsavzatiam silu, že ich zvládneme, že budú nám na osoh a radosť.

Náš pohľad do budúcnosti je pokojný vtedy, keď sme plní nádeje. Náš život vyvrcholí vo chvíli, keď príde chvíľa nášho stretnutia s Bohom, o ktorej nič nevieme. Žiť v spojení s Bohom, je naša nádej, že žijeme správne. Takýto život je najlepšia príprava na slávnosť Narodenia Krista i na našu smrť. Je životnou múdrosťou radšej veriť Bohu než ľuďom.

Kňaz Marián Bendyk v knihe *Žiť evanjelium* (Krakov 1997, s. 6) spomína na stretnutie so záhradníkom na poloostrove jazera Como. Na úpäti hory je samota Willa Acronati. Býva v nej iba starý záhradník. „Ako dlho tu bývate?“ - „Dvadsať štyri rokov.“ - „Koľkokrát bol za ten čas tu majiteľ?“ - „Štyri razy.“ - „A naposledy?“ „Pred dvanástimi rokmi,“ odpovedal záhradník. „Je pravdou, že väčšinou som tu sám. Veľmi zriedka tu zavíta hosť.“ Kňaz si všimol, že záhrada, dom a okolie sú upravené a pekne udržiavané. Poznamenal: „Je tu tak všetko v poriadku, akoby mal majiteľ prísť už zajtra.“ Starý záhradník sa usmial a poznamenal: „Nie zajtra, dnes, pán môj, dnes!“

Memento, s ktorým sa zhodujeme na začiatku cirkevného roka.

Boh chce, aby sme boli realisti a boli vždy pripravení. Žíme v nádeji, že všetko čo robíme, robíme na oslavu Boha a svoju spásu.

Amen.

Druhá adventná nedeľa “C”

Lk 3,1-6

Advent a cesta

Stále aktuálny hlas prorokov vyzýva urobiť zmenu životnej cesty smerom k Bohu, blíznym i sebe samým.

Čo zvyčajne robievate, keď očakávate vzácnu návštevu? Zaiste sa postaráte o príjemné prostredie, pohostenie, atmosféru. Pripravujeme sa na sviatky Narodenia Pána Ježiša. Stačí len nakúpiť darčeky, upratať byt, pripraviť bohatý stôl? Kresťan katolík čas adventu využije správne. Na pomoc mu prichádzajú slová proroka Izaiáša, ktoré pripomína sv. Ján Krstiteľ.

„Hlas volajúceho na púšti: „Pripravte cestu Pánovi...” (Lk 3,4).

Slová adventných prorokov Izaiáša i Jána Krstiteľa o „hlase“ majú význam v každom čase až do druhého príchodu Božieho Syna. Nielen v historickom advente pripravovali židovský národ na narodenie Ježiša Krista, ale sú v životnom advente pre každého človeka stálou výzvou žiť podľa Božích príkazov. Hlas z púšte má svoju váhu a význam. ***„Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom skrze prorokov. V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi“ (Hebr 1,1).*** A tento hlas je najväčší. Tento hlas sme povinní prijímať. Od neho závisí naša spása. Sv. Lukáš na tento hlas kladie dôraz. Adventná liturgia žiada, aby sa advent tak prežíval, ako ho prežíval vyvolený národ až do Jána Krstiteľa, keď sa na príchod Mesiáša pripravovali. A od Jána Krstiteľa až do konca čias advent liturgický pripomína ľuďom, že ich životný advent skončí stretnutím s Ježišom Kristom, Sudcom živých i mŕtvych. Hlas na púšti znamená hlas Cirkvi. Púšťou sa rozumie prostredie, kde učenie o Bohu má ťažkosti, je odmietané, neprijímané. Boží hlas aj v takomto prostredí má svoje opodstatnenie. Hoci len v oázach, ale možno ho počuť. Aj do oázy, kde je život, sa musí budovať cesta a starať sa o jej údržbu. Liturgický advent je časť z liturgického roka, ktorý má významnú úlohu. Nielen pripraviť veriacich na slávnosť Narodenia Pána Ježiša, ale aj upozorniť na význam prežívaného života. Cirkev má pripomínať, učiť, ohlasovať povinnosti a práva, ktoré má kresťan poznať a žiť, pretože sú stanovené Bohom.

Ján Krstiteľ svojím príkladom života a verejným vystúpením splnil svoju úlohu predchodcu Pána Ježiša. Ukázal, čo znamenajú slová „**vyrovnajete mu chodníky! Každá dolina sa vyplní a každý vrch a kopec zníži. Čo je krivé, bude priame, a čo je hrboľaté, bude cestou hladkou**“ (Lk 3,4-5). Splniť Jánove slová si nevyžaduje tak fyzické sily, skôr zmenu života k Božiemu slovu. Dnešného človeka možno prirovnať k oáze, ku ktorej cestu zavial vietor pieskom. Oáza je odtrhnutá od sveta. Človek uzavretý do svojho egoizmu pretrhol kontakt s Bohom. Človek skomplikoval svoje cesty páchaním hriechu a stali sa labyrintom. Výzva sv. Jána Krstiteľa je stále časová. Nepriechodnosť ciest spôsobujú hriechy, na ktoré výzvy adventných kazateľov musia konkrétne poukázať. Prekážky na ceste musia nazvať priamo a jasne. Hriech konkrétne analyzovať po mene: pýcha, uštipačnosť, zneužívanie, krivda, klamstvo, lenivosť, pokrytectvo, povrchnosť, nedostatočné zriekanie sa a ovládanie, či už od jedla, pitia... Každý prežíva aj svoj životný advent.

Advent u kresťana nesmie zostať na indiferentnej rovine. Volá po usporiadaní konkrétnych odpovedí. Nenazývajte sa kresťanmi, ak odmietame hlas Cirkvi, ktorá je hlasom adventných kazateľov. Očakávame predsa stretnutie s Bohom. Nielen v jasliach počas sviatkov, ale stretnutie so živým Bohom, Sudcom. Advent je čas činu. Skôr než budeme venovať pozornosť ako a čím obdarovať blížneho, máme si dať do poriadku svoj vzťah k Bohu. Ak túto postupnosť nezachováme a nesplníme, advent liturgický budú tvoriť len bezduché obrady a náš životný advent bude iróniou, urážkou Boha.

Výzvy prorokov možno vidieť v našom živote v štyroch oblastiach.

Na prvú upozorňujú slová: „**Každá dolina sa vyplní**“ (Lk 3,5). Človek si musí uvedomiť, že Boh mu určil cieľ a zmysel života. Od narodenia až po smrť prechádza akoby dolinou, ktorú má vyplniť svojím životom tak, aby sa to zhodovalo s vôľou Božou. Má to byť život viery, nádeje a lásky. Život človeka má hovoriť, že žije s Bohom a v Bohu.

Predstavme si chorého človeka. Má perfektnú starostlivosť, ale v jeho očiach chýba iskra života. On sa aj usmeje, ale aký je to úsmev? Človek, čo nežije s Bohom, nemá v srdci pravý pokoj. Ak mu chýba tento vzťah, nenájde uspokojenie nikde a v ničom. Prečo ľudia šomrú, páchajú samovraždy, hovoria o eutanázii? Učenie Krista dáva svetlo, chuť, silu, zmysel do života. Toto údolie má byť poznačené pokáním a ľútosťou nad spáchanými hriechmi,

túžbou po večnom živote s Bohom. To platí pre starých i mladých. Advent je výzvou pre všetkých.

Druhú oblasť adventu pripomínajú slová: „**Každý vrch a kopec sa zníži**“ (Lk 3,5). Ak pozorujeme hory, vidíme, že jeden kopec neraz zacloní druhý. Na ceste k Bohu môžu to byť ľudia, veci i udalosti, ktoré nám zakryjú Boha. Dokonca môžeme si to spôsobiť aj sami svojím „ja“. Pýcha sa postará o to, aby sa vypínala a neuznala autoritu Boha, alebo sťažila kontakt s Bohom. Na Boha musíme vždy „vidieť“. Všetko sa musí znížiť: vrchy pýchy, kopce chýb a slabostí.

Tretia oblasť výziev adventných prorokov je vyjadrená slovami: „**Čo je krivé, bude priame**“ (Lk 3,5). Prečo sú dnes diaľnice? Po cestách plných zákrut a nižšej kvality sa do cieľa ide ťažšie, dlhšie a jazda je náročnejšia. V duchovnom živote robí hriech životnú cestu ťažšou. Hriech je možné prirovnať k zákrute. Čím dlhšie žijeme v hriechu, cesta života sa stáva obťažnejšou. Hriech nás vzdďaľuje od Boha. Advent je čas, kedy sa máme zrieknuť hriechu. Vtedy cesta k Bohu a náš život sa dá prirovnať k slovám, že krivé sa stane priamym.

Posledná výzva znie: „**Čo je hrboľaté, bude cestou hladkou**“ (Lk 3,5). Na nerovnej ceste dochádza k rýchlejšiemu opotrebovaniu auta, aj chodcovi sa ide horšie. V duchovnej oblasti si uvedomujeme, že každý náš hriech, nevernosť, zanedbanie dobra, chyba a omyl sa vpíšu do nášho života. Čas ukáže na našom správaní a charaktere všetko zlo skryté i verejné. Pod vplyvom hriechu sa človek vo svojom správaní stáva tvrdším. Reakcie, vystupovanie, slová, gestá spôsobujú tak ujmu na spoločenskom šťastí i duchovnom živote. Bohu, ktorý je Láska, opätujeme lásku.

Advent nie je čas nič nerobenia, alebo len materiálneho zabezpečenia sa na sviatky Narodenia Pána Ježiša. Advent je čas práce na sebe. Preto sa v tomto čase mnohí zriekajú dovolených a príjemných vecí, ako napríklad fajčenia, hlučných zábav a pod. V advente môžeme prehodnotiť vzťahy, postoje, svoj život.

John Powell v jednej svojej knihe spomína hriešnu ženu. Sama si uvedomila, že takýto život nemá zmysel a rozhodla sa spáchať samovraždu. Ako tak kráčala po opustenej pláži k moru, v ktorom sa chcela utopiť, počula v sebe hlas, ktorý jej kázal zastaviť, otočiť sa a pozrieť sa za seba. Keď to urobila, videla stopy jej nôh, ktoré vlny zmývali z piesku. Na to počula: „Tak ako voda mora ničí tvoje stopy v piesku, tak moja láska a milosrdenstvo zmývajú celú tvoju hriešnu minulosť. Chcem, aby si žila

a milovala, a nie aby si umrela.“ Žena inštinktom vycítila, že ku nej hovoril Boh. To bol začiatok zmeny jej života.

Advent veriaci využíva na prípravu ku sviatkom pokoja a lásky. Boh pozýva a my odpovedáme.

Ježiša chceme prijať ako priateľa a brata. Nezatvoríme pred ním dvere a ani srdce. Naopak. Už dnes skvalitníme svoj advent v konkrétnej veci.

Amen.

Tretia adventná nedeľa “C“

Lk 3,10-18

Zužitkovať advent

Každý jednotlivo a všetci spoločne využime advent.

Tretiu adventnú nedeľu v liturgii voláme “Laetare“ – “Raduj sa“. Výzva Cirkvi radovať sa už dnes, nie iba potom cez sviatky, je správna. Koľkí spomedzi nás hneď poznamenajú: Môžem sa radovať, keď mám problém, ktorý mi bráni radovať sa? Radosť je potrebné správne pochopiť. Radosť nie je kvet, ktorý môžeme odtrhnúť na lúke či kúpiť si v kvetinárstve. (Porov. P. Siostryonek: Radovať se?). Radosť je stav vnútra človeka, o čo sa musí človek pričiniť. Sv. Gregor Veľký učí: „Duša nemôže byť bez radosti. Keď človek nedá pozor, začne ju hľadať vo veciach menej vznešených.“ Preto radosť často neprináša radosť, ale sklamanie. Nemožno nájsť radosť tam, kde nemôže byť.

Zástup, ktorý prichádza za Jánom Krstiteľom, sa právom pýta: „**Čo teda máme robiť (Lk 3,10)?**“

Ján ľudí prichádzajúcich za Ježišom, a sú medzi nimi mýtnici i vojaci, nenapomína. Naopak, ukazuje im na Krista. Ich srdce sa dotkli Jánove slová

a pýtajú sa: „**Čo teda máme robiť**“ (Lk 3,10)? Keď sa Božia milosť dotkne srdca, pobáda človeka, aby konal. Kresťanstvo nie je poduška, na ktorej možno pokojne spať. Kresťanstvo je energia, sila, činnosť. Preto mnohí sa vtedy pýtajú podobne ako sv. Pavol: Čo ďalej? Tak ako sa pýtali po prvej kázni Petra svedkovia zoslania Ducha Svätého: „**Čo máme robiť**“ (Sk 2,37)? Ján Krstiteľ na otázky pripomína slová prorokov. Nielenže dáva rady k náprave života, ale najmä poukazuje na očakávaného Mesiáša. Pravá radosť sa dá zažiť jedine v spojení s Mesiášom. Hovorí o Ježišovi, ktorý nebude len volať k pokániu, ale ktorý bude môcť odpustiť hriechy. Pravú radosť nespozná človek v stave hriechu. Obrátiť sa a začať žiť ako kresťan. Ján vyzýva ku skutkom kresťanského milosrdenstva: „**Kto má dvoje šiat, nech dá tomu, čo nemá nijaké, a kto má jedlo, nech urobí podobne**“ (Lk 3,11). Ján, podobne ako Ježiš, nikoho nevylučuje. Mýtnici považovaní za verejných hriešnikov dostávajú odpoveď: „**Nevymáhajte viac, ako vám určili**“ (Lk 3,13). A vojakom pripomína: „**Nikoho netrápte, nikomu nekrivdíte a buďte spokojní so svojím žoldom**“ (Lk 3,14). Ján hovorí konkrétne a ukazuje, čo musia všetci urobiť, ak chcú byť šťastní. Nič nové? Proroci učili podobne. A Ježiš na hore pripomína zástupu, že láska k blížnemu je podmienkou i znakom pravej lásky k Bohu.

Advent liturgický i životný znova a znova upozorňuje zrealizovať Jánom doporučené poučenie. Nikdy nebude šťastný sebecký človek. Boh od nás nežiada zmenu zamestnania, ale zmenu zmýšľania. Mýtnik nech je dobrým mýtnikom a vojak dobrým vojakom. Nezáleží od zamestnania, ale od toho, v akom vzťahu k Bohu ho robíme. Ján nielen vyznal: „**Ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi**“ (Lk 3,16), ale slová potvrdzuje skutkami. Je to nielen adventná, ale stála výzva k pokore. Jánov zovňajšok je drsný, ale jeho posolstvo je pravdivé.

Zmena sa očakáva aj od nás. Advent ako príprava má byť čas radosti. Radovať sa len niekoľko dní počas sviatkov Narodenia Pána by bolo málo. Jánove slová sú výzvou už dnes a ku skutočnej zmene života. Je čas sa pýtať: „**Čo teda máme robiť**“ (Lk 3,10)? Máme dostatok skúseností s hľadaním podnetov k radosti. Urobme zmenu v hľadaní. Radosť nájdeme len tam, kde je Boh.

Koľko ľudí už krútilo hlavou nad príbehom Imda Al Hefeda. Hnaný vidinou bohatstva opustil svoje pole na brehu Hindu a šiel do sveta hľadať drahokamy. Po rokoch blúdenia, sklamaný zbytočným hľadaním šťastia a radosti, spáchal

v Barcelone samovraždu. Dedič jeho majetku si všimol zvláštnych čiernych kamienkov v riečke, ktorá pretekala Al Hefedovou záhradou. A tak začala éra známych diamantových baní.

Advent je poklad radosti. Kde, kedy a prečo hľadáme radosť? Odložme hriech. Hlavné hriechy nikomu natrvalo neposlúžia na radosť. Prinášajú len sklamanie a bolesť. Stačí málo, a radosť je na dosah ruky. Ján Krstiteľ nežiadal niečo nemožné. Kristus chce, aby každý človek bol šťastný. Preto prišiel na svet. Pre naše šťastie a radosť rok čo rok slávime liturgiu adventu. Len radostne prežitý advent je zárukou, že prežijeme sviatky Narodenia Pána Ježiša v radosti.

To je dôvod pre radosť už dnes. Každý má svoje ťažkosti. Jedine viera prináša radosť. Je to ako s mimoúrovňovými križovatkami. Jedna ide cez druhú, ale len jedna je najvyššie a iné ju nemôžu prekryť. Keď srdce patrí len Bohu, raduje sa a nič a nikto mu túto radosť nemôže zobrať. K tejto skúsenosti prišli mnohí.

Jedným z nich je sv. Augustín. Túžil po šťastí tam, kde ho nájsť nemohol. Šťastným ho neurobila ani žena, s ktorou mal syna. Múdrost', ktorú hľadal u svojich učiteľov a tam, kde myslel, že ju nájde, nenašiel.

Až keď Božím riadením počúva kázne biskupa Ambróza, spoznáva, čo hľadá. Sú to aj modlitby sv. Moniky, ktorá 16 rokov sa modlí za syna. Vo svojej knihe *Vyznania* píše o tom, v akom stave bol, keď v jednej chvíli nemôže udržať svoj plač a volá: „Pane! Ako dlho budeš ešte na mňa zlý?“ Ako tak plakal, počul hlas dieťaťa, ktoré hovorilo: „Vezmi a čítaj.“ Keď prišiel domov, vzal prvú knihu a bolo to Sväté písmo. Otvoril ju na mieste, kde boli slová z Knihy Rimanom: „Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhodme teda skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla. Žime počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, nie v svároch a žiadostivosti, ale oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí“ (*Rim 13,12-14*).

Nielen Augustín, ale mnohí po ňom a rovnako každý z nás môže začať nový život. Advent ako príprava na najkrajšie sviatky, sviatky pokoja a radosti, sú vecou aj našej cti a vernosti.

Radosť je stav vnútra človeka. Cirkev sa raduje, lebo sa obnovuje pokáním. So symbolom radosti “zlatou ružou” sa v Cirkvi stretávame už tisíc rokov. Pápež Ján Pavol II. “zlatou ružou” obdarúva mnohé baziliky a vzácne chrámy na znak svojej vdácnosti. Ježiš chce každého z nás obdarovať niečím viac, ako je “zlatá ruža”. Ponúka nám pravú radosť už dnes.

Amen.

Štvrtá adventná nedeľa “C”

Lk 1,39-45

Mária a advent

Miesto Panny Márie v advente historickom, liturgickom a našom životnom.

Nad vchodom na portáli Kostola sv. Martina v Krakove je veľavravný nápis: „Frustra vivit, qui nemini prodest.“ – „Nadarmo žije, kto nikomu nepomáha.“ Advent bez Panny Márie si vieme veľmi ťažko predstaviť. Panna Mária zohráva nenahraditeľnú úlohu v historickom advente ako tá, čo dala súhlas, aby sa Ježiš počal v jej lone a umožnila, aby sa predpovede prorokov stali skutočnosťou. Rovnako Panna Mária je hviezdou na liturgickom adventnom nebi. Cirkev nielen sviatkom jej nepoškvrneného počatia, ale i textami adventných piesní, čítaní zo Svätého písma, rok čo rok veriacim pripomína pomoc Panny Márie pripraviť sa na sviatky čo najlepšie. A vieme si vo svojom životnom advente predstaviť lepšiu pomocníčku, istejšiu radkyňu ako Pannu Máriu?

Pripomína nám to aj sv. Lukáš evanjelista: „*V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji*“ (Lk 1,39).

Liturgiu poslednej adventnej nedele, ktorá zapadá do obdobia, keď zima ako ročné obdobie ukazuje svoju moc, nemusíme chápať ako chladnú, len rozumovú či vecnú. Veď o adventných piesňach mnohí hovoria, že svojím

obsahom a melódiou navádzajú srdcia veriacich na radosť a vzdávanie vďaky pred blížiacimi sa sviatkami.

Rovnako evanjelium o stretnutí Panny Márie s jej príbuznou Alžbetou, ktoré bolo súčasne prvým stretnutím predchodcu s Mesiášom, pripomína radosť z veľkých vecí dejín spásy. Potvrdilo sa to, čo sa o Jánovi Krstiteľovi predpovedalo, že už v materinskom lone bude naplnený Duchom Svätým. Alžbeta chápe znamenie, a preto radostne a úctivo pozdravuje Pannu Máriu, svoju mladšiu príbuznú. Blahoslaví Pannu Máriu, že uverila, čo jej oznámil anjel. A reakcia Márie na slová Alžbety? Zvelebuje veľkosť Boha, Pána a Zástancu. Cestu Panny Márie z Nazareta do Ain Karim možno prirovnať k putovaniu archy zmluvy do Jeruzalema. Ako archa bola pre putujúci národ príbytkom Boha, tak Panna Mária vo svojom lone nesie po celej zaslúbenej krajine očakávaného a predpovedaného Mesiáša. Tak ako sa ľud tešil arche, tak Alžbeta sa teší návšteve Panny Márie. Dochádza k historickému stretnutiu Jána Krstiteľa a Ježiša Krista ešte pred ich narodením, aby o tridsať rokov sa stretli znova na brehu rieky Jordán.

Máriu si Boh od vekov vyvolil za matku pre jeho Syna. Boh potreboval Máriu, aby sa mohol stať jedným z nás, aby prijal ľudskú prirodzenosť. Advent je čas, počas ktorého si pripomínáme radosť z historického príchodu Boha na svet, ako aj radosť z liturgického adventu, ktorý nám to znova pripomína a tiež je to čas, ktorý je mementom, že máme sa pripraviť na stretnutie s Bohom na konci života. Panna Mária je vzorom, ako prežívať advent. Spolupracovala s Bohom. Odpovedala, ako od nej očakával Boh. Stala sa nám učiteľkou, ako prežívať advent.

Rovnako aj my sme pozvaní prežívať advent. Vianoce sa stali časom, keď svojich najbližších obdarúvame. Je to prejav lásky a vďaky. Preto cez advent vyberáme darček, ktorý by našu lásku a vďaku pripomenul. Advent je čas, keď môžeme pripraviť aj duchovné darčeky. Tie sa nekupujú, ale môžeme ich vytvoriť. Modlitba, skutky kresťanskej lásky sú dôkazom, že Božia láska má primát a naša ľudská aktivita nasleduje. Ak chceme ako praví kresťania konať skutky milé Bohu, postavme sa do postoja Panny Márie. Ona celý svoj život koná tak, ako povedala: „***Nech sa mi stane podľa tvojho slova***“ (Lk 1,38). Alžbeta toto jej konanie chváli slovami: „***A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán***“ (Lk 1,45). Nie sú to len slová, ale vyjadrenie skutkov. Dnes na tieto slová a udalosť návštevy Panny Márie u Alžbety sú slová hymnu “Magnifikat”.

Žijeme v časoch, keď rastie počet tých, ktorých vzor Panny Márie neoslovuje. Stráca sa radosť zo živej a prežívanej viery. Prestali sme robiť cesty do Ain Karim. To znamená, že sa už neponáhľame, aby sme robili dobro z vlastnej iniciatívy pre rast Božieho života v nás. Kúpiť darček je ľahšie. Mať čas na niekoho, navštíviť starších, chorých, vypočuť ich boľáčky, mať s nimi viac súcitu, už sa nedá kúpiť. Je to oveľa ťažšie, ako si vieme predstaviť, ale je to osožnejšie, cennejšie, milšie.

Slovám „**Blaženejšie je dávať, ako prijímať**“ (Sk 20,36) sa nechceme vyhnúť. Skutočne blaženejšie je dávať, rozdávať, darovať sa, mať na niekoho čas. Nezostáva nám nič krajšie a záslužnejšie, ako konať nezištne a z lásky. Mať oči, uši a srdce otvorené pre iných, prináša jednej i druhej strane úžitok a radosť. Tomu kto vie obdarovať a aj tomu kto je obdarovaný. A obdarovať nemusíme len hmotným darom či slovom.

Známy huslista Fritz Kreisler raz po vydarenom koncerte odchádzal z divadla v Dubline do tmavej zimnej noci. Keď sadal do auta, začul hru na husliach. Niektorí hrali veľmi pekne na husliach pred divadlom, kde on pred chvíľou skončil vydarený koncert. Oslovený hlasom pekných a čistých huslí, Kreisler chcel uvidieť toho, kto tak pekne hrá. Keď prišiel k bočným dverám divadla, uvidel mladú Írku. V puzdre od huslí mala niekoľko drobných mincí. Keď dohrala, spýtal sa na jej meno. Bola to Lillian Mack, ktorá si hrou na husle zarábala. Tí, čo odchádzali z divadla, plní krásnych dojmov, jej hru ocenili pár mincami. Kreisler za niekoľko minút si uvedomil oveľa viac. On bol predsa husľový virtuóz. Pozval ju do hotela, kde býval a prosil ju, aby hrala len pre neho. Bol tak nadšený talentom dievčaťa, že jej hra ho chytala za srdce. Poprosil ju, aby s ním hrala na koncerte v Kráľovskom divadle. Slávny huslista objavil v jednoduchej írkej dievčine veľký dar, nadanie. Dievča prestalo hrať na uliciach za pár drobných mincí a začala hrať v koncertných sieňach za veľké peniaze.

Čas adventu, ktorý sa končí, chápeme aj ako čas Božej výzvy. Boh v každom z nás vidí svoje dieťa, Božie dieťa. Ako Božie deti nie sme stvorení len pre tento svet. Boh nám dáva náš životný advent, aby sme získali Božie kráľovstvo. Každý je jedinečný. To je dar, ktorý dáva Boh. Nevyužiť ponúknutú príležitosť by bolo z našej strany nezodpovedné, nečestné a urážkou Boha. Boh nás obdarúva skôr, ako my dokážeme obdarovať blízkych. Boh nás obdarúva svojím príchodom na zem ako Dieťa, obdarúva liturgiou, ktorá pripravuje na sviatky jeho narodenia, ale obdarúva každého z nás, aby sme si svojím životom zaslúžili večný život.

Nápis „Frustra vivit, qui nemini prodest“ – „Nadarmo žije, kto nikomu nepomáha,“ nestráca na aktuálnosti, hoci už desiatky rokov je vyrytý do portálu nad vchodom do kostola. Dnes oslovuje i nás. Chceme zužitkovať správne čas už dnes, teraz a tu. S pomocou Panny Márie chceme si všímať i potreby k šťastiu blížnych.

Amen.

Omša vo svätej noci “C”

Lk 2,1 -14

Udalosť, ktorá nestarne

Narodenie Ježiša Krista sa nedá nikým a ničím nahradiť.

Bolo to na dedine. Miestny organista hral na organe, keď k nemu pristúpil Mendelson. Dlhšie pozoroval organistu, ktorý si neuvedomil, že sleduje jeho techniku hry. Po čase neznámy požiadal organistu, aby mu dovolil sadnúť za organ a tiež niečo zahrať. Organista cudzincovi s nedôverou dovolil. A organ sa rozozvučal nádhernou hudbou. Organista takú hudbu ešte na svojom organe nepočul hrať. Prečo? Neznámy Mendelson bol vo svete známy organový virtuóz.

V túto noc si pripomíname udalosť, narodenie Ježiša Krista, keď k nám prišiel Boh v ľudskom tele. Boh plní prísľub daný prarodičom v raji. Život človeka poznačený dedičným hriechom dostáva nádej.

Oznamuje ju anjel slovami: ***„Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslach“ (Lk 2,11-12).***

Známa udalosť? Koľko ľudí žije, žilo a bude žiť na zemi! A len niektorí ovplyvnia život iných z okolia. Jedno narodenie, narodenie Ježiša Krista, ovplyvňuje ľudstvo. Narodenie Boha v ľudskom tele mení dejiny ľudstva. Udalosť z Betlehema, pri ktorej asistovali anjeli a oznámili obyčajným pastierom, že sa narodil Spasiteľ, Kristus Pán, je začiatkom nielen nového

počítania rokov v čase ľudí, ale udalosť narodenia Ježiša Krista je prejav lásky Boha voči ľuďom. Boh Otec posielal svojho jediného Syna, počatého v lone Panny, ktorej meno je Mária. Dieťa, ktoré sa stáva nám podobné už svojím narodením, prichádza k nám hriešnym, aby nás spasilo. Dieťa Ježiš zahanbí všetku moc, silu či pýchu mocných sveta. Dieťa Ježiš prináša svetu pokoj a právom od nás žiada, aby sme boli ľuďmi dobrej vôle a prijali ho za svojho Pána a Boha.

Rok čo rok si právom pripomíname narodenie svojho Spasiteľa. Pretože nestačí len raz za niekoľko rokov si pripomenúť, že potrebujeme Boha. Pretože hriech ničí priateľstvo s Bohom a jedine Boh nám môže ponúknuť svoje priateľstvo, jedine Boh nám môže odpustiť našu neveru, zradu jeho lásky. Keď si uvedomujeme, koľko bolo v dejinách ľudstva hriechu, tak v dnešnú noc tým viac žasneme nad tým, že ešte existuje nejaký pojem dobra a že existuje pre nás nádej. Táto noc je Bohom ponúknuté svetlo do nášho nového života. *Dieťa Ježiš ako náš Boh môže o sebe vyhlásiť: „Ja som svetlo sveta“ (Jn 8,12).* Apoštol sv. Ján v prológu-úvode svojho evanjelia nám o tomto Ježišovi hovorí a zároveň nás varuje: **„A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali“ (Jn 1,5).** Prečo si Ježiša ako svetlo máme zvlášť túto noc uvedomiť? Vysvetlíme si to na príklade.

Skupina turistov cestovala autobusom. V jednom mieste sa len-len vyhli havárii. Vodič sa nahlas poďakoval Bohu za ochranu. Následkom udalosti vznikla vážna debata. Jeden z prítomných turistov s posmechom a iróniou sa obrátil k šoférovi a poznamenal: „Vy veríte ešte v moc Boha?“ Viacerí sa v autobuse zasmiali. Po chvíli bolo vidieť, že šofér uvažuje nad jeho slovami. Šofér vypol svetlomety autobusu, ale autobus šiel rovnakou rýchlosťou ďalej. Nastalo ticho a niektorí zmeraveli od strachu, pretože cesta nebola rovná a okolo nej boli stromy a kanál. Do tmy autobusu sa ozve hlas šoféra: „Takto je to, keď človek žije bez Boha a bez Božieho slova. Nevidí nebezpečie cesty a všetci vieme, čo sa môže stať.“ Potom zapol svetlomety naplno. Svetlo odstránilo tmu a úzkosť bola preč. A šofér pokračoval. „Takto je, keď človek žije s Bohom. Boh svojím slovom nám ukazuje cestu a my bezpečnejšie prejdeme cez ťažkosti a nemusíme mať strach.“ A odmlčal sa. V autobuse bolo stále ticho. Po chvíli šofér poznamenal: „Verte mi, je krásne a bezpečné žiť v tomto svetle!“ Nik už neoponoval, nik už neironizoval, a nik sa nevysmieval.

ĽUBOMÍR STANČEK - S Ježišom k Otcovi

Táto noc, keď si pripomínáme narodenie Ježiša Krista, má zmysel len vtedy, keď veríme, že Dieťa Ježiš je pravý Boh. Ani štedrá večera, ani darčeky, ani stretnutie celej rodiny počas týchto dní, ani stromček, ani folklór, piesne, koledy, pozdravy, ba ani bezduchá účasť na liturgii počas týchto dní neobohatí človeka. Táto noc je darom Boha. Je správne, keď si uvedomujeme, že jedine s Bohom a v Bohu má náš život zmysel a cieľ. Boh je svetlom v našom živote. Boh nielen náš život na zemi, ale i náš život po smrti chce obohatiť v náš prospech. Boh však potrebuje náš súhlas. A táto noc len vtedy spĺňa svoje poslanie, keď v Dieťaťati, ktoré uložila Mária do jasiel v Betleheme v tú noc, vidíme Boha.

Film *Posledná šanca* zobrazuje osudy uprchlíkov, ktorých prenasleduje nepriateľ. Ponáhľajú sa cez ťažký terén, aby sa dostali do bezpečia a zachránili si život. Viac a viac si uvedomujú, že sa zachránia len vtedy, keď sa niekto z nich obetuje za všetkých. Urobí to jeden mladý muž. Upúta na seba pozornosť nepriateľov a zatiaľ ostatní získajú náskok a dostanú sa do bezpečia. Mladý muž za slobodu skupiny zaplatil životom. Životy iných vykúpil vlastnou smrťou.

Dnešná noc nám pripomína lásku Boha, ktorý prišiel na svet, aby nás vykúpil a spasil. Nezabúdame, že toto Dieťa, keď nadíde čas, zomrie za všetkých ľudí. Ježiš Kristus zomrel za každého človeka. Aj keď sa v túto noc radujeme, nech je to radosť postavená na vernosti k Bohu. Je správne, že sme ľuďmi dobrej vôle. Vtedy v náš prospech vyznieva táto noc narodenia Ježiša Krista.

Keď pristupujeme k jasliam, dovoľme Dieťaťu dotknúť sa našich srdc, aby sa rozozvučali ako organ, keď na jeho klávesy položil ruky známy virtuóz.

Amen.

Narodenie Pána “C“

Jn 1,1-18

„Slovo“ sa rodí i dnes

Sviatky narodenia Pána Ježiša využime na pravé obohatenie.

Prosím, predstavme si náš vianočný stromček. Aj keď je krásny, vyzdobený, osvetlený, nikto z nás by ho v byte nechcel mať do budúcich Vianoc. Prečo nie? Pretože nemá korene. Rýchlo vyschne. V byte máme teplo. A predsa tento náš vianočný stromček nám môže byť výzvou, oslovením, aby naša viera, nádej a láska sa počas týchto dní upevnili. Náš život sa Vianocami nekončí, ak nás Pán života a smrti sám neodvolá. Život človeka je často prirovnávaný k stromu. Je tradíciou v rodinách, že pri narodení dieťaťa zasadia stromček.

Sviatky narodenia Pána Ježiša majú vtedy pre nás pravý zmysel a význam, keď ich prežijeme ako kresťania. Vysoký strom musí mať korene čím hlbšie v zemi, aby sa nevyvrátil. Tak i kresťan potrebuje viac a viac si nielen uvedomiť, ale aj žiť svoj kresťanský život. Vianoce nám celý rok pripomínajú slová modlitby “Anjel Pána“, ktoré sú dnes zvlášť aktuálne:

„A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami“ (Jn 1,14).

Aj keď majú Vianoce svoje čaro, keby trvali dlhšie, zovšedneli by. Majú však svoje miesto v našom živote. Nie sú len spomienkou na niečo, čo sa stalo pred dvetisíc rokmi, ale majú svoje opodstatnenie stále. Pohľad na Dieťa v jasliach nestačí. Je potrebné, aby sme si uvedomili, že Boha treba počúvať. Vy, matky, ste toho príkladom. Reagujete nielen na plač svojho dieťaťa, ale v láske k dieťaťu plaču predchádzate.

Keby sa Kristus aj tisíckrát narodil v Betleheme, a nenarodil by sa v našich srdciach, naveky zahynieme! Len Kristus narodený v našich srdciach spôsobuje aj dnes nový život skrze vieru. Ježiš v nás a skrze nás sa pohybuje medzi ľuďmi. Udalosť z Betlehema sa znova a znova opakuje, keď máme pre Boha čas, keď s ním spolupracujeme, keď sme skutočne ľuďmi dobrej vôle. Vianoce tak nie sú len spomienkou, ale narodenie Krista je mementom, že Boh, Ježiš Kristus, večné Slovo Otca prišiel na svet z lásky pre každého z nás, že je stále medzi nami a len od nás záleží, či a ako ho poznávame, žijeme s ním. To, že počas týchto dní sme viac vnímaví na lásku, je vlastne dar, aby

sme porozumeli a pripomenuli si, že sme a máme byť Božími deťmi. Ako všemohúci Boh potreboval Syna, ktorý sa stal človekom, tak i dnes potrebuje nás, aby sme svetu, v ktorom žijeme, priniesli Boha a to nie iba cez Vianoce. Ježiš dnes ako betlehemske Dieťa nám pripomína, že sa stal len preto nám podobný vo všetkom okrem hriechu, aby sme mali večný život. Veriť znamená žiť s Ježišom nielen počas sviatkov, ale vždy, teda aj počas všedných dní. Keď sa Kristus narodil v našom srdci, je našou povinnosťou urobiť všetko preto, aby sa narodil aj v srdciach našich drahých, susedoch, priateľoch... Nasmerujme náš život na hodnoty, ktoré ani mol', ani hrdza a ani zlodej nemôžu zničiť. Pohľad do jaslí je inšpiráciou, že s priateľstvom s Bohom sa nesmie odkladať. Dieťa v jasliach nie je rozprávková bytosť. Dieťa je Boh, ktorý vychádza od Otca, ktoré nemá začiatok a nemá koniec, v ktorom máme však život. Boh Ježiš dnes ako Dieťa v jasliach sa stal pravým svetlom, **„ktoré osvetľuje každého človeka“** (Jn 1,9). Udalosti okolo narodenia sv. Ján apoštol vyjadril slovami: **„Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali. Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi“** (Jn 1,11-12).

Môže to znieť zvláštne, ale sviatky narodenia Pána Ježiša sú pre mnohých nepríjemnými a ťažkými dňami. Jedni cítia výčitky svedomia a nechcú nič urobiť, aby ich odstránili, len si prajú, aby bolo čo najskôr po nich. Iní chcú počuť Boha, ale Boh ešte mlčí. Vlastne ešte neurobili to, čo od nich Boh žiada. Najčastejšie je, že sa nezriekli hriechu a príležitosti k hriechu. Nie sú zlí, ale ich slabosti, spôsob života, ich mylný pohľad na seba, iných, udalosti, spôsob života im bráni poznať pravý pokoj, radosť života. Boh sa aj v tieto dni k nim prihovára. Vieme, že pohľad na dieťa vie zlomiť hnev, nenávisť, odpor... Betlehemske dieťa Ježiš nemlčí. Prichádza s darmi, ku ktorým sa nemôžu a nedajú prirovnať tie, ktoré oberajú o pokoj a radosť. Boh z jaslí prosí, aby mu pri jasliach zložili všetko, čo nie je pravé zlato, a aby si odniesli pravý poklad. Mnohí svoju nádej vkladajú do "pliev", ktoré vietor odnáša, ktoré nemôžu natrvalo obohatiť. Jedine Boh dáva pravú nádej. Moc, sláva, kariéra... vedia zaslepiť oči, zviazať, oklamať. Sú však ako poľný kvet, ktorý vädne a usychá, a zajtra niet ho. O tom platí: **„Márnosť nad márnosť“** (Kaz 12,8). Ježiš v jasliach prichádza liečiť našu slepotu, hluchotu, naše ochrnutie, malomocenstvo. Prichádza, aby noc nášho života zmenil na deň. Má moc odmeniť pozemský život večným životom. Dieťa v jasliach je Boh. On jediný dáva zmysel a cieľ nášmu životu.

Nestalo sa aj vám, že vám niekto ponúkol horoskop? Vo vlaku ma oslovila mladá žena: „V akom ste znamení? Prečítam vám váš horoskop na dnes.“ „Nie je to dôležité,“ usmial som sa. „Viete, môj život ovplyvňuje betlehemska hviezda.“ Pozrela s údivom. Pokračoval som: „Poznáte príbeh mudrcov z východu? Je to príbeh z Biblie. „Keď uvideli hviezdu, veľmi sa zaradovali.“ Keď sa môj dostal do spoločenstva s Ježišom, dostal sa aj pod jeho vedenie. Vedie ma bezpečne. Nepotrebujem žiadne horoskopy...“ - „Vy veríte v Boha na prelome tisícročí?“ - „Áno, verím. Vy predsa tiež žijete na prelome tisícročí a veríte v bezcenné horoskopy, ktoré sú dielom ľudskej fantázie. Mne viera v Boha dáva pravú silu do života, nádej žiť a radosť žiť. Odporúčam vám, odložte tieto bezcenné horoskopy a dajte sa pod vplyv betlehemskej hviezdy.“ Žena zvážnela.

Keď kľáčime pri jasliach, uvedomujeme si, že nik nás neponižuje, nik nám neuberá na ľudskej dôstojnosti. Naopak. Keď kľáčime pri jasliach s pokorou, uvedomujeme si, že sme obohatení, že dostávame oveľa viac, ako si sami dokážeme prosieť, priať, želať. Mierou natlačenou, natrasenou, pretekajúcou obdarúva Boh tých, ktorí ho milujú. Prijat' Boha za svojho Pána a Spasiteľa na kolenách s najväčšou vierou neostáva bez odozvy. Spoznávame najväčšie šťastie. Sviatky prišli, aj odídu, ale prežité sviatky s Ježišom sú obohatením.

Po roku manželstva muž, ktorý bol športovcom, výborným futbalistom, pri autonehode prišiel o obidve nohy. Hovorí: „Viere som vtedy nevenoval väčšiu pozornosť, hoci sobáš som mal v kostole. Vierku, svoju manželku, som mal rád, a preto som jej v nemocnici navrhol, aby podala o rozvod. Žiť s mužom bez nôh, čo je to za život? Navrhol som jej, aby dieťaťu, ktoré sme čakali, nepovedala, kto je jeho otcom. A dodnes nielen stále počujem, ale i presviedčam sa o tom, čo mi vtedy žena po chvíli mlčania so slzami v očiach povedala: Nebrala som si ťa pre tvoje nohy. A naše dieťa nebude chcieť cítiť tvoje nohy.“ A žena už mnohým dala odpoveď: „Nielen vtedy a mnohokrát potom som si uvedomila, čo je to byť manželkou a matkou, keď už nemám muža a manžela futbalistu, ale mám lásku bez nôh. Presvedčila som sa, že moje modlitby pred sobášom neboli zbytočné. Vernosť v dobrom i ťažkostiach si uvedomujem aj každé Vianoce, keď kľáčim pri jasliach.“ A dnes už tri dospelé deti hovoria o otcovi a matke: „Otca sme nikdy nevideli na kolenách modliť sa, pretože kolená nemá, ale matku áno. Otec však nikdy nechýbal, keď sme sa spolu modlili. Otec je nám vzorom vernosti voči Bohu. Nikdy sme ho nepočuli reptáť na Boha pre svoj osud.

Naopak. Často sme ho počuli v bolesti ďakovať Bohu za svoj kríž a prosiť o silu statočne ho znášať.“

Čo k tomu dodať? Jedna udalosť môže aj nám zmeniť naše plány, sny... Pýtajme sa: Kto bude mať silu vytrvať, nezúfať si, pokračovať? A odpoveď? Ten, kto prijme Boha za svojho Pána. Kto s Bohom žije nielen počas sviatočných dní, ale i v dňoch všedných.

Sviatky Narodenia Pána Ježiša majú dôležité miesto v liturgii cirkevného roka, a teda aj v živote kresťana katolíka. Kresťan si uvedomuje, že ako dieťa Božie má čerpať od Ježiša to, čo mu nik iný neponúkne, nemôže darovať.

Pohľad či spomienka na vianočný stromček nech i nás upevní skrze Božie Dieťa vo viere, nádeji a láske. A keď sa skončia Vianoce a stromček budeme odkladať, pokračujme vo vernosti a láske k Bohu. Plňme a zachovávajme príkazy tak, že chceme splniť svoje poslanie na zemi verne a zaslúžiť si odmenu od Boha vo večnosti.

Amen.

Sviatok sv. Štefana, prvomučeníka “C“

Mt 10,17-22

Potrebuje svet svedkov? Vzor sv. Štefana diakona?

Obohaťme svet nefalšovanou vierou v Krista.

Dajme si odpoveď na otázku: Som skutočne veriaci kresťan katolík?

Mladý Čiňan sa rozhodol, že sa stane chýrnym rytcom jaspisu. Vstúpil do školy najslávnejšieho majstra. Prvý deň mu majster vložil do ruky kúsok jaspisu a povedal: „Zovri pevne dlaň.“ Mladý muž so zovretou päťou sa celý deň ani nepohol. Majster mu nedal nič robiť. Na druhý deň odvážne predstúpil pred majstra v presvedčení, že sa naučí niečo nové. Ale majster mu opäť vložil do ruky kúsok jaspisu a povedal: „Zovri dlaň.“ A mladý muž sa zasa celý deň nepohol a v pästi zvieral kúsok jaspisu. A tak to šlo deň čo deň po celý rok. Raz ráno, ako obyčajne, predstúpil pred majstra s otvorenou rukou. Majster mu znova do ruky vložil kameň. Len čo sa kameň dotkol dlane, mladík zvolal: „Toto nie je jaspis!“ Majster sa usmial: „Vidím, že už ho rozoznáš.“

Nepatrím aj ja medzi tých, čo chcú byť kresťanmi z rýchlokurzu? Sú takí, čo boli pokrstení a hovoria o sebe, že sú veriaci kresťania. Boli i na prvom svätom prijímaní, a iní, že boli i na birmovke, ďalší sa i v kostole sobášili, a tak že sú kresťania katolíci. Pri žiadosti o katolícky pohreb možno počuť, že zomrelý bol katolíkom, lenže do kostola nechodil, pretože si chcel v nedeľu odpočinúť. Nemodlil sa, pretože mal veľa povinností. Ale bol v detstve miništrantom.

Iný "kresťan katolíkom" súdi a odsudzuje všetkých, aj pápeža, biskupov a už nehovoriac o kňazoch a praktizujúcich kresťanoch, pretože on má patent na výklad viery, Desatora, kresťanskej morálky a iní s ním nesúhlasia. Rád poučá, rozdáva rady, rozum, kritizuje a oháňa sa nepodstatnými argumentami, nepodloženými pravdami, polopravdami, nedoštudovanými lekciami či nedočítaným katechizmom.

Takíto dnes potrebujú, aby sa im smelo, bez strachu ohlasovala pravda. Je potrebné, aby dnešný kresťan katolíkom študoval svoju vieru a vedel vyvrátiť mylné názory. Odlíšiť pravdu od lži. Dnešný svet viac potrebuje svedkov viery ako učiteľov vo viere. Svet potrebuje svedkov viery podľa dnešného vzoru sv. Štefana diakona, prvomučeníka. Prečo?

Ježiš povedal svojim učeníkom: ***„Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom, vo svojich synagógach vás budú bičovať a kvôli mne vás budú vláčiť pred vládarov a kráľov, aby ste svedčili o mne pred nimi i pred pohanmi“ (Mt 10,17-18).***

Sú to slová adresované všetkým opravdivým veriacim v Krista až do konca čias, ktorých si Ježiš vyvolí, aby vydali svedectvo o jeho učení, ktoré pravda.

Na začiatku dlhého radu vyznávačov Krista stojí diakon, sv. Štefan. Bol mladý a dokázal horieť a zapáľovať za Krista. Sv. Lukáš ho predstavuje, že bol ***„plný milostí a sily, konal divy a veľké znamenia medzi ľuďmi“*** (Sk 6,8). Keď do Jeruzalema prichádzali Židia z diaspóry, roztrúsení mimo Palestíny na istý čas, stretávali sa v synagógach podľa miest, z ktorých prichádzali. V tom čase sa kresťanstvo šírilo nielen kázaním apoštolov, ale aj ich pomocníkov, diakonov. Medzi nimi bol zvlášť horlivý Štefan. On navštevoval prichádzajúcich Židov z cudziny a ohlasoval učenie Ježiša Krista s takou horlivosťou, že ***„nemohli odporovať múdrosti a Duchu, ktorý z neho hovoril“*** (Sk 6,10). Jeho jasné a presné argumenty a ich nevedomosť, keď mu

nedokážu odporovať a vyvrátiť jeho argumenty, prerastá do hnevu. Štefanova reč (porov. Sk 7,1-53) postavená na ich učení, otcov Abraháma, Mojžiša a prorokov, vyvolá v ich srdciach nie lásku, aby prijali Krista za svojho Boha a Pána, ale rozhodnú sa tohto mladého muža zaniateného za Krista usmrtiť ukameňovaním, čo bola smrť za rúhanie sa Bohu v Izraeli. Skutky apoštolské podávajú opis prvého mučeníka za Krista. O kameňovaní Štefana za mestom dá sa povedať: „Ako horel za Ježiša, tak viac horel pri smrti.“ Štefanova viera rodí nádej a z nádeje sa rodí láska. Štefan veril, mal nádej a v nádeji miloval. Ježiš bol s ním v najťažšej životnej skúške. Sám Ježiš je mu vzpruhou. Štefan aj svojím vrahom v hodine smrti hovorí: „**Vidím nebo otvorené a Syna človeka stáť po pravici Boha**“ (Sk 7,55). Reakcia odporcov je dôkazom nekontrolovania sa, keď hnev sa stáva pánom a človek koná proti svojej dôstojnosti. „**Zapchávali si uši a všetci sa naňho vrhli**“ (Sk 7,57). Kresťanská tradícia od čias sv. Štefana má skúsenosť, že krv mučeníkov je semenom nových kresťanov. Vrahovia Štefana si „**odložili rúcha k nohám mládencia, ktorý sa volal Šavol**“ (Sk 7,58). Je to neskorší najväčší apoštol národov, sv. Pavol, ktorému sám Ježiš pri bráne Damasku zmenil meno a po príprave poslal nielen do Malej Ázii, ale i Európy a do Ríma ohlasovať Krista. Pri svojom mučení Štefan nasleduje Krista, ktorý keď zomieral na kríži, modlil sa za svojich vrahov. „**Pane, nezapočítaj im tento hriech**“ (Sk 7,60).

Kto spočíta nasledovníkov sv. Štefana? Martyrológium hovorí o šesťnástich miliónoch. Boli to nielen Dvanásť apoštoli okrem Jána, ktorý tiež mnoho trpel, ale i Ignác Antiochijský roztrhaný divými zvieratami v Rímskom koloseu, Polykarp, Justín, diakon Vavrinec... v stredoveku Vojtech, Stanislav, Tomáš Becket, Ján Nepomucký, Ján Fischer a Tomáš Mórus, Maximilián Kolbe, ale i dievčatá Agnesa, Maria Goretti a iní zo všetkých stavov...

A zomierajú i dnes. Tlačová agentúra Vatikánu hovorí o dvesto mučeníkoch ročne. Zomierajú preto, že nechcú žiť? Stratili zmysel života? Nenachádzajú radosť na tomto svete? Nie! Nie! Nie! Zomierajú, pretože našli milosť v očiach Božích. Vo svojej dobe dozreli v zrelý klas, aby vydali svedectvo o pravde. Svoj prirodzený život si cenia menej ako smrť za Krista. Zomierajú ako svedkovia pravdy, nádeje a lásky. Zomierajú, aby získali večný život. Zomierajú vedome a slobodne.

Vieme, že pri smrti sa nežartuje. A predsa, o mnohých vieme, že zomierali s úsmevom, a nie s hnevom. Vrahom odpustili. Mária Goretti Alexanderovi odkázala, že bude prosiť Ježiša, aby aj on prišiel do neba. Dnešný svet má nielen mučeníkov, ale i vyznáčov. Tak tomu bolo v každej dobe. Všetci sme vyzvaní vydať svedectvo viery. Každý vo svojej dobe, prostredí, primeraným spôsobom. Treba byť priateľom Božím, žiť v milosti. Svedectvo sa musí dotýkať pravdy, spravodlivosti, lásky a oslavy Boha. Konať sa musí slobodne a dobrovoľne.

Sv. Ignác rozlišuje tri triedy kresťanov podľa toho, ako sú ochotní nasledovať Pána. Ku ktorej z nich patrím?

Do prvej patria tí, ktorí by radi odovzdali celý život Bohu, ale nikdy nevyužijú prostriedky, ktoré sú im k dispozícii. Sú nerozhodní a bez disciplíny, a tak v skutočnosti ani nie sú učeníkmi. Ich obľúbenou vetou je: „Chcel by som... Želal by som si...“ Týchto ľudí môžeme nazvať ľuďmi bez vôle.

Druhú triedu tvoria ľudia, ktorí Bohu rozprávajú, čo všetko pre neho robia. Môže ísť o ľudí energických, veľkodušných i horlivých za Božie kráľovstvo, avšak v ich srdci sú stále ešte oblasti, ktoré potrebujú obrátenie. Naozaj robia veľa pre Pána, ale ich mottom je: „Ja sám ti, Pane, poviem, čo pre teba vykonám.“ Často tu ide o všetko možné, len nie o to, čo od nich žiada Boh. Rozhodnutia robia podľa vlastných predstáv. Sú to ľudia svojej vôle.

Do tretej skupiny patria tí, čo sa postavlia pred Pána a povedia: „Povedz mi, Pane, čo si želáš. Tvoj služobník počúva. Medzitým budem prosiť o tvoju pomoc a silu v tom všetkom, čo má vystrašuje, alebo čo sa zdá silnejšie ako ja.“ Títo ľudia majú opravdivú vôľu.

Sme schopní dať si odpoveď na otázku z úvodu? Som skutočne veriaci kresťan katolík? Život každého z nás je jeden príbeh. O čo hovorí, vieme nielen my, ale i naše okolie a vie aj Boh. Je správne, že berieme do rúk denne a stále nie jaspis, ale svoje myšlienky, slová a skutky tak verne, že nielen u ľudí, ale najmä u Boha majú cenu a význam.

Amen.

Sviatok Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa “C“ Lk 2,41-52

Čomu sa učiť od Svätej rodiny

V čom a ako je Svätá rodina prínosom pre dnešné rodiny.

Čo pre nás znamenajú slová mama, otec, syn či dcéra?

Do redakcie Katolíckych novín prišiel list: „Som vo väzení na niekoľko rokov a bol som “zlým“ synom svojej matky. Po mojom odsúdení som svoju mamu nevidel vyše dvoch rokov, ba ani som jej nenapísal. Pred tromi mesiacmi v deň mojich narodenín som jej spontánne napísal list. Prosil som ju, aby mi odpustila to, čo som vykonal a za čo som sa dostal do väzenia. Prosil som ju, aby mi odpustila žiaľ, ktorý som jej spôsobil tým, ako som žil. Napísal som jej, že vždy som ju mal rád, i keď mala so mnou viac trápenia než radosti. Povedal som jej slová, ktoré som jej od svojej dospelosti nikdy nepovedal, až teraz: „Mami, vždy som Ťa mal rád!“ List som odoslal a o päť dní som dostal z domu odpoveď. Písal mi brat. Oznámil mi, že 1. mája naša mama odišla od nás ticho v spánku. Poslal mi vraj aj telegram, ale ja som ho nedostal. Až teraz cítim...“ a list ešte pokračuje. (P. S. Ružomberok)

Prvá nedeľa po sviatku Narodenia Pána Ježiša je zasvätená Svätej rodine. Tento sviatok nemá dlhú históriu. Pápež Benedikt XV. v roku 1921 akoby na začiatku nových čias, ktoré viac budú poznačené krízou rodiny, určil prozreteľne tento sviatok. Dnešná rodina potrebuje nielen vzor, ale i pomoc a ochranu. Svätá rodina to rovnako nemala ľahké.

Evanjelista sv. Lukáš píše o udalosti, „*keď mal dvanásť rokov... zostal chlapec Ježiš v Jeruzaleme, čo rodičia nezbadali... Po troch dňoch ho našli v chráme*“ (Lk 2,42.43.46).

Púť dvanásťročného Ježiša do Jeruzalema predstavuje medzník v jeho živote a v živote jeho rodičov. Ježiš miloval svojich rodičov, ale teraz „musel“ – aspoň tri dni – zostať v dome svojho Otca. Stretol sa s učiteľmi národa. Udalosť končí poznámkou, že keď ho Mária s Jozefom našli, „**vrátili sa do Nazareta a bol im poslušný. A jeho matka zachovávala všetky slová vo**

svojom srdci. Ježiš sa vzťahoval v múdrosti, veku a v obľube u Boha i u ľudí“ (Lk 2,51-52).

Rodina, rodný dom, mená príbuzných... Koľko je to pekných slov, z ktorých cítiť teplo, lásku, pokoj. Rodina je veľkým dobrom pre človeka. Z rodiny sme vyšli a je krásne, keď sa máme kde vrátiť. Keď rodina je chorá, keď sa v nej niečo zlé objavuje, treba biť na poplach. Kríza v rodine je jedna z najbolestnejších kríz. Ničoho sa tak nebojme ako rozbitia rodiny. Rodinu treba brániť na zásadách kresťanskej morálky. Nie iba sa modliť za rodiny, ale v rodinách rozvíjať všetko, čo súvisí s poslaním otca, matky či dieťaťa. Svätá rodina i dnes je vzorom, posilou a nádejou pre dnešné rodiny. Pohľad na obraz Svätej rodiny dáva možnosť vidieť akoby v zrkadle práva a povinnosti, úlohy a zodpovednosť všetkých členov našich rodín. Formovanie svedomia každého člena rodiny je povinnosť a záväzok. Kresťanská rodina žije v Bohu a vzýva meno Boha. Taká rodina je domom, ktorý jednoducho je školou viery a kresťanských hodnôt. Má vytvárať všetko potrebné pre prirodzený i nadprirodzený život. Vzor viery rodičov je najlepšou školou pre deti na ceste k Bohu. Aj keď vzor a príklad matky je veľký pre deti, otec nesmie zabúdať, že jeho príklad je ničím a nikým nenahraditeľný. Mladí robia to, čo vidia u svojich rodičov. Keď sa ich pýtame, prečo veria, tak odpoveď býva: dostali sme vieru od svojich rodičov. Naopak, ťažko je nájsť mladým ľuďom cestu k Bohu, keď tejto ceste ich nenaučili rodičia.

Svätá rodina pomáha nájsť cestu k hodnotám prirodzeným i nadprirodzeným. Všetkým pomáha zorientovať sa na životných cestách tak, aby to osožilo pre večnosť. Ak deti odpadnú od Boha, spôsobujú bolesť rodičom. Nie je už dnes zriedkavosťou, že dieťa z dobrej kresťanskej rodiny si zvolí inú cestu, ako bolo vedené doma. Aj z kresťanských rodín sú deti vystavené moru našej doby, ako sú drogy, počítačové hry, sekty, ale i ťažkosti miešaných manželstiev. Uzatvárajú manželstvá mimo kostola. Boh rešpektuje rozum a vôľu každého človeka. Boh môže urobiť všetko, ale nie proti rozumu a vôli človeka. Rodičia i napriek modlitbám, slzám a iným obetiam sú svedkami, že ich dieťa je hluché, nemé k tomu, k čomu ho vychovávali. Často to trvá dlho. Je potrebné, aby rodičia i napriek dlhej dobe nestrácali nádej. Kolená neraz v tomto boji zvíťazia. Nech majú na pamäti, že Boh neopustí. Mária a Jozef hľadali tri dni Ježiša, a Ježiš bol predsa Boží Syn. Mária a Jozef nerozumeli, prečo si tak Ježiš počínal. I napriek tomu si verne plnili poslanie rodičov. To

nech je povzbudením pre tých rodičov, ktorých deti si našli iný spôsob či filozofiu života.

Rovnako naše rodiny trpia rozchodom manželov. Nevera a nedovolený manželský život dnes propagujú najmä masmédiá a predkladajú ako niečo nezávadné. Kde je slabší duchovný život, tam rozvodovosť rastie. Nielen v začiatkoch spoločného života, v prvých krízach, ale aj keď sú manželia v rokoch.

Rovnako rodičia sú tlačení ťažkosťami hmotnými, bytovými a s tým súvisí i antikoncepcia. Dnešný svet nechce nazvať potrat hriechom. Nedovolený manželský život ani mnohí kresťanskí manželia nepokladajú za hriech.

Dnes viac ako kedykoľvek v minulosti platí, že nestačí len položiť základ rodiny, ale viac a bedlivejšie ju budovať. Evanjelium hovorí o dvoch mužoch, čo stavali svoje domy. Len ten bol "múdry", čo staval na skale. Čo dbal na základ. Čo sa neponáhlal rýchlo dokončiť dom. Počítal s ťažkosťami, ktoré môžu nastať. A manželstvá dnes? Musíme sa zobrať, namiesto: už sme zrelí. Radšej si, rodičia, povedzte, že vnúča dcére pomôžete vychovávať, ale nie jej radiť, kde si ho má dať vziať. Ale tiež, mladé ženy a mladí muži, pamätajte, že slovo sa rýchlo povie, ale ťažko sa musí realizovať. Raz povedané „áno“ pred Bohom platí „až do tvojej a mojej smrti, a v žiadnom protivenstve“ neprestáva, keď sú na začiatku splnené všetky podmienky pre platné a dovoľené uzavretie sviatosti manželstva.

Svätá rodina ukazuje na povinnosť pracovať na svätosti našich rodín. Život je často veľmi krátky a večnosť nikoho neminie.

Povzbudením pre mnohých bola beatifikácia Jozefa Moscatiho, lekára a chirurga, profesora na univerzite v Mediolene, manžela a otca. Na slávnosti sa zúčastnilo 60 vnukov tohto svätého.

Nie je dnes málo príkladných kresťanských rodín. Boh si praje, aby aj tá naša bola svätá. Aj keď popularita Svätej rodiny akoby upadala a stávala sa nereálnou na začiatku nového storočia, predsa mnohé rodiny sú dôkazom toho, že príklad Svätej rodiny pomáha.

Modlitba za rodinu, za jej jednotlivých členov, spoločná modlitba hoci aspoň raz v týždni sú silou, vzpruhou a upevnením pre naše rodiny.

Syn z úvodu si vo väzení neskoro uvedomil, čo pre neho znamenala mama. Mama, otec, syn či dcéra sú v spojení so slovami môj či moja aj pre nás veľmi významné a mnohovravné. Poprosme za nich a za seba pri svätej omši.

Amen.

Slávnosť Bohorodičky Panny Márie “C“

Lk 2,16-21

Začnime s Máriou k Ježišovi

Nech už aj začiatok Nového roka je prežitý v náš prospech.

Dnes v prvý deň nového roka si mnohí uvedomujeme, že sa jedná o veľkú a nie každodennú vec.

V článku *Nie každodenný zážitok sa píše: „V jedno ráno som sa stal svedkom peknej udalosti. Po vedľajšej ulici kráčala mladá mamička s dvoma krásnymi dcérami – dvojčatami. Podľa rozhovoru, ktorý som zachytil, vypravádzala ich do školy. Po bežných upozorneniach a radách sa dcéry rozbehli na autobusovú zástavku. Po niekoľkých krokoch však mamička zakričala: „Dievčatá, a na krížik ste zabudli?“ Deti sa zastavili a rozbehli sa späť k mame. Zastavili pri nej a ona obidvom urobila krížik na čelo. Potom sa deti rozbehli opäť na zástavku.“* Autor článku (*Emil Sandánus*) pokračuje zamyslením: „Aj keď sa viacerí čitatelia nad týmto zážitkom možno pousmejú, pomyslia si svoje, mne to nedalo, aby som ho neopísal. Hlavne preto, že väčšinou pri vypravádzaní do školy to vyzerá asi takto: „Máš úlohy?, máš peniaze?, máš desiatu?, máš prezuvky?... No tak čau!“ (Časopis farnosti Kanská: *Svätokatarínske zvesti* č. 32/2000).

Je tu nový rok. Nezabudli sme najdrahším popriať, podať ruku a zaželať čo považujeme za cenné, krásne či potrebné? Je to pekný zvyk. Je krásne, keď dnes tu v kostole si uvedomujeme význam a potrebu poprosiť o Božie požehnanie, ochranu, nové milosti, úspech či zdravie a podobne. Ak sme sa pozabudli ako dievčatá, Cirkev nám ako matka pripomína známe slová: „Bez Božieho požehnania, márne sú naše namáhania.“ A tým viac môžeme ako kresťania katolíci byť šťastní, pretože prvý deň roka sme zasvätili tej, ktorá dala život Ježišovi, našej Matke, ktorej dávame titul Bohorodička. Tento sviatok vo vianočnom období nám pripomína aj slová evanjelistu sv. Lukáša:

„Pastieri sa poponáhľali do Betlehema a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasliach“ (Lk 2,16).

Aj keď nám tieto slová pripomínajú idylu, dnes si uvedomujeme, že náš život nie je prechádzka a nemôžeme žiť s ružovými okuliarmi na očiach. Narodenie Ježiša Krista je hlboká realita a jeho narodenie nielen zmenilo počítanie rokov, ale historická existencia Ježiša Krista má dopad na celé ľudstvo a aj osobne na každého z nás. Poznáme slová, ktorými začína list Židom: **„Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom skrze prorokov. V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a skrze ktorého stvoril svet“** (Hebr 1,1-2).

Tak ako pastieri z betlehenských nív po tom, čo prijali posolstvo od anjelov o Ježišovom narodení, sa ponáhľajú k jasliam, tak ako Mária po prijatí a súhlase posolstva, že bude matkou Spasiteľa sa ponáhľala k príbuznej Alžbete do Ain Karim, tak my dnes na začiatku nového roka si uvedomujeme svoju povinnosť voči Bohu i spásu svojej duše.

Je správne, že veriaci kresťan od začiatku nového roka horlivo hľadá svojho Boha v ktorého verí, že obracia sa k tej, ktorú nazýva svojou orodovníčkou u Boha.

Aj v tomto roku nám Boh dáva čas, aby sme ho hľadali, aby sme rástli v láske k nemu, objavovali vieru v neho, a tak putovali, prežili tento rok.

Evanjelium hovorí o pastieroch, že sa **„potom vrátili, oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané“** (Lk 2,20). Je to výzva aj pre nás, že máme chváliť a oslavovať Boha. Panna Mária je tá, ktorá nám chce pomáhať plniť vôľu Božiu. Tak ako ona nielen vtedy, keď anjelovi povedala svoje “fiat - staň sa“, ale po celý svoj život plní vôľu Božiu.

Rok prijímame ako Boží dar, za ktorý cítime zodpovednosť prežiť ho na oslavu Boha, na úžitok svojich blízkych a svoju spásu. Naše plány nech neobsahujú nič, čo by bolo proti Božím plánom. Vzorom nech sú nám Ježiš a Mária. Obaja splnili vôľu Boha Otca. Zoberme si Pannu Máriu v tento rok za svoj vzor. Ona nám pomôže žiť v prítomnosti Ježiša Krista. Vieme, že na vlastné skúsenosti, šikovnosť, nadanie sa nemôžeme spoliehať, že pokušenie, skúšok nebude menej ako vlani. Žijeme tu len ako pútnici, a tak je správne, že sa zodpovedne aj podľa toho správame. Čas sa nedá zastaviť, ako sa nedá spraviť to, čo sme mali spraviť včera. Čo sa stalo, už sa nemôže zmeniť. Čo nás čaká? To vie len Boh. Budeme však viac a viac bližšie k nemu.

Hovorí príslovie, že „svätým nebude ten, kto nie je dobrým človekom“. Je to výzva pozrieť si svoje postoje, názory, svoje vzťahy k ľuďom, veciam, sebe.

Je čas pracovať na sebe ako na človeku, občanovi, pracovníkovi... Čo tak prehodnotiť svoju úctu voči Bohu, sebe i blíznym? Ale aj svoju čestnosť, vernosť, pracovitosť, poriadkumilovnosť, láskavosť, ochotu, štedrosť, plnenie povinností, dochvilnosť, pohotovosť, uzobranosť... Keď vieme o svojich chybách, omyloch, nedovolených veciach, vzťahoch, keď vlastnime, čo nám nepatrí, keď sme s niekým v spore, súdime sa, hneváme, nerozprávame...? Je si to ťažko priznať, ale svedomie sa nedá umlčať. A na začiatku nového roka môžeme zhodiť balvan zo srdca a vykročiť bez zbytočných bremien.

Začnime nový rok nie bezducho, nerozvážne, ale s konkrétnymi dosiahnuteľnými predsavzatiami, plánmi, ako napríklad v duchovnej oblasti života zlepšiť sa v modlitbe, pristupovaní ku sviatostiam, účasti na svätej omši, konaní skutkov kresťanského milosrdenstva...

O jednom môžeme si byť istí, že keď urobíme, čo je v našej moci, Boh nám pomôže a Panna Mária ešte nikoho, kto ju prosil, nenechala bez pomoci.

365 dní je pred nami. Nie sú ešte poznačené ani dobrom, a ani zlom. Bude to taký rok, aký si ho sami spravíme. Pričínajme sa o to, aby bol pre nás väčším požehnaním, s väčšími zásluhami, aby sme boli v ňom Bohu opravdivo verní.

Ktorási televízia sa rozhodla v priebehu januára dať do jedného rohu televíznej obrazovky sekundovú ručičku. Prečo? Aby upozorňovala divákov, ako rýchlo letí čas. Iní ľudia, naopak, si zo svojich hodín nechali sekundové ručičky odstrániť práve preto, že ich upozorňovali, ako čas veľmi rýchlo letí.

Keď sme starší, viac a viac si uvedomujeme, ako čas letí. 90-ročný oslávenec povedal, že sa cíti ako 60-ročný, ale nič sa nemení na tom, že má 90 rokov.

Tak radi by sme zastavili čas! Nešpekulujme nad tým, čo nemôžeme, ale robme to, čo môžeme. Využime tento rok ako Božie požehnanie, dar od Boha. Pretože čas sa raz aj nám zastaví. Už bude koniec. Neuvidíme sekundovú ručičku, pretože naše oko bude bez života a nepohneme rukou, aby sme niečo ešte urobili. Už nepovieme slovo a nebudú nás počuť. Už nikde sa nebudeme ponáhľať, aby sme ešte niečo stihli. Veci, ľudia, udalosti, tituly už nebudú mať ceny. Dnes ešte žijeme. Vieme, čo to znamená! Aby aj

na náš hrob mohli napísať či aspoň o nás povedať: „Umrel, pretože bol potrebný Bohu na onom svete.“

Je správne, že odovzdávame tento nový rok do Božích rúk, že chceme žiť tak, aby sme si v tomto roku svojím životom, skutkami lásky zaslúžili raz nebo. On vie, kedy sme zrelí pre večnú odmenu, veď odmenou je Boh sám.

Ked' dáva matka deťom krížik na čelo na začiatku cesty do nového dňa, počína si správne. Nik z veriacich sa na tom nezasmeje. Tým viac je správne, že v znamení kríža a so slovami, s Máriou za Ježišom, sme vykročili dnes, prvý deň nového roka k svojim povinnostiam, radostiam života.

Amen.

Zjavenie Pána 6. január “C“

Mt 2,1-12

Boh sa nám dáva poznať

Nestačí, že len Boh sa nám dáva poznať, ale i my máme objavovať Boha.

Kto by sa pýtal na obsah dnešného sviatku, stačí, aby si viac všimol jeho názov, že Ježiš, náš Spasiteľ, sa postupne zjavuje ľuďom, aby si nás pritiahol k sebe. Že to nie je tak jednoduché z našej strany, hovorí aj príbeh:

Skupina ľudí, v ktorej každý hovoril iným jazykom, sa dohadovala o tom, akou rečou hovorí Boh. Pravdaže, každý tvrdil, že tou jeho rečou, lebo sa s Bohom rozprávali vždy len svojou rečou. Vtedy sa pri nich pristavil malý chlapec a povedal: „Boh nehovorí, je ticho, rozprávajú o ňom jeho diela...“

Sv. Hieronym povedal: „Kto nepozná Písmo, nepozná Krista.“

Mudrci od východu sa pýtali: „*Kde je ten novonarodený kráľ? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť*“ (Mt 2,2).

Jedine evanjelista sv. Matúš opisuje udalosť, ktorú si dnes pripomínáme. To preto, že evanjelium napísal pre palestínskych kresťanov, to znamená pre Židov, ktorí prijali kresťanstvo. Evanjelistu rieši aj problém, ktorý znepokojoval prvých kresťanov, prečo Židia neprijali Ježiša ako Mesiáša. Robí to s tým úmyslom, že neboli to prví kňazi a ani vodcovia národa, ale mudrci z východu, ktorí hľadali Dieťa, Boha, Ježiša Krista. Nevieme, či boli traja. Evanjeliu hovorí, že boli mudrci, učení najmä v astronómii a, pravdepodobne, poznali knihy Židov, pretože vedeli o predpovediach, ktoré hovorili o narodení budúceho kráľa. Nevieme, kde bola ich vlasť. Nevieme ich mená, len tradícia hovorí, že sa volali Gašpar, Melichar a Baltazár. Evanjeliu hovorí, že dali sa na cestu za hviezdou, ktorá ich privedie do Jeruzalema. Museli byť bohatí. Dary: zlato, kadidlo a myrha, ktoré niesli so sebou, nie sú len symbolikou, ako niektorí k nim pripisovali čnosti: vieru nádej a lásku, ale boli prejavom primeranej kráľovskej úcty.

Čo je potrebné si všimnúť na mudrcoch od východu? Hľadali pravdu. Pre pravdu opúšťajú vlasť a vydajú sa na cestu do neznáma. Hľadať pravdu bolo vždy namáhavé a riskantné. Kto ju dokáže nájsť vlastnými silami?

Kňazi v Jeruzaleme vedeli o predpovediach, videli hviezdu, ale báli sa Herodesa, neurobili pre pravdu nič. Skôr ako Ježiš o sebe povedal: „***Ja som cesta, pravda a život***“ (Jn 14,6), títo hľadajúci to o Ježišovi svojím správaním hovoria.

V Dieťati spoznávajú toho, ku ktorému ich priviedla hviezda. Nebolo to jednoduché a ľahké. Vieme, že Ježiša Mária uložila do jasiel pre dobytok. Nájsť v jasiach v maštali Kráľa kráľov, o ktorom sa hovorí dávno v spisoch, a pri narodení ktorého sú aj prírodné úkazy, tento stav a miesto objavenia Dieťaťa neľahčujú, naopak, priťažujú. Zaiste toto stretnutie im dalo vynáhradu za čas strávený štúdiom nad knihami, dlhé cestovanie, hľadanie a iné ťažkosti. Boh je veľké tajomstvo, ktoré človek nikdy neprenikne svojím rozumom. Božie Dieťa, Ježiš, je nad všetkými špekuláciami.

Žiada sa od nás v pokore prijať toto Dieťa ako svojho Pána a Boha. Udalosť zjavenia Pána nám chce povedať, že náš Boh je Boh jediný, živý, pravý, ktorému nič a nikoho nemožno prirovnáť. Náš Boh je len jeden a okrem neho niet iného Boha. Náš Boh si právom od nás žiada to, čo mu patrí: úctu, lásku, vdornosť, pretože v ňom je začiatok všetkého a rovnako koniec všetkého. Náš Boh je “Alfa i Omega”. Boh sa prejavil ako jeden Boh v troch božských osobách. Boh Otec ako Stvoriteľ, Ježiš Kristus, Boží Syn, splodený a nie stvorený, ako Vykupiteľ a Spasiteľ. A Boh Duch Svätý ako

láska, ktorá vychádza od Otca k Synovi a od Syna k Otcovi. Nevieme, kde odišli z Betlehema mudrci – králi. Nič viac nevieme o ich životných cestách. My však vieme, že náš život smrťou nekončí. Hoci nevieme dňa a ani hodinu našej smrti, bolo nám zjavené, že čaká nás súd. Súdiť nás bude Syn Boží, ktorému Otec odovzdal súd pre jeho smrť a umučenie, ktorým zmieril Boha s ľuďmi. A Ježišom Sudcom budeme spravodlivo odmenení alebo potrestaní. Z toho plyní a Ježiš nás v tom vyučil, že ľudská duša, ktorú skrýva ľudské telo, je nesmrteľná. A Cirkev dostala úlohu bdieť nad učením Ježiša Krista. Pápež ako nástupca Petra apoštola má neomylnú povinnosť vykladať, učiť a zaväzovať svojich vo veciach viery a mravov. Rovnako Cirkev učí, že „milosť Božia je na spásu potrebná“.

Povinnosťou a úlohou každého človeka je Boha poznávať, milovať a plniť Božie príkazy. K týmto hodnotám človek má byť vedený, má si ich osvojiť a prijať za svoje. Ježiš v podobenstve o boháčovi a Lazárovi povedal, kto je poverený a kto sa má počúvať, aby obsiahol večný život. Rovnaké práva a povinnosti má každý človek bez rozdielu.

Aj dnes prinášame Bohu dary. Je to náš vlastný život. Boh od nás nechce nič diktátorským spôsobom. Dal nám rozum a slobodnú vôľu. Spoznávame a môžeme sa presvedčiť, že „**Boh je láska**“ (1 Jn 4,16). Našu úctu si od nás Boh nielen zaslúži, ale aj právom žiada. Príklad mudrcov od východu je tiež toho dôkazom. Zlato, kadidlo a myrha sú rovnako dar od Boha, ktoré mu vraciame poznačené našou láskou, vernosťou a oddanosťou. Bolo by našim nešťastím s našou povinnosťou váhať, odkladať ju. Hovorí o tom i nasledujúci príklad:

Cestou do kostola si vykračuje „šuchtavý“ človek a takto premýšľa: „Nebudem sa ponáhľať. Načo? Veď zvonenie i úvod aj tak nemajú žiadny význam, veď to nie je vôbec dôležité, ako kňazi hovoria.“ - „Cink, cink,“ počuje zvonček, no on sa pokojne šuchtá ďalej. Prešlo pár minút, vstúpil do kostola, ale na jeho veľké prekvapenie – kostol je prázdny. Pozrel na hodinky, či mu náhodou nezastali. „Nie, ale od začiatku prešlo už dobrých pár minút. Omša mala už dávno začať,“ hundre si šuchtavý človečik. Počuje hlas: „Áno, svätá omša už naozaj začala pred piatimi minútami. Na začiatku prišiel Ježiš, všetkým v úvode odpustil hriechy a vzal ich všetkých so sebou do neba.“

Správame sa ku Kristovi a našim povinnostiam ako šuchtavý človečik, alebo ako mudrci od východu? Pravdivá odpoveď môže v mnohom pomôcť

pri hľadaní zmyslu a cieľa nášho života: objavovať Boha, nachádzať ho v sebe, svojich bratoch a sestrách, ale i v znameniach, či materiálnych veciach.

A k tomu nás vedie i dnešná slávnosť Zjavenia Pána, čiže udalosť klaňania sa kráľov.

Amen.

Krst Krista Pána “C“

Mt 3,13-17

Krst kresťana zaväzuje k životu viery, nádeje a lásky

Krstom sa otvárame pre obetu.

Na vojne sa stala takáto udalosť. Dôstojník si roztrhol šaty a čatárovi rozkázal, aby mu poslal krajčír. Vojak Krajčír prišiel a od veliteľa dostal príkaz, aby mu rýchlo dal do poriadku šaty. Vojak mu odpovedal: „Ja to neviem,“ ospravedlňoval sa. „Čože, vy to neviete?! Či nie ste krajčír?!“ reval dôstojník. Vojak so strachom povedal: „Nie, pán major. Ja nie som krajčír, ja sa len volám Krajčír.“

Rozumieme, že ten čo sa volá Krajčír, ešte nemusí vedieť opravovať šaty. A zároveň je to pre nás aj memento, že kresťan by sa nemal kresťanom len volať, ale podľa mena aj žiť.

Dnešnou nedeľou sa končí vianočné obdobie a začína Obdobie cez rok.

Evanjelium o krste Pána Ježiša v rieke Jordán sa stáva pre nás mementom, že sa ukončilo vianočné obdobie, kedy sme venovali pozornosť narodeniu a detstvu Pána Ježiša a začíname prežívať obdobie, počas ktorého si budeme pripomínať verejný život a učenie Pána Ježiša.

Ježiš povedal Jánovi Krstiteľovi, keď sa zdráhal pokrstiť ho: „***Patrí sa, aby sme splnili všetko, čo je spravodlivé.***“ Na čo evanjelista sv. Matúš poznamenáva: „***Potom mu už neodporoval***“ (Mt 3,15).

Krst Pána Ježiša nám pripomína náš krst. Je to memento, že krst nie je len krátky obrad vykonaný často bez súhlasu krsteného, pretože praktizujeme krst detí, ale je to začiatok nového života. Krst prirovnávame k bráne, cez ktorú vchádzame do spoločenstva bratov a sestier Pána Ježiša a dostávame právo Boha volať svojim Otcom. Krst je preto chápaný ako prvá sviatosť potrebná ku spásu. Až po prijatí krstu môžeme prijímať ďalšie sviatosti. Pri krste sa z duše zotiera hriech našich prarodičov, dedičný hriech, a do duše prijímame nezmazateľný znak, že patríme Bohu. Pri krste sa stávame výhonkom na kmeni, ktorým je Kristus. Krst chápeme ako naše vstúpenie do Božej lásky, ako prijatie Boha za svojho Pána, ktorý nás stvoril, vykúpil a posväcuje. To vyjadrujú aj slová, ktoré pri vysluhovaní krstu krstiteľ vyslovuje, ktoré Ježiš prikázal apoštolom pri krste vysloviť a ktoré sú zárukou k novému životu: **„Chod'te teda, učte všetky národy a krstíte ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“** (Mt 28,19-20).

Hoci pri krste Ježiša v Jordáne sa nič nehovorí o jeho smrti na kríži, predsa veríme a vyznávame, že naša spása sa zrodila na kríži. Ježiš od svojho krstu, keď verejne vystúpil a začal svoje poslanie medzi nami, plní vôľu Otca. Pri krste Pána Ježiša nám Boh Otec sám pripomína: **„Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie“** (Mt 3,17). Je to výzva Boha Otca pre každého z nás, aby sme počúvali v Duchu Svätom slová Božieho Syna a zachovávali ich vo svojom živote.

Náš krst máme znova a znova prežívať, alebo lepšie vyjadrené, krst máme stále žiť, s kresťanmi milosťami máme spolupracovať, svoj vzťah k Bohu máme neustále rozvíjať. Vtedy nám krst, ktorý sme prijali ako deti, nezovšednie, nezabudneme na svoje práva a povinnosti, ktoré sme krstom na seba prijali, ale bude pre nás stále nová a aktuálna forma rozvíjania viery, nádeje a lásky. Dnešná spomienka na krst Pána Ježiša je výzvou vrátiť sa k plneniu svojich povinností kresťanov. Nestačí mať len meno kresťan, ale máme byť Kristovým bratom a sestrou. Je správne, že si chceme pripomenúť význam povinností, ktoré sme pri krste zobrali na seba, keď kňaz rodičom a kresťanovi rodičom dal do rúk zažatú sviecu a bielu košielku. Príklad života a čistota života. S Kristom máme ukrižovať svoje telo, aby sme odolali hriechu (porov. Rim 6,6).

Žiť v priateľstve s Bohom, aby sa na nás nevzťahovali slová spisovateľa Juliana Greena, ktorý napísal:

„Videl som často, že v našom kresťanskom spoločenstve je mnoho rečí o Kristovi, kresťanoch... Ale ľudia, ktorí sa takto správajú, vybrali si z evanjelií len to, čo sa im páči a vyhovuje im. Keby sme viac venovali pozornosť každej strane evanjelia, našli by sme dostatok matérie pre naše kresťanské spolužitie, kresťanský život. Uvedomujeme si, že takýmto nekresťanským životom a správaním nielenže nikoho nenadchneme za Krista a neprivedieme ku Kristovi, ale sami zohyzdíme obraz Boha, ktorý bol do našej duše pri krste vložený.“

Naopak, uvedomujeme si slová, ktoré napísal spisovateľ François Mauriac:

„Kto verí, že je hriešny a sa aj cíti hriešny, je už pri bráne Božieho kráľovstva. V minulosti neboli ľudia menej hriešni ako dnes, ale uznávali, že sú hriešni... Dnes ľudia blúdia, ale nevedia, že blúdia.“

Pápež Pius XII. pripomínal: „Najväčším hriechom našej doby je, že stratila zmysel hriechu.“

Ježiš nepoznal hriech. Škvŕna hriechu sa ho nedotkla. A predsa po krste odišiel na púšť a prežil pokúšanie diabla. My poznáme vinu hriechu. A práve spomienka na náš krst je memento, že chceme znova vykročiť na cestu priateľov Božích, bratov Krista a detí Boha Otca. Návrat k stavu po prijatí krstu, návrat k Bohu a k milostiam je návrat k presvedčeniu zrieknuť sa hriechu a vyznať vieru, ako to spravili naši rodičia a krstní rodičia za nás pri krste a ako sme to už my osobne spravili pri prvom svätom prijímaní, birmovaní a už viackrát pri slávení veľkonočnej vigílie.

V roku 1945 v Mattheusene ako mučeník za Katolícku cirkev zomrel Marcel Kallo, veľký horliteľ a mládežnícky pracovník, keď mal 24 rokov. Tí, čo ho poznali, napísali o ňom: „Marcel nemal dve tváre, len jednu tvár: tvár kresťana. A tú nosil všade. A tá tvár bola naplnená radosťou k Bohu.“

Uvedomujeme si svoje záväzky ku sviatosti krstu? Keď stojíme pred zrkadlom a pozeráme na svoju tvár, nemôžeme vidieť tvár iného človeka, keď vedľa nás nestojí. Dnes je správne, že si pri tejto spomienke viac uvedomujeme stav svojej duše, vzťah k právam a povinnostiam kresťana katolíka.

Je potrebné sa hriechu vyhýbať tak, ako to vyjadrila po krste mladá slečna.

Kňaz sa jej pýtal: „Tak, čo ti dal krst? Zmenilo sa niečo v tvojom živote?“ - „Áno, žijem celkom ináč. Som tomu veľmi rada.“ - „A môžeš povedať úprimne, hrešila si

pred krstom?“ - „Áno, musím priznať, že hrešila som.“ - „A teraz, keď si pokrstená, nehrešíš?“ Slečna sa na chvíľu zamyslela: „Áno, aj teraz hreším.“ - „Nuž, aký je v tom rozdiel? Zmenilo sa teda ničo v tvojom živote?“ - „Áno, pred krstom som za hriechom bežala, teraz po sviatosti krstu pred hriechom utekám.“

Keď si uvedomujeme túto realitu a objavujeme ju či nachádzame aj my, sme na ceste záchrany pre náš život, pretože Boh je naša záchrana. Častá myšlienka na krst sa stáva vzpruhou do boja proti hriechu a motorom pre nadobudnutie nových milostí a k spolupráci s milosťami.

Sme kresťania a to nielen menom, ale i skutkom, keď žijeme podľa slov sv. Cyrila Jeruzalemského (315 - 386), ktorý hovorí: „Ježiš je jedna z troch božských osôb Trojice, ktorá je Láska.“ To znamená, že máme urobiť všetko preto, aby sme plnili svoje poslanie, postavenie, svoje povolanie v láske.

Amen.

Druhá nedeľa v Období cez rok “C”

Jn 2,1-11

Ježiš zázrakom v Káne dáva dôkaz svojho božstva

Premením vody na víno Ježiš zjavuje svoju moc.

Aj vy ste už počuli niečo podobné? Keby som ja bol Kristus, ja by som to ináč zariadil. Keby som bol Boh, dal by som im to pocítiť. Takéto a podobné slová až rúhania počuť z úst slabých a hriešnych ľudí.

Iní ľudia, ktorí sa považujú za racionalistov, nechcú počuť o zázrakoch. Popierajú každý prejav, ktorý hovorí o Božej moci, láske. Neveria v Božiu moc. A tí istí veria v mimozemčanov (typu UFO), čítajú horoskopy, nosia talizmany s tým, že im pomôžu.

Čítania dnešnej nedele nám podávajú nový vzťah ľudstva k Bohu.

Sv. Ján evanjelista o premenení vody na víno píše: „***Toto urobil Ježiš v Káne Galilejskej ako prvé zo znamení a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci uverili v neho***“ (Jn 2,11).

Zázrak na svadbe v Káne je tak isto ako príchod mudrcov a Ježišov krst v Jordáne udalosťou epifánie, kedy zažiaréním Božej slávy v osobe Ježiša z Nazareta ľudstvo sa dozvedá o príchode Mesiáša. A Jánove slová na záver úryvku evanjelia „***toto urobil Ježiš v Káne Galilejskej ako prvé zo znamení a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci uverili v neho***“ (Jn 2,11), majú veľký význam. Ježiš svoju moc prvý raz neprejavil pred zástupom ľudí na verejnom priestranstve, rovnako nie v skupine vyvolených, ale Ježiš prvý zázrak urobí pri obyčajnej udalosti v živote, a medzi ne patrí aj svadba. Sú na nej prítomní aj jeho učeníci a matka. Pri prvom zázraku sú teda prítomní tí, ktorí budú vieru v božstvo Ježiša vyžarovať, žiť a budú ochotní obetovať vlastné životy Krista.

Ján zázrak premenenia vody na víno nazýva „prvým znamením“. Evanjelista Ján tak jasne a zrozumiteľne píše o začiatku verejnej činnosti Ježiša ako takého, ktorý má moc.

Prečo práve na svadbe prvý raz Ježiš prejavuje svoju moc? Svadobná hostina sa môže chápať ako „obraz mesiášskej hostiny“, kde nechýbajú dobré veci. Predpoveď Mesiáša bola spájaná s radosťou. Víno je obraz radosti, ako aj „ženích a nevesta“ sú obrazom vzťahu Boha k vyvolenému ľudu.

Správa o udalosti na svadbe v Káne Galilejskej má svoje dôležité poslanstvo. Mesiáš je tu, očakávanie sa naplňa. Mesiáš je Ježiš z Nazareta.

Svadba sa vždy chápe ako začiatok spoločného života rodiny. Ježiš chce poukázať na plnší obraz. Proroctvo Izaiáša sa naplňa, keď hovorí, že nebude mať pokoja, „***kým nezažiari ako svetlo jeho spravodlivosť a kým sa jeho spása nerozhorí ako fakľa***“ (Iz 62,1). Prorok predstavuje vyvolený národ ako „nevestu“, ktorej manželom je sám Pán, keď píše: „***Budú ťa volať Moja potecha, a tvoju krajinu Nevesta. Pretože Pán si ťa obľúbil a tvoja krajina dostane manžela***“ (Iz 62,4). Je to obraz mesiášskej doby. Do tejto doby Ján evanjelista vkladá udalosť prvého zázraku Pána Ježiša v Káne Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Prečo učeníci uverili, že Ježiš je očakávaný Mesiáš? Na „svadbe“ zažili predobraz mesiášskej svadby. Kamenné nádoby, z ktorých voda slúžila na očisťovanie, sa stali zdrojom svadobného vína, teda stará zmluva, Zákon, predpisy sa menia v novú zmluvu cez Krista a to: milosť, odpustenie, radosť v Duchu Svätom. Niečo podobne zažil Šavol, keď sa stal z neho Pavol.

Nie iba zasväteným osobám, ale kresťanom vôbec sa často vytýka, že utekajú zo života, že opúšťajú normálnu arénu ľudských zápasov, že sa vyhýbajú bežným konkrétnym veciam života a žijú si svoj svet, či žijú vo svojom svete. Nie je možné všetkých kresťanov rovnako posudzovať. Ježiš neutváral nejaké getá, rezervácie. Ježiš svoju činnosť koná verejne. Dôkazom je jeho účasť na židovskej svadbe, kde je všetko tak, ako má byť. Ježiš si počína ako ten, ktorý keď príde jeho hodina, robí všetko to, čo je poslaný robiť od Otca. Preto matke odpovedá: „**Ešte neprišla moja hodina**“ (Jn 2,4). A keď jeho hodina prišla, Ježiš dá príkaz: „**Naplňte nádoby vodou**“ (Jn 2,7). V pláne Otca má miesto i matka Pána Ježiša. Ona hovorí Ježišovi: „**Nemajú vína**“ (Jn 2,3). Ona je tá, ktorú Otec použije, aby Ježišovi oznámila, že čas sa naplnil. Obsluhujúcim Panna Mária dáva príkaz: „**Urobte všetko, čo vám povie**“ (Jn 2,5). Toto nie je len historka zo života Pána Ježiša, ale niečo oveľa viac. Je to hlboký symbol, ktorý ukazuje, čo Ježiš urobil s Izraelom a ľudstvom. Prázdne nádoby určené na očisťovanie symbolizujú obraz Izraela a ľudstva, a Ježišovým pričinením, keď ho prijmú, naplnia sa Božou vôľou, menia a naplnia sa radosťou a darom Ducha Svätého.

Náš život je často prázdny. Keď prijmem učenie Pána Ježiša, tak v Duchu Svätom budeme naplnení mnohými milosťami. Nemáme šomrať a reptáť. Naopak, ak sme prázdni, odstránime svoju prázdnotu tým, že prijmem Boha.

Je pravdou, že vyvolený národ sa pri príprave na príchod Mesiáša dopustil chyby, očakával ho podľa svojej predstavy. Prišiel Mesiáš, ktorý plní vôľu Otca, a nie výmysel učiteľov či vodcov národa. Je na každom z nás, aby sme vo svojom živote nevideli a nechceli vidieť Boha len podľa svojich predstáv. Ježiš prichádza ako v Káne, kde je snáď najmenej čakaný, a predsa má tam svoje miesto a plní svoje poslanie. Aj v našom živote je správne vedieť prijať Boha, hoci by sme mali inú predstavu o ňom. Myslíme na utrpenie, choroby, smrť drahých a podobne. Boh je láska, treba Boha správne a vhodne prijať.

Slovenská poviedka rozpráva, že do mlyna šiel s posledným vrecom sedliak, ktorý všetko prepil a prehral v kartách a bol pritom lakomý. Keď bol mladý, bol celkom iný. Bol dobrý miništrant. Anjel strážca tohto sedliaka prosil Pána Boha, aby pre tie zásluhy z detstva mal sedliak ešte jednu možnosť všetko zmeniť a napraviť. Preto Boh poslal anjela strážcu, aby gazda mohol znova prísť k peniazom, splatiť dlžoby a nadobudnúť nový majetok. Anjel mal každé zrnko, ktoré mu podaruje sedliak, odmeniť zrnkom zlata. Čo myslíte, koľko zrnok zlata dostal sedliak? Len jedno. Kde je

hriech, tam človek nevpustí Boha. Jeho duša, srdce i dlaň ostávajú prázdne. Boh nerobí zázraky nasilu.

Srdcia mnohých ľudí ostávajú prázdne práve pre hriech. Ježiš ich nemôže naplniť svojimi milosťami, ako naplnil vodou nádoby v Káne. Hriech je nešťastím. Hriech sa stal mnohým zábavou. Z hriechu sa smejeme. Hriechu neveríme. Naša škoda. Ostávajú však smutní, sklamaní. Sami sebou podvedení. Smutný svätý je len smutný svätý. Veselého darcu Boh miluje. On neprišiel, aby nás obral o radosti, naopak, našim radostiam žehná. Či o tom nehovorí svadba v Káne Galilejskej?

Boh dal každému všetko potrebné k spáse. Každý má večné šťastie vo svojich rukách. Nechcime byť Bohom. Sme však deti Božie. Plňme si svoje povinnosti. Panna Mária aj nám dáva radu, aby sme naplnili svoje srdcia, životy Božím slovom, sviatosťami a sami spoznáme už na zemi, a raz aj vo večnosti, ako chutí dar, ktorý môže dať jedine Boh. Využime už teraz túto svätú omšu a vyprosme si mieru natlačenú, natrasenú, pretekajúcu od Darcu všetkých cenných a vzácných darov, ktoré ani mol' nemôže zožrať, ani hrdza zničiť a ani zlodej ukradnúť.

Amen.

Tretia nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 1,1-4;4,14-21

Aktuálnosť Svätého písma

Poznať Sväté písmo znamená poznať Boha.

V spoločnosti prišla reč po aktuálnych politických a hospodárskych veciach aj na Cirkev a Boha. Všetci boli veriaci. Po viacerých kritických pohľadoch, niekto položil otázku, či je Sväté písmo ešte aktuálne. Nik neprotirečil. Hanbil sa niekto protirečiť? Z dialógov i monológov v rozhovore sa prezentovalo nasledovné: Starší chápu Písmo, najmä príbehy z evanjelií, ako návod na napomínanie a karhanie. Mladší pozerajú na Písmo ako na bohatú encyklopédiu. Niektorí sa priznali, že Písmo ešte neprečítali. Iní len

niektoré časti, obrázkovú či detskú publikáciu Písma. Niektorí sa uspokojia s tým, čo im Cirkev ponúka v kostole či na katechéze. Len dvaja či traja sa vyznali, že Písmo čítajú aspoň raz v týždni. To, čo počujú v kostole, im poslúži na meditáciu a premýšľajú nad tým. A iný, mladý vysokoškolák, nie študent teológie, snaží sa pravidelne čítať, študovať a zamýšľať nad Svätým písmom. Zopakujme poznámku, že všetci boli veriaci.

Lukáš evanjelista o tých, čo počúvali Ježiša v nazaretskej synagóge, píše: **„Oči všetkých v synagóge sa upreli na neho. A on im začal hovoriť: „Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli“ (Lk 4,21).**

Text evanjelia môže poslúžiť na pochopenie významu Božieho slova v Cirkvi a v živote veriacich. Dnešné evanjelium sa skladá z dvoch úryvkov, ktoré sú od seba v Lukášovom evanjeliu vzdialené. Najprv evanjelista podáva správu o okolnostiach vzniku tohto evanjelia. Spomína “vznešeného Teofila“, ktorému chce všetko po dôkladnom preskúmaní verne opísať, aby aj on poznal spoľahlivosť učenia, do ktorého spomínaného Teofila zasvätili. Teofila spomína Lukáš aj v Skutkoch apoštolských (1,1) a bol to popredný muž. Je aj názor, že Teofil je Cirkev, niektorá z prvých cirkevných obcí. Predhovor do Lukášovho evanjelia jasne hovorí, že sa nejedná o nejaké ľudové rozprávanie, ale je to dielo doložené vierohodnými svedectvami. Ide o tradíciu, ústne podanie, prvý spôsob odovzdávania radostnej zvesti evanjelia.

Druhá čas dnešného úryvku evanjelia podáva charakteristiku začiatku činnosti, jeho prorockvá, a odohráva sa v Nazarete, kde Ježiš prežil svoj život. Poznámka **„podľa svojho zvyku vošiel v sobotu do synagógy a vstal, aby čítal“** (Lk 4,16), hovorí nielen o činnosti a angažovanosti Ježiša, ale aj o začiatku, o ktorom rodáci nemajú tušenia, že tu ide o život a smrť.

Text proroka Izaiáša **„Duch Pána je nado mnou...“** (Iz 61,1-2), si Ježiš zaiste nevybral náhodou, ale úmyselne. Stať hovorí o budúcom Mesiášovi ako o osloboditeľovi. Atmosféra v synagóge musela byť napätá. O Ježišovi už rodáci počuli ako o zázračnom divotvorcovi, o človeku, ktorý sa prejavil slovom i mocou. Keď Ježiš vyhlási: **„Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli“** (Lk 4,21), Nazaretčania porozumeli, že ich rodák, syn tesára Jozefa, sa vyhlásil za Mesiáša. Uniklo im, že Ježišove poslanstvo obsahuje dve podstatné veci: Je “radostnou zvesťou“, lebo je poslanstvom oslobodenia a to oslobodenie sa koná už dnes.

Boh Otec chcel, aby tu, v Nazarete, kde sa počal jeho Syn v lone ženy, sa odohrala jedna z dôležitých udalostí (epifánií), kde sa Boh zjavuje ľuďom, tak ako tomu už bolo v Betleheme, pri Jordáne i v Káne Galilejskej a ako to bude na iných miestach, kde bude Ježiš dokazovať svoju moc slovom a skutkom. Nazaret si to zaslúžil, veď tam žila ešte Ježišova matka a príbuzní.

Správanie rodákov je odmietavé k božstvu Ježiša. Prijali by ho, keby nežil medzi nimi, keby ho od detstva nepoznali, keby prišiel ako neznámy. Bol im všedný? Pozerali naň len prirodzenými očami.

Nespráva sa aj dnes mnoho kresťanov podobne ako rodáci k Ježišovi? Spýtajme sa starších, či čítajú Sväté písmo a odpovedia: nie! Uspokojia sa s tým, čo kedysi sa naučili z katechizmu, kde boli otázky a hneď odpovede a biblické príbehy. Bibliu často chápu ako súhrn príbehov, ktoré poskytovali historické informácie a podávali morálne ponaučenia. Tento postoj nemožno nazvať zlým.

Dnes najmä mladí zastávajú názor, že Sväté písmo – Bibliu treba čítať. Historické informácie, najmä vzťah vyvoleného národa k Bohu a informácie o Ježišovi Kristovi a prvotnej Cirkvi by mali poznať i neveriaci. Pre kresťana zvlášť platí, čo povedal sv. Hieronym: „Neznalosť Písma, je neznalosť Krista.“ Sväté písmo podáva morálne ponaučenie v Starom i Novom zákone. Nestačí si Bibliu len prečítať. Pretože pre veriaceho je to kniha, ktorej obsah až do konca čias nielen informuje, učí, ale Písmo aj v konkrétnom čase uisťuje, že sa naplňajú slová Písma v živote jednotlivca i spoločnosti. Sú v každej dobe nielen pre veriaceho slovami uistenia o Božej prítomnosti, Bohu, ktorý sa o človeka stará, miluje ho a človek môže spoznávať Boha slovami samého Ježiša, ktoré povedal rodákom: „**Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli**“ (Lk 4,21). Písmo bolo napísané v čase. Boh, prvý autor, použil ľudí na pretlmočenie svojich slov a slová Svätého písma nepatria len jednému národu, ale všetkým ľuďom až do konca čias. Preto aj udalosti zo Starého i Nového zákona, hoci sa udiali v konkrétnom čase, mieste, s ľuďmi na to povolanými Bohom, boli napísané, aby vždy keď sa čítajú, uskutočnilo sa to, čo je Bohom zvestované. Sväté písmo – Biblia dostalo názov Kniha kníh. Nie je to však magická kniha. Biblia otvára nový pohľad, ukazuje novú dimenziu bytia človeka i existencie sveta, dimenziu, ktorá existuje, ale ktorá je skrytá pred skúmaním toho, kto má len vedomosti a schopnosti tohto sveta. Sväté písmo skrze túto novú dimenziu vedie a naplňa človeka, ukazuje mu, kde je skutočný život, život Boží a na tento život nás skrze vieru a sviatosť napája. V človekovi sa potom majú Božie plány, dary a požiadavky

realizovať. Toto “plnenie sa” prebieha už teraz a bude zavŕšené až na konci sveta.

Veriaci kresťan si uvedomuje, že Sväté písmo nestačí len čítať, poznať jeho obsah, citovať, ale ešte oveľa viac. To, čo obsahuje Písmo – Biblia, treba žiť a znova žiť. Písmo obsahuje všetko, čo je potrebné k viere a mravom, čo a ako máme žiť, aby sme vo svojej dobe, pretože žijeme len raz, si zaslúžili žiť večne v Božom kráľovstve. Nestačí byť odborníkom, poznať naspamäť Písmo, nestačí len o tom premýšľať, rozumieť tomu, ale aj podľa toho žiť. O Panne Márii vieme, **„že zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich“** (Lk 2,19).

Dejiny, ktoré podáva Biblia, stoja na Božom zaslúbení (Abrahám), na Božej zmluve (Mojžiš), ukazujú, že k tomuto naplneniu (Ježiš) je dlhá cesta, často nejasná, ale istá, pretože sám Boh bdie, ako dosvedčuje Písmo. (Porov. OPATRŇÝ, A.: *Stúl Slova*. Kostelní Vydří, 1997, s. 134).

Cestovateľ spomína prechod cez americké pohorie Andy. Nosiči boli Indiáni. Po niekoľkodňovom rýchlom pochode začali Indiáni štrajkovať. Sedeli a nedali sa kúpiť, že im viac zaplatia, nepomáhali ani nadávky, všetko bolo zbytočné. Keď sa ich pýtali, prečo sa nechcú pohnúť z miesta, tvrdili, že ich duše nestačili rýchlemu tempu pochodu, a preto musia počkať, až ich duše dohonía.

Zmýšľanie Indiánov môže v niekom vyvolať úsmev. Musíme ich však obdivovať. Indiáni viac rozumeli duchovnému životu človeka, aj keď nemali ani semester psychológie. Tempo života, v ktorého sieti sme sa ocitli i my, chceme všetkému rozumieť, všetko stihnúť, zariadiť, poznať, zažiť a zabúdame na podstatné. Zabúdame rozumieť svoje duši. Nie je dnešný človek prázdny? Prestáva sa tešiť zo života, hoci všetko má a ešte viac má, ale sa cíti sám, opustený, chýba mu pokoj. Už dnes mnohí si uvedomujú potrebu nájsť svoju dušu, aby ich dohonila, lebo len život rešpektujúci dušu vie človeka urobiť skutočne človekom, človekom stvoreným na obraz Boží.

Biblia pomáha človeku Boha nielen poznať, ale i s Bohom žiť. Vtedy sa naplňajú slova Pisma o vzťahu človeka k Bohu. To, čo prišiel Ježiš povedať ľuďom a pred čím sa jeho rodáci v nazaretskej synagóge uzatvorili.

V novom storočí sa nevyhneme rozhovorom o Svätom písme. Je na každom z nás, aký vzťah si k nemu nadobudne. Najvýhodnejšie bude, keď sa

s Písmom nestretneme len na poličke v knižnici, na pracovnom stole, ale v konkrétnych udalostiach života. Keď budeme žiť tak, že sa Písmo v nás bude naplňať.

Amen.

Štvrtá nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 4,21-30

Neprijatý Ježiš

Prijat' Krista znamená zrieknuť sa seba, hriechu a všetkého zla.

Predstavte si, že by ste boli oslovení napríklad novinárom alebo televíznym štábom, ktorí by chceli vidieť Ježiša. Čo by ste povedali? Kto už videl Pána Ježiša? Ozaj, ako si predstavujeme Pána Ježiša? Rýchlo zabudnime na obrazy od veľkých maliarov a zabudnime aj na tie sladké, gýčové obrázky Krista. Nechcem zavádzať vašu fantáziu, a predsa. Jeden si predstavuje Ježiša ako automat: vložím mincu, pohrám sa s ním, pomodlím sa – a on mi splní každé moje prianie. Iný si predstavuje Ježiša ako posledného človeka, fackovacieho panáka. Koľkí mu škaredo nadávajú, urážajú vždy, keď sa im niečo nedarí, keď ich niekto rozčúli... Iní ho poznajú len v núdzi a vtedy dokážu žobrať, prosiť, sľubovať a keď sa im nestane po vôli, prejdú ku kliatku, rúhaniu... Čo to má spoločné s videním Ježiša? A či nie sme kresťania? Či nie sme katolíci? Máme byť bratmi Ježiša. A či bratia sa na seba nepodobajú? Boli sme predsa stvorení na Boží obraz. Kto teda nás vidí, mal by vidieť v nás Krista.

Ježiš si povzdychol v nazaretskej synagóge: „**Prorok nie je vzácny vo svojej vlasti**“ (Lk 4,24).

Skôr ako tieto bolestné, ale pravdivé slová Ježiš povedal, situácia medzi rodákmi v synagóge bola iná. „**Všetci mu prisviedčali a divili sa milým slovám, čo vychádzali z jeho úst**“ (Lk 4,22). Poznali ho ako Jozefovho syna. Evanjelista sv. Lukáš poukazuje na dokonalú ľudskosť Ježiša, nášho skutočného brata. Údiv rodákov sa mení na pohoršenie, len čo Ježiš nechce

urobiť divy, o ktorých už počuli, ktoré urobil v Káne Galilejskej či v Kafarnaume. Aj Ježiš rýchlo okúsi, čo urobil národ prorokom, keď pre ich neveru museli odísť k pohanským susedom. Aj vlastní Ježiša neprijímajú, a dokonca chcú jeho smrť za to, že je Bohom. Ježiš je odmietnutý rodákmi a bude odmietnutý aj národom. Ježišove poslanie ale nespočíva v tom, či ho rodáci a národ prijmú ako Mesiáša, ale v tom, že je poslaný Otcom.

Aj dnes platí, kto je povolaný na to, aby v tomto svete hovoril Božie slovo, je vyňatý z masy, je "posvätený", to znamená zasvätený Bohu a jeho službe. Kto žije s Bohom a plní vôľu Božiu, musí počítať s odporom okolia. Podobne i Cirkev býva vo svete pocitovaná ako čosi cudzorodé alebo ako hlas, ktorý dráždi. A to u neveriacich, ale aj u zvykových kresťanov. Stačí, keď Cirkev je proti, či niektorý jej člen pripomenie, ozve sa, s čím nemožno súhlasiť, pretože je to proti Božím príkazom, už sa útočí proti. Hľadajú sa chyby, skresľujú sa veci, vymýšľa sa, len aby sa protivník, ktorý im vstúpil do svedomia, umlčal. Plnia sa Ježišove slová, ktoré povedal v nazaretskej synagóge: Akiste mi pripomeniete príslovie: „**Lekár, lieč sám seba**“ (Lk 4,23). Ježiš je odmietnutý u vlastných a od vlastných. Ježiš postoj rodákov prijíma. Boli to ľudia, ktorí verili v Boha, ale prijať skutočnosť, že jeden z nich je Mesiáš, im robí problém. Dá sa tak pochopiť aj ich hnev proti Ježišovi. Vedia, že kto sa vydáva za Mesiáša, zasluhuje si smrť. Ježiš ich chápe, ale jasne hovorí a nezamlčí pravdu o svojom poslaní, nehovorí len to, čo si iní žiadajú počuť. Je pochopiteľné, že narazí na odpor, ale tým jeho poslanie nie je zničené a ani ohrozené, naopak, Ježišovo správanie, keď „**prešiel pomedzi nich a odišiel**“ (Lk 4,30), je dôkazom, že jeho poslanie sa nemôže zastaviť na takejto udalosti. Ježiš mal určený iný spôsob vykúpenia ľudstva. Nemal byť podľa prorokov ukameňovaný, ako to chceli v hneve urobiť rodáci.

Cirkev je tajomným telom Krista. To značí, že Cirkev musí nieť aj prorocký rys. Každý kresťan má preto svoje miesto v poslaní Cirkvi. Tak Cirkev je úspešná i neúspešná naším pričinením. Mnohí ju chápu podľa ľudských činov. Dejiny sú dôkazom, že keď je Cirkev prenasledovaná, je oveľa istejšou Cirkvou než vtedy, keď ju chvália, keď nikomu jej činnosť neprekáža. Vtedy by Cirkev bola bez prorockého ducha. Cirkev je však vedená Duchom Svätým a nie mienkami, názormi, túžbou mocných a slávnych tohto sveta. Cirkev aj vtedy, keď je to ťažké a jej členovia musia pre svoje postoje, názory trpieť i zomierať. Cirkev bude vždy plniť prorocké

poslanie, keď bude hovoriť pravdu, nefalšovať Božie slovo, nepodriaďovať Božie pred ľudským. Kristova Cirkev vždy nesie Kristovu podobu, i vtedy keď volajú “hosana“ i keď volajú “smrť, ukrižuj ho“.

Všimnime si činnosť Cirkvi v jej pápežoch, biskupoch, ale i kňazoch či veriacich laikov. Pravých kresťanov svet nenechá na pokoji. Vždy sú niekomu nepohodlní. Cirkev je stále prenasledovaná. Povedať pravdu musia, aj keď je to nepríjemné. Na konferenciách o rodine, žene, dieťati je často Vatikán napádaný, že nerozumie ľudstvu, keď sa správa proti vraždám nenarodených detí, proti eutanázii, proti manželstvám rovnakého pohlavia, proti vykorisťovaniu najchudobnejších. Aj dnes vyznávači učenia Krista zomierajú pre pravdu, ktorú im Boh prikázal hájiť.

V článku *Kapláni v uniformách* bol aj takýto postreh: Kňazovi, ktorý narukoval na základnú vojenskú službu, sa ušla posteľ, nad ktorou videl pornoobrázok nahej ženy. Dvadsať vojakov obrázok chápali ako umelecký vkus, kňazovi bol v rozpore s morálkou. Kňaz stál pred dilemou: strhnúť obrázok, a chlapcov by si postavil proti sebe, alebo zvoliť si inú taktiku? A začal s chlapcami pomaly hovoriť o úcte k žene, o jej poslaní, ponúkal alternatívu hodnôt. O pár týždňov bol plagát preč. Dali ho dole chlapci. (Denník Práca, 18. 12. 2000).

Obraz Krista v nás. Obraz Krista v našom okolí, naším pričinením. Koľko napríklad len takých obrázkov visí tam, kde pracujú kresťanskí muži a ešte tam pracujú aj veriace kresťanské ženy? A nevisia aj v našich domácnostiach? A čo iná tvár Krista?

Dopoludnia sme boli v kostole a odopoludnia sa naše správanie s tým celkom nezhoduje. Zabudli sme? Kristova tvár sa stala naším pričinením, správaním, slovami “karikatúrou“. Pohoršujeme sa na iných – a náš obraz Krista? Je správne, že chceme zmeniť svoj postoj ku Kristovi a nesprávať sa ako jeho rodáci.

Amen.

Piata nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 5,1-11

Nasledovať Ježiša

Nasledovať Ježiša nie je jednoduchá záležitosť.

Byť kresťanom, žiť ako kresťan katolík u mnohých z nás nie je jednorazová záležitosť. Boli sme bez nášho súhlasu pokrstení, vychovávaní a mnohí sa pamätáme, že s Bohom sme viedli aj boje. Pokušenia, poznávanie iných názorov ako tie, čo sme prijímali od rodičov, vyvolávali mnohé otázky. S ľuďmi veriacimi i neveriacimi dochádza ku konfrontáciám. V takom rozporení hľadania sme sa pýtali seba i iných, aby sme veci, udalosti, svoje vnútorné hnutia pochopili. Študovali sme, aby sme našli odpoveď.

Keď sa stretnem s človekom, ktorý o sebe tvrdí, že je neveriaci, nikdy ním neopovrhujem a nesúdim. Naopak, keď sa stretnem s človekom, u ktorého vidím, že svoju vieru nielen vyznáva, ale podľa nej aj skutočne žije, učím sa od neho, ako to dokáže. Veriť nie je ľahké, ale viera dáva to, čo nik a nikto nemôže dať. Žiadna náhrada, teda ani sláva, kariéra, bohatstvo neuspokoja. Prichádza čas, keď aj ten, ktorý pre niečo opustil Boha, na čas dal prednosť niekomu a niečomu pred Bohom, sa vracia aspoň v myšlienkach k Bohu. Nebýva to len v starobe či chorobe.

Veriaci, aj keď to niektorí v jeho okolí odsudzujú, vyspovedá sa, oľutuje, a má novú príležitosť začať znova.

Viera je často veľkým tajomstvom samému veriacemu. Viera je dar, ktorý dáva Boh každému človeku v rôznom stupni. Boh rešpektuje rozum a slobodnú vôľu človeka.

Mnohé nám pripomína udalosť "zázračného rybolovu", ktorý začína Ježišovou výzvou k Petrovi: „**Zatiahni na hlbinu a spustíte siete na lov**“ (Lk 5,4).

Evanjelium hovorí o Božom volaní a našej odpovedi naň. Jedna z najznámejších príhod z evanjelia, ktorú znázornili mnohí maliari a ešte viac ju znova a znova vo svojom živote zažívajú mnohí. Skoro každý zázrak opísaný v evanجليách súvisí nejakou mierou s vierou a poslušnosťou. Zázračný rybolov je výsledkom Šimonovej dôvery. Peter ako rybár na Ježišove slová

robí to, čo by ináč žiadny rozumný rybár neurobil. Chytať ryby cez deň, keď v noci nič neulovil?

Aké poučenie pre nás! Často myslíme, že naše modlitby ostávajú nevypočuté. Prečo? Nie je to nedostatok našej viery a poslušnej dôvery?

U Petra vidíme vieru i dôveru, keď povie: „**Na tvoje slovo spustím sieť**“ (Lk 5,5). Aj keď sú okolnosti na lov rýb nepriaznivé, lov sa končí tak, že do konca čias si veriaci človek má uvedomiť; ak chcem naozaj vidieť zázrak, musím chytiť Ježiša za slovo, zvlášť keď Ježiš vyzýva k niečomu, čo sa nám zdá nemožným.

Rybolov sa končí nielen úspechom, ale aj výzvou k inému, ešte väčšiemu rybolovu, ktorý si bude vyžadovať rovnako vieru a dôveru, pretože sa jedná o apoštolát, ktorý Ježiš vyjadril slovami: „**Neboj sa, odteraz budeš loviť už ľudí**“ (Lk 5,10).

Zázraky sú aj dnes a naozaj sa stávajú. Ale predpokladajú – ako aj všetky zázraky v evanjeliách – našu živú vieru a dôveru v Boha. Ak ich máme, vtedy aj my môžeme byť rybármi ľudí.

Peter prijíma výzvu Ježiša „ísť za ním“ a aj po viacerých zaváhaniach, pohoršení sa na Ježišovi či zapretí zo strachu pred slúžkou na Pilátovom nádvorí Peter ohlasuje ukrižovaného a zmŕtvychvstalého Krista. Dalo by sa ľudsky predpokladať, že Petrove kázanie minie úspech, veď čo rybár môže učeným farizejom a zákonníkom povedať? A predsa. Keď ohlasuje Krista, robí to tak, ako to bolo pri zázračnom rybolove, na kolenách: „**Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny**“ (Lk 5,8). Ježiš Petra neodmieta, naopak. Peter dostáva nie každodenné poverenie. A nemá to ľahké.

H. Sienkiewicz v románe *Quo vadis* opisuje zaiste vymyslenú príhodu, ale pre nás stále aktuálnu. Peter odchádza z Ríma, kde je prenasledovanie kresťanov. Na Via Apia sa stretáva s Ježišom, ktorý ide do Ríma. Peter sa ho pýta: „Pane, prečo ideš do Ríma?“ Načo Ježiš odpovedá: „Idem sa dať ešte raz ukrižovať.“

Poslúchať Ježiša, prijať jeho vôľu, je dôležité. Peter sa nestal rybárom ľudí z vlastného rozhodnutia. Je poverený Ježišom.

Rovnako dnes, keď prijímame poverenie byť kresťanom, nie to je ľahké a je samozrejmé, že poslanie kresťana si vyžaduje obeť. Nesmieme fňukať. Naša viera vyžaduje spoluprácu s milosťami, ktoré dostávame od Krista. V práci za Krista zažijeme veľkosť Boha, a tak niet sa čo čudovať, že sa ocitneme na kolenách ako Peter s pocitom hriešnosti, nehodnosti, slabosti. Keď si Boh

volá, sám aj očisťuje a ponúka poslanie. Najprv zažijeme čosi zvláštne ako "rybolov" a potom aj nás oslovuje ako Petra. Veľkou skúsenosťou sa stáva, že jedine v láske, ktorej sa nám dostáva od Ježiša, vieme povedať ako proroci: „Tu som, pošli mňa.“ Koho Boh osloví, ten pocíti svoju úbohosť. Pochopí a spozná aj to, že Boh dá silu, odvahu, milosti... A potom ho Boh pošle. Aj dnes Ježiš hovorí: „**Zatiahni na hlbinu a spustíte siete na lov**“ (Lk 5,4). Hovorí ku nám. A čo od nás čaká? Nenúti, nerozkazuje, ale očakáva, že v pokore a s vierou povieme: „**Na tvoje slovo spustím siete**“ (Lk 5,5).

V prítomnosti svätého Boha si človek uvedomuje, že je hriešny. Petrove slová: „**Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny**“ (Lk 5,8), aj dnes môžu byť moje, naše. Sú vypovedané za rôznych okolností, ale obsah je ten istý. U sv. Pavla to bolo pred bránou v Damasku, kde chcel pozatýkať kresťanov. Sv. Augustín to zažil, keď premýšľal o tajomstve Najsvätejšej Trojice. Sv. František z Assisy to zažil vtedy, keď si myslel, že má opraviť kostol sv. Damiána. Eva Lavalieľová to zažila ako herečka, pri nohách ktorej bol celý umelecký Paríž. Karol Foucauld v tichu Sahary. Ľudia rôzne odpovedali na Boží hlas. Jedni ho prijali, iní odmietli.

Niekoľko rokov pred Veľkou francúzskou revolúciou mladý muž zaklopal na bránu kláštora otcov kapucínov s prosbou vstúpiť do kláštora. Predstavený mu dal list a poslal za provinciálom. Rodina a priatelia v tom čase urobili všetko, aby s listom nešiel. Odišiel do Paríža a stal sa advokátom. V čom sa preslávil? Je to krvilačný Maximilián Robespier.

Nie je tajomstvom, že duchovný stav si mali vyvoliť aj iní vrahovia, ako napríklad Stalin či Höss.

Bol oslovuje aj nás. Rozhodnutie je v našich rukách. Iste, keď Boh volá, máme miesto v pláne Božom. Či už povolanie do stavu duchovného alebo laického, ale pre našu spásu.

Keď bol 28. 10. 1958 dnes už blahoslavený Angelo Roncalli zvolený za pápeža a prijal meno Ján XXIII., na otázku kardinála, či prijíma voľbu, povedal: „Keď som počul tvoj hlas, trasiem sa na celom tele. Poznám svoju úbohosť a nízkosť, čo je moje zahanbenie. V hlasovaní svojich bratov kardinálov vidím znamenie vôle Božej a prijímam voľbu ako kríž.“

Vieme, že tento pápež si láskou získal veriacich i neveriacich a bola to najmä pokora, čo mu otvárala srdcia ľudí.

Keď na štedrý večer roku 1968 oblietal americký kozmonaut Borman so svojimi spoločníkmi mesiac, pýtali sa ho z Kenedyho základne, aké má pocity. Odpovedal za všetkých: „Spadla z nás všetka ľudská pýcha a uvedomujeme si svoju malosť.“

Pokora sa páči Bohu i pri budovaní našej viery. Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva svoju milosť.

Cesty k viere sú rôzne. Aj odmena závisí od prijatia či neprijatia daru viery, ktorý dáva Boh. Preto nesúdime tých, čo neveria, ale skôr sa za nich modlíme. Rovnako prosíme o vzrast, vytrvalosť svojej viery a viery pre tých, ktorí sú nám zverení.

Amen.

Šiesta nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 6,17.20-26

Čo pre nás znamenajú slová blahoslavený a beda?

Pohľad na slová blahoslavený a beda nech odkryje pravdu srdca.

Ako rôzne dokážeme deliť ľudí! Delíme ich často na sympatických a nesympatických. Aj tieto skupiny majú ešte podskupiny. Aj my používame takéto delenie? Do ktorej skupiny nás najčastejšie ľudia zaraďujú? Čo všetko rozhoduje v našich názoroch, posudkoch, mienkach. A vieme, že súd nepatrí nám, ale Bohu.

Ježiš v dnešnom evanjeliu nikoho nesúdi, ale prejavuje nám svoju lásku, keď nás upozorňuje, kto je v Božích očiach **“blahoslavený”** a kto si musí dať pozor, aby sa na neho nevzťahovalo slovo **“beda”**.

Túto časť evanjelia nazývame **“rečou na hore”**. O blahoslavenstvách rozpráva Ježiš nielen v evanjeliu sv. Lukáša, ale aj u Matúša (5,1-12). Lukáš predkladá celkom jednoznačnú alternatívu, “alebo – alebo“. Kontrast medzi slovami “blahoslavený“ a “beda“ je známy už v Starom zákone. Prorok Jeremiáš za sebou kladie myšlienky: **„Zlorečený človek, ktorý sa spolieha na človeka...”** (17,5) a **„Požehnaný človek, čo dúfa v Pána...”** (17,7). Keď Ježiš hovorí: blahoslavení chudobní, hladujúci, plačúci, prenasledovaní, podáva skôr praktické kategórie k plneniu vôle Božej.

Kristove blahoslavenstvá nie je utešovanie chudobných, smutných, trpiacich, nenávidených. Čímsi iným než útechou sú skutky, vedomé a slobodné rozhodnutie pre konanie dobra. Je to prísľub večného života, nesmrteľnej odmeny, Božieho kráľovstva, aby sme mobilizovali seba i iných a robili záslužné skutky. Tí, ktorí uveria Kristovým slovám a konajú podľa toho, čo Ježiš učí, stávajú sa tichými, spravodlivými či milosrdnými. Takíto menia svet.

Blahoslavení sa vedia uspokojiť s málom. Sv. František a chudoba. Sama chudoba a núdza nie sú nádejou. Nádejou je Boh. Chudoba, ktorá sa znáša v spojení s Bohom, je hodná Božej odmeny.

Blahoslavení, ktorí radšej budú hladovať, než si získavať chlieb nepoctivými prostriedkami. Sv. Alžbeta Uhorská a milosrdenstvo. Blahoslavení radšej budú sami plakať, než by druhým vyvolávali slzy. Blahoslavení sú rozhodnutí niečo vytrpieť pre vernosť k Božím príkazom a pri obrane Kristových zásad. Sv. Vincent de Paul, zakladateľ charity. Blahoslavení sú stručne tí, čo sú skromní, poctiví, trpezliví či verní. Títo a iní vo viere nachádzajú dynamickosť k činnosti. Oni neutešovali, ale niečo robili a takto menili svet. Tých Ježiš vyhlasuje za blahoslavených a sľubuje im náhradu v pokladoch Božieho kráľovstva. Nie je to pre určitých vyvolených, ale každý má otvorený prístup k týmto hodnotám. Je to pre skutočných kresťanov.

Tí, ktorí nemajú chuť byť takými, sú odsúdení na “beda“. Beda im od neba i zeme, beda im samým, aj ich okoliu, beda im teraz i potom.

Iná možnosť nie je. Buď budeme blahoslavení, alebo nám beda. Stredná cesta neexistuje. Ježiš nás oslovuje, chce naše šťastie, nie smútok.

Nesmie nám ísť o falošné vyrovnávanie sa. Nám, chudobným, aby raz bolo dobre a tým nedobrym – bohatým, ktorí dnes všetko majú, aby sa zle vodilo. Takto to Ježiš nechce. Niekoľko môže mať málo, a môže byť zlý. A iný má mnoho, a je dobrý, štedrý. Božia spravodlivosť má svoje kritériá založené na pravde a láske. Nedá sa oklamať, zastrašiť, kúpiť... Jedna i druhá strana

musí si uvedomiť, že nič sa len tak nezosype do lona. Človek sa musí pričiniť sám. Nejde len o to, čo robíme, ale aj ako to robíme. Boh vidí do srdca. Boh chce našu nezištnosť a dôveru v neho.

Nebezpečenstvom pre tých, čo majú dostatok, je v tom, že Boha nepotrebujú, že si vystačia sami. Či neplatí tu "beda"?

Je správne, že vieme byť aj v dostatku závislí od Boha, budujeme dôveru v Boha. Dôvera v Boha je základný kresťanský program v každej dobe.

Ježišove "blahoslavenstvá" nám pomáhajú uvedomiť si nové poznanie Boha, ktorý nás miluje, ktorý je všemohúcim Otcom a ktorému sa môžeme zveriť s absolútnou oddanosťou. To je náš osobný vzťah dieťaťa k Otcovi. Tak na nás vplýva nové chápanie bohoslužby. Nevedie nás k pokusu získať si Božiu náklonnosť pre pozemské šťastie, ale vyjadrenie našej úcty a túžby po Bohu. Boh je stredom a jedinou pohnútkou, nie človek a jeho potreby, strach či želania. Bohoslužba nie je mágia ako u pohanov, ale záležitosť milujúceho srdca. Význam bohoslužby sa tak presúva z vonkajších obradov do vnútorného zmýšľania. Napríklad vnútorné zmierenie sa s blíznym je dôležitejšie než bohoslužobný dar (porov. 5,23). Zároveň si uvedomujeme nový postoj lásky k Bohu a blížnemu. Nestačí len farizejská nábožnosť meraná vonkajšími prejavmi, ale rozhodujúci je vnútorný pokoj. Mýtnik preto odišiel z chrámu ospravedlnený, a nie farizej.

Blahoslavenstvá nesmú byť suchou teóriou, alebo neplodným idealizmom. Ježišova reč na hore je nový pohľad na Boha, človeka a svet.

Môže to napovedať stará historka o žene v horách, že "blahoslavenstvá a beda" bývajú rôzne. Dobrota, odpúšťanie, vernosť ku každému príkazu vždy urobia viac, ako si možno myslíme.

Troch partizánov pri ústupe zastihlo ráno v osade. Keď ich vidí žena, mohla vziať skrytý samopal a urobiť akt odplaty za smrť dvoch synov. Je však kresťanka. Prijme ich, pohostí, dá čisté šaty, ale musia odložiť zbrane. Nechcú, ale napokon poslúchnu. Vtedy príde malý syn k mame so správou, že po ceste prichádzajú Nemci. Od strachu cíti slabosť v nohách. Ide im naproti. Keď stojí tvárou v tvár ozbrojeným vojakom, povie: „Vo vnútri sú partizáni. Prišli pred vami.“ Dôstojník zbledne od hnevu a chce vstúpiť. Žena rázne zakročí: „Nie!“, a zastaví ho. „Tu sa strieľať nebude. To som mohla urobiť ja s vami. Vojná mi zobrala dvoch synov. Ak chcete, vstúpte, nech sa páči, ste moji hostia, ak nie, môžete ísť, odkiaľ ste prišli. Ak chcete ísť dnu, dajte mi vaše zbrane.“ Dôstojník pozerá do očí ženy. Napokon súhlasí. V ten deň sedeli šiesti

muži za jedným stolom, a nepatrili k sebe. Nemlčali. Po chvíli už nerozprávala len žena, ktorej mohli byť manželmi, synmi. Keď sa s nimi lúčila, dala im krížik na čelo ako synom, ktorých takto vyprevádzala a ktorí sa už domov nevrátili.

Slová “blahoslavení a beda“ delia. Nedeľme sa navzájom. Robme len to, čo chce od nás Ježiš v reči na hore a pre všetkých je pripravená vlast' v nebesiach, kde nás chce mať všetkých ten, ktorý za nás zomrel na kríži.

Amen.

Siedma nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 6,27-38

Čnosťou milosrdenstva proti hnevu

Nestačí poznať čnosť milosrdenstva, ale vedieť ju i uplatniť.

Ako sme začali nové storočie? Je to lepšie medzi nami? Je viac lásky, porozumenia, odpustenia? V piesni od Tublatanky i dnes počujeme slová: „Život je boj, ty udri skôr, kým na to máš...“ Neraz sme svedkami slov: V živote sa s tebou nik nebude hrať, musíš sa naučiť bojovať, biť sa, vrátiť úder, urážku... Keď nereaguješ na provokácie do bitky, si považovaný za slabocha.“ Natíska sa otázka: Ježiš je slaboch? Prečo? Čítajme dnešné evanjelium.

„Vám, ktorí ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, žehnajte tým, čo vás preklínajú a modlite sa za tých, čo vás potupujú...“ (Lk 6, 27).

Ježiš hovorí o milosrdenstve. Učí opak tomu, čo učí diabol. Ježiš učením o láske zvíťazil, aj keď to často v praxi vyzerá opačne. Aj napriek tomu Ježiš hovorí o nezištnosti. Odporúča skutky lásky ***„a nič za to nečakajte“*** (Lk 6,35). Ježišova nezištnosť je najvyšším argumentom, ktorý je dobrý aj k nevďačným a zlým. Pripomína nám, že sme synmi Najvyššieho, ktorý je Láska. Ježiš o láske nielen kázal, ale ***„miloval svojich, čo boli na***

svete, miloval ich do krajnosti“ (Jn 13,1). Ježiš aj vysvetľuje, prečo jeho bratia a sestry si majú takto počínať. „Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám“ (Lk 6,37-38).

Ak je pohnútkou lásky viera, vtedy hovoríme o nadprirodzenej láske.

O ničom sa nediskutuje tak ako o prikázaní lásky. Milovať aj nepriateľov je znamením kresťanskej etiky, ktorá je pozitívna. Platí predsa medzi nasledovníkmi Ježiša: „Robte druhým to, čo chcete, aby druhí robili vám“. Toto pravidlo mnohí aj prekrúcajú: „Čo nechceš, aby tebe iní robili, nerob to ani ty iným“ (napr. stoici, či Konfucius). Podstatou kresťanského správania je, že pozostáva nielen vo vyhýbaní sa zlým, ale v aktívnom konaní dobra.

Keď konáme dobro, nemáme sa prirovnávať k iným, ale v láske nasledujeme Boha. On miluje všetkých: svätca i hriešnika, miluje márnotravného i verného syna. Ježiš prikazuje milovať i nepriateľov. Ježišova láska k nám nesmie zostať v nás, ale cez nás musí ísť ďalej, k druhým ľuďom, a teda aj k nepriateľom. Náš blížny je predsa náš brat. Sv. Augustín nám pripomína: „Koľkokrát sme mysleli, že nenávidíme nepriateľa, nenávideli sme brata.“

Ježiš nehovorí o tom, čo by mali robiť druhí, ale ***„vám hovorím, ktorí ma počúvate“*** (Lk 6,27). Chceme predsa patriť do Božieho kráľovstva a tu je vážny pokyn, ako postupovať. Kto túži vstúpiť do Božieho kráľovstva, má byť „svetlom, soľou, sieťou, kvasom“ a nie sudcom, vrahom, nepravníkom brata. A pretože po dedičnom hriechu oslabla naša vôľa a rozum sa zatemnil, Ježiš prišiel, aby nám pripomenul povinnosť pracovať na svojej spáse.

Zúčastňujeme sa na Kristovej obete na kríži. S čím rátal Pán Ježiš, s akou vďačnosťou z našej strany, keď dal za nás život? Vysvetľuje sám Ježiš.

Sme vyzvaní k „novej spravodlivosti“. Ježiš od nás očakáva zviditeľniť jeho učenie v našom živote. Presviedčame sa, že tak ako Ježiš radí nám, tak Boh koná s nami.

Počuť hlasy: Kam by sme došli, keby sme Ježišove slová brali doslovne? Nesúdiť, neodsudzovať, odpúšťať? Treba si uvedomiť nebezpečenstvo, že svet nepochopí Ježišove slová. Predsa už dvetisíc rokov sa to dnešné evanjelium hlása. To, že ho nepraktizujeme, je na škodu spoločnosti a na škodu každého človeka. A nie aj na večné zatratenie?

Už prorok Izaiáš píše o „novej zemi“, v ktorej predstavuje, že vlk bude bývať s baránkom a leopard s kozliatkom, teliatko i leva bude zavracať drobný chlapček (porov. Iz 11,6n).

Slová nestačia. Dôležitý je skutok.

Francúzsky spisovateľ J. Dorsta v knihe *Sila života* so živým nadšením bráni hmyz proti ľuďom, ktorí sú nepriateľmi prírody. A zároveň útočí proti tým, ktorí chránia život nenarodených detí. Je zástancom lariev hmyzu, chce, aby v prírode lietali motýle a odsudzuje na smrť nenarodených ľudí.

Camus pripomína: „Baktérie nenávisti sú stále živé.“ A nenávisť už naplňa srdcia detí. Keď sa vracal istý kňaz z cintorína, chcel potešiť chlapcov, ktorí sa vracali z pohrebu vlastného otca. Oni však boli šťastní. Keď sa ich pýtal, čo je príčinou ich radosti, odpovedali, že je to smrť ich otca alkoholika. Vraj, týchto pár dní, čo je otec mŕtvy, je u nich krásne a pokojne.

Ježiš sa obracia na každého človeka, aby svoj život prežil aj na obohatenie iných. Od ľudí získaš to, čo im dopraješ. Keď iných nenávidíš, budeš nenávidený. Keď preklínaš, budeš prekliaty. Keď však miluješ, budeš milovaný. Pomôž a pomôžu aj tebe.

Mikuláš z Flüe (1417 - 1487) bol Švajčiar, otec desiatich detí. Po smrti manželky, keď deti dospeli, utiahol sa na starosť do pustovne.

Jeden z diktátorov Švajčiarska prišiel za ním s prosbou o radu. Nemohol sa zhodnúť so svojím protivníkom. Mikuláš ho poprosil, aby urobil uzol na jeho opasku. Potom mu dal do rúk jeden koniec šnúry a sám silne držal v rukách druhý koniec a prikázal, aby povraz rozviazal. Po chvíli diktátor poznamenal, že to nedokáže nik, iba ak jeden z nich pustí svoj koniec opaska, šnúry. Vtedy pustovník povedal: „A toto je moja rada. Jeden z vás musíte ustúpiť, aby nastala medzi vami svornosť. Vtedy rozpletiete uzol sporov a roztržiek medzi sebou.“ (Bendyk, M.: *Žiť evanjelium*. Krakov, 1997, s. 128).

Evanjelium dáva návod aj nám, ako nájsť medzi nami pokoj, súlad. Aj vo svojom okolí si môžeme všimnúť ľudí, ktorí takto dokážu žiť šťastne. Je to umenie života. Nájdeme aj odpovede na Ježišove otázky: „**Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu**“ (Lk 6,32)? „**Ak robíte dobre tým, čo vám dobre robia, akúže máte zásluhu**“ (Lk 6,33)? Pri odpovediach nachádzame zlaté pravidlo umenia šťastne žiť. „**Buďte milosrdní... nesúďte... neodsudzujte... odpúšťajte... dávajte...**“ (Lk 6,36-38).

Či nedostaneme od ľudí to, čo im dávame? Za nenávisť, nenávisť. Za urážku, urážku. Ale keď sme si osvojili Ježišove učenie, urážka, nenávisť sa zmenia na poklad, pokoj.

Je známe, že keď je had štrkáč obkolesený, stane sa takým hnevlivým, že od zlosti hryzie sám seba.

A práve preto predchádzajme hnevom, zlosti, ktorá škodí najmä tým, čo sa hnevajú a zlostia. Lekári často konštatujú, že veľa ľudí si spôsobuje svoje choroby svojou zlosťou či nenávisťou. A či Ježiš nechce naše zdravie duše i tela?

Nielen v piesni Tublatanky sa spomína násilie. My sa nedáme pomýliť, zviest', naopak. Modlitba, práca na sebe, sebaovládanie iste prinesie viac radosti a šťastia.

Amen.

Ôsma nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 6,39-45

O čom hovorí môj život

Prejavy telesné i duchovné hovoria o vzťahu k Bohu, duši, sebe i blížnym.

Po čom všetkom vieme jeden druhého spoznať a povedať: čo je to za človek? Nie sú to len viditeľné prejavy, chôdza, držanie tela... ale aj počuteľné prejavy vnútra človeka, jeho slová. Skutky i slová hovoria o vnútri, duši človeka. Prázdnota i bohatstvo vnútra dá sa vidieť i počuť. Preto hovoríme o dobrom či zlom človeku.

Ježiš nám pripomína: **„Dobry človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro a zlý človek zo zlého vynáša zlo. Ved' z plnosti srdca hovoria jeho ústa“ (Lk 6, 45).**

O tom hovorí nielen evanjelium, ale i starozákonná kniha Sirachovho syna, ktorá tvrdí, že slovo človeka odhaľuje dno jeho srdca, **„ako pri osievaní ostanú na sítke smeti, tak je to aj s človekom: len čo začne rozprávať, hneď vidno jeho nedostatky“** (Sir 27,5). Slovo patrí k najintímnejšej hĺbke človeka,

vyjadruje jeho zmýšľanie, vnútorné bohatstvo, ale i chudobu. Mnohí hovoria viac, ako vedia, iní rýchlejšie hovoria, ako myslia a ďalší sú horší vo vnútri, ako prezrádza ich tvár. Apoštol sv. Jakub pripomína: „**Všetci sa prehrešujeme v mnohom. Kto sa však neprehrešuje slovom, je dokonalý muž, schopný udržať na uzde aj celé telo**“ (Jak 3,2). A keď pripomína zubadlo u zvierat, či kormidlo na lodiach, chce pripomenúť, že jazyk „**je síce malý úd, ale honosí sa veľkými vecami**“ (Jak 3,5), pretože z malého ohníka môže dôjsť k veľkému zhorenisku.

Úryvok dnešného evanjelia nie je ucelená reč Ježiša, ale časti jeho reči, ktoré evanjelista Lukáš pospájal ako smernice pre život. Zdôrazňujú zodpovednosť za každý skutok a každé slovo. Život prirovnáva Kniha Sirachovho syna k peci, „**kde sa skúšajú výrobky hrnčiara a spravodlivosť človeka v skúške súženia**“ (Sir 27,6). Človek sa musí v živote osvedčiť. Práca na sebe nezasahuje len jeho vonkajší vzhľad a správanie, ale i jeho vnútro. A tak skutky človeka možno prirovnať k ovociu na strome. „**Ovocie ukáže, ako ošetrovali strom, a slovo odhalí, ako zmýšľá srdce človeka**“ (Sir 27,8).

I tá najlepšia vec sa dá pokaziť zlým používaním. Ježiš chce, aby sme všetko, čo konáme a hovoríme, konali v spojení so spásou svojej duše. Svätci si často pri slovách a skutkoch uvedomovali: „Čo mi to osoží pre spásu?“ Slovo má svoju silu. Môže zmeniť vraha na priateľa, hriešnika na svätca, môže robiť ľudí šťastných. Svojimi slovami oslovujeme Boha. Na slovo kňaza prichádza Boh na oltár, dostáva sa nám odpustenie hriechov, posily v živote.

Sme svedkami i opaku. Devaluje sa ľudské slovo. Dochádza ku kríze pravdy. So znehodnotením slova sa znehodnocuje aj mlčanie. Zabúda sa, že hovoriť je striebro, ale mlčať zlato. Slová, ktoré stratia hodnoty lásky, pravdy a spravodlivosti, zmenia sa na dravú riek, ktorej nič v ceste neodolá. Vidíme, že veľký vplyv na deti majú slová dospelých a na národ ich parlament. Pýtame sa, prečo je to na Slovensku tak, ako to je? Kto naučil takto žiť mladých a národ? Masmédiá, televízia, rozhlas, internet, video či tlač chfíli slová – ale akej kvality, obsahu? Majú niečo spoločné s pravdou, spravodlivosťou a láskou? Koľko pozitívnych správ a koľko negatívnych pri jedných správach prijímame? Nemá to vplyv na nás? Čo to robí s nami v našom vnútri? Platia Ježišove slová: „**Dobrý človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro a zlý človek zo zlého vynáša zlo. Ved' z plnosti srdca hovoria jeho ústa**“ (Lk 6, 45).

Hodnota našich slov a skutkov je zrovnateľná s obsahom nášho vnútra, srdca, myšlienok. Čo poškvŕňuje človeka? Čo hovorí a čo koná. Rovnako platí, že krásne slová, pretváрка, farizejstvo nemôžu nahradiť dobré skutky. Nepomôže

kritika či pozeranie na chyby v okolí, ale zmena v našom zmýšľaní v zhode s Ježišovým učením. Pravda, láska, spravodlivosť musia sa stať pečaťou skutkov a slov, a vtedy náš život bude podobný stromu, ktorý bude prinášať dobré ovocie. „**Dobry človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro**“ (Lk 6,45). Slovo je produkt srdca. Boh nebude hovoriť našimi ústami, ak ho nebudeme mať v srdci. Nič tak neodhalí naše zmýšľanie ako naše slová. Naučiť si dať nielen dľaň na ústa. „**Vedzte, bratia moji milovaní: každý človek má byť rýchly, keď treba počúvať, ale pomalý do reči**“ (Jak 1,19). Ježiš humorným spôsobom opisuje človeka, ktorý si nevie rozkazať, je „slepý“ a chce viesť iného, chce mu vytiahnuť smietku z jeho oka, a vo vlastnom brvno nevidí. Môže byť taký človek obohatením spoločnosti? Nie! Pretože aj o ňom platia Ježišove slová: „**Z trnia predsa nezbierajú figy, ani z ostružín neoberajú hrozno**“ (Lk 6,44).

Pohľad na naše skutky a slová hovoria svoje. Vidíme a počujeme svoje vnútro a nielen my, ale aj tí z okolia a najmä Boh. A skutočnosť? O čom hovoria slová a skutky? Boh právom od nás niečo žiada. Máme sa niečím prezentovať. Sme strojcami svojho šťastia. Je opovážlivé a tvrdé o niekom povedať, že je „zlý človek“, „zlý strom“, „pokrytec“, „slepý...“ Zastavme sa! Sme Ježišom vyzvaní pracovať na svojom dobrom srdci a nesmieme, nemôžeme konať inak.

Vo filme Andreja Rubľova, ktorý sa zaoberá životom veľkého ruského maliara ikón, je jedna dojímavá scéna. Maliar už niekoľko dní stojí pred ikonou, ktorú chce maľovať v kostole. Stojí a čaká na inšpiráciu. Práca nenapreduje. Tí, ktorí si ho najali, sú netrpezliví. Blízki naň naliehajú. Tí, čo mu nefandia, sa tešia, že maliar je v koncoch. Nič nepomáha. Steny kostola, ktoré má vyzdobiť svätými ikonami, sú stále nedotknuté farbou. Maliar upadá do depresie. V afekte najväčšieho znepokojenia berie do rúk blato a hádže ho na stenu, na ktorú mal namaľovať obraz... To znechutenie malo pomôcť pozbaviť sa krásneho vnútra maliara, ktorý v sebe nosil krásu, dobro, lásku a to mu bolo prekážkou, aby mohol namaľovať scénu posledného súdu a on cítil, že dokáže maľovať iba krásu neba. (Novák, S.: *Na Tvoje Slovo*. Čenstochova, 1997, s. 211).

Je to výzva nechať sa znechutiť, keď pracujeme na Božom obraze v sebe. To chce Ježiš od každého z nás.

A odpoveď? Pracovať na svojom vnútri, aby slová a skutky hovorili o Bohu, ktorý je v nás, ktorý je naším cieľom.

Amen.

Prvá nedeľa pôstna "C"

Lk 4,1-13

Nepodľahneš pokušeniu

Pôstna doba je čas aktívnej práce na sebe.

Začiatok pôstu u mnohých kresťanov je poznačený rôznymi predsavzatiami. Pôst by mal byť časom modlitby, účasti na krížovej ceste, desiatku bolestného ruženca alebo krátkeho úryvku zo Svätého písma. Pôst sa má prežiť vo väčšej duchovnej aktivite. Boh nehľadá na množstvo či veľkosť predsavzatí, ale na ich kvalitné prežitie. Pôstny čas možno využiť prácou na sebe. Často je ľahšie zrieť sa jedla či nápoja, ako nájsť si viac času pre najbližších, mať milé slovo, usporiadať prípadné nedorozumenia, napätia, vzťahy, ale i rázne zamedziť novému zlu, hriechu. Výzva k zmene života. Zachovávať prikázania.

Prečo? Byť kresťanom znamená aj zrealizovať príkaz Pána Ježiša:

„Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha“ (Lk 4,12).

Týmito slovami Ježiš rázne ukončil pokúšanie diablom. Slová poznal každý veriaci Žid. Boh cez Mojžiša nielen ustanovil Desatoro, ale určil za vec svedomia, že Božie príkazy sa musia zachovávať. ***„Nepokúšajte Pána, svojho Boha, ako ste ho pokúšali v Masse“ (Dt 6,16).*** Človek rád zabúda, najmä keď musí urobiť násilie na sebe. Mnohé a mnoho chce človeka zviest', oklamať a dať prednosť čomukoľvek pred Bohom. Takýto stav nazývame pokušením. Dať prednosť čomukoľvek pred Bohom vedome a dobrovoľne je hriech. Je to čin proti Bohu. Je to známa vec od raja a bude ťažkou až do chvíle druhého príchodu Boha.

Ježiš, ktorý si vzal prirodzenosť človeka, stal sa nám podobný, rovnako prešiel stavom pokušenia. Lukáš evanjelista dokumentuje, čo aj dnes mnohí chcú odmietnuť, a síce existenciu satana.

Trojnásobné pokušanie Krista je mementom, že satan nie je iba symbol zla. Je skutočnosťou, že diabol až do konca čias má moc pokúšať človeka. Aj keď niekto v jeho moc a rovnako v peкло neverí, to neznamená, že nejestvujú. Pokúšanie Krista na púšti upozorňuje: nemaj naivnú predstavu o satanovi. Pokúšenie je naším každodenným stavom. „**Bud'te triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu, pevní vo viere, a vedzte, že také isté utrpenie dolieha na vašich bratov po celom svete**“ (1 Pt 8-9), pripomína sv. Peter apoštol. Pokúšanie Krista na púšti nám má pripomenúť taktiku diabla. Trikrát pokúša Krista. Satan obyčajne koná nepriamo. Najprv útočí na nižšie moci človeka: zmysly, pamäť, fantáziu. Nemá moc a práva ovládať náš rozum a vôľu. Ale pokúša sa ovládať práve rozum a vôľu. Nezáleží mu na čase, dokáže vyčkávať. Taktizuje a dokáže zaútočiť, keď človek prestane bdieť nad sebou. Adama pokúšal cez Evu, Abraháma pokúšal vo viere, Mojžiša pri skale v Meribe, Jóba v trpezlivosti, Samsona v jeho sile, Petra v strachu a bojazlivosti na Pilátovom dvore pred slúžkou, Tomáša v zvedavosti.

Nie všetky pokušenia pochádzajú priamo od zlého ducha. Ľudská trojnásobná žiadostivosť: oči, tela a pýcha života (porov. 1 Jn 2,15-16), útočia na rozum a vôľu, sú nástrojom satanovej stratégie.

Diabol aj Ježišovi predkladá tri klamstvá. Prvé pokušenie útočí na **moc**, keď hovorí: „**Povedz tomuto kameňu, aby sa stal chlebom**“ (Lk 4,3). Ježiš je hladný, a diabol útočí na jeho hladom unavené zmysly. Odpoveď odzbrojuje diabla: „**Nielen z chleba žije človek**“ (Lk 4,4). Aj tieto slová diabol pozná, ako aj každý veriaci Žid z knihy Deuteronomium (porov. 8,3).

V druhom pokušení diabol chce kompromis. Sľubuje moc, slávu, ak sa mu bude Ježiš klaňať. Klamár to sľubuje Bohu, ktorý je pravda. Pravda je vždy pravda a zlo je vždy len zlo. Miesto pre kompromis neexistuje. Aj toto diabol vie a Ježiš mu to pripomína (Dt 6,13).

Tretie pokušanie má pečať senzácie. Ľudia rýchlo podliehajú tomuto pokušeniu. Toto pokušenie je ako oheň slamy. Tretí raz Ježiš poráža diabla slovami, ktoré pozná Starý zákon: „**Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha**“ (Lk 4,12; porov. Dt 6,16).

Keď Ježiš dovolil, aby ho diabol pokúšal, chce nám pomôcť v pokušeniach. On, ktorý bol vo všetkom ako my (porov. Hebr 4,15), je náš vzor

víťazstva nad pokušením. Preto prosba v modlitbe Otčenáš je opodstatnená. Stratégia Krista proti pokušeniu sa má stať i našou. Kontrola zmyslov a rozumu, pracovať na telesnom i duchovnom je výzva aktívne prežiť pôstnu dobu. Nezvládnuté pokušenie robí človeka vnútorne rozdeleného.

Počas pôstu, keď si pripomínáme utrpenie a smrť Krista, je možnosť vrátiť sa k pravým hodnotám duše i tela.

Predísť, predchádzať, víťaziť nad pokušeniami znamená aj chrániť sa zbytočných znakov, ktoré po nezvládnutých pokušeniach ostávajú.

Bol veľmi zlý chlapec a často v zlosti ubližoval tým, čo žili v jeho blízkosti. Otec mu dal raz takúto radu: „Keď sa nedokážeš ovládať a rozhneváš sa, vezmi klinec a zahlob ho do nášho dreveného plotu.“ V prvý deň zahlobil tridsaťsedem klincov. Postupne však prichádzal na to, že je jednoduchšie ovládať svoj hnev, ako stále zatíkať klinec, a pomaly sa učil ovládať sa. Každý deň pribúdalo v plote menej a menej klincov, až jedného dňa mohol syn vyhlásiť: „Otec, dnes som nezatíkol do plotu ani jeden klinec.“ Otec chlapca pochválil a povedal: „Odteraz vždy, keď ovládneš svoj hnev, vytiahni jeden klinec z plotu.“ Chlapec sa učil umeniu ovládať svoj hnev a postupne vyťahoval klinec za klincom, až raz hlásil otcovi, že v plote už nie je ani jeden klinec. Otec chlapca opäť pochválil a podišiel s ním k plotu, v ktorom zostalo po klincoch množstvo drobných jazvičiek. „Vidíš tie jazvy po klincoch v plote?“ pýtal sa syna. „Tento plot už nikdy nebude taký, aký bol. Uvedom si, synček, že takéto jazvy zostávajú v srdci, v duši človeka vždy, keď nevie krotiť svoj hnev a svojimi slovami či skutkami ho zraníme.“

Tento príbeh je možno skutočný, možno vymyslený (-d-Katolícke noviny, č. 11. 2000. s. 4). Začíname pôstnu dobu. Chceme ešte robiť nové jazvy v duši, dušiach? Kristove víťazstvá v pokúšaní sú nám podanou rukou k našim víťazstvám v pokušeniach. Je čas a príležitosť zošľachtiť svojho ducha a umocniť svoje vnútorné i vonkajšie rozpoloženie svojej osobnosti. Je čas si povedať a začať: Ja, XY, s pomocou Božou, príkladom okolia a učením Cirkvi chcem nastúpiť ako nový človek na novú cestu života.

Všetci urobme podobne. Život bez hriechu je možný, ale pokušeniam sa nevyhneme. Pokušenie ešte nie je hriech. Ale aj v pokušení rozhoduje vernosť.

Cigareta je dovolená, fajčiť nie je hriech, a predsa zrieť sa hoci len jednej cigarety, tej, ktorú práve chcem vložiť do úst, je veľké víťazstvo.

Alkohol nie je hriech, a predsa ten malý pohárik či pohár piva, čo držím v ruke, je vhodné odložiť, dokonca výhodnejšie vyliať na zem ako do úst. A to je veľká vec.

Hracie automaty majú skrátiť čas, pobaviť, rozptýliť, potešiť. Ale nevkráčať do miestnosti, kde sú hracie automaty, môže byť väčšie víťazstvo, keď už človek nemusí klamať, kraďnúť, podvádzať, ničiť seba, rodinu, šťastie.

Každý hriech, nielen hlavné, ktoré začínajú pýchou, ale i cudzie hriechy, ktoré priamo nepáchame, ale napomáhame iným v hriechu, sú aj naším nešťastím a aj za ne budeme prijímať trest. Stavovské hriechy, manželské hriechy nie sú najprv pokušením? Šťastie a nešťastie je v rukách každého človeka.

Je správne, že začíname od malých vecí. Už to, že si vzbudzujeme ten najlepší úmysel, ako je modlitba, túžba zriecť sa hriešnych návykov, urobiť rodinu i seba šťastnými je správne. Skúsme sa častejšie zastaviť a všimnúť si sám seba, svoje správanie, čo práve robím, kde idem. Pousilujme sa častejšie vkročiť do kostola, vziať do rúk ruženec, Sväté písmo. Zadívajme sa do zrkadla a usmejme sa na seba, usmejme sa na svojich drahých. Nájdime si pre nich čas. Vložme sa do rúk Krista. Skryme sa pod ochranu Panny Márie. Predsa nič nás to nestojí, a veríme, že je to veľa. Boh nepozera na veľkosť našich činov. Pozera na to, koľko lásky vkladáme do skutkov, slov, myšlienok...

Evanjelista Lukáš o pokúšaní Ježiša napísal: „**Ked' diabol skončil všetko pokúšanie, na čas od neho odišiel**“ (Lk 4,13). Týka sa to aj nás.

Amen.

Druhá nedeľa pôstna “C”

Lk 9,28b-36

Kríza viery

Premenenie Pána – stále memento pre vzrast a upevnenie viery.

Pýtate sa aj vy, čo je príčinou kríz a ťažkostí s vierou? Je pravdou, že niečo osobne vidieť či zažiť, o niečom sa dotykcom presvedčiť nie je

najdôležitejšie pre osobný kontakt s vonkajším svetom. Často ľutujeme slepého či hluchého človeka a môžeme sa presvedčiť, že sú šťastnejší ako tí, čo vidia a počujú. Platí, že od počutia (vnímania) ide cesta k zážitku poznania, chápania, ale aj k poslúchaniu a k činu.

Pôstna doba je čas, keď si môžeme uvedomiť pravdivý stav svojej viery.

Východiskom môžu byť slová: „***Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho***“ (Lk 9,35)!

Tieto slová sú rozhodujúce pri zážitku Petra, Jakuba a Jána na hore, kde videli Ježiša v rozhovore s Mojžišom a Eliášom. Vraj, keď si lepšie všimneme svoju tvár, zistíme, že pravá časť našej tváre je odlišná od ľavej. Už v stredoveku považovali pravú ruku či oko za symbol dobra i neba, a ľavú za symbol zeme všetkého, čo je nízke a prízemné. O ktorú časť prejavujeme pozornosť? Tvár možno zmeniť, napríklad plastickou operáciou, ale ako zmeniť našu osobnosť, charakter? Čo tak pôstny čas využiť k prehodnoteniu života a jeho náprave?

Pri premenení sa s Ježišom rozprával Mojžiš. Bol učiteľom, vodcom, sudcom, kňazom národa. Čo tak vstúpiť do jeho školy a stať sa jeho žiakom? Mojžiš rozprával často s Bohom. Počúval a tlmočil Božie slová národu. Aj na hore Boh hovorí: „***Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho***“ (Lk 9,35)! Peter a jeho dvaja spoločníci po prijatí Ducha Svätého prehovorili. Sú iní. Na hore sa ich ešte zmocnil strach, ale po prijatí Ducha Svätého ochotne trpia a zomierajú za Krista. Druhý, s ktorým sa Ježiš rozprával na hore, bol Eliáš. Prorok, ktorý nemal strach postaviť sa proti presile pohanských kňazov Bála a Aškarty. Počúval hlas Boha v sebe a nebál sa vyhnanstva, nebál sa povedať pravdu kráľovi Acházovi a kráľovnej Jezábel. Neskôr aj Peter bude hovoriť: „***Boha treba viac poslúchať ako ľudí***“ (Sk 5,29). Ježiš si zámerne vybral práve týchto troch apoštolov za svedkov svojho premenenia. A Otcov hlas: „***Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho!***“ (Lk 9,35), má svoje opodstatnenie stále. Apoštolov najprv premohol spánok, potom sa zľakli, prijmu a osvoja si slová Ježiša, a napokon položia i život za neho.

Slovo «kríza» sa často nevyslovuje len s politickou situáciou, hospodárskou, ale rovnako s duchovnou. Môže zasiahnuť rodinu i jednotlivca, manželov i kňaza, dospievajúceho, i človeka nad hrobom.

Nech je to kríza v ktorejkoľvek oblasti, Cirkev nám v pôstnej dobe chce pripomenúť dôrazne slová Boha Otca: „**Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho**“ (Lk 9,35)! Prečo? Ježiš zomrel za všetkých a nikoho nechce stratiť, chce, aby každý žil. Prirodzený život nie je cieľom človeka. Boh chce každého mať vo svojom kráľovstve, tak ako Mojžiša či Eliáša. Udalosťou nám pripomína, že večný život začína smrťou. Ťažkosti môžu spôsobiť boje a zápasy, ktoré rovnako nemusia sa končiť bez ďalších následkov. Kríza je stav, ktorý sa má riešiť. Nielen hľadať príčiny vzniku, ale rovnako spôsob, ako ju čo najskôr odstrániť. Nesmieme zabudnúť, že vo chvíli, keď človek prestane byť závislý na Bohu, začne byť závislý na kde-čom a to urobí krízu v živote, stav nezávideniahodný, rozloženie a stratu šťastia. Strach sa stane sprievodcom života a kompromis nasleduje kompromis.

Vrátiť sa k Bohu, počúvať jeho učenie a prijať ho. S Božou pomocou prijať Boha za svojho Pána už na zemi. Sme stvorení pre večný život.

Keď raz kráčal lesom sv. František so svojím bratom a počuli pekný spev vtákov. Brat povedal: „Aké sú šťastné. Brat František, a prečo ľudia nie sú takí šťastní?“ František odpovedal: „Vtáky, ale i zvieratá a ryby sú stvorené pre tento svet, a preto sú šťastné. Človek nie je stvorený pre tento svet, ale ten, čo nasleduje po smrti, a preto tu na zemi človek nenájde skutočné šťastie.“

Peter, Jakub a Ján na hore prežili s Ježišom pokoj a Peter už volá: „**Učiteľ, dobre je nám tu**“ (Lk 9,33). Je tak naplnený veľkou radosťou, že „nevedel čo hovorí“. Aby sme neupadli do stavu krízy, je správne venovať pozornosť slovám sv. Pavla Filipanom: „**Naša vlasť je v nebi**“ (Flp 3,20). Správne odstránená kríza môže v nás upevniť túžbu po večnej pravde, radosti a láske. Boh nás vedie na horu v pôste, aby sme načerpali síl, keby prišla chvíľa ťažkostí pre Pána, aby sme sa ako traja apoštoli neskôr rozpamätali a mali síl k návratu. Peter a jeho spoločníci sa stali piliermi, stĺpmi, a svojou vierou iným neskoršie pomáhajú nielen prijať Ježiša za svojho Boha a Pána, ale tým, ktorí sa dostali do ťažkostí, ich prekonať.

Vtedy Ježiš zakázal o udalosti na hore apoštolom rozprávať, pretože sa ešte nenaplnilo jeho poslanie, ale dnes práve učenie Ježiša je potrebné ohlasovať, aby tí, čo sa ocitli mimo Boha, či bojujú sami so sebou či s inými proti Bohu, aby sa im dostalo svetla podobnému tomu z hory, aby zanechali cestu zla a vrátili sa späť na cestu k Bohu. Jedine Boh je naša istota, tak ako za to dostali odmenu Mojžiš i Eliáš a tiež i Peter, Jakub a Ján. Jedine Boh môže dať pravú istotu večného šťastia.

Aj dnes môžeme prosiť Boha, aby sme verne vytrvali v tom, čo sme uverili. A rovnako prosme za tých, čo stratili zrak viery a ohluchli na Boží hlas, aby i naším pričinením, príkladom života, často ľudským správaním pochopili a prijali za svoj i večný život.

Amen.

Tretia nedeľa pôstna "C"

Lk 13,1-9

Čas na pokánie

Výzva pôstneho obdobia k pokániu je časová.

Kedy sme si naposledy povzdychli: Keby sa dalo znova začať! A predsa, kto a čo bráni znova začať? Pôstna doba je čas, keď sme viac vnímaví na udalosti našej spásy. Ochotnejšie odpovedáme na výzvu zmeniť svoj vzťah k hriechu. Sebaprenie rôzneho druhu, pôst nielen od jedla, a najmä modlitba krížovej cesty stali sa praxou každého kresťana. Využiť pôstny čas tak, ako sa na kresťana patrí, je nádejou, že veľkonočné sviatky prinesú pokoj duši i telu. Boh čaká, že sa vedome, dobrovoľne a primerane okolnostiam postaráme, že náš život bude bohatší na duchovné hodnoty.

Vinohradník z podobenstva prosí majiteľa vinice za figovník, ktorý nerodí ovocie: „**Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím. Možno nabudúce prinesie ovocie. Ak nie, potom ho vytneš**“ (Lk 13,9).

Evanjelium obsahuje niekoľko výstrah. Keď hovoria Ježišovi, že Pilát zmiešal krv obetujúcich s krvou ich obetí, alebo keď mu hovoria, že veža v Siloe zabila osemnástich, nie je napomenutím, že každému človeku hrozí stále nebezpečenstvo, keď žije v hriechu? Evanjelium upozorňuje na potrebu obrátenia. Dve udalosti, pri ktorých došlo k náhlemu usmrteniu, prestrašili a stali sa upozornením, že niečo podobné sa môže stať každému. Nik nevie kedy, kde a ako bude zomierať. Ježiš podobenstvom o figovníku ukazuje na

povinnosť žiť v spojení s Bohom. Je to výzva k zmene života a rovnako ku konaniu pokánia za svoje hriechy.

Figovník vo vinici nebol zasadený pre ozdobu. Hospodár právom čaká, že bude rodiť ovocie. Za normálnych okolností figovník rodí na tretí rok. Tento figovník nezarodil. Majiteľ má právo vinohradníkovi prikázať strom vyťať, veď **„načo ešte aj zem vyčerpáva“** (Lk 13,7)? Vinohradník prosí o ročný odklad s vyrúbaním stromu.

Podobenstvo má bohatú symboliku. Hospodárom je Boh. Jemu všetko patrí. On jediný má právo robiť s vinicou čo chce. Právom očakáva úrodu. Vinica je svet. Figovník v podobenstve predstavuje každého človeka. Vinohradníkom je Ježiš Kristus. Boh každému človeku určil primeranú úlohu, ktorú má splniť. Boh sa postaral o všetko, čo je potrebné, aby sme splnili jeho vôľu. Každý z nás dostal talenty, nadanie a primeranú starostlivosť. Našou úlohou je urobiť to, čo nám za daných a konkrétnych okolností určil Boh. Preto každý človek je nezastupiteľný iným, a preto každý človek sám svojím slobodným konaním rozhoduje o svojej večnosti. Boh jediný ako Pán života a smrti má právo odvolať do večnosti svoje dielo, človeka. Pretože nevieme čas, je našou povinnosťou v každom čase života byť pripravený a plniť, čo nám Boh určil. Ak neplníme vôľu Božiu, platia Ježišove slová: **„Ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete“** (Lk 13,5). Ježiš dvakrát vystríha.

Boha máme nadovšetko milovať, ale taktiež báť sa. Kto zneužije Božiu lásku, zasluhuje si trest. Bázeň pred Bohom je čnosť, pretože človek stojí na stráži Božích milostí, ktoré dostáva od Boha. Bázeň Božia je niečo iné ako prirodzený strach, ktorý je prejavom ľudskej slabosti. Boh miluje človeka a chce mu len dobro. Preto od človeka Boh žiada dobro. I majiteľ vinice na figovníku hľadá v pravom čase ovocie. Keď nenachádza, právom sa hnevá. Figovník mal tri roky na to, aby sa stal stromom, ktorý na svoj čas dáva ovocie. Jalovosť človeka si právom zasluhuje trest. Človek si má preto zvlášť uvedomiť, že keď neprináša ovocie, stráca u Boha nádej. Boh je však trpezlivý k človeku. Nie je náhlivý, ale dáva ešte čas a príležitosť vec napraviť. Ešte jeden rok, a ešte bude okopaný a pohnojený, dostane lepšie podmienky, aby zarodil ovocie. Dostáva ešte príležitosť. **„Možno nabudúce prinesie ovocie“** (Lk 13,9). Taký čas je ohraničený a pomerne krátky. Ak čas nevyužije, nezarodí, strom bude vyťatý. Aj v takomto správaní Boha spoznávame jeho lásku.

Ježiš na ceste do Betánie takýto figovník, čo mal len listie, ale ovocie nie, prekliat a strom uschol (porov. Mk 11,12-14).

Ježiš v dnešnom evanjeliu akoby stál vedľa nás a prosil za nás. Chce tým povedať, že nás veľmi miluje, nechce našu záhubu, vyzýva nás angažovať sa

za svoju spásu. Dáva nám ešte príležitosť. Evanjelium pripomína, že obdržaná milosť neprináša automaticky ovocie a človek, ktorý je v podobenstve predstavený ako strom figovníka, musí spolupracovať s milosťou Božou, aby prinášal ovocie.

Áno, Boh je nekompromisný, i keď je neobmedzene dobrý. Boh dlho čaká, ale vie človek dokedy mu Boh dá príležitosť veci dať do poriadku, aby mu to poslúžilo k spásu? Ak človek neplní vôľu Božiu, má vôbec právo k svojej existencii na zemi? Na čo stvoril Boh človeka? Aj keď pri smrti sa ľudia pýtajú, prečo Boh chcel smrť tohto človeka a chcú brať Boha na zodpovednosť, ale sa nepýtajú na ovocie. Pre toho človeka hodina smrti bola hodinou vyúčtovania. Splnil vôľu Božiu? Božia dobrota nie je v tom, že Boh nebude brať hriechy na vedomie, to by nebol spravodlivý a pravdivý. Božia dobrota je v tom, že Boh dáva čas na pokánie, obrátenie, čaká, či daný čas človek využije.

Boh právom očakáva od nás ovocie v príhodnom čase. Božia trpezlivosť je nekonečná sama v sebe, ale u človeka je ohrozená ľudskou slobodou a krátkosťou pozemského života. Raz sa čas Božej trpezlivosti pominie a príde čas prísnej spravodlivosti, kedy budeme musieť vydať vyúčtovanie. Môžeme odkladať? Podobenstvo o figovníku je aktuálne aj v pôstnej dobe. Ježiš trpel za naše hriechy a nám pripomína, že nie je múdre odkladať s nápravou svojho života. Je to aj útecha, že sme dostali od Ježiša milosť, čas, aby sme mohli zmeniť svoje zmýšľanie, svoj život. Podobenstvo je vážnym napomenutím využiť milosť obrátenia.

Nestačí len premýšľať nad podobenstvom, ale aj rázne konať. Nestačí len poznať, ale najmä žiť podľa podobenstva.

Učený rabín celé dni premýšľal o všemohúcnosti a vznešenosti Boha. Jeden večer vstal od kníh a šiel sa prejsť, aby si odpočinul. Na ceste stretol človeka, ktorý rozhodnými krokmi chodil po neveľkom úseku cesty pred domom. Rabín sa ho spýtal: „Pre koho tak chodíš?“ Strážnik neprestal ani na chvíľu chodiť, ale spýtal sa rabína: „A ty pre koho chodíš?“ otázka sa dotkla srdca rabína. Odvtedy sa sám seba často pýtal: Pre koho sú všetky tie moje kroky, práca, čo v živote robím? Pre koho sú všetky tie moje námahy, nepokoje...?

My všetci sa pýtajme: Pre koho žijeme? Pre koho to všetko robíme? Je správne, že sa pýtame na zmysel svojho života, aby sme nestratili pohľad na pravé hodnoty, ktoré majú byť v zhode s vôľou Božou. Taký život je múdry a rozvážny. „**Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil**“ (Mt 16,26)? Je správne, keď bdieme. Je správne, keď náš život, figovníkový strom, má v korune ovocie pripravené pre svojho Pána a Boha. Vtedy sa nemusí človek báť. A to chce nám Ježiš v evanjeliu pripomenúť. Nemusí na nás padnúť veža v Siloe, ale môžeme havarovať, nemusí na nás nik spáchať atentát, ale stačí, aby praskla jedna cievka v našom tele. Kto žije s Bohom, pre Boha, ten plní vôľu Božiu, ten právom môže čakať verdikt Boha Sudcu vo svoj prospech.

Nevzdychajme, ale rázne začnime. Keď chceme obrátenie, skúmajme už teraz, prípadne v tohoročnom pôstnom čase, kde sme spravili chybu a kde chceme zmenu uskutočniť. Je správne začať s Ježišom a odznova.

Amen.

Štvrtá nedeľa pôstna “C”

Lk 15,1-3.11-32

Dobrý Boh

Pôstna doba je čas uvedomiť si, že náš Boh je dobrý.

Aj vás pri pohľade na kríž naplňa myšlienka o láske nášho Boha? Boh nás miluje. Náš Boh je dobrý.

Môže sa stať, že tí, čo vidia Boha len ako trestajúceho, majú z neho strach. Boh nie je policajt, ktorý dáva pozor, len aby trestal, pokutoval, naháňal strach, spôsobil bolesť, zabraňoval radosti... Kto takto pozerá na Boha a v tomto duchu si plní povinnosti kresťana a človeka, si raz vydýchne, keď dospeje k presvedčeniu, že Boh nejestvuje a stane sa ateistom.

Kto Boha vníma ako Otca, ktorý je prísny, ale pre naše dobro, ktorý nám prejavuje svoju lásku, stará sa o nás, obdarúva nás mnohými dobrami, ten nevidí vo viere nátlak, donucovanie, teror či ujmu. A takýto človek, kresťan aj

v krížoch, ale i v svojej zrade nachádza cestu k Bohu. Existenciu dobra Boha sám pocíti a presvedčí sa, že Boh je neporovnateľne viac dobrý ako on sám.

Pán Ježiš nám predstavuje v podobenstve o márnotratnom synovi lásku Boha, keď otec staršiemu synovi pri návrate jeho zblúdilého syna hovorí: ***„Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo ja mám, je tvoje. Ale patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy a ožil, bol stratený a našiel sa“ (Lk 15,31-32).***

Jedno z najznámejších podobenstiev Pána Ježiša sa stáva darom pre nás. Nikde inde Ježiš nepodáva tak nádherný obraz Boha Otca tak živým a reálnym spôsobom. Vidíme to už vo chvíli, keď otec splní prosbu syna a dá mu časť majetku, ktorá mu patrí. Pre nás tá časť majetku Boha je náš život, naša sloboda a náš rozum, zodpovednosť za seba. Toto je najväčšie dobro, aké nám môže dať len Boh. To, že premárnime všetko, upadneme do núdze a v tej núdzi sa konečne spamätáme, nie je tak jednoduché, ako sa môže zdať konanie syna k otcovi, jeho ľútosť pri návrate. Otec víta syna s láskou, ide mu sám v ústrety a prikáže ho zaodiť, obuť a dať mu prsteň – znamenie synovstva. Vo svojej láske otec pokračuje, keď musí čeliť ostrej výčitke staršieho syna na adresu vracajúceho sa márnotravného syna. Slová, ktoré hovorí staršiemu synovi, nie sú iba pokusom upokojiť rebelujúceho, ale tieto slová hovoria o najhlbšej pravde. Ten, kto vytrvá s Bohom, vlastní všetko, čo patrí Bohu.

Podobenstvo, v ktorom Ježiš rozpráva o láske Otca, má jeden detail. Pri rozprávaní, ako Boh odpúšťa hriešnemu človeku, Ježiš sám nevystupuje. Ježiš v podobenstve je samým slovom, ktoré hovorí o tom zmierení, ktoré v skutočnosti je od večnosti uskutočnené, ale v texte evanjelia niet o tom správne, že Ježiš je tým Slovom, skrze ktoré Boh od večnosti koná svoje zmierenie so svetom.

Predstavenie Otca Ježišom je dôkazom lásky, akou nás Boh miluje. Boh nás stvoril na svoj obraz. Obdaroval nás rozumom a slobodnou vôľou, čo Boh u každého z nás rešpektuje, a to aj vtedy, keď tento dar zneužívame, keď odchádzame od neho a chceme si žiť, vraj, slobodne. Boh nám nemôže v tom zabrániť i keď nás miluje. Snaha dosiahnuť falošné slobody sú príčinou, že i dnes odchádzajú márnotravní synovia z domu od otca, ktorý ich miluje.

Odchádzajú, pretože chcú byť slobodní. Chcú robiť to, čo sa im páči a čo je im príjemné. Chcú zažiť slobodu, a spoznajú sklamanie. Boh neprestáva byť aj ich láskavým otcom. I vtedy, keď sú nútení sami prijať svoje poníženie ako následok svojej falošnej slobody. Boh ich nevytlúčil zo svojej lásky i keď sa ocitli na periférii života a ešte nenašli silu premôcť seba a vrátiť sa späť. Ako k neslobode sa rozhodol človek sám, musí sa aj k návratu rozhodnúť slobodne, hoci prinútený stavom, do ktorého sa slobodne dostal.

Vtedy, keď ho opustí pýcha, sebaistota, jeho hriech a uvedomí si, kde nájst' záchranu, dá sa hovoriť o pokání. Syn narobil veľa hlúpostí, hodne stratil, ale návrat domov je múdrosť, ktorá mu zachráni život. Je správne, keď si syn uvedomí milujúce srdce otca, ktorým opovrhol, ktoré však neprestalo milovať. Aj kajúci návrat je víťazstvo, keď smeruje domov. A milujúci otec zmení výzor márnotravného syna.

Katolícky týdeník (9. V. 1999, č. 19) uviedol skutočný príbeh: Mladý človek ukončil vysokú školu. Otec, ktorý ho mal veľmi rád a bol na syna hrdý, pýtal sa ho, aký darček by chcel. Syn si prial nové auto. V deň promócií syn očakával, že otec mu odovzdá kľúče od nového auta. Veľmi sa zadivil, keď mu otec odovzdal Bibliu. Syn bol taký sklamaný a následne rozhnevaný, že knihu hodil na stôl a odišiel. Niekoľko rokov otca ignoroval. Otec zomrel a matka ho prosila, aby bral ohľad na ňu a prišiel otcovi na pohreb. V izbe na stole ležala Biblia, ktorú mu otec podaroval. Matka ho poprosila, aby ju otvoril. Bola v nej biela obálka, v ktorej bol šek vystavený na čiastku potrebnú na kúpu nového auta. V tom okamžiku si syn uvedomil, ako veľmi ublížil otcovi. Otec ho miloval a k autu mu daroval aj Knihu kníh, Bibliu, pretože mu chcel pripomenúť to, čo je v živote najdôležitejšie, a on to odmietol.

V pôstnej dobe nám to isté pripomína Cirkev. Pretože nikto a nič, okrem Boha, nemôže uspokojiť naše srdce a utíšiť náš hlad. Každý hriešnik, ktorý sa zrieka hriechu, prežíva to, čo márnotravný syn. Poznáva hodnotu darov, ktoré dostal od Boha a najmä dar lásky Boha, ktorý neprestáva milovať.

Pokiaľ žijeme, môžeme sa vrátiť k Bohu. Aj keď sme zničili svoj podiel, naše obrátenie je prejavom múdrosti, ktoré nás nielen zachráni, ale nám i iným pripomenie Božiu lásku.

Vykonajme si aspoň v duchu púť do nemeckého Neumünsteru, kde pútnici môžu vidieť zvláštny kríž, o ktorom rozpráva legenda. Keď počas tridsaťročnej vojny Švédi toto mesto plienili, jeden vojak pri rabovaní prišiel do kostola a videl tam kríž.

Nevšímal si ukrižovaného tela Krista, jeho ruky, nohy či prebodnutý bok, ale zlatú korunu na hlave. Rozhodol sa, že ju ukradne. Pristavil si schody a v okamihu, keď sa natiahol po korune, uvoľnili sa ruky Ukrižovanému z klincov; nie aby udel lúpežníka, naopak, objal ho do svojho náručia s takou silou, že vojak pocítil vo svojom srdci taký prúd Ježišovej lásky, že sa v hlbokéj ľútosti za všetky svoje hriechy života hodil na kolená pod kríž a plakal. Odvtedy je na kríži Ježiš pribitý len nohami a ramená sú otvorené k objatiu každého, kto sa mu objať dá. (Porov. Vrabec, J.: *Hlásaj slovo*. Nitra 2000, s. 214).

Pôstna doba je pre nás otvorenou náručou Krista, ktorý chce každému prejaviť svoju lásku. Boh neustále hľadá a čaká na mánotratných synov a dcéry. Čaká, lebo chce odpustiť, chce nás obohatiť svojou láskou. Pripomeňme si, že sme povolaní k večnému životu. Naša duša je nesmrteľná.

Náš Boh nie je len trestajúci. Je spravodlivý a je najmä Boh «lásky». Keď prijímame toto učenie, vzťah k Bohu nás obohacuje. Na postoj otca z podobenstva o mánotratnom synovi chceme odpovedať opätovaním svojej lásky.

Amen.

Piata nedeľa pôstna “C”

Jn 8,1-11

Ježiš nás nechce odsúdiť

Pôstny čas je možné využiť k návratu k Bohu.

Vyčítal vám už niekto hriechy? Ty si taký, taká – a nasledoval výpočet toho, čoho sme sa v slabosti dopustili: chyby, omyly, pády, hriechy. Spáchané osamote či verejne, sám či s inými. Máme skúsenosť, že sme pre naše hriechy podstúpili pranier od okolia, známych, od ľudí, ktorí páchali podobné veci, ale vedeli ich utajiť, zamlčať, vyvrátiť.

Dievča podľašlo pekným rečiam, stala sa matkou. Kamarátka ju poohovárala, ale že ona má na svedomí niekoľko zákrokov, o tom mlčí.

Chlapca na zábave opili kamaráti. Stalo sa mu to prvýkrát. Bol to dlhoročný miništrant. To bolo rečí! Svätušká, farizej, tichá voda... A matky chlapcov,

ktorí to spôsobili, si ospravedlnili samé pred sebou urážky svojich synov, ich pravidelné konflikty pre alkohol, urážky, nadávky...

Hovorí sa, že kráľ Fridrich Veľký navštívil väznicu a rozprával sa s každým väzňom osobne. Väzni sa jeden po druhom sťažovali, že boli nespravodlivo odsúdení a trpia nevinne. Kráľ sa zastavil aj pri väzňovi, ktorý mlčal a spýtal sa ho: „Aj ty trpíš nevinne?“ „Nie! Ja nie. Ja trpím zaslúžene za svoj zločin.“ Pri odchode kráľ povedal riaditeľovi väznice: „Okamžite prepustíte toho darebáka, lebo vám tu pokazí všetkých tých dobrých a nevinných.“

Pôstna doba je čas, kedy si máme uvedomiť svoj vzťah k hriechu. Kým sme zaslepení svojou pýchou a nevidíme svoj hriech, len hriechy iných, je potrebné si uvedomiť, že Ježišove slová, ktoré povedal žene, nám ešte nepatria. Naopak.

Ktoré sú to slová? Ježiš žene pristihnutej pri cudzoložstve povedal: **„Ani ja ťa neodsudzujem. Chod', a už nehreš“ (Jn 8,11)!**

Ježiš formou jasného a stručného príbehu veľmi názorne ukazuje na jednu z veľkých ľudských ťažkostí. Ježiš poukazuje na našu neschopnosť odlíšiť hriech od hriešnika. Príbeh rovnako učí, ako Ježiš vie odpustiť tak, že pravda nie je znehodnotená a hriešnik nie je zničený.

Ježiš svojím učením si nezískal len priateľov a nasledovníkov, ale aj otvorených nepriateľov. Práve im sa naskytla príležitosť zaútočiť na Ježiša, ktorý učil o milosrdnej láske, o zmene života. Využijú k tomu ženu, ktorú pristihnú pri cudzoložstve. Vec majú premyslenú. Nesúhlasia s Ježišovým výrokom: **„Neprišiel som zrušiť zákon“** (Mt 5,17). Mojžiš dáva v knihe Levitikus (porov. 20,10) a v knihe Deutoronómium (porov. 22,22-24) príkaz, že obaja, muž i žena pristihnutí pri hriechu, musia zomrieť. Pred Ježiša privádzajú ženu, ktorá za svoj hriech musí byť ukameňovaná. Vedia, že ak Ježiš ženu neodsúdi, bude to usvedčenie, že je proti Zákonu a za to je smrť. Ak ju odsúdi, zaútočia na Ježišovu povesť. Prekáža im, že zástupy pokladajú Ježiša za dobrého a milosrdného človeka. Podľa nich je to dobre pripravená pasca. S reakciou na otázku **„Čo povieš ty“** (Jn 8,5)? nepočítali. **„Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi“** (Jn 8,6).

O tom, čo Ježiš písal, je viac názorov. V evanjeliu nie sú zaznamenané o tom Ježišove slová. Sv. Hieronym si myslí, že Ježiš písal na zem hriechy mužov-

žalobcov. Papíni sa nazdáva, že Ježiš písal do piesku, aby vietor odvíal slová, ktoré by ľudia možno ani neboli mohli čítať bez strachu. Keď sa muži neprestávali pýtať, Ježiš vysloví vetu: „**Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň**“ (Jn 8,7). Sú to hlboké slová pravdy pre žalobcov. Kde je komplic ženy? Nebolo by cudzoložnice, keby ju druhí neboli zvädzali a keby si muž bol lepšie vedel získať jej lásku. Ježiš sa dotýka srdca žalobcov. Uvedomujú si: zlodej by nekradol, keby srdcia boháčov boli menej tvrdé. Prostitutiek by nebolo, keby chlapi vedeli umŕtvovať svoju zmyselnosť. Potraty by sa nerobili, keby neskúsené dievčatá a matky nachádzali viac porozumenia a pomoci u druhých. Len nevinní majú právo súdiť. Žalobcovia si uvedomujú svoju vinu, ktorá je väčšia ako spravodlivosť, ktorej sa na žene dovoľávajú. Farizeji a zákonníci pri konštruovaní útoku na Ježiša zabudli, že Ježiš ich samých môže obvinieť z hriechov. Uvedomili si svoje hriechy, a jeden po druhom sa vytrácajú... Čo si uvedomuje žena, keď vidí rovnako hriešnych odchádzať a výrok smrti zaniká v ozvene krokov odchádzajúcich? Ona, hriešnica, stojí pred čistým, nepoškvrneným Baránkom, Bohom, Sudcom všetkých ľudí. Ježiš jediný mohol hodiť kameň. On sa však pýta: „**Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil**“ (Jn 8,10)? V krátkom dialógu Ježiš jasne hovorí žene: „**Ani ja ťa neodsudzujem. Chod', a už nehreš**“ (Jn 8,11)! Ježiš odsudzuje hriech, ale nie človeka. Ježiš nechce smrť hriešnika, ale praje si, aby ďalej žil už bez hriechu.

Sú to slová, ktorými Ježiš varuje pred nebezpečným pokušením nesprávne sa správať v podobných situáciách. „**Nesúďte, aby ste neboli súdení**“ (Mt 7,1). Je to nebezpečné pokušenie pre farizejov a zákonníkov, ktorí nevymierajú. S ľudskou slabosťou sa človek bude stretávať do konca čias. Je potrebné naučiť sa správne rozlišovať medzi hriešnikom a jeho hriechom. Ľudská slabosť si zasluhuje, aby človek na sebe pracoval, vyhýbal sa pokušeniu i hriechu. Človeku treba pomáhať. Hriech je potrebné odstrániť. Je to výzva osvojiť si Ježišovho ducha. Ježišove správanie k hriešnej žene je poučením: žena dostáva novú príležitosť dokázať žiť bez hriechu. Boh sa nebojí dať túto príležitosť každému z nás. Na rozdiel od človeka, ktorý to niekedy nevie, niekedy sa bojí dať túto príležitosť, ba niekedy človek človeku bráni obe veci naraz.

Psychiater u pacienta spozoroval strach. Odborne ho priviedol ku koreňu strachu, ktorý lekár predpokladal. „Máte pri sebe fotografie vašej rodiny? Keď ich vytiahol, požiadal ho, aby ich položil na stôl tak, aby na ne obaja videli. Pacient začal veľmi plakať a priznal sa k nevere voči manželke. Najprv sa hanbil a potom hriech

spôsobil, že sa ocitol v stave, v akom bol. Mal strach sám pred sebou. Po vyznaní hriechu, keď ho lekár nasmeroval na kňaza, zavládol v jeho duši pokoj. Nik ho neodsúdil. Ani lekár, a ani kňaz.

Koľko ľudí trpí za svoje rôzne hriechy! Prečo trpia? Či Ježiš nevolá: Podťte ku mne všetci, ktorí ste hriešni... Ježiš je milosrdný. On vzal naše hriechy na kríž a zomrel za nás. Zmieril nás s Otcom. On jediný má právo nám aj odpustiť a odpúšťa. On nechce našu večnú záhubu, ale naše večné šťastie. Ježišovi neprajníci vyčítali, že drží s hriešnikmi, ako sa vtedy nazývali asociáli, mýtnici, zločinci, neviestky. Ježiš chcel odstrániť zlo, hriech, nie ľudí. Ježiš i dnes miluje hriešnikov, nie však hriech. Pochopili to práve tí, ktorými učitelia a vodcovia opovrhovali.

Kto pochopí lásku Ježiša, uniká hriechu. Taký človek si uvedomuje veľkosť Ježišovho odpustenia. Keď nám je odpúšťaný hriech, Ježiš hovorí aj dnes: **Chod', a už nehreš'** (Jn 8,11)! Evanjelium nehovorí, čo bolo so ženou ďalej. My máme svojím životom vydávať svedectvo o Ježišovom milosrdenstve.

To sa podarilo režisérovi filmu o sv. Vincentovi de Paul. Muž apoštolského milosrdenstva v jednej scéne rozpráva s dvoma ženami, ktoré sa chcú podujat' na činnosť pomáhať mu medzi chudobnými. Vtedy mu sestra prináša malé dieťaťko, ktoré k dverám položila nešťastná matka, ktorá nemohla sa o neho ďalej starať, ale nechcela mu siahnuť na život. Vincent so zvláštnou nehou a láskou berie dieťa do rúk a privinie si ho. Vtedy jedna z týchto bohatých žien s grimasou poznamená: „To je dieťa hriechu.“ Pán Vincent jej odpovie: „Vlastne aj Ježiš kvôli hriechu prišiel na zem.“

Áno, Ježiš prišiel na zem kvôli našim hriechom. Trpel a zomrel za ne, vstal z mŕtvych a to všetko preto, že nechce smrť hriešnika, ale aby žil, a tak je našou povinnosťou odstrániť každý náš hriech.

Dnes nečakajme, že nám naše hriechy vypočíta. Sami si uvedomujeme, že vedomé a dobrovoľné zrieknutie sa každého hriechu je našou povinnosťou. Rovnako nechceme nikoho súdiť pre jeho hriech. Chceme však pomôcť znášať následky hriechov. Pobyť na zemi je v určitom zmysle slova väzením. Na slobodu, do Božieho kráľovstva, sa dostane iba ten, kto uzná a oľutuje svoj hriech.

Amen.

Kvetná nedeľa "C"

Lk 22,14-23,56

Pašie

Dráma, bez ktorej by nebolo nášho vykúpenia.

Vypočuli sme si pašie. Nikomu z nás sa nechce usmievať, a predsa keď chceme udalosti okolo smrti Ježiša Krista pochopiť, vypočujme si túto udalosť.

Vo vlaku cestovala babička ako z rozprávky. Bola oblečená v kroji a jej správanie bolo tak ľudsky teplé a dobré ako jej makovník, ktorým ponúkla spolucestujúcich i sprievodcu, ktorý práve prišiel. Keď spolucestujúci podávali sprievodcovi svoje cestovné lístky, začala hľadať ten svoj lístok aj babička. Sprievodca jej povedal: „Babička, nehľadajte ho, ja viem, že ho určite niekde máte.“ Babička sa len usmiala a odvetila: „Ale chlapče! To je síce od vás veľmi pekné, ale ja ten lístok musím nájsť. Mám na ňom napísané, kam vlastne cestujem.“ Po tých slovách sa znovu zahĺbila do hľadania.

Priznajme si, poznáme udalosti okolo nášho vykúpenia? Ale pýtajme sa sami seba, ako ich vo svojom živote prežívame.

Pripomeňme si, ako sv. Pavol píše o udalostiach umučenia a smrti: **„Kristus sa stal pre nás poslušným na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno“ (Flp 2,8-9: verš pred evanjeliom).**

Opis vstupu Ježiša do Jeruzalema uvádzajú všetci štyria evanjelisti. Evanjelista Marek udalosť opisuje najtriezvejšie. Evanjelisti Matúš a Ján, ktorí boli účastní udalosti, poukazujú na slová proroka Zachariáša: **„Plesaj hlasno, dcéra Siona, jasaj dcéra Jeruzalema, hľa, tvoj kráľ ti prichádza, spravodlivý je a prináša spásu, ponížený je a nesie sa na oslovi, na osliatku, mlád'ati oslice“** (Zach 9,9). Vstup sa udial skromnejšie, ako si ho dnes mnohí predstavujú. Nemal až takú odozvu medzi obyvateľmi Jeruzalema. Význam udalosti vstupu Ježiša do Jeruzalema si učeníci uvedomili až po

zmŕtvychvstaní. Pašie sú pravdepodobne najstaršou časťou evanjelia. Prví kresťania túžili túto udalosť vykúpenia smrťou Pána Ježiša nielen viac poznať, ale si ju často aj pripomínať. Chceli by sme viac podrobností o udalostiach nielen okolo vstupu Ježiša do Jeruzalema, udalostiach Poslednej večere, ktorú Ježiš slávil o deň skôr s apoštolmi ako iní Židia, či o zajatí Ježiša, ale i o udalostiach vypočúvania a vyšetrovania pred veľkými osobnosťami mesta, tak zo strany Židov či Rimanov, radi by sme vedeli viac o nesení kríža a samotnom ukrižovaní. Sv. Pavol nám však pripomína: „**Ak s ním trpíme, s ním budeme aj oslávení**“ (Rim 8,17).

Na Kvetnú nedeľu, keď je čítaná celá časť o týchto udalostiach z evanjelia niektorého evanjelistu, nie je možné rozoberať celú časť. Stačí, keď si pripomenieme udalosti a každý sám ich primerane prežime. „Ježiš Kristus je sám kľúčom k tomu, aby sme porozumeli každý sám sebe“ (Svätý otec Ján Pavol II.).

Vstupujeme do Veľkého týždňa. Triumfálny vstup Ježiša ukončuje jeho pomerne krátku, iba tri roky trvajúcu intenzívnu činnosť. Ježiš využil čas, aby splnil vôľu svojho Otca, pripomenul ľuďom ich zmysel a cieľ života. Ježiš nezrušil Zákon a prorokov, ale ich naplnil. O svojom božstve dal dôkazy svojím životom, slovom i skutkami, že je predpovedaný a očakávaný Mesiáš. Napokon sám sa rozhodol dať sa do rúk ľudí, aby sa splnilo všetko, čo o ňom hovorili už stáročia proroci, že z vlastnej vôle, nie z donútenia, prijal utrpenie a smrť, aby dal zadosť Otcovi za hriechy všetkých ľudí. Tým sa Ježišovo poslanie nekončí. Keby Kristus nebol vstal z mŕtvych, márne by bolo naše kázanie a zbytočná by bola naša viera. Ježiš vstal z mŕtvych, na päťdesiaty deň vstúpil do neba, odkiaľ poslal Ducha Svätého.

Udalosti okolo nášho vykúpenia sú poznačené volaním «Hosanna» i «Ukrižuj ho»! K trpiacemu Kristovi sa ľudia stavali rôzne. Ježiš nás vykúpil bez nás, ale bez nás nás nemôže spasiť. Naša spása je v našich rukách.

Judáš zradil za tridsať strieborných. Máme ospravedlňovať jeho správanie, že to nemyslel zle, keď chcel, aby sa Ježiš stretol s vodcami národa. A čo slová “syn zatratenia”? Judáš sa obesil.

Peter, ktorý prvý vyznal v Duchu Svätom, že Ježiš je “Kristus, Syn živého Boha”, a predsa na nádvorí zo strachu pred slúžkou zaprie Ježiša. Peter však plače za hradbami Jeruzalema a Ježiš mu zradu priamo nepripomenie.

Ján z apoštolov je jediný pod krížom spolu s Ježišovou matkou Máriou. Slová: “Hľa, tvoj syn! Hľa, tvoja matka”, sú oslovujúce.

Každý z apoštolov má svoje nenahraditeľné miesto. Jakub zomrie z apoštolov prvý za Krista, je bratom Jána, sú to synovia hromu. Rovnako Tomáš, ktorý dostal prezývku “neveriaci”.

Ľudia zo zástupu, Veronika, Šimon z Cyrény, Nikodém a Jozef Arimatejský so ženami, čo plakali nad Ježišom, nám tiež niečo pripomínajú.

Veľrada, veľkňazi Annáš a Kajfáš i rímsky miestodržiteľ Poncius Pilát sa oprávnene spomínajú v dejinách vykúpenia.

Ženy Márie i Mária Magdaléna, dvaja učeníci z Emauz. Ako aj Lazár a jeho sestry Mária a Marta. Títo všetci nemlčia, keď počúvame znova a znova pašie.

Udalosti Veľkého týždňa nie sú len spomienky. To by bolo hrozne málo. Kristus každého vyzýva, aby vzal svoj kríž a šiel za ním. Keď sme položili ruky na pluh, aby sme sa neobzerali. Nesmieme byť nerozumným človekom, ktorý keď mu pole prinieslo bohatú úrodu, chcel odpočívať. Nechceme odísť ako bohatý mládenec či reptajúci zástup z Kafarnauma, keď im Ježiš po zázračnom nasýtení na púšti piatimi chlebmi a dvoma rybami ponúka svoje telo za pokrm. Chceme odísť z tohto sveta ospravedlnení ako mýtnik z chrámu. Chceme zaujať miesto v Božom kráľovstve ako Lazár v lone Abraháma.

Stará legenda rozpráva, ako človek stretol cestou anjela. Ten niesol v jednej ruke horiacu fakľu a v druhej vedro s vodou. Keď sa ho človek pýtal, čo to znamená, anjel mu povedal: „Pomocou horiacej fakle idem podpáliť nebeské paláce a za pomoci vody idem uhasiť pekelný oheň. Až vtedy bude možné vidieť, kto skutočne miluje Boha.

Vysvetlenie legendy si máme uvedomiť vo svojom živote. Mnoho ľudí sa stotožňuje s Bohom a jeho príkazmi, ale mnohí len zo strachu pred peklom, alebo len z vypočítavosti pred vstupom do Božieho kráľovstva. Dôvodov, prečo máme Boha poznávať, milovať, slúžiť mu, zachovávať jeho prikázania, je omnoho viac. Máme s presvedčením zachovávať všetko, čo Ježiš učil, veriť tomu, čo robil, robiť všetko to, čo od nás právom žiada. Desatoro a evanjeliá sú stále aktuálne a časové pre našu pásu.

Aj dnes je Cirkev, ktorú založil Ježiš, neraz pre svet hlúposťou. Preto ňou pohrdajú, ubližujú, pristupujú k nej s vypočítavosťou. Božie kráľovstvo, ktoré Ježiš ohlasoval, je pre chudobných, pokorných, tichých, čistých... pre tých, čo si svoj život necenia viac a sú ochotní ho položiť za Krista, hoci i nekrvavým spôsobom.

Udalosti Veľkého týždňa sa bytostne dotýkajú každého z nás. Boh dáva človeku nádej na večné šťastie. Je správne, že pracujeme na svojej spáse.

Psychiater Viktor Frankl napísal dielko «Tanec okolo zlatého prasaťa». Autor poukazuje na nárast psychicky chorých ľudí. Hoci majú všetko, nenachádzajú zmysel života a istoty prežiť. Aby zaplnili miesto v srdci, živote, z ktorého odložili, vyhнали Krista, dávajú miesto diablovi a tancujú okolo zlatého prasaťa, čiže vidia zmysel svojho života len v peniazoch, sláve, moci, kariére, svojom tele, sexe, drogách, alkohole, neviazanosti. Skutočne takýto život nemôže byť šťastím pre nikoho. Nezmyselný život, prázdno vo vnútri, duši, srdci, nemôže sa skončiť ináč, ako psychickou chorobou, samovraždou, násilným a nezmyselným ukončením života na zemi.

Vieme, že kto miluje Boha, miluje i svoj život, hoci život kríža. Ježiš povzbudzuje, že každé bremeno života nesené s ním je príjemné a ľahké.

Je čas, aby sme si vo Veľkom týždni uvedomili, kam smeruje náš život. V evanjeliu jasne nachádzame svoju cestu, jej zmysel i cieľ. Nemusíme sa báť, že niekomu sme na posmech, že niekto sa díva na vieru a Boha ako na niečo, čo bolo kedysi dávno. V radoosti i v starostiach veríme a vyznávame, že Kristus je naša cesta, pravda i život.

Amen.

Štvrtok Svätého týždňa “C”: svätá omša večer

Jn 13,1-15

Eucharistia – pravé telo a krv Ježiša Krista

Uvedomiť si význam Eucharistie ako daru Ježiša z večeradla.

Aj vy ste si cestou do kostola položili otázky: Čo všetko si pri dnešnej večernej svätej omši na Zelený štvrtok pripomíname? Je to ustanovenie Sviatosti oltárnej i sviatosti kňazstva. Pán Ježiš vo večeradle slávil prvý raz svätú omšu a apoštoli prvý raz prijímali telo a krv Pána Ježiša pod spôsobmi chleba a vína. Judáš tej noci odišiel z večeradla, aby zradil Ježiša. Ježiš po večeri v Getsemani sa potil krvou, bol zajatý, apoštoli sa rozutekali...

Liturgia Zeleného štvrtku začala už ráno svätou omšou v katedrále, keď počas nej si prítomní kňazi obnovujú kňazské sľuby a svätia sa oleje, ktoré sa používajú pri vysluhovaní sviatosti krstu, birmovania, pomazania nemocných, posvätení kňazstva, ale i pri konsekrácii kostolov, svätenia zvonov...

Liturgia Zeleného štvrtka – to nie sú len spomienky.

Ježiš žije. Veríme a vyznávame, že nielen v Božom slove, ale aj v Eucharistii i sviatosti kňazstva Ježiš nám prejavuje aktuálne svoju lásku. Priáním Ježiša je, aby sme si navzájom prejavovali lásku, a vtedy i v nás Ježiš žije a koná.

Keď Ježiš umyl apoštolom aj Petrovi nohy, Ján o tom napísal: „**Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám**“ (Jn 13,15).

V ten večer Ježiš vie, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi a pretože miloval svojich, „**miloval ich do krajnosti**“ (Jn 13,1), koná tak a to, čo človeku by nikdy nezišlo na um. Ježiš koná až k vyčerpaniu svojich božských a ľudských možností. V poníženosti sa Ježišovi stáva viditeľnou jeho božská veľkosť. Nielen umyl učeníkom nohy, ale svoje ukrižovanie, svoju smrť na kríži Ježiš chce sprítomniť cez apoštolov a ich nástupcov kňazov všetkým ľuďom až do konca čias.

Ježiš musí odísť, ale rovnako aj zostane. Ježiš sa rozhodol podniknúť to, čo bude tajomstvom a zároveň darom. Zázrak, ktorý Ježiš pri Poslednej večeri uskutočňuje, je čosi neslýchané: sú to sviatosti kňazstva a Eucharistie. Ježiš v Eucharistii pod spôsobmi chleba a vína zostáva ako Boh medzi tými, ktorí uveria v jeho božstvo. K tomuto daru pre ľudstvo sa rozhodol sám Boh. Pri Poslednej večeri Ježiš berie do rúk chlieb, požehná ho a všemohúcim gestom Boha láme ho a dáva učeníkom slovami: „**Vezmite a jedzte: toto je moje telo**“ (Mt 26,26). Potom berie do rúk kalich s vínom, vzdáva vďaky a dáva ho učeníkom slovami: „**Pite z neho všetci: toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov**“ (Mt 26,27-28). „**Toto robte na moju pamiatku**“ (Lk 22,19).

Čo to znamená dať niekomu svoje telo a svoju krv? To znamená oddať sa mu celý so všetkým čím je a čo má. Tým sa dáva Ježiš učeníkom, aby ho mali stále medzi sebou a mohli ho milovať. Keď sa Ježiš dáva pod spôsobmi chleba a vína, dáva sa ľudstvu do konca čias. Je to odovzdanie Ježiša ako daru ľudstvu. Cirkev Ježišov príkaz „**toto robte na moju pamiatku**“ (Lk 22,19), prijala ako povinnosť a svoju moc sprítomniť Ježiša Krista pod spôsobmi chleba a vína. Nie je to len pamiatka na večeru s učeníkmi, spomienka na

Zelený štvrtok, ale pod týmito spôsobmi je Ježiš celý prítomný až do chvíle, keď spôsoby chleba a vína prestanú jestvovať. Ježiš je teda pod spôsobmi chleba a vína prítomný ako Boh a ako človek. Pripomíname si to aj preto, že niektorí naši bratia tento príkaz Pána Ježiša chápu tak, že je to len spomienka, prípadne, že Ježiš je prítomný len na určitý čas.

My si uvedomujeme veľkosť Božej lásky v Eucharistii, že Boh Ježiš Kristus chce byť s nami stále prítomný i týmto spôsobom. Ježiš miluje všetkých ľudí. Chce byť v blízkosti a dostupný každému človeku. Kto prichádza k eucharistickému Kristovi, prichádza ku skutočnému a pravému Ježišovi Kristovi. Tak je prítomný všade na našich oltároch. Tak sa s Ježišom môže osobne stretnúť každý z nás. To nič neuberá na tom, že Ježiša nevidíme svojimi očami ako Bohočloveka, ako ho videli ľudia v Palestíne do jeho nanebovstúpenia a ako ho uvidíme z tváre do tváre, keď sa s ním stretneme na konci svojho života. Ježiša prijímame pod spôsobmi ako pravého Boha. On, Boh a Pán, je pri nás s jeho vlastným zvolením, je to jeho vlastné prianie. Ježiš si to praje od každého z nás, aby sme ho takto prijímali, k nemu pristupovali a s ním žili.

Liturgia dnešného večera nám dáva pred oči zázrak lásky. Pri Poslednej večeri začala nová éra vzťahu Boha k ľuďom. Boh vo svojej pokore a jednoduchosti vstúpil do iného, do konca sveta trvajúceho vzťahu s ľuďmi. Dar Eucharistie je sám Boh. Keď kňaz vysloví nad chlebom a vínom slová, ktoré vyslovil Ježiš vo večeradle, spôsoby chleba a vína spôsobujú celú prítomnosť Krista medzi nami. Môžeme ho po náležitej príprave prijať.

Kňaz rozpráva takúto udalosť. V kostole sedel so svojou rodinou malý chlapec. Kňaz na katechéze sa ho pýta: „Koho máš na svete najradšej?“ Chlapec sa na chvíľu zamyslel. V tom čase babka a dedko, ktorí boli tiež v kostole a boli na chlapca dobrí, si mysleli, že ukáže na nich. Rodičia chlapca si mysleli, že ukáže na nich, pretože sú jeho rodičmi. A zatiaľ, asi trojročný chlapec, všetkých prekvapil, keď povedal: „Mám najradšej môjho psa.“ Kňaz prekvapene sa pýta: „Ty máš najradšej svojho psíka?“ - „Áno, veľmi. Až tááák,“ a chlapec pritom rozťahal ruky. Kňaz ukázal na drevený kríž, na ktorom visel Pán Ježiš a opýtal sa: „Miluješ svojho psa až tak veľmi, ako sú rozťahnuté ruky tohto človeka?“ - „Áno. Tak veľmi ho mám rád,“ povedal chlapec. Na to kňaz pokračuje: „Predstav si, že mám v ruke čarovný prútik a keď tak veľmi miluješ svojho psa, premením ťa na psa. Budete sa spolu hrať, rozprávať, bývať...“ Keď to chlapec počul, pozrel sa okolo seba a kňazovi šepká: „Až tak ho nemilujem. Nechcem byť psom.“ - „Mám lepší nápad,“ pokračoval kňaz. „Bude lepšie, keď ťa premením na veľkú kosť pre psa. Vtedy by si mohol vojsť do vnútra svojho priateľa, mohol by si ho

lepšie poznať.“ Chlapec sa prestrašene okolo seba poobzeral a utiekol k otcovi do lavice. Vtedy kňaz pozrel na ľudí v kostole a povedal: „Možno vám sa to zdá smiešne, ale Boh nám naozaj dal svojho Syna.“ (Porov. McKenna, B.: *Jezus jest mojim Zbawicielem*. Stretnutie č. 28. Spišská Belá, 1996, s. 5).

Ježiš sa stal jedným z nás. Žil medzi nami ako syn Jozefa tesára tak ako každý iný človek. Ukrižovali sme ho. Ale on nás tak veľmi miloval, že nás nenechal samých. Urobil to, čo si dnes večer pripomíname. Dal nám sám seba v Eucharistii. Chcel by sa niekto z nás stať oblátkou...? A predsa sa Boží Syn uponížil, a tak sa stal ľahko dostupným pre každého z nás.

S takýmto obnoveným srdcom pristupujme k Eucharistii a berme a jedzme. Berme a jedzme preto, aby sme čoraz viac s láskou, vierou a nádejou mohli získať to, čo Ježiš a jedine Ježiš môže darovať. Toto je dielo lásky, ukryté zmyslom človeka pod spôsobmi znakov, ktoré vymyslelo milujúce Srdce Ježiša Krista, ktoré nám dáva jeho múdrosť. To učí dnes a robí Cirkev, ktorá tak ponúka most, ktorým môžeme prejsť z historického do večného života, od pútnikov na tejto zemi k účastníkom v oslávenej Cirkvi v Ježišovom kráľovstve. Dnešná liturgia umocňuje v nás nádej žiť podľa vôle Ježiša Krista, ktorý nás miloval až na smrť, až tak, že zo svojej vôle je medzi nami skutočne prítomný.

Nebojme sa otázok v dnešný večer a radostne prijmime to, čo učí a dnes pripomína Cirkev. Tešme sa a ďakujme za dary od Boha Ježiša, ktoré si dnes pripomíname.

Amen.

Veľký piatok “C”: Slávenie utrpenia a smrti Pána Jn 18,1-19,42

Kríž oslovuje

Znamenie kríža oslovuje aj dnes.

Dnes viac ako inokedy si uvedomujeme, že Kristus na kríži nemlčí. Stačí tak málo: stíšiť sa, nemať v srdci hriech a zadívať sa alebo aspoň

predstaviť si ukrižovaného Krista, a keď si potom predstavíme svoj život, uvedomíme si, že Kristus aj v tej najťažšej chvíli nás miloval, prosil za nás Otca.

Muž rozpráva o tom, ako našiel v kríži svojho utrpenia zmysel trpieť, žiť s Kristom.

„V ťažkom duševnom i telesnom rozporení som si chcel vziať život. Bol som v stredných rokoch, s dobrým postavením v štátnej službe. Je pravdou, že ma rodičia vychovávali kresťansky, ale to som už roky nepraktizoval. Viackrát som svojej manželke naznačil, že si chcem vziať život, pretože už nevládzem trpieť. Keď prišla moja matka a ja som pred ňou vyjadril podobnú myšlienku, odišla a keď sa vrátila, mala v rukách kríž. Dala mi ho do rúk a povedala: „Netrpíš sám! On trpí s tebou a on ti pomôže. Ver!“ Jej slová ma najprv prekvapili a následne mnou otriasli, že som mal pocit, že je môj koniec. Mama sa začala modliť bolestný ruženec. Keď sa začala modliť posledný desiatok, po rokoch som sa k nej pridala a domodlili sme sa ho spolu traja, pridala sa aj moja manželka. Kristus z kríža prehovoril ku mne. Dnes ešte trpím, ale som presvedčený, že nie som sám a moje utrpenie nie je zbytočné.“

Možno máme podobnú skúsenosť. Každý z nás má svoj kríž. Ježiš ho dáva z lásky a pritom často bez varovania. Ježiš vie, prečo a aký kríž je pre nás najvýhodnejší. S očami upretými na kríž, či s krížom v rukách naučme sa povedať: **„Kristus sa stal pre nás poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno“ (Flp 2,8-9).**

Jánove evanjelium poukazuje na to, že Ježiš sa s jasným vedomím a dobrovoľne vydal na smrť. Suverénne sa stavia zoči-voči svojim žalobcom a sudcom. Nik mu nemôže vyrvať život, on sám ho dáva. Ježiš zomiera vo chvíli, keď v chráme zabíjali baránky na veľkonočnú večeru. On sám je tým prvým veľkonočným Baránkom a jeho krv je cenou za našu spásu.

Nikde v evanjeliách, keď sa opisuje utrpenie a smrť Krista, nenachádzame nič z toho, že nás chceli citovo rozrušiť, rozplakať či vydierať. Text nehovorí, že by sa rozčuľovali nad utrpením Ježiša. Nikoho nesúdia, nepohoršujú sa. Nič sa nehovorí o Ježišovej porážke. Opis udalosti zanecháva však v srdci človeka, ktorý hľadá pravdu, zmysel života a cieľ svojho utrpenia, presvedčenie, že toto všetko je tajomstvo našej spásy, vykúpenia sveta. V tajomstve Boha môžeme si uvedomiť, že všetky udalosti života Ježiša sú dopodrobna v múdrosti a láske od večnosti naplánované, čo Boží Syn prijal z vlastnej vôle, aby ľudom zjavil Boha, ktorý je Láska.

Keď Peter berie Ježiša stranou, aby mu dohováral, Ježiš ho karhá, pretože Ježiš vie, že jeho smrť je znamením víťazstva a nádeje pre každého človeka. Z každej udalosti Ježišovho života možno prísť k presvedčeniu, že Ježiš nás miluje. Nielen hovoril o láske, ale svojím životom to dokázal. Korunou lásky k nám sú aj slová: „**Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov**“ (Jn 15,13).

Liturgia Veľkého piatku nie je len spomienkou. My neprichádzame plakať nad trpiacim Kristom. My prichádzame s vďakou, úctou, vierou, láskou a nádejou pod kríž. Ježišov kríž nie je zbytočný. Jeho utrpenie má pre nás nesmiernu cenu. Aj keď sa neraz pýtame: prečo? Prečo je na svete to či ono utrpenie... Pod krížom si uvedomujeme, že Ježiš neprišiel na svet, aby odstránil bolesť, utrpenie a neprišiel ani preto, aby každý a hneď porozumel utrpeniu. Pod krížom možno nájsť iný spôsob odpovedi. Ježiš svojou smrťou na kríži robí maximum. Kristus na kríži sa delí s nami o našu bolesť. Berie na seba bolesti všetkých ľudí. Kríž je tajomstvo a zároveň otvorená náruč pre každého. V Kristovom kríži je zahrnuté všetko. Je v ňom ston trpiacich, plač, bolesti, strach matky nad dieťaťom, výkrik ranených, tragédia prepusteného z práce, hlad detí, zúfalosť otcov, pokorenie človeka, pozbavenie ľudskej dôstojnosti, opustenosť starého človeka, agónia umierajúceho, pošliapaná česť, zradené priateľstvo... V kríži sa nič nestráca: ani fyzické rany, ani duševné úzkosti.

A práve preto jedine Ježiš z kríža má právo povedať: Pozri na mňa. Neprestávam ťa milovať. Chcem tvoju spásu, aj keď si nedbal o mňa. Je pravdou, že ľudia i dnes k Bohu hľadajú ľahšiu, príjemnejšiu cestu. Radšej voláme Kristovi na slávu a menej ochotne šepkáme „bud' vôľa tvoja“. Láska bez bolesti neexistuje. Do neba vedie len cesta cez kríž. Aj dnes zostáva platná výzva: „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho**“ (Mt 16,24-25). Tieto slová aj dnes mnohí kresťania prijímajú za svoj cieľ. Mnohí prichádzajú na to, že život má takú hodnotu, koľko námahy nás stál. Uvedomujeme si zodpovednosť za svoj život. Kto sa naučí stáť pod krížom Krista a kríž mu ostane nielen v oku, ale dostane sa aj do srdca, taký človek nadobudne presvedčenie, že bez Božieho milosrdenstva nie je možná naša spása. Ten sa naučí hoci s námahou žiť slová „bud' vôľa tvoja“, ale spozná, že žiadny kríž prijatý od Krista nie je zbytočný.

Pod krížom sa najlepšie učí „milovať nepriateľov; dobre robiť tým, čo nám zle robia; žehnať tým, čo nás preklínajú a zlorečia; odpúšťať tým, čo nám berú česť, dobré meno, oberajú nás o zdravie; modliť sa za tých, čo nemajú citu, lásky, porozumenia, čas pre nás; pod krížom sa naučíme dať aj to posledné; ísť s ním nie míľu cesty, ale dve míle; pod krížom sa najlepšie učí mlčať a zabrániť tak väčšiemu zlu; nevrátiť zaucho, ale nastaviť aj druhé líce...

Pod krížom sa najlepšie učí znášať ten náš, ten môj kríž, prehru, neúspech, chorobu, bolesť, sklamanie, žiaľ, zradu...

Náš bozk Ukrižovanému nech je odprosením, nie bozkom Judáša. Náš pohľad na kríž nech nie je rúhaním zástupu na Golgote, ale verným prijatím slov „hľa, tvoja matka, hľa, tvoj syn“. Odnese si Kristove slová z kríža „**Je dokonané**“ (Jn 19,30). Tajomstvo Božej lásky sa naplnilo a my chápeme slová: „**Uvidia, koho prebodli**“ (Jn 19,37).

Amen.

Veľkonočná nedeľa: na vigíliu “C”

Lk 24,1-12

Ježiš žije

Liturgia vigílie Veľkej noci nesie pečať radosti, že Ježiš žije.

Liturgia veľkonočnej vigílie má svoje čaro. Mnohí kresťania sa tešia na túto noc, dokonca viac ako na polnočnú svätú omšu. Kto pozorne prežíva vo viere tento večer, nadobúda pocit, akoby sa dostal do centra dejín spásy.

Tradícia Cirkvi určuje začiatok liturgie pri ohni, ktorý kňaz najprv požehná a od neho zapáli sviecu, zvanú “paškál”. Prvá časť liturgie večera “liturgia svetla” vedie k zapáleniu sviec od veľkonočnej sviece, osvetlenie kostola svetlom a “exultet”, spev o novom svetle, ktorý umocňuje v nás túžbu po Bohu, ktorý prišiel ako „**svetlo sveta**“ (Jn 8,12). A zároveň sa nám Ježiš

prihovára: „**Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života**“ (Jn 8,13).

V druhej časti “liturgii slova” texty Starého a Nového zákona pripomínajú zjavenie Boha človeku. Boh prejavuje svoju lásku. Nielenže Boh dáva život, ale sa o človeka stará, vedie ho po cestách, odkrýva potrebné tajomstvá a právom žiada, aby mu opätoval lásku. Keď človek zostáva verný Bohu a plní vôľu Božiu, Boh znova a stále obdarúva svoje vrcholné dielo stvorenia. Ani pre hriech nezanevrie a dáva človeku prísľub Mesiáša. Tak čítania Starého zákona ukončí ticho a rozozvučí sa organ a zvony. Spev “Glória” pripomína plnosť času, keď prísľub je splnený a Mesiáš prichádza medzi svojich. Čítania z Nového zákona pripomínajú najväčší zázrak Ježiša Krista, jeho zmŕtvychvstanie. Kristus vstáva na svitaní. Nik z ľudí nebol svedkom zmŕtvychvstania Krista. Prázdny hrob sa stáva pre Kristových nasledovníkov nádejou, že tak ako on vstal, aj my budeme vzkriesení do nového života. On, ktorý je cesta, pravda a život, to nielen predpovedal, uskutočnil, ale nám aj prisľúbil.

Lukáš pripomína slová, ktoré anjel povedal v nedeľné ráno Márii Magdaléne, Jane a Márii Jakubovej: „**Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu. Vstal z mŕtvych**“ (Lk 24,5-6).

Zmŕtvychvstanie Krista si pripomíname obnovením krstných sľubov. To, čo za nás pri krste Bohu sľubovali rodičia a krstní rodičia, v túto noc každý vyznáva sám. Slovom “verím a sľubujem” hlásime sa k životu, ku ktorému nás Ježiš pozýva aj dnes, aby sme nasledovali príklad života bratov a sestier, ktorí už vidia Boha z tváre do tváre, pretože si to svojimi skutkami zaslúžili a sú v stave oslávenej Cirkvi. Je správne, užitočné a radostné, že pri svätej omši na konci bohoslužby slova v spoločných modlitbách prosíme aj za všetkých bratov a sestry. Spájame sa s neprítomnými živými i s tými, čo nás predišli do večnosti. Zmŕtvychvstalý Ježiš je nádejou pre putujúcu i očisťujúcu Cirkev.

Obetovanie, premenenie pri tejto vigílnnej - bdejúcej svätej omši umocňuje v nás túžbu žiť tak, že budeme čerpať z nekrvavej obete svätej omše to isté, čo Kristus smrťou na kríži nám získal. Milosť za milosťou, potrebnú posilu pre svoj život. K účasti na obete svätej omše patrí prijímanie Kristovho tela pod spôsobmi chleba a vína. Kristus uisťuje: „**Ja som vzkriesenie a život**“ (Jn 11,25).

Obrad vzkriesenia a následne procesia sú u nás Cirkvou schválenou tradíciou, aby sme radosť veľkonočného “aleluja” vedeli niest’ aj mimo kostola. Naša viera umocnená radosťou má priniesť svetlo do tmy života a beznádeje, radosť do strachu, istotu do hľadania, kvas k rastu života s Bohom.

Legenda rozpráva o našej duši. Skôr ako Boh dušu vloží do tela, duša musí zabudnúť na život v nebi. Duša musí mlčať o svete, z ktorého vyšla. Malá priehlbinka pod nosom, s ktorou sa hráme, keď sa snažíme na niečo si spomenúť, je podľa tejto legendy odtlačkom ukazováka anjela, ktorým je potvrdený sľub mlčania. Hoci je to legenda, ukazuje na dôležitú skutočnosť. Každý človek má dušu a v duši nosíme neuhasiteľnú túžbu po Bohu. (E. E: *Denník mladých*. 1/2000, s. 24).

V duši každého z nás sú dve základné potreby. Prvou je smäd po Bohu a tento smäd je hnacou silou, ktorá nás pobáda v úsilí nájsť Toho, ktorý nás stvoril. Druhá je túžba po pokoji a zmierení – zmierení so sebou samým, s okolitým svetom, ale predovšetkým s Bohom. Sv. Augustín povedal: „Nespokojné je ó, Bože, naše srdce, kým nespočinie v tebe.“

Veľkonočná vigília je jednou z udalostí v liturgickom kalendári, kde viac a silnejšie pociťujeme volanie duše po Bohu. Duša túži po Bohu. Smrteľné telo si za pomoci duše uvedomuje, že naša vlasť je v nebesiach. Túžba po slobode býva umlčovaná, ale človek má urobiť všetko preto, aby svoj život prežil v pravde, láske a spravodlivosti a zaslúžil si účasť na radosť Boha. A to aj vtedy, keď pokušenie, hriech, zloba sveta, tela a diabla chce umlčať v nás túžbu po Bohu.

Orientálny príbeh rozpráva o mužovi, ktorému prekážal bambusový ker, ktorý rástol neďaleko cesty. Snažil sa ho zničiť už pri koreni. Vyrezal otvor ku koreňu, polial ho jedom, zasypal štrkom a nakoniec zalial betónom. Po dvoch rokoch sa začal chodník nadúvať a rastlina, bambus, opäť vyrašil na svetlo.

Boha nemožno v nás zničiť. Sme predsa vrcholné Božie dielo. Sme stvorení na obraz Boha. A liturgia Veľkej noci je dôkazom toho, že Kristovo zmŕtvychvstanie je naša istota. Život sa smrťou nekončí. Každý človek bude vzkriesený. Každý podľa toho, čo si svojím životom a skutkami zaslúži. Pri druhom príchode Krista na konci sveta každý uzná moc Krista, ale odmena alebo trest ho neminie.

Liturgické obdobie, ktoré nasleduje, je výzvou venovať sa svojej duši. Duša, hoci je neviditeľná, je večná, neumiera. Naša duša Kristovým zmŕtvychvstaním chce nájsť to, čo jej patrí: svoj cieľ vo vlasti svetla a pokoja.

Liturgia dnešnej noci je pre mnohých očakávaným okamihom, na ktorý sa tešia, pripravujú a odnášajú si potrebnú posilu. Nech je pre nás všetkých táto noc bdenia časom "aleluja".

Amen.

Veľkonočná nedeľa "C"

Jn 20,1-9

Najväčší sviatok Cirkvi

Zmŕtvychvstaním Ježiš premohol smrť. Radujme sa!

Stalo sa zvykom, že osobnosti po výkone zvykneme niečím odmeniť. Najčastejšie potleskom, srdečným skandovaním, ale aj kyticou kvetov, slovom uznania a chvály, podaním ruky a úprimným blahoželaním, objatím či bozkom, keď nás s nimi spája užší citový či rodinný vzťah. Listom či telegramom, keď sme fyzicky od seba vzdialení. Okrem toho si na pamiatku urobíme fotografiu, zvukový záznam a dnes aj neodmysliteľný videozáznam. Cirkev dnes slávi zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. Veríme, že toto bol najväčší zázrak Ježiša Krista. Udalosť zmŕtvychvstania si pripomíname každú nedeľu najmä účasťou na svätej omši. Okrem adventu a pôstu zmŕtvychvstanie Pána Ježiša vyjadrujeme slovom «aleluja». Je to hebrejské slovo a vyjadruje radostný cirkevný chválospev. Znamená to pre veriaceho výzvu radovať sa a primerane to dať sebe i okoliu najavo. Cirkev toto slovo prevzala zo židovskej bohoslužby a neprekladá sa, ale využívame ho ako zvolanie na oslavu Boha. Podľa tradície Boží ľud pri starozákonnej liturgii spieval «hallelu ja - aleluja». Po vybudovaní chrámu a zorganizovaní chrámovej hudby a spevu spievali sa slávnostné alelujové žalmy v dňoch radosti a na veľké sviatky. Neskôršie v spojení s Ježišom prichádza zvolanie «hossanna - v hebrejčine ši'anna» - spasíš, Bože.

V žalme pred evanjeliom sme spievali: „**Kristus, náš veľkonočný Baránok, bol obetovaný. Preto slávme sviatky v Pánovi**“ (porov. 1 Kor 5,7b-8a) a pred týmito slovami a po nich znova aleluja.

Narodenie Pána Ježiša anjel Pánov oznamuje slovami: „**Zvestujeme vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom**“ (Lk 2,10). Pri zmŕtvychvstaní Pána Ježiša dvaja muži v žiarivom odeve prihovárajú sa Márii Magdaléne, Jane a Márii Jakubovej: „**Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu. Vstal z mŕtvych**“ (Lk 24,5-6).

Rovnako v oboch prípadoch ľudí prenikne najprv strach. Keď sa pomínie, nasledujú rôzne reakcie. K jasliam v Betleheme sa ponáhľajú pastieri. A v nedeľné ráno, keď ženy oznámia apoštolom čo počuli a videli, Ján sa sám v evanjeliu nazýva iným učeníkom, „**ktorého mal Ježiš tak rád**“ (Jn 20,2) a spolu s Petrom sa ponáhľajú k hrobu, kde bol v piatok pochovaný Nikodémom a Jozefom z Arimatey mŕtvy Ježiš. Čo cítili v srdci? Ján bol mladší, predbehol Petra, „**nahol sa a videl tam položené plachty; dnu však nevšiel. Potom prišiel aj Šimon Peter, ktorý ho nasledoval, a vošiel do hrobu**“ (Jn 20,5-6). Nedá sa hovoriť, že sa radovali. Nespievajú od radosti ani po návrate späť k apoštolom a rozprávajú o tom, čo videli: „**položené plachty aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Lenže tá nebola pri plachtách, lež osobitne zvinutá na inom mieste**“ (Jn 20,6-7). U apoštolov je živá túžba dozvedieť sa, čo sa stalo s Majstrom. Nevideli Zmŕtvychvstalého a ani mŕtve telo, len poskladané plachty. Ján o sebe píše: „**videl i uveril**“ (Jn 20,9). Plachty v hrobe sú Jánovi znamením, nie dôkazom. Toto znamenie stačí Petrovi i Jánovi, že prijímú milosť viery v Ježišovo zmŕtvychvstanie.

Mohlo by sa zdať, že počas roka «aleluja» stráca na akosti. Pre nás to nie je iba slovo, a preto neplatí, že to spievame iba ústami. «Aleluja» je realita našej viery vo zmŕtvychvstalého Krista a pri každom vyslovení tohto slova si znova a znova uvedomujeme, pripomínáme vdácnosť Bohu za dar vykúpenia, upevňujeme sa v láske a raste milostí, rovnako sa upevňujeme v nádeji na svoje zmŕtvychvstanie. Je pravdou, že mnohí kresťania slovu «aleluja» nerozumejú, prípadne mu nevenovali ešte pozornosť. Nebolo by správne sa nazdávať, že tomu, čo slovo «aleluja» vyjadruje, stačí venovať pozornosť len v čase veľkonočnom. Sv. Pavol nielen Kolosanom, ale i nám radí a povzbudzuje: „**Bratia, ak ste s Kristom vstali z mŕtvych, hľadáajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslíte na to, čo je hore**“ (Kol 3,1-2).

Zvlášť pri slávení svätej omše, kde najčastejšie zaznieva «aleluja», môžeme svoj duchovný zrak viac upriamovať na to, čo sme získali Kristovým zmŕtvychvstaním. Aj my mnohokrát počujeme i všímame si radosť bratov a sestier, ako prežívajú svätú omšu. Radosť zo stretnutia pri svätej omši si vyžaduje prácu, prípravu na sebe. Už samotný fakt, že je nedeľa, nejde sa do práce, školy; zasvätenie nedele duši má radostný nádych, oblažuje človeka, často vracia silu, chuť a odvahu plniť si svoje povinnosti. Mnohí cítia, že keby sa v nedeľu nezúčastnili na celej svätej omši, pre nich by nedeľa nebola nedeľou. Koľko starých a chorých ľudí je smutných, že nemôžu ísť v nedeľu na omšu!

Muž niekoľko rokov pripútaný na lôžko napísal synovi, ktorý si založil rodinu a býval v neďalekom mestečku:

„Syn môj, som ti vďačný za každú tvoju návštevu. Všímam si, že si smutný. Nebýval si taký. Syn môj, viem, že ti zarastá cesta do kostola. Objav ju znovu! Ver svojmu otcovi, že aj muž, ktorý má starosti, ťažkosti, potrebuje pravidelne sa s nimi podeliť s Bohom. Chod' skôr a sústreď sa ešte pred omšou. Pripomínaj si, že Boh vie o твоjich ťažkostiach, ako som ja vedel o твоjich a ako vieš ty o ťažkostiach svojich detí. Mne a rovnako tebe robí dobre, keď dieťa to čo cíti a potrebuje, samé povie otcovi. Hovor s Bohom reálne. Pros za seba, svoju rodinu, okolie, ale i rovnako ďakuj, odprosuj a nechaj počas omše svoju dušu unášať k Bohu slovami, gestami i tichým počúvaním kňaza, aby si si odniesol z omše radosť. Myslí aj na mňa, pripútaného na posteľ. Aj ja pocítim radosť z tvojej radosti, ktorá ti dnes chýba, hoci ma máš rád.“

«Aleluja» prežité v kostole prináša radostnú ozvenu do všedných dní ku všetkému, čo prežívame. Na viere musíme primerane pracovať. Pravú radosť a pokoj nenadobudneme čakajúc so založenými rukami. Ženy v nedeľné ráno sa ponáhľajú k apoštolom. Peter a Ján sa rovnako ponáhľajú k hrobu. Žiť pre Boha, žiť s Bohom, žiť v Bohu – jediné, čo naplňuje človeka nefalšovanou radosťou. Pravú radosť neprežívame len v pohode, bezstarostnosti, ale v sporení s Bohom i vo svojich ťažkostiach, krížoch, chorobách..

Kto pochopil veľkonočné «aleluja», prežíva radosť počas celého roka i vtedy, keď sa v liturgii slovo nepoužíva. Zmŕtvychvstanie Krista nasýti dušu a uhasí smäd aspoň tak ako chlieb a voda telo. O čo viac radosti cíti duša, keď si žijeme tak, aby sme si raz zaslúžili večný život so zmŕtvychvstalým Ježišom. Čo nás môže viac tešiť ako myšlienka, že všetko, čo môže potešiť na zemi, poteší aj v nebi. Všetko na väčšiu česť a slávu Božiu. Kto túži žiť so

Zmŕtvychvstalým, tomu on dá poznať pravú vnútornú radosť už na zemi. Taký sa dokáže tešiť v pravej radosť, ktorá môže nie byť aj pečať následkov dedičného hriechu. To preto, že nesmieme na zemi zabudnúť, že utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie Krista tvorí jeden celok. Jedno bez druhého nemôže existovať. Keď chceme raz s Kristom byť vzkriesení k sláve, už na zemi máme prijímať kríž života. Na strome až po odkvitnutí kvetu možno hľadať plod. Kvetom je utrpenie a smrť, zmŕtvychvstanie je ovocie. Niet ovocia bez kvetov. My kresťania dnes oslavujeme zmŕtvychvstanie Krista a nezabúdame na Kristovo utrpenie a smrť. Pre nás každá svätá omša je nekrvavá obeta Golgoty. Pri svätej omši na pozdvihovanie vyznávame: „Smrť tvoju, Pane, zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame, kým neprídeš v sláve.“ Alebo: „Spasiteľ sveta, zachráň nás, veď ty si nás vykúpil svojím krížom a zmŕtvychvstaním.“ Keď chceme mať účasť na večnej radosť, už na zemi sa spájame v radosťnom «aleluja».

Sv. Ignác Antiochijský, keď ide do rímskej arény, ide s myšlienkou byť čo najskôr s Tým, ktorý za neho položil život.

Sv. Ignác z Loyoly, zakladateľ jezuitov, keď mal zomrieť, chcel ešte raz vidieť hviezdnaté nebo, ako to robieval večer pred spánkom. Nemal už síl ísť k oknu. Najprv je treba zomrieť, aby sme potom uvideli pravé nebo. A so slovami „môj Bože“ zomrel.

Je správne, že dnes sa posilňujeme veľkonočným «aleluja», aby sme v tomto duchu slova mohli žiť po celú večnosť. Viera Petra a Jána je obrazom našej situácie. Ani naša viera nie je položená na zázrakoch, ani na dôkazoch rozumového uvažovania, ale na ochotnom súhlase so znameniami, ktoré nám Pán Boh tak často v živote posielal, najčastejšie prostredníctvom ľudí.

Spomeňme si pri dnešnej svätej omši na tých, ktorým sme poslali veľkonočný pozdrav, i na tých, čo poslali pozdrav nám a pripojme slovo «aleluja» so všetkým, čo v spojení so Zmŕtvychvstalým znamená. Modlime sa za nich i za seba, aby raz, keď budeme zomierať, mohli sme po sebe zanechať víťazstvo života a za náš príklad, vzor života nám mohli radosťne popriať svetlo večné, prípadne povedať vďaka za všetko...

Amen.

Veľkonočný pondelok “C”

Mt 28,8-15

Zmŕtvychvstalý dáva zmysel žiť

Uvedomiť si, že zmŕtvychvstalý Ježiš náš život najviac obohatí.

Týždeň, ktorý je za nami, je pre našu vieru najobsažnejší. Čím som sa obohatil? Čo si uvedomujem počas týchto dní? Robím všetko preto, aby som vo svojom živote primerane zažil zmysel Kristovho zmŕtvychvstania? Čo odo mňa Ježiš čaká, keď uvažujem o zmŕtvychvstaní?

Boh rôznym spôsobom, cez ľudí i udalosti hovorí ku každému osobne. Zmena života a upevnenie vo viere je najčastejšie, čo si viac-menej každý uvedomuje. Boh sa nám takto zjavuje. Vzkriesenie Ježiša je základnou vecou našej viery a našej nádeje.

Alelujový verš pred evanjeliom pripomína: „*Toto je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho*“ (Ž 118,24).

Veľkonočný pondelok je dňom veľkonočnej oktávy, kedy každý deň prežívame to isté ako v jeden deň: udalosť zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Deň vzkriesenia je prvým dňom nového stvorenia. Na počiatku Boh stvoril svetlo. Dnes si pripomínáme, že teraz naším svetlom je sám Kristus. Otvára nám oči. Dáva nám nové srdce, v ktorom žiari a blčí jeho slovo. Vyzýva nás na novú cestu v spojení s ním. Uvedomujeme si, že kde je on, tam máme byť aj my. Že to nie je jednoduché, pripomínajú nám už udalosti pri zmŕtvychvstaní. Evanjelium podáva akoby dva obrazy: jeden jasný a druhý tmavý. Ženy sa klaňajú Ježišovi a tým vyznávajú vzkrieseného Pána. Druhý a tmavý obraz predstavuje veľkňazov a starších, ako podplácajú rímskych vojakov, aby popierali Kristovo zmŕtvychvstanie.

Aj my sa máme rozhodnúť, čo si vybrať, pre čo žiť. Viera a poklona, alebo nenávisť a lož. To sú spôsoby, ako zaujať postoj k Zmŕtvychvstalému. Niektorí môžu namietat, že je to veľmi zjednodušené, že existuje prinajmenšom ešte jedna možnosť, že niektorí nemôžu prekonať ťažkosti, ktoré

sa stavajú do cesty jeho viere vo vzkrieseného Ježiša. Pýtajme sa, či taký, čo má ťažkosti vo viere, nie je už veriaci, aj keď si s otázkami nevie rady?

Dnešná liturgia každému chce pomôcť stretnúť sa s Bohom. Každý môže vo svetle a dare milosti, ktoré Boh ponúka, nájsť bližší kontakt so zmŕtvychvstálým Kristom. Je potrebné, aby sme nič nekládli pred Boha vo svojom srdci, myslí, živote, ale svoje životy a čo v nich prežívame, čo sa nás dotýka, položili k prázdnomu hrobu Ježiša. Zmŕtvychvstálý chce nám ukázať, aby sme prijali zmysel svojho života tak, že chce nás mať vo večnosti pri sebe, keď aj my budeme vzkriesení. Je potrebné prosiť o zmenu nášho ducha. A hoci kameň z Kristovho hrobu bol už dávno odvalený, bez stretnutia s Ježišom vo sviatosti zmierenia, v Eucharistii a bez obnovenia stavu milosti to nedokážeme. Veľkonočné udalosti nám pripomínajú, že nesmieme žiť len pre tento svet. My sme pozvaní k novému životu, ktorý však musíme už tu na zemi prijať, a primerane podľa učenia si osvojiť. Prijatť Krista za svojho Pána a Boha nie je ľahké. Jeho prázdny hrob nám má pomôcť prebudiť sa z falošného spánku, zanechať nesprávny život a osvojiť si taký, kde zárukou večného šťastia je sám zmŕtvychvstálý Kristus. Máme len dve možnosti: buď prijmemo Krista za svojho Pána a Boha, alebo ním opovrhujeme. Inej možnosti niet.

Kristus nepatrí minulosti. Nenájdeme ho viac v hrobe. Kristus žije. Je medzi nami. Nesmieme čakať. Treba si nájsť čas a stretávať sa s Kristom. V to nedeľné ráno, keď začalo znova biť Kristovo srdce, svet sa stal ešte viac spoločnou zemou Bohu a ľuďom. Je potrebné, aby sme si Kristove slová, ktoré povedal v nedeľné ráno ženám, čo najviac osvojili: **„Nebojte sa! Chod'te, oznámte mojim bratom, aby šli do Galiley; tam ma uvidia“** (Mt 28,7).

Naša Galilea je naša rodina a okolie, kde žijeme. Každý deň môžeme stretnúť zmŕtvychvstalého Krista, ktorý nás poveruje oznámiť ľuďom zmysel a cieľ života, upriamiť cesty k Bohu, poučiť, povzbudiť, napomenúť, dodať odvahy. Tým viac a aktuálnejšia je táto naša misia, čím viac si uvedomujeme, že mnohí sa dajú pomýliť, zvieŕť a volia si cestu, hoci ľahšiu, pohodlnejšiu, rovnejšiu, ale tá ich na konci nemôže uspokojiť, urobiť šťastnými, nepomôže im nájsť blaženú večnosť. Keď veríme, za čo Kristus trpel, zomrel a čo nám svojim zmŕtvychvstaním prisľúbil, nesmieme mlčať, keď iní nepočuli o Kristovi alebo majú ťažkosti učenie Krista prijať. Radosť, ktorú ponúka Ježiš, nemožno uzamknúť v hrobe. Klamať nesmieme. Boh sa nedá odstrániť zo života ľudí. Boh je predsa ich Stvoriteľ. Patríme predsa Bohu.

Jaro si "odkrúcal civilku" na obecnom úrade. Ráno mal povinnosť do domova dôchodcov priniesť väčší nákup. Musel sa ponáhľať, aby stihol strážiť prechod cez ulicu pri škole, keď žiaci šli do školy. Dopoludnia mal prácu na obecnom úrade a popoludní ešte v miestnej škole. Akokoľvek robil užitočnú prácu, netešila ho. Nikto mu počas niekoľko mesiacov jeho služby nepovedal ďakujem a nik sa o jeho prácu nezaujímal. Všetci to brali ako samozrejmosť. Keď sa jeho civilná služba chýlila ku koncu, ponúkli mu, že môže v nej pokračovať za normálny plat. Jaro sa rozhodol, že všetko nechá. Je to často aj vec okolia. Všimame si ľudí čo pracujú pre nás?

Iný príklad. Katechétku napísal list chlapec, ktorý ležal v nemocnici: „Ďakujem vám, pretože práve tu, v nemocnici, som si uvedomil, ako nás máte radi.“ V odpovedi na list chlapec číta: „Priznám sa, že som pred mesiacom podala žiadosť o výpoveď od konca školského roka. Po prečítaní tvojho listu som požiadala o storno žiadosti o výpoveď.“

Uvedomujeme si, že Ježiš dáva zmysel žiť, pracovať pre iných, dáva nádej na večný život.

Kto si kladie správne otázky a dáva pravdivé odpovede, mnohé veci sa vyriešia, ale sa aj obohatí, nadobúda väčšie poznanie, istotu, a to si zvlášť vo viere uvedomujeme, keď nám liturgický rok pripomína zmŕtvychvstanie Pána.
Amen.

Druhá veľkonočná nedeľa "C"

Jn 20,19-31

Nedeľa Božieho milosrdenstva

Ježiš si praje, aby sme venovali pozornosť Božiemu milosrdenstvu.

Kto z praktizujúcich kresťanov by netúžil po Božom milosrdenstve? Uvedomujeme si svoju hriešnosť. Veríme, že Ježiš za nás zomrel a vstal z mŕtvych. A hoci Cirkev nepredkladá nám ako článok viery, že musíme veriť v súkromné zjavenia, mnohí si nachádzame cestu k Božiemu milosrdenstvu, Ježišovi Kristovi, ktorý sa zjavoval rehoľnej sestre v Krakove a ktorej dal pokyny ohľadom jeho milosrdenstva voči nám.

V denníku sv. Faustíny Kowalskej zo dňa 24. septembra 1936 o tomto zjavení čítame: Sestra Faustína bola vážne chorá. Pripravovala sa smrť. Nezomrela, ale počula hlas Pána Ježiša: „Dcéra moja, hovor celému svetu o mojom nepochopenom milosrdenstve. Prajem si, aby Sviatok milosrdenstva bol útechou i úkrytom pre všetkých a zvlášť pre hriešnikov. V deň keď sa otvorí môjmu milosrdenstvu, vylejem celé more milostí na duše, ktoré sa priblížia k žriedlu môjho milosrdenstva; kto sa vyspovedá a prijme Eucharistiu, získa celkové odpustenie hriechov a trestov; v ten deň otvorí sa všetky cesty Božie, cez ktoré plynú milosti. Nech sa nebojí priblížiť ku mne žiadna duša, hoci by jej hriechy boli ako šarlát. Moje milosrdenstvo je tak veľké, že cez celú večnosť nepochopí ho žiadny rozum: ani ľudský, a ani anjelský. Všetko, čo jestvuje, vyšlo z vnútorného milosrdenstva. Každá duša, ktorá sa mi odovzdá, bude cez celú večnosť žiť z mojej lásky a milosrdenstva. Svetlo milosrdenstva vyšlo z môjho vnútra. Prajem si, aby slávnosť sa slávila na prvú nedeľu po Veľkej noci. Ľudstvo nenájde pokoj, pokiaľ sa nevráti k Žriedlu môjho milosrdenstva.“ (Denník č. 699).

Pán Ježiš žiada od svojej sprostredkovateľky i iné prejavy kultu, ako napríklad: modlitbu k Božiemu milosrdenstvu, prežívať hodinu Golgoty alebo Hodinu milosrdenstva o tretej hodine popoludní každý deň, aby dala namaľovať obraz a rozšírila úctu k obrazu podľa jeho príkazov. Všetko toto už prijali mnohí veriaci na celom svete. Najťažšie bolo, aby Cirkev ustanovila prvú nedeľu po Veľkej noci ako Nedeľu Božieho milosrdenstva. Po Druhom vatikánskom koncile táto nedeľa sa slávila ako ôsmy deň veľkonočnej oktávy. Zmŕtvychvstanie Pána Ježiša má taký veľký význam, že nepripúšťa žiadnu zmenu. A predsa, na žiadosť biskupov Ján Pavol II. ustanovil v Jubilejnom roku 2000 túto nedeľu za Nedeľu Božieho milosrdenstva.

Na túto nedeľu sa číta evanjelium, kde Pán Ježiš Tomášovi, ktorý si kladie podmienku, aby prijal zmŕtvychvstalého Ježiša ako svojho Majstra, povie: „***Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili***“ (Jn 20,29).

Božie milosrdenstvo vychádza z umučenia, smrti a zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Ježiš preto prišiel na svet a učeníkom predpovedal: „***A ja, až budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých priťahnem k sebe***“ (Jn 12,32). Udalosti od Kvetnej nedele cez trojdnie Veľkého týždňa, vigíliu a veľkonočnú nedeľu, ktorá trvá osem astronomických dní sa končia Nedeľou Božieho milosrdenstva. Táto nedeľa je čas, keď láska Pána Ježiša sa dotýka srdc

svojím milosrdenstvom. Ján Pavol II. v encyklike o milosrdenstve *Božom Dives in misericordia* píše: „V utrpení a smrti Kristovej, v tom, že Otec vlastného Syna neušetril, ale ho urobil hriechom za nás, prejavuje sa absolútna spravodlivosť v tom, že Kristus za hriechy ľudského pokolenia podstupuje utrpenie a smrť. Je to vec «prekypujúcej hojnosti» spravodlivosti, keď hriechy človeka stávajú sa «vyrovnané» obeťou človeka - Boha. Táto spravodlivosť, ktorá skutočne je spravodlivosťou v «miere» Boha, úplne pochádza z lásky: totiž z lásky Otca a Syna, taktiež celá prináša plody lásky. Túto spravodlivosť Božiu objavujeme na kríži Krista. Vykúpenie takto prináša so sebou zjavenie milosrdenstva v jeho plnosti. Preto veľkonočné tajomstvo je vrcholom tohto zjavenia a uskutočňovania milosrdenstva, ktoré môže urobiť človeka spravodlivým a obnoviť samú spravodlivosť, nakoľko je ona totožná s tým poriadkom spásy, ktorý chcel Boh od počiatku uskutočniť v človekovi a skrze človeka vo svete. Trpiaci Kristus sa zvláštnym spôsobom obracia na človeka a to nielen veriaceho“ (porov. 7).

Keď sa Ježiš znova zjavuje apoštolom a je tam prítomný i Tomáš, Ježiš nielen pripomína «pokoj,» ale **„ako to povedal, ukázal im ruky a bok“** (Jn 20,20). Tomášovi prikazuje vložiť ruky do rán a do boku. Prečo? Ježiša majú prijať ako svojho Vykupiteľa. Tomáš dostane ešte vysvetlenie: **„Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili“** (Jn 20,29).

Kedy nevidíme, a veríme? Keď prijímame s vierou sviatosti. Keď sa Ježiš zjavuje Faustíne, práve žiada to, na čo poukázal Tomášovi. Obraz, ktorý prikázal Ježiš dať namaľovať maliarom, o tom hovorí.

Ježiš ide od dverí večeradla a nesie ľudstvu svoje vykúpenie. Má jasné šaty a jeho ruka mierne zdvihnutá znázorňuje žehnanie. Bledší i červený lúč vychádza z jeho boku a symbolizujú vodu a krv, krst a Eucharistiu, ktorými nás krmí zmŕtvychvstálý Pán Ježiš, aby sme mali večný život. Na obraze podľa Ježišovho nariadenia je i sestra Faustína, ako sekretárka Božieho milosrdenstva, ktorá ukazuje na utrpenie a smrť Krista. Oči Pána Ježiša sú očami z kríža a zvýraznené rany na dlaniach a otvorenom boku pripomínajú utrpenie a smrť Bohočloveka za nás.

Zaiste obraz milosrdného Ježiša je v duchu Veľkej noci. Dnes nám obraz pripomína radovať sa z Božieho milosrdenstva, oslavovať Najsvätejšiu Trojicu. Prijateľ Božie milosrdenstvo. Ježiš vo svojej láske nám dáva nádej, aby sme dôverujúc v neho a jeho vykupiteľskú lásku mohli s ním žiť v pokoji a radosť. Hoci Kristus len raz za nás všetkých zomrel, ale jeho utrpenie, smrť

a zmŕtvychvstanie je nádejou pre všetkých ľudí. Svoj život a radosť si máme uvedomiť najmä pri prijímaní sviatosti zmierenia a vo chvíli návratu k Bohu. Tvárou v tvár sa stretávame s Ježišom, keď prijímame sviatosti – píše už sv. Ambróz. Sestra Faustína preto kladie dôraz na náš sviatostný život. Sviatok Božieho milosrdenstva sa má sláviť podľa slov samého Ježiša tak, že pristúpime k sviatosti zmierenia a Sviatosti oltárnej.

Dnešná nedeľa nachádza svoje opodstatnenie aj v Ježišových slovách: **„Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“** (Mt 5,7). Ako prejavíme svoje milosrdenstvo? Sestra Faustína odporúča: modlitbou, skutkom, či tak ako hovorievala sv. Terézia Veľká: „Boh je aj uprostred hrncov.“ Rozhodne na Božie milosrdenstvo máme pamätať denne. Deň naplňať Božím milosrdenstvom. Robme všetko preniknutí vnútornou láskou k Bohu, ktorý za nás trpel, zomrel a v zmŕtvychvstaní ktorého máme svoju nádej. Josemária de Balaguer hovorieval: „Ak stratíš zmysel pre svoj nadprirodzený život, tvoje milosrdenstvo sa zmení na filantropiu, tvoja čistota na slušnosť, tvoje umŕtvenia na hlúposť, tvoja disciplína na korbáč a všetky tvoje skutky stanú sa bezhodnotovými.“ Skutky kresťanského milosrdenstva majú byť spojené s modlitbou.

Sv. Faustína vo svojom denníku píše: „Uvidela som Matku Božiu nevypovedateľnej krásy a povedala mi: „Dcéрка moja, žiadam od teba modlitby a ešte raz modlitby, najmä za svet.“ (Denník 325).

Nájdime si cestu k Božiemu milosrdenstvu. Božie milosrdenstvo je nádejou a záchranou ľudstva. Tak ako Faustína splnila Ježišovu prosbu a na jej pokyny bol namaľovaný obraz, aj my máme na slová Pána Ježiša namaľovať vo svojom srdci obraz milosrdného Krista. Veľkonočný čas je príležitosťou začať so zmŕtvychvstalým Ježišom nový život. Túžba po večnom živote s ním nech upevní v nás túžbu žiť v duchu Božieho milosrdenstva. Kto by nechcel vyplniť prosbu samého Ježiša, keď o nás dnes všetkých chce povedať: **„Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili“** (Jn 20,29).

Tomáš uveril, hoci mal ťažkosti. Tomášovo **„Pán môj a Boh môj“** (Jn 20,28) nech je umocnené odkazom Ježiša cez sestru Faustínu: „Ježišu, dôverujem v teba.“

Amen.

Tretia veľkonočná nedeľa "C"

Jn 21,1-19

Ježiš sýti duše i telá

Ježiš po svojom vzkriesení prejavuje nový záujem o potreby ľudí.

Čo a koľko sa dá povedať jedným slovom, jednou vetou, jedným dychom, pri jednom stretnutí? Mnoho? Málo? Dôležité je často jedno slovo, keď je v pravý čas, správnym spôsobom, primerane a vhodne povedané. Niekedy stačí veta a ostatné prichádza samé od seba. Inokedy nestačí ani jedno dlhé stretnutie, nie tak iba slovo či jedna veta. Tak je to aj s našou vierou, vzťahom, postojom ku Kristovi, svojej životnej činnosti, spáse. Nielen v živote, ale i v evanjeliu sa o tom môžeme presvedčiť.

Udalosť z brehu Tiberiadskeho mora sa končí výzvou Ježiša na adresu Petra: **„Pod’ za mnou“ (Jn 21,19)!**

Jedna veta. A predsa táto veta má svoje opodstatnenie. To čo chceme povedať, nie je možné vyjadriť jednou vetou. Môžeme niekomu povedať: „Mám ťa rád.“ Alebo: „Chcem byť celý život s tebou.“ Alebo: „Môj život bez teba nemá zmysel.“ Vieme, že nestačia len slová. Nebudeme len tak ľahko tvrdiť, že milujeme Boha a Ježiša Krista, o ktorom veríme, že je v Otcovej sláve. Slová podporujú skutky. Ak sa k Bohu priznáme, už to niečo znamená. Kto sa prizná k niekomu, už niečo vyznáva. Priznám sa ku Kristovi? Už vyznávam udalosti jeho života. Rozum a vôľa zaujímajú postoj k tomu, o čom hovorím a z toho plynú dôsledky.

Ježiš viackrát hovoril o svojej smrti i zmŕtvychvstaní. Apoštoli nechápali, nerozumeli. Peter a Ján od prázdneho hrobu sa vrátia do večeradla k apoštolom. O čom rozprávali? Čo prežívali? Až keď Ježiš zastal uprostred nich a jedol, čo mali so sebou, začína sa v ich živote niečo nové. O týždeň, keď je prítomný i apoštol Tomáš, znova niečo nové. Udalosť pri Tiberiadskom mori, kde siedmi z dvanástich lovia ryby, vrátili sa k pôvodnému životu, udalosť prináša znova niečo nové. Začína sa to neúspešným rybolovom ako pred troma rokmi. Keď už sú pri brehu, niekto z brehu prikazuje: **„Spuste sieť z pravej strany a nájdete“ (Jn 21,6)**. Nasleduje napätá sieť, Jánovo zvolanie: **„To je Pán!“ (Jn 21,7)** i Petrove ponáhľanie sa k brehu, plná sieť rýb, bolo ich stopäťdesiattri, prichystaný chlieb a pozvanie: **„Pod’te jest’!“** A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: **„Kto si“?, lebo**

videli, že je to Pán“ (Jn 21,12). Jednou vetou povedané: množstvo udalostí a ešte nie je to všetko. Nasleduje odmena Petra za jeho horlivosť. Ježiš udeľuje Petrovi prvenstvo medzi apoštolmi. Peter dostáva moc «kľúčov».

Všetko vo svete podlieha zmenám a raz i zániku. Vo veľkonočnej dobe si zvlášť uvedomujeme, že kto a čo nepodlieha zmenám a čo nikdy nezanikne – je Boh a jeho učenie. Jednou vetou: nesmieme na to zabúdať. Pri rôznych zmenách života je správne mať vzťah k zdroju, ktorým je Ježiš a čerpať od neho vždy to, čo je pre nás potrebné na udržanie a rast Božieho života v nás, aby sme raz mali účasť na večnej sláve v Božom kráľovstve.

Mať vzťah k Cirkvi, ktorá je a bude prenasledovaná. K Cirkvi, ktorej štruktúry by chceli mnohí ovládať, aby sa riadila ich predstavami. Cirkev nikdy nebude súhlasiť s potratom, rozvodom, eutanáziou, vraždou, sociálnou krivdou, odstránením Desatora.

Na pomníku je tento nápis: Otto Schimek, narodený 5. 5. 1922, popravený v 1944 Vermachtom, pretože odmietol strieľať do nevinných ľudí.

K nápisu je potrebné uviesť: Otto bol rakúsky študent, ktorý musel narukovať na začiatku roku 1944. Pri jednej akcii, kde partizáni spôsobili jednotke smrť vojaka, nariadilo vedenie na zastrašenie zastreliť niekoľko obyvateľov Machovej, odkiaľ pravdepodobne pochádzali partizáni. Otto bol vybraný do popravnej čaty. Keď vyhlásil: „Do nevinných ľudí nebudem strieľať,“ na základe okamžitého vojenského súdu bol prvý popravený. V liste matke ešte napísal: „Viem, že v každej chvíli som v rukách Božích. On sám moje správanie primerane odmení. Chcem byť vždy verný Bohu. S ním nič nemôžem stratiť. Iba svoj pozemský život. Preto neplačte, odchádzam šťastný.“

Nie iba on. Každý, kto plní vôľu Boha, nachádza odmenu, ktorú môže dať len on. Tak ako apoštoli (z prvého čítania Sk 5,27-32.40-41), keď im zakázali prísne učiť v Ježišovom mene, odpovedali: „Boha treba viac poslúchať ako ľudí.“

Aj od nás zmŕtvychvstalý Ježiš čaká vernosť. Počúvať Boha je naša povinnosť. Za vernosť Bohu hoci i preliatím vlastnej krvi, či roky trvajúcim nekrvavým mučením, spravodlivý Boh dá primeranú odmenu. Počúvať vždy Boha a plniť jeho príkazy, tak ako apoštoli pri rybolove, aj keď urobili všetko, čo rybár urobiť môže, a nič nechtyli, na Ježišove slovo ich sieť je

plná rýb. „**Boha treba viac počúvať ako ľudí**“ (Sk 5,29). Táto veta nepodlieha móde, rozmarom, náladám, mienkam ľudí. A rovnako našim osobným rozmarom, náladám, postojom, žiadostivosti nemôžeme podľahnúť. Pôstny čas vystriedala veľkonočná doba. Naše zomretie s Kristom má nádej, že vstaneme k radostnému životu s Kristom. Aj keď nás naša vernosť Kristovi mnoho stojí, veríme predsa slovám Pána Ježiša: „**Budú vás nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený**“ (Mt 10,22). Keď za vernosť musíme mnoho znášať, veta sv. Petra nech je nám vzpruhou: „**Boha treba viac počúvať ako ľudí**“ (Sk 5,29). Častá modlitba, pristupovanie k sviatostiam, účasť na svätej omši sú posilou, prevenciou, že sa nesklátime. Vernosť Bohu nikdy nebola ľahká a nie je ani dnes. Kto však vyzná Boha pred ľuďmi, aj Ježiš vyzná toho človeka pred svojím Otcom, ktorý je v nebi (porov. Mt 10,32).

Giovanni Papini (1881 – 1956), keď dospel k presvedčeniu, že Ježiš Kristus – učiteľ morálky, ktorá je taká protichodná ľudskej prirodzenosti, nemohol byť obyčajným človekom, ale Bohom, od tej chvíle koná pre Boha a večné šťastie ľudí. V láske k Bohu a spásu ľudí sa rozhodol napísať *Život Krista*, aby ľuďom tápajúcim v tmách pomohol. Kniha vzbudila protichodné reakcie. V úvode knihy napísal: „Chcel som vytvoriť knihu, ktorá by v očiach živých urobila Krista živším, večne žijúcim, so živou láskou“. Podarilo sa mu zobraziť Krista tak, aby aj iní mohli nájsť si cestu k Bohu.“ Druhú polovicu svojho života, od roku 1921, ďalších 35 rokov od obrátenia píše o jednom celi: vyžarovať Krista.

Tak ako spisovateľ Papini píše o jednom celi, aj náš život nech je pre nás i okolie jednou vetou o Kristovi: Milovať Boha z celého srdca, z celej mysle, z celej vôle svojej a svojho blížneho ako seba samého. Nemať strach odpovedať ako Peter apoštol na tri Ježišove otázky: „Miluješ ma väčšmi ako títo?“, „miluješ ma?“, „máš ma rád“? Povedzme jednou vetou ako Peter: „**Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád**“ (Jn 21,17).

Ježiš od nás nechce počuť komentáre, citové výlevy, filozofické názory, ale jednu vetu, kde vložíme svoju lásku k Zmŕtvychvstalému, nádej na večný život a vieru vytrvať na zemi až do konca.

Amen.

Štvrtá veľkonočná nedeľa "C"

Jn 10,27-30

Je kňaz ešte dobrým pastierom?

Čo hovorí veriacim postavenie kňaza na začiatku storočia?

Peniaze zohrávali a zohrávajú vážnu úlohu aj v spojení s Cirkvou. Financovanie Cirkvi na začiatku nového storočia vyvolalo diskusiu. Boli názory za, i proti. Natíska sa i otázka: Je kňaz ešte dobrým pastierom? Je známe, že veriaci o činnosti dobrého kňaza mlčia. Je to samozrejmé. Kňaz si nepotrpí na uznaní. Zlo viac kričí okolo seba. Jedno kňazské zlyhanie desiatich výborných kňazov len ťažko vyvážia svojím životom. Aj kňaz sa často pýta seba, neraz pred bohostánkom, o vzťahu kňaz a veriaci.

Dnešnú prvú oznamovaciu vetu: „**Moje ovce počúvajú môj hlas, ja ich poznám a ony idú za mnou**“ (Jn 10,27), možno vysloviť aj ako opytovaciu vetu: Počúvajú moje ovce môj hlas, poznám ich a idú za mnou?

Keď Ježiš prirovnal sám seba k pastierovi a ľudí vo svojom okolí k ovečkám, lebo povolanie pastiera patrilo k najrozšírenejšiemu zamestnaniu. V starom kresťanskom umení sa s touto tematikou stretávame najmä na stenách katakomb, ako Ježiš privádza stádo ovečiek k žriedlam vody. Iný obraz: Pastier sedí na zelenej tráve obkolesený stádom. Iný obraz predstavuje pastiera, ako s krvavými rukami vyslobodzuje zablúdenú ovečku z krovia. Iný obraz predstavuje pastiera, ako si ovečku kladie na ramená.

Štvrtá veľkonočná nedeľa obsahom pripomína Ježiša «dobrého pastiera». Antická literatúra povolanie pastiera zidealizovala. Spisovateľ Vergílius vo svojich "Spevoch (Bucolica)" ospieval ideálny svet pastierov plných lásky. Predkresťanské obrazy predstavujú pastierske scény v alegórii štyroch ročných období ako "šťastné Arkádie". Tvorí sa nimi blízka predstava raja, čo ovplyvňuje i skorú rannú kresťanskú tradíciu, ktorá zobrazuje dobrého pastiera. Na kresťanskú tradíciu Ježiša «dobrého pastiera» majú vplyv aj slová žalmu: „**Pán je môj pastier, nič mi nechýba: pasie ma na zelených pašienkach. Vodí ma k tichým vodám, dušu mi osviežuje. Vodí ma po správnych chodníkoch...**“ (Ž 23,1-3).

Ježiš sám sa stotožňuje s «dobrým pastierom» (porov. Jn 10,1-18), ktorý svoje ovce chráni a je ochotný pre ich záchranu zomrieť. Pri týchto slovách necítiť poníženie veriaceho človeka, keď je prirovnaný k ovečkám. Ježiš ako pastier zdôrazňuje starosť o hriešnikov, ktorých je potrebné hľadať, objavovať a priviesť späť. Cirkevný spis *Hermasov pastier* z druhého storočia poukazuje na kresťanskú zásadu pomôcť navrátiť sa späť ku Kristovi. Niektorí spisovatelia «Ježiša, dobrého pastiera» personifikujú s „Filantropiou“ (humanitas) a tvoria spoločne s „Orantou“ (pietas) dvojicu obľúbených čností. Sv. Klement Alexandrijský prirovnáva k dobrému pastierovi Krista, ktorý bol poslaný Bohom Otcom na tento svet, aby spasil ľudstvo. Boh už v Starom zákone sa stará o záchranu ľudstva. Preto posielal na svet svojho Syna «dobrého pastiera».

Táto téma sa objavuje na stenách tak v Kalixtových katakombách (3. stor.), baptistériách (v Dura Europos 232 - 256), na reliéfoch sarkofágov (z viac Salaria v Ríme okolo r. 260), či sochy Dobrého pastiera (pastor bonus), najčastejšie ako mladého muža, ktorý na ramenách nesie ovečku, inokedy ju žehná, či ovečku má pri sebe a on má v ruke palicu. Mozaika v Ravene v mauzóleu Gally Placidie (okolo r. 450) je Kristus-pastier predstavený ako mladík, ktorý v ruke namiesto palice drží kríž typu „cristus gemmatus“ – nástroj spásy ľudstva.

S tematikou dobrého pastiera sa stretávame na miestach posledného odpočinku zomrelých. Symboliku objasňujú texty pohrebnej liturgie prvých kresťanov: „Stratená ovečka som, prosím, privolaj mi Spasiteľa a nech na zachráni.“ „Prosíme ťa, Bože, prijmi do svojho spoločenstva zomrelých, veď si dobrý pastier.“ Ovečka na ramenách znamená dušu zomrelého, ktorú Ježiš prináša do raja. Pastiera pri prameni objasňuje Prudentius: „Vlhkosť studenej vody z prameňa občerstvuje stádo ovečiek. Kristus utišuje smäd“ (porov. J. Royt. KT).

Ježiš „dobrý pastier“ má záujem o svoje ovečky. Bdie nad svojimi. Nik mu ich nevyrve z jeho rúk. Pre mladých je typický vzťah kamarátstva a priateľstva. Ich vzťah vyjadruje vernosť, starosť o druhého. Ježiš si praje, aby sme na neho nepozerali v strachu. Ovečka sa pastiera nebojí. Ježiš evanjeliom v nás vzbudzuje istotu, že Boh má o nás záujem. „**Nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky**“ (Jn 10,29). S Ježišom pastierom sa nemusíme báť. Je bezpečím. Nedľa Dobrého pastiera sa slávi od roku 1964. Je zároveň časom prosby o nové povolania do zasväteného života a pomoc pre tých, čo úrad

pastiera plnia. Ježiš aj v tých najťažších skúškach neopustí. Nesľubuje pohodlie, ale sľubuje posilu v ťažkostiach.

Veľa sa diskutuje a rozpráva o kňazoch-pastieroch. Často ich život je sledovaný viac, ako sú sledovaní ľudia políciou či detektívmi. Ich život je viac priesračný ako fara zo skla. Ich správanie neunikne pozornosti. Preto je často namieste kritika na adresu života a správania kňazov. Kňaz sa nemôže skrývať za šaty, anonymitu, súkromie. Aj keď má kňaz ako človek na to právo, ale jeho povolanie pastiera mení jeho postoj. Musí sa vyznačovať vernosťou, zásadovosťou života a bdením nielen nad sebou, ale aj nad zverenými veriacimi. Kňaz sám sa musí dať viesť Kristovi, dobrému pastierovi. Uveriť Kristovi znamená prijať ho za svoj životný cieľ.

To môžeme vidieť v životnom rozprávaní Jozefa Svedka, bieloruského kardinála. Sám hovorí, že jeho životné cesty nesú znamenie Božej ochrany. Keď sa ako chlapec zúčastnil na duchovných cvičeniach v Piňsku, zobral ich exercitátor do krypty biskupa Žigmunda Lozinského, ktorý zomrel v chýre svätosti. Bolo to rok po jeho pochovaní. Rakva bola uzatvorená, ale otvorom bolo možné pozrieť do nej. Vtedy nejako poprosil o dve veci: Aby jeho matka dlho žila (dožila sa 91 rokov) a aby sám sa stal dobrým sluhom Krista. Nemyslel pri tom na kňazstvo. Chcel byť kresťanským laikom. Krátko na to pocítil, že ho Boh volá, aby sa stal kňazom. Vstúpil do seminára a stal sa kňazom. V roku 1941 sa po 59 dňoch skrývania dostal do rúk KGB a bol odsúdený na smrť. V samotke čakal na smrť. Na jeho popravu sa nedostavil kat. S trestom počkali. Strážnik ho mal pripraviť na smrť, ale prišla invázia Nemcov do Ruska. V roku 1944 bol znova odsúdený na smrť. Poslali ho na ťažké práce s poznámkou: škoda guľky. Zahynie aj tak sám. Opak sa stal pravdou. Po smrti Stalina bol prepustený na slobodu.

Pravdou je, že život v rukách Boha Otca je ťažký, ale bezpečný. Nič lepšie nemôžeme urobiť, ako dôveru vložiť do rúk Pána Ježiša. Ježiš má dostatok zelenej paše. Ježiš jediný môže povedať: „***Ja im dávam večný život***“ (Jn 10,28). Dobrý pastier nie je hrobár, ale najlepší záhradník. Kňaz nemôže opustiť svoje poslanie ako inžinier, právnik, vojak či učiteľ. Sviatosti nevysluhuje sebe, ale bratom a sestrám. Lieči rany a nedbá na svoje. Je moderný, ale nie je nepriateľ Cirkvi. Príbuznými kňaza sú všetci núdzni, opustení, hladní a smädní, prenasledovaní a väznení, čistého srdca, pokorného ducha, pravdiví, spravodliví, verní v maličkostiach... Kde niečo z podstaty kňaza chýba, trpí mnoho kresťanov. Učme sa riadiť nielen kozmické koráby, ale najprv seba a potom okolie, ak sme skutočne verní Kristovi. Budujme nielen cesty a mosty medzi sebou, ale najmä tie vnútorné, často neviditeľné.

Stavajme šťastie len na spojení s pravdou a láskou. Iného šťastia sa zrieknime. Pravému šťastiu nič neuškodí. Kňaz má poznať dobro a blaho, ku ktorému má viesť, inštruovať, formovať svojich veriacich. Dobrý pastier na začiatku storočia v ničom nezaostáva za Ježišom-dobrym pastierom, dobrými pastiermi z predchádzajúcich dôb.

Dnešný deň je čas modliť sa za nové povolania. Uvedomiť si, že máme chrániť svojich pastierov duší od každého zla, straty cti, dobrého mena, od pohoršení, zvodov, zákernosti... Nedeľa Dobrého pastiera je čas poďakovať sa svojim kňazom: modlitbou, slovom... za povzbudivé slová, za čas venovaný pri vysluhovaní sviatostí, za osobné a spoločné stretnutia, za modlitby, príklad života, za cestu, ktorá vedie ku Kristovi – najväčšiemu Dobrému pastierovi.

Kňaz je človek, muž, môže mať svoje chyby, pády, dokonca i zo svojich hriechov sa musí rovnako vyznávať. Kňaz má byť však herold, posol, oznamovateľ Božieho posolstva.

Modlime sa za služobníkov Pána: „Pane Ježišu, pastier ľudských duší, naplň silou, svetlou, radosťou, pravdou, odvahou srdcia kňazov. Prosíme pre nich všetko potrebné pre ich a našu spásu.“

Amen.

Piata veľkonočná nedeľa “C“

Jn 13,31-33a.34.35

Na lásku aj nelásku odpovedajme láskou

Príkaz lásky vyžaduje od nás pracovať zodpovedne na láske.

Sv. Bernard prirovnáva ľudskú dušu k vtákovi. Aj vták, aj duša majú po dve krídla. Jedným krídlom je príkaz lásky k Bohu a druhým príkaz lásky k blížnemu. Kto chce lietať, potrebuje obe krídla. Jedno krídlo na lietanie nestačí. Ani láska k Bohu bez lásky k blížnemu nie je pravou láskou. Platí zásada, že Boha, ktorého nevidíme, nemôžeme milovať, keď nemilujeme blížneho, ktorého vidíme. Láska k Bohu sa živí z lásky k blížnemu a láska k blížnemu nachádza svoj prameň v láske k Bohu.

Zadívajme sa na seba a do seba, ako žijeme príkaz lásky. Pripomeňme si, že láska dáva radosť životu, bolesť mu dáva cenu a viera svetlo. Môžeme

hovoríť o troch tajomstvách: srdca, duše a svedomia. Šťastie lásky nespočíva v tom, aby sme boli milovaní, ale v tom, že milujeme. Je to ťažké pochopiť a ešte ťažšie to uskutočniť.

Preto keď vrcholí veľkonočné obdobie, Cirkev nám pripomína slová Pána Ježiša z večeradla skôr, ako Ježiš nám svoju lásku dokázal utrpením, smrťou a zmŕtvychvstaním: „***Podľa toho spoznajú, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať***“ (Jn 13,35).

Keď Judáš odišiel zradíť Ježiša, Ježiš pripomína učeníkom príkaz lásky. Ján píše, ako Ježiš oslovuje učeníkov. „***Deti moje***“ (Jn 13,33). Ježiš vyslovuje slová, ktoré vychádzajú z jeho srdca. Je to jeho starosť a zároveň posledná vôľa: „***Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás***“ (Jn 13,34). Bezpochyby tieto slová vychádzajú z vnútra Ježišovho srdca. Ježiš vlastne poukazuje, aby učeníci pokračovali v jeho štýle života a činnosti. Žiada od nich veľmi náročný ideál, ktorý sa nedá realizovať, ak sa človek nevloží celý a celkom do reality, ktorú on žiada. Pritom sa veci dajú jednoducho rozoznať a zároveň činnosť je náročná. Kto však osobne spoznal Ježišovu lásku, kto z nej žije, chápe, prečo Ježiš žiada v príkaze lásky pokračovať. O láske sa dá pomerne ľahko hovoriť. Slová o láske však musia nasledovať skutky. To predpokladá zrelosť človeka v láske. Evanjelium nepredstavuje slepú či neuvedomelú lásku. Láska, akú predstavuje Ježiš, je pravá, čiže trpezlivá, dobrotivá, ktorá nezávidí a nevypína sa, nerozčuľuje sa a nemyslí na zlé, neteší sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy. Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží (porov. 1 Kor 13,4-7). Význam príkazu lásky potvrdzuje skutočnosť, že Ježiš ho pripomína tesne pred udalosťami, ktorými potvrdí význam príkazu lásky. V tomto príkaze treba vidieť podstatu, základ a silu Kristovho učenia. To je najvernejší obraz podstaty kresťanského učenia i celej filozofie.

Je nám ťažko porozumieť, prečo príkaz lásky je taký dôležitý? Odpoveď je jednoduchá. Sme deti lásky. Voláme sa Božími deťmi. Boh je predsa «láska» (porov. 1 Jn 4,8). Láska je podstatou nášho života a cieľom nášho snaženia na zemi. Láska je najsilnejšia moc, sila, zbraň, akú mohol nám dať Boh. Lásku dal Boh do srdca každému človeku bez rozdielu. Láska nie je

rezervovaná len pre niekoho. Všetci máme milovať, byť milovaní slovom i skutkom. Láskou nemáme šetriť. Láska sa nesmie rezervovať. Láska nemôže vydierať. V láske máme rásť, rozvíjať a vkladať ju do konkrétnych skutkov každodenného života. Každý človek dostal od Boha do vienka potrebu milovať. A predsa vieme, že láska sa musí pripomínať. Hriech zabil lásku v srdci, rozume, citoch, slovách, skutkoch. Život pripomína, že ťažké je často milovať. Milovať iných, odlišne zmýšľajúcich, s odlišným postojom, s odlišným prístupom, s odlišnými skúsenosťami, ako sú tie naše. Radi by sme milovali, ale, aby boli ľudia podľa našej vôle. Takých ľudí je v okolí málo, ak sa vôbec nájdú.

A Ježiš príkaz pripomína učeníkom vo chvíli, **„keď Judáš vyšiel z večeradla“** (Jn 13,31), aby ho zradil. Ježiš prestal vtedy Judáša mať rád? Aj za Judáša Kristus zomrel! Ježiš nám príkaz lásky nedáva na ideálne situácie, vo vzťahu k ideálnym ľuďom. Aj my máme milovať «veľkých i malých» Judášov. Milovať i nepriateľov Krista, Cirkvi, kresťanstva. Ježiš žiada milovať až po preliatie našej krvi. Ježiš dáva vzor: jeho smrť na kríži za všetkých ľudí. Pomenovanie «kresťan» je predsa odvodené od Krista. Realita života pri plnení príkazu lásky si vyžaduje neustálu prácu na sebe. Žiť plniac slová: **„Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali“** (Rim 5,5). Láska je dar. Dar od Boha pre iných si nesmieme ponechať, prípadne len vyvoleným z neho nadeliť. Veriaci kresťan aj keď srdcom je vysoko, nohami je na zemi a to ho vedie k bojom s láskou vo svojom vnútri, dávať lásku bratom a sestrám, ktorých si často nemôže vybrať. Preto nesmieme zabudnúť, že láska je to jediné, čo Božie deti odlišuje od detí diabla. Kto má lásku, narodil sa z Boha. Kto nemá lásku, nenarodil sa z Boha. Toto je rozlišujúci znak medzi nami. Nakolko lásku dokážeme žiť? Boh právom žiada svedectvo lásky.

Mladý a dobre situovaný muž dostal sa do stavu, že sa nezastavuje pred ničím a nikým. Alkohol, zlodejstvo a sex sa mu stanú samozrejmosťou života. Raz spozná dievča. Zamiluje sa. Chce byť frajerom aj pri nej ako dovtedy. Ona je praktizujúca kresťanka a jasne mu dá najavo, že nesúhlasí s jeho praktikami života. Čo dokáže láska? Dievča mu dá jasné podmienky. Muž začína pracovať na sebe. Až po troch rokoch práce na sebe dostane od dievčaťa súhlas k manželstvu. (Porov. M. B. *Žiť evanjelium*. Krakov, 1997, s. 85).

Poznala žena tieto slová? „Láska je prameňom radosti a zdravia, nenávisť je cestou k hrobu.“ Kristus nechce náš hrob. Príkaz lásky má a musí byť najväčším zákonom, ak má byť raz aj večnou odmenou. Život učí, že pravá

láska dokáže robiť zázraky. Milujúci človek dokáže zmeniť človeka, ktorý prestal milovať. Rodičia neprestanú milovať márnотratné dieťa. Žena neprestane milovať márnотratného manžela. Kto spočíta prebdené noci, slzy, modlitby, sebazápory tých, ktorí milujú, aj keď ich láska je pošliapaná, odmietaná, zradená? Kto im dáva silu aj vtedy milovať? Ľudská sila zaiste nestačí. Je to jedine Boh. Je to Ježiš, ktorý z lásky zomrel aj za lotra, ktorý sa mu rúhal, hoci rovnako trpel vedľa neho na kríži.

Je chvíľa, že si uvedomujeme pravdu, ktorá sa dá pochopiť len pri pohľade na Ježišov kríž. Nikto nepotrebuje viac lásky ako ten, kto si ju nezasluhuje. To platí o každom z nás. Čím sme si zaslúžili, že Kristus za nás zomrel? A koľkokrát sme Kristovu lásku odmietli? Dnes preto prijímame Ježišove slová lásky: „**Deti moje... aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás**“ (Jn 13,33.34). Uvedomujeme si, že založené ruky a čakanie na lásku kresťanom nepristanú. Cítíme, že ak chceme byť milovaní, musíme milovať. Učiť sa v láske tvoriť obraz Krista vo svojej duši.

Priateľ sv. Paulinusa požiadal o jeho portrét. Ten mu odpísal: „Ktorú podobizeň by som ti mal poslať? Starý človek je štaredý a nie je vhodný na vyobrazenie a nový človek nie je ešte hotový.“ Biskup hovoril o obraze svojej duše.

Naši sv. patróni nám o láske mnoho rozprávajú. Všimnime si ich život a zistíme, že láska je nákazlivá. Život nám prináša mnoho príležitostí k láske.

Sv. Bernard má pravdu, že pravá láska musí mať dve krídla práve tak ako vták, ak chce lietať. Najkrajším poďakovaním za príkaz lásky je, keď lásku nebudeme len teoreticky poznať, ale skutkami každý deň a so všetkými blíznymi žiť. Iba láska vie, ako to robiť. Keď sa dávame iným, sami sa obohacujeme. Kto dáva lásku, stáva sa bohatým.

Amen.

Šiesta veľkonočná nedeľa "C"

Jn 14,23-29

V Duchu Svätom zachovávať Božie slovo

Spolupracovať s Duchom Svätým pri čítaní Svätého písma.

Dnes sa všeobecne hovorí, že dochádza k devalvácii ľudského slova. Nikdy sa toľko nehovorilo ako dnes. Desiatky rozhlasových a televíznych staníc, desiatky titulov časopisov a novín, internet, mnohé knižné nakladateľstvá. Všetci sa snažia, aby sme im venovali svoju pozornosť, čas, vypočuli si ich slová. Čoho sme svedkami? Čím je človek starší, spoločensky rozhladený, viac a viac vyhľadáva ticho, vyberá si, čo chce počuť, vidieť, poznať. A vôbec, ako počúvame a ako prijímame slová ľudí z okolia? A čo Božie slová, hlas Boha v našom svedomí a čo Kniha kníh – Sväté písmo?

Ján evanjelista pripomína slová Pána Ježiša: **„Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať... Kto ma nemiluje, nezachováva moje slová“ (Jn 14,23.24).**

Svätý otec Ján Pavol II. keď ukončil Jubilejný rok 2000 6. januára 2001 na Slávnosť Zjavenia Pána, po svätej omši na Námestí sv. Petra vo Vatikáne, podpísal apoštolský list *Novo millennio ineunte – Na začiatku nového tisícročia*, v ktorom kladie do pozornosti Sväté písmo. **„Zvlášť je potrebné, aby sa počúvanie Božieho slova stalo živým... ktoré kladie otázky, usmerňuje a stvára život“ (čl. 39).** Koniec Jubilejného roka 2000 sa stal časom začiatku vydávania časopisu Sväté písmo pre každého. Písmo je ako banka: najviac pomáha, keď je otvorené.

Evanjelium pripomína udalosť z Poslednej večere. Pán Ježiš zdôrazňuje niektoré základné pravdy a chce, aby si ich osvojili všetci jeho nasledovníci. **„Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo“ (Jn 14,23).** Pravá láska nespočíva v prázdnych slovách, ani v nestálom cite, ale v poslušnosti, v zachovávaní jeho slov, prikázaní a jeho ducha. Láska k Bohu začína počúvaním Božieho slova. Božie slovo hovorí o jeho láske k nám. Kto číta Božie slovo, hovorí o svojej láske k Bohu. Ježiš si praje, aby sme v každom verši Písma objavili studničku, ktorá svojou živou vodou môže uhasiť náš smäd po Kristovi. Sväté písmo je ako bohatá baňa. Ale žiadna baňa nedá

svoje bohatstvo bez práce. Okrem Svätého písma Cirkev má prameň zjavenia – tradíciu Cirkvi. Už vo večeradle Ježiš vie, že Cirkev bude musieť odolávať útokom proti jeho učeniu, sľubuje učeníkom Ducha Svätého ako utešiteľa, pomocníka, obhajcu a zástancu. Ježiš sľúbi a pošle Cirkvi pomoc, Ducha Svätého, ktorý učí a pripomína všetko, čo Ježiš učil a prikázal plniť. Duch Svätý nielen v prvých storočiach viedol svoju Cirkev, ale i dnes ju vedie. Plní sa predpoveď: „**Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal**“ (Jn 14,26). Pri čítaní Písma možno si položiť otázku, ako sa knihy Písma líšia od iných kníh, rovnako nábožných či svätých? Sväté písmo je napísané z vnuknutia Ducha Svätého, a teda sám Boh je ich pôvodcom. To nazývame inšpiráciou. Už v prvých časoch Cirkvi o tom hovoria svätí otcovia. Sv. Gregor Veľký povedal: „Je celkom zbytočné pýtať sa, kto knihy napísal, keďže pevne veríme, že ich autorom je Duch Svätý. Tak je všetko v Písme Božím dielom. To je základná charakteristika, ktorá Písmo odlišuje od všetkých iných kníh a spisov. Knihy Svätého písma sú teda napísané z vnuknutia Ducha Svätého. Nejedná sa o vnuknutie či inšpiráciu, o akej hovoríme u básnikov či spisovateľov. V Písme sa jedná o mimoriadny Boží vplyv pôsobiaci na vznik týchto spisov. Inšpirácia nie je to isté ako neomylnosť. Veríme, že keď pápež hovorí “ex cathedra” vo veciach viery a mravov, je neomylný. Duch Svätý je zvláštnou ochranou neomylnosti, ktorý dbá nad týmito otázkami viery a mravov. Knihy Svätého písma sú božskými knihami. Neomylnosť nie je len prvou vlastnosťou biblických kníh, lež následkom, účinkom ich božského pôvodu. Boh je večná pravda, ktorá ani klamať, ani klamaná byť nemôže. Preto Ježiš hovorí o láske k zachovávaní jeho slova. Boh priamo zvestoval a oznámil pravdu, udalosť, predpoveď, ktorú ľudský pisateľ prijal priamo od Pána Boha. Inšpirované knihy celkom isto obsahujú Božie zjavenie, ale nie všetko, čo sa v ňom nachádza, je Božím zjavením. Niektoré veci, náuky, historické správy sú čerpané z ľudských prameňov, z osobného pozorovania, z ústnych a písomných prameňov. Inšpirácia neznamena, že Písmo musí obsahovať zvláštne nábožné veci, že musia byť napísané zvlášť pobožným, svätým štýlom. Sú aj sväté knihy, napríklad od Tomáša Kempenského *Nasledovanie Krista*, a nepatria do Svätého písma. A zasa v Písme sa nachádzajú aj realisticky opísané ľudské slabosti a hriechy, že pohoršujú niekoho.

Ani jedna kniha nie je vydávaná v toľkom náklade a jazykoch ako Písmo. Sväté písmo už tisícročia ovplyvňuje myslenie a konanie ľudí. Vedci

aj dnes často čítajú Písmo a hodnotia ho kladne. Historik v ňom nachádza východiská k vedeckému rozletu. Archeológovi Písmo dáva impulzy pre bádateľskú prácu. Lingvista nachádza v ňom svoje výskum jazykov. Právnicki v Písme nachádzajú právny poriadok Orientu.

Písmo má množstvo rozličných literárnych foriem. Niektoré časti patria k vrcholným skvostom svetovej literatúry. Písmo je inšpiráciou pre umelcov, maliarov, sochárov, hudobných skladateľov, dramatikov, básnikov...

Písmo voláme Knihou kníh, či Kráľovnou kníh. Pre veriaceho je Sväté písmo najmä knihou viery a mravov. Preto ho berieme do rúk s úctou a láskou. Hľadáme v ňom pravdu, ktorú do neho vložil sám Boh. Čítame v tom duchu, v akom bolo napísané. Proroctvo nikdy nevzniklo z ľudskej vôle. Písmo je užitočné na napomínanie, karhanie, poučovanie, naprávanie, vychovávanie...

Používajú ho politici, myslitelia, pedagógovia, vedci i umelci, a najmä tí, čo hľadajú Boha, milujú Boha, žijú s Bohom...

Keď denne venujeme pozornosť Svätému písmu, pri denných udalostiach prechádza naším životom. Kto denne číta Písmo, nachádza živé slovo. Kresťan chápe Písmo predovšetkým ako živé Božie slovo. Správny vzťah k Písmu vedie k presvedčeniu, že nás vedie sám Boh a spoznávame jeho milujúce srdce. Je rozdiel medzi knihami, ktoré vytvorili ľudia a Knihou, ktorá tvorí ľudí.

Položme si niekoľko otázok:

Aké miesto má v našom živote Sväté písmo? Kde by sme Sväté písmo dnes u nás našli? Kedy sme ho mali naposledy v rukách? Čítame Písmo aj s poznámkami? Nájdeme si čas, že nad niektorou časťou či vetou Písma sa aj zamyslíme? Kedy a s kým sme sa naposledy rozprávali o Svätom písme?

Máte aj vy osobnú skúsenosť, že ste videli čítať Sväté písmo vo vlaku či električke, v čakárni, v nemocničnej izbe, cez prestávku v triede? Našli ste už Sväté písmo v stolíku hotelovej izby? Viete, že mnohí mladí i starší nosia so sebou vreckové Sväté písmo? Dokonca na dovolenku, túru, do prírody či k moru. Čo ste cítili, keď ste v prítomí kostola alebo kaplnky s tvárou v dlaniach videli meditovať brata či sestru? Čo si uvedomujete, keď sa v spoločnosti začne rozprávať o Bohu a pritom nie sú to sektári, ale vzdelaní a praktizujúci kresťania? Dokážeme rozprávať deťom primerane ich chápaniu texty Svätého písma? Sleduje vaše okolie náboženské vysielanie v rozhlase či televízii? Ktorú náboženskú knihu sme si naposledy prečítali, kúpili? Ktorá

náboženská kniha nás v poslednom roku najviac zaujala, že sme ju ponúkli niekomu si prečítať, prípadne, že sme o nej niekomu porozprávali?

Vieme rozoznať Sväté písmo – Bibliu katolícku od iných vierovyznaní? Koľko názvov kníh Svätého písma vieme povedať? Koľko osobných mien, názvov miest, číselných údajov, zázrakov, podobenstiev vieme vymenovať? Ktoré texty Starého i Nového zákona dokážeme vysvetliť? Napríklad o stvorení sveta, Jóbovi, Jonášovi či drachme, svieci, soli, kvase? Ktorá časť Písma je nám nejasná a čo robíme preto, aby sme jej porozumeli? Už sme sa niekedy hanbili či báli prihlásiť, že sme kresťania katolíci?

Božia láska sa prejavuje aj cez Sväté písmo. Boh nám dáva spoznať skrze Písmo svoje božské čnosti a vlastnosti. Boh hovorí vo Svätom písme aj dnes a každý ho môže zaregistrovať. Záleží len od nás, či máme čas, chuť, či sme otvorení pre hlas Boha v Písme.

Dochádza k devalvácii ľudského slova. Nám veriacim musí záležať, aby nedošlo k devalvácii Božieho slova. Skôr ako si v cirkevnom období pripomenieme nanebovstúpenie Pána Ježiša, ktorý nám prisľúbil, že nám od Otca pošle Ducha Svätého, urobme svoj pozitívny krok vo vzťahu ku Svätému písmu.

Amen.

Nanebovstúpenie Pána “C”

Lk 24,46-53

Viera nás vedie k Bohu

Mať čas žiť podľa prikázaní.

Niet hádam človeka, ktorý by nezatúžil po výškach. Vystúpiť do výšok. A veriaci túžia dostať sa do neba. Pohľad na oblohu vie osloviť. Vieme, že nebo je všade. Boh je všade, na každom mieste. A nielen pri slovách „ktorý si na nebesiach“, či slovách „vstúpil do neba“, niekedy menej a inokedy viac si uvedomujeme, že naša vlasť je v nebesiach, že cieľ nášho života je večný život s Bohom.

Preto pohľad s vierou do výšky nie je detský, naopak, hlboko kresťanský. Takýto pohľad nás oslovuje. Vyzýva nás. Inšpiruje. Nebo je stav, keď duša s osláveným telom budú odmenené samým Bohom za vernosť, lásku.

Dnes mysl'ou zaľtme do Jeruzalema, kde Pán Ježiš na štyridsiaty deň po zmŕtvychvstaní vstúpil pred očami učeníkov do neba.

Evanjelista sv. Lukáš píše o tom, ako Ježiš apoštolov „**vyviedol až k Betánii, zdvihol ruky a požehnal ich. Ako ich žehnal, vzdialil sa do neba**“ (Lk 24,50-51).

Lukáš končí svoje evanjelium opisom nanebovstúpenia Pána Ježiša. Túto udalosť opíše v Skutkoch apoštolských, keď naopak od evanjelia touto udalosťou začína opisovať novú éru ľudstva po Ježišovom nanebovstúpení. Nanebovstúpeniu podľa slov Ježiša musela predísť predpoveď, „**tak ako je napísané, že Mesiáš bude trpieť a tretieho dňa vstane z mŕtvych a v jeho mene sa bude všetkým národom... hlásať pokánie na odpustenie hriechov**“ (Lk 24,46-47). V mene Ježiša ukrižovaného a zmŕtvychvstalého budú môcť jeho učeníci byť svedkami.

Olivová hora, ktorá bola svedkom Ježišových „blahoslavenstiev“, sa stala i svedkom rozlúčky. Lukáš v Skutkoch apoštolských píše o udalosti obšírnejšie. Pripomína význam krstu Duchom Svätým. Slová o moci Ducha Svätého sú posledné, aby sa moc Ducha Svätého, ktorého on pošle od Otca, stala silou a nádejou až do konca sveta pre všetkých, čo uveria, prijmú a budú zachovávať jeho učenie. Byť svedkom Krista stane sa nielen povinnosťou, ale i výsadou pre všetkých až do chvíle druhého príchodu Ježiša Krista na svet, ako Sudcu živých i mŕtvych. Korunným svedkom je sám Boh, keď Duch Svätý dá ľudským slovám moc Božiu, a preto majú apoštoli očakávať Ducha Svätého. Apoštoli tak preberú službu ohlasovať trojjediného Boha. Ježiš zo zeme jednoducho neodíšiel. Ostáva prítomný vo svojej Cirkvi a prostredníctvom nej vo svete a pre svet. Cirkevné spoločenstvo si uvedomuje, že je prítomný v jeho strede: ako Pán, Kyrios, ku ktorému volá: Kyrie, eleison! – Pane, zmiluj sa! Ježiš jednoducho ukončil svoje dielo a pozemskú liturgiu uzatvára tak, že požehná učeníkov. Svojím odchodom sa nám Ježiš stáva blízkym. Je to zmena sveta a začiatok nového života.

Neznepokojuje nás myšlienka, kde je Kristus, ale kto je Kristus. Presnejšie. Verím, že Kristus je Pán, ktorému patrím, ktorý mnou disponuje? Veriť znamená v každom okamihu života Boha poznávať zo stvorených a zjavených vecí, Boha milovať z celého srdca, mysle, vôle a svojho blízkeho ako seba samého a Bohu slúžiť vo viere, nádeji a láske. Veriť v Ježiša znamená vedieť, že je blízko. On je tu.

Malého dieťaťa sa návšteva pýtala, kde je Pán Boh. Dieťa ešte nevedelo rozprávať, ale ukázalo správne na miesto, kde má srdce. Matka dieťaťa je veľmi múdra matka. Učí dieťa mať Boha vo svojom srdci.

Odchod Ježiša nám otvára cestu k trvalému a úplnému spoločenstvu s Bohom. Dnes, keď tvoríme ešte Cirkv putujúcu, spoločenstvo vo viere, nádeji a láske, poslušnosti, je isté viac, akože dva a dva sú štyri, že raz v spoločenstve oslávenej Cirkvi v nebi budeme Boha vidieť v radosti, ktorá pochádza z dokonalej lásky.

Sviatok nanebovstúpenia Pána pripomína povinnosť nielen voči svetu, ale aj voči sebe, a predovšetkým voči Kristovi hodnoverne vydávať svedectvo o jeho božskej prítomnosti vo svete. Prijatím krstu máme nádej očakávať stretnutie v sláve, ale dnes máme povinnosť vydávať svedectvo o Kristovi, žiť v Cirkvi a skrze ňu vo svete a pre svet, s tým, že Kyrios, Pán, je stále s nami.

Či to nerobíme? Žijeme s Bohom tam, kde si plníme svoje povinnosti, poslanie. Oltárom a miestom, kde oslavujeme Boha, je pre veriaceho kresťana školská lavica a trieda, hala so strojmi, na ktorých pracujeme, športový areál a naše fer-pley vystupovanie, ruky na volante, keď zachovávame dopravné predpisy. V dieťati v matkinom náručí je vidieť Boha, rovnako v starom človeku na lôžku, či milovanom životnom partnerovi; v bratovi a sestre je vidieť Boha, máme vidieť Boha, máme Boha milovať, Bohu slúžiť.

Koľko je situácií a rôznych udalostí, ktoré robíme len preto, že chceme mať ešte viac Boha radi, že chceme získať si u Boha viac zásluh.

Preto znova a znova pracujme na sebe, aby sme sa vedeli ovládať, kontrolovať, rozkázať si, aby sme sebe a iným pripomenuli lásku, ktorou nás Boh miloval skôr a ktorú chceme primerane opätovať.

Byť svedkom znamená sa nielen pýtať, čo chce odo mňa teraz Boh, ale aj urobiť všetko preto, aby to bolo tak, ako chce Boh. V pravde, láske a spravodlivosti spoznávame, zažívame blízkosť nášho Boha. Boha dnes nevidíme prirodzenými očami, ale očami viery sa presviedčame o vlastnostiach Boha. Preto v Duchu Svätom žijeme s Bohom a vydávame

svedectvo. Od Kristovho nanebovstúpenia až po jeho druhý príchod je Ježiš prítomný tým, že v Cirkvi a v sile Ducha Svätého je medzi nami prítomný vo sviatostiach i mimo nich. Neredukujeme preto prítomnosť Pána Ježiša len vo sviatosti pod spôsobom chleba a vína. Náš cieľ nie je preto zem, nech by bola akokoľvek krásna, pohostinná. My patríme tam, kde je Ježiš: u Otca, doma. Preto dbáme na veci večné už v časnom živote.

Dnešný sviatok nie je len historická udalosť, spomienka na Kristovo nanebovstúpenie, ale je to príležitosť k zamysleniu, úvahe, zmene života. Pred blížiacimi sa sviatkami Turíc chceme sa otvoriť tomu, čo nám dáva Duch Svätý. Dnes sa stávame Boží. Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi.

Amen.

Siedma veľkonočná nedeľa “C”

Jn 17,20-26

Jednota v Kristovi nás robí bratov a sestry

Podporujme jednotu medzi sebou.

Mnohí z jednoty rezignovali. Aj vy zastávate názor, že nesmieme a nemôžeme rezignovať? Máme predsa príklady, kde víťazí jednota. Nie sú to len spoločenské podujatia, ako napríklad olympijské hry, mierové pochody, konferencie a iné podujatia za záchranu fauny, flóry či ozdravenie ovzdušia. Kto si uvedomuje silu spoločnej modlitby za misie, ducha ekumenizmu, význam ciest Svätého otca?

Sám Ježiš nás učí modliť sa: „***Svätý Otče, neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal***“ (Jn 17,20-21).

V záverečnej časti “veľkňazskej modlitby” Pána Ježiša vo večeradle dominuje myšlienka: „aby všetci boli jedno“. Dnes viac ako v minulosti si

Ľudstvo uvedomuje "jednotu". Nie iba v zmysle politickom, hospodárskom, kultúrnom, s EÚ, ale aj v zmysle rodinnom, susedskom, priateľskom. Cirkev v pastorálnej konštitúcii *Gaudium et spes* o Cirkvi v súčasnom svete učí: „Mocnejšie je to, čo spája veriacich, než to, čo ich delí: v potrebnom nech je zhoda, v pochybnosti sloboda, vo všetkom láska“ (GS 92).

Ježiš prosí Otca o dar jednoty pre svojich vyznávačov. Pripomína, že jednota nie je len dielom ľudí, ale darom od Boha. My nedokážeme zahojiť rany spôsobené našou nejednotou a nedokážeme bez Božej pomoci budovať jednotu. Máme však urobiť všetko, čo od nás Boh žiada: byť vo svojom čase, možnostiach tvorcami jednoty. **„Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi“** (Mt 5,9). Pokoj predchádza láska. Pravá láska vychádza z pravej jednoty. V jednom Bohu vládne jednota. Jedine Ježiš môže povedať ľuďom, **„aby boli jedno, ako sme my jedno“** (v. 22). Duch Svätý nás oslovuje, keď si pripomínáme Ježišove slová, **„nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa“** (v. 23). Jednota, o ktorú Ježiš prosí, nie je len "ľudský produkt", i keď je potrebná naša spolupráca. Ježišova prosba o jednotu vychádza z prorockého videnia budúcich roztržiek, nejednoty, vojen, násilia, vražd, krívd... Ježišovu prosbu za jednotu nemožno podceňovať, ale prijať ju ako jednu z najdôležitejších prosieb, ktorú máme zrealizovať. Kristus zomrel za všetkých ľudí. Ježiš ukázal cestu, ktorou je on sám. Vyzýva človeka, aby našiel cestu k svojmu Bohu. Príkaz lásky umocní v človeku Božiu výzvu o pokoji a zrealizovanie jednoty.

Ježišove slová vyvolávajú otázky: Na čom konkrétne spočíva budovanie jednoty? Nie je to výzva pre nás spolupracovať s Božou milosťou? Sme tvorcami pokoja už v myšlienkach? A náš postoj k druhým? Jednota nie je nič iné ako budovanie lásky, túžba, aby sme všetci spoločne i jednotlivo plnili vôľu Božiu.

Príkladom je správanie diakona sv. Štefana, prvého mučeníka. Keď ho kameňujú, modlí sa za svojich vrahov: **„Pane, nezapočítaj im tento hriech“** (Sk 7,60).

Prečo nepozeralíme viac na nebo? A prečo viac nehladáme Boha? Boh nás vo svojej spravodlivosti a láske na čas pozval na zem a našou povinnosťou je uskutočniť jeho dielo pokoja a lásky, aby sme si zaslúžili večnú odmenu. Viac sa presviedčame, že pohľad na zem, pozemské, pomimutélné a dočasné vedie k terorizmu. "Terra" znamená zem. Kto nezvládne zemské – pozemské, stáva sa vrahom lásky seba i svojho okolia. Hriech robí z človeka otroka,

nevoľníka. Taký človek nevidí nič, len to, čo vidí očami. Ježiš prišiel, aby pripomenul, čo je poslaním človeka na zemi, kde je jeho cieľ, aké prostriedky využívať, pretože naša vlasť nie je na dočasnej zemi, ale tam, kde Boh chce naveky obdarovať človeka tým, čo mol' nezožerie, hrdza nezničí a zlodej neukradne. Sám Ježiš pozerá ako náš brat k nebu, rozpráva s Otcom, a napokon nám prisľúbi Ducha Svätého, ktorý **„naučí vás všetko a pripomenie vám všetko“** (Jn 14,26), čo je potrebné. Jednota je základnou podmienkou zvládnuť pozemské a získať nebeské.

Na hranici medzi Argentínou a Chile, vysoko v Andách, je krásna vysoká socha Krista Kráľa s rukami vystretými nad oboma krajinami. História sochy je mnohohravá. Medzi týmito krajinami nastal vojenský nepokoj. Vtedy biskupi oboch krajín vyzvali všetkých veriacich pastierskym listom, ktorý sa čítal na Veľký piatok v hodinu smrti Krista. List obsahoval slová dnešného evanjelia, „aby všetci jedno boli“. Národy prijali výzvu Krista. Bol podpísaný pokoj. Zbrane pripravené na vojnu boli roztavené a z nich je uliata socha Krista Kráľa. Na pomníku sú slová: „Skôr sa vrch tohto pohoria a všetko rozsype na prach, ako by národy Argentína a Chile zabudli na prísahu danú tu, pri Kristovi Kráľovi.“ (Porov. Bendyk, M.: *Žiť evanjeliá*. Krakov 1997, s. 92).

Rovnako nechceme zabudnúť, že Kristus pred svojou smrťou prosil za nás Otca, aby sme vytrvali v jednote medzi sebou. Jednota a pokoj nech budujú medzi nami lásku. Nik z nás nechce zabudnúť na Kristovu modlitbu. Ježiš právom čaká našu najlepšiu odpoveď. Príklad kresťanov, budovanie jednoty je a musí byť soľou, svetlom pre svet. Nedopustíme, aby sme Kristovu modlitbu nezrealizovali primerane vo svojom čase.

Ako jazyk, kultúra, zvyky, oblečenie, farba pleti nie sú prekážkou v športovom záporení, hľadani lepšieho ovzdušia, zjednocovania bez hraníc, tým viac viera v jedného Boha, ktorý svet stvoril, vykúpil a posväcuje, nám pomáha nájsť spoločnú cestu a kráčať k večnému cieľu, ktorým je Boh.

Amen.

Zoslanie Ducha Svätého “C“

Jn 14,15-16.23b-26

Duch Svätý a my

Aj vo všedné dni byť svedkom v Duchu Svätom.

Nepatríme k tým, čo nielen konštatujú, ale aj cítia nedostatok času pre seba, duchovné hodnoty, ale aj pre svoje okolie, drahých? Osobné stretávanie nahrádzajú diktafony, odkazovače, internetové stránky. Technika a veda nám uľahčujú život, ale osobný kontakt nenahradia.

Viac a viac ľudí sa neraz pýta: Ako sa stať pánom svojho času? Ako sa nestáť otrokom svojich právd? Ako sa vyhnúť omylom? Čo robiť, aby sme svojho Boha vedeli počúvať, prijímať, plniť jeho príkazy, slová?

Na Turíce si pripomínáme slová: „***Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, a naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som povedal***“ (Jn 14,26).

O Duchu Svätom sa pomerne málo hovorí. Zostáva akoby v tieni Otca a Syna. A predsa je to práve on, ktorý svojimi darmi môže a chce nás obdarovať, pokiaľ mu dovolíme. Dary Ducha sú nenápadné. A predsa tieto dary sú ničím a nikým nenahraditeľné.

Čo sa vlastne udialo na päťdesiaty deň po zmŕtvychvstaní a desiaty deň po nanebovstúpení Pána Ježiša? Isté je, že to nepochopíme v celej plnosti.

V Starom zákone boli Turíce veselým sviatkom žatvy, dožinkami. Pôvodne to bol sviatok spomínania na dar Zákona na Sinaji. Neskoršia tradícia hovorí, že Zákon na Sinaji bol proklamovaný v 70 jazykoch, teda v plnosti rečí, takže Desatoro je záväzné pre všetky národy. Tak sa rozumie, že Zákon ovláda celé židovstvo a Ježiš zoslaním Ducha Svätého na Turíce chce dať novú náplň sviatku. V sile Ducha Svätého bude ohlasované učenie Krista, ktorý “neprišiel zrušiť Zákon a prorokov, ale ich naplniť“. Lukáš vidí vo vzkriesení, nanebovstúpení a zoslaní Ducha obsah Kristovho povýšenia, to, čo sa začalo vstupom Krista do Jeruzalema a napĺňa sa zoslaním Ducha Svätého.

Podľa Skutkov apoštolov (porov. 2,1-11) bolo v Jeruzaleme v čase Turíc mnoho Židov a nábožných ľudí. Apoštoli s Pannou Máriou a ďalšími plnili slová Pána Ježiša a vo večeradle sa modlili, čakali prisľúbeného Ducha. Celý Jeruzalem prekvapil hukot z neba, ktorý sa šírila z večeradla. Zvedavý zástup

nielen počul hukot, ako keď sa ženie prudký vietor, a nad tými čo boli vo večeradle, videli akoby ohnivé jazyky, nad každým jeden. Evanjelista sv. Lukáš o tom píše: „**Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť**“ (Sk 2,4). Tí, ktorých priviedol k večeradlu neznámy úkaz, boli zmätení, stúpili od údivu, pretože tí z večeradla boli Galilejčania a počuli „**ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch**“ (Sk 2,11). Duch Svätý začal dosvedčovať, že Ježiš Kristus je Boh a Pán, a rozmanitosť reči a národov už na prvé Turíce je znamením, že všetci sme jedným Božím ľudom. Opis udalosti ukazuje počiatok Cirkvi a je výsledkom pôsobenia Ducha Svätého. V príbehu o Turíciach je mnoho symboliky.

Počuteľné a viditeľné znamenia vyjadrujú mocné Božie pôsobenie. Tak gréčtina, latinčina i hebrejčina vyjadrujú ducha, vietor a dych rovnakými alebo podobnými slovami, a tak súvislosť medzi symbolom vetra a medzi Duchom je istá. Prudký vietor je teda obrazom príchodu Ducha Svätého.

Ohnivé jazyky znázorňujú, že každý zúčastnený má podiel na dare Ducha Svätého.

To, že „**začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť**“ (v. 4), môže sa rozumieť, že hovorili jazykmi prítomných ľudí a tiež aj nezrozumiteľnou nápadnou rečou z popudu Ducha.

Zástup hovoriaci mnohými jazykmi možno chápať ako ľudí, ktorí sa z diaspory – cudziny presťahovali do Jeruzalema, aby tam očakávali príchod Mesiáša. Zdá sa, že títo ľudia boli otvorení očakávanému Mesiášovi a tvoria hlavnú časť prvej Cirkvi, keď „**v ten deň sa prihlásilo asi tritisíc duší**“ (Sk 2,41).

Udalosť Turíc sa nepredstavuje ako technický prostriedok ohlasovania evanjelia, ale ako mocný Boží čin, ktorého svedkami sú najrôznejší ľudia.

Turíce sa môžu chápať ako protiklad udalosti pri pomätení jazykov v Babylone. Babylon je dôsledok pýchy a Jeruzalem začiatok novej éry.

Čo sa vlastne udialo na päťdesiaty deň po zmŕtvychvstaní a desiaty deň po nanebovstúpení Pána Ježiša? Isté je, že to nepochopíme v celej plnosti. Je potrebné dodať, že Skutky apoštolské predstavujú Ducha ako moc, silu Boha, ako dynamický moment v dejinách, ktorý uvádza do pohybu dejiny Cirkvi.

Duch Svätý teda nekonal len na Turíce. Dnes nekoná Duch Svätý len pri vysluhovaní sviatosti birmovania. Duch Svätý svojou mocou pôsobí

i dnes, a to aj vtedy, keď človek nevidí, nechce vidieť jeho dielo. Je správne, že dnes si nielen pripomíname udalosť Turíc, ale chceme sa otvoriť darom Ducha Svätého. Z našej strany je potrebné prijať Ježišov pokoj. Uveriť v Krista ako svojho Boha a Pána. Zrieknuť sa hriechu, vyznať svoju lásku Bohu a otvoriť sa láske Božej podľa miery, ako sme schopní.

Duch Svätý preto ustráchaných a uzatvorených učeníkov posielal svojou mocou, aby konali v jeho mene. Duch Svätý aj dnes posielal ohlásiť radosť, pravdu, lásku. Priviesť zablúdené a choré ovečky do ovčince. Uľahčiť návrat márnотratných synov k Otcovi. Sprostredkovať odpustenie hriechov, zmierovať ľudí s Bohom a medzi nimi navzájom. Čo nám toto všetko pripomína? Sme ochotní prijať poverenie a ísť v Duchu Svätom? Kresťan sa nemusí báť zobrať poslanie a ísť plniť vôľu Božiu. Nielen hierarchické kňazstvo, ale všeobecné kňazstvo, ktoré sme prijali pri krste, nás po prijatí sviatosti birmovania poveruje „chodte a učte...“. Sviatok Turíc pripomína, že máme byť svedkami Božej lásky medzi ľuďmi. Každý z nás dostáva zjavenie Ducha, aby to osožilo iným.

Pokiaľ budeme plniť vôľu Božiu, Duch Svätý nás bude viesť a riadiť svojimi darmi. Kresťan preto žije nenápadne svoj život. Netúži po sláve, moci, popularite. Dary Ducha sú nenápadné. Máme primerane rozvíjať talenty, dary, drachmy, čiže obchodovať, pracovať na sebe, aby sme vrátili znásobený dar.

Každý stav, matka, otec, rodičia, robotník i úradník, laik i duchovné osoby majú spolu nachádzať pôvab a krásu svojho povolania a poslania. Aj dnes Duch Svätý je činný skrze nás a v nás.

Ten Duch Svätý, z ktorého počala Panna Mária pri zvestovaní, ten Duch Svätý, ktorý pri rieke Jordán vydal svedectvo o Kristovi, ten Duch Svätý, ktorý vzkriesil Krista, ten pôsobí aj v nás a skrze nás.

Tak ako sa zmenil Peter, keď zo strachu zaprel Ježiša na Pilátovom nádvorí a po prijatí Ducha Svätého bez strachu káže: „**Robte pokánie**“ (Sk 2,38), dajme sa zmeniť Duchu Svätému aj my. Ján a Peter idú do Samárie, aby bratov a sestry, ktorí prijali krst, upevnili vo viere vkladáním rúk a modlitbou. Povinnosť nás kresťanov je verejne vyznať a nezaprieť, že sme kresťania.

Sviatosťou birmovania sme sa stali “dospelými” kresťanmi. Do duše nám bol vtlačený nezmazateľný znak, keď sme vedome a dobrovoľne v Duchu Svätom vyznali, že chceme žiť svoju vieru, učenie Ježiša Krista. Ducha Svätého máme prosieť, aby sme viac chápali a prijímali jeho dary.

Bez pomoci a darov Ducha Svätého nemôžeme zachovať si ideál evanjelia. Vtedy by sme boli bludári ako Pelagius, ktorý sa domnieval, že dá sa zachovať ideál evanjelia vlastnými silami. Ježiš v podobenstve o viniči a ratolesti učí: **„Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne“** (Jn 15,4). Na Turíce sme dostali **„moc stať sa Božími deťmi“** (Jn 1,12), ale táto moc je od Kristovho Ducha, s ktorým máme byť čo najužšie spojení životom modlitby. Len tak budeme svedkami vzkrieseného Krista. Len tak chápeme, že budúcnosť Cirkvi je v našich rukách a závisí aj na nás.

40-ročná matka štyroch detí hovorí: „To, o čom nehovorila v mojom prípade lekári ako o zázraku, len ticho krčia ramenami, môžem povedať, je dielo Ducha Svätého.“ Pred desiatimi rokmi jej zistili sarkóm, zhubný rakovinový nádor. Bola žena v rokoch s tromi malými deťmi. Boli to pre ňu ťažké chvíle. Dni a noci na oddelení, kde pacientom vypadávajú vlasy, chudnú, kde jedny odchádzajú na cintorín a noví prichádzajú na ich posteľ, človek o kde-čom premýšľa, búri sa, hnevá, dúfa, nahovára si, plače...

„To všetko som prežila“, hovorí dnes už zdravá žena v rokoch. Po jednej návšteve kňaza, keď mi priniesol eucharistického Krista a v tichu som sa pokúšala sústrediť na modlitbu, som pocítila v srdci hlas: „Chceš žiť? Aj ja chcem. Urob, čo je v твоjich silách a o ostatné sa nestaraj.“ Roztriasla som sa na celom tele. Po chvíli som sa pristihla, ako šepkám: buď tvoja vôľa. Uzdravenie sa neuskutočnilo v okamihu. Prekonala som ešte dve operácie a niekoľko mesiacov v nemocnici. Žijem. Ba čo viac, o štyri roky, i napriek kritike lekárov, som počala a porodila zdravé dieťa.

Dnes viem, že vo svojej viere som pevnejšia a istejšia. Denne si uvedomujem význam Ducha Svätého v mojom živote. Modlím sa k Duchu Svätému, radím sa s ním, viac si uvedomujem, že moje telo je chrámom Ducha Svätého.“

Aj v našom srdci máme takýto vzťah k Duchu Svätému? Prebýva v nás Duch Svätý? Modlíme sa k Duchu Svätému?

Je správne, že venujeme pozornosť prijatej sviatosti birmovania a účinkovaniu Ducha Svätého v našom živote. Turíce sú príležitosťou obnoviť svoj vzťah k tretej božskej osobe, Duchu Svätému, Láske medzi Otcom a Synom.

V Duchu Svätom náš prirodzený i duchovný život je ešte viac plnší, živší a obohacuje. To nielen konštatujeme, ale denne sa o tom presvedčame. V spolupráci s Duchom Svätým nachádzame viac času pre seba i okolie, pre

vieru i vedu, a to už niečo znamená. Vďaka ti, Bože, Duch Svätý, za sedem darov: múdrosti, rozumu, rady, sily, umenia, nábožnosti i bázne Božej.

Amen.

Najsvätejšia Trojica “C”

Jn 16,12-15

Kristus poodhalil tajomstvo Boha

Najväčšie tajomstvo je Najsvätejšia Trojica.

V niektorých prísne kontemplatívnych kláštoroch sa na sviatok Najsvätejšej Trojice nekáže. Predstavený kláštora po prečítaní evanjelia vyzve prítomných, aby urobili prostráciu – ľahli si na tvár a zotrvali v tichu a v adorovaní. Týmto spôsobom prejavujú svoj obdiv a zbožnosť Bohu, tajomstvu vnútorného života, ktoré je životom troch božských osôb: Otca, Syna a Ducha Svätého. Je to život dokonalej jednoty a prirodzenosti, pri zachovaní samostatnosti osobného života.

Hoci si denne tajomstvo Najsvätejšej Trojice pripomíname znamením kríža a slovami „v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého“, zamyslíme sa, čo má znak kríža spoločné s tromi božskými osobami. To preto, že tajomstvo Najsvätejšej Trojice je hlavným tajomstvom viery a kresťanského života. Je to tajomstvo Boha, aký je sám v sebe. Je teda zdrojom všetkých ostatných tajomstiev viery.

Ježiš o odhalení tajomstva povedal: „**Duch pravdy uvedie vás do plnej pravdy... On ma oslávi, lebo z môjho vezme a zvestuje vám**“ (Jn 16,13-14).

Tajomstvo nie je vo Svätom písme definované. Texty Písma ukazujú na dynamiku kresťanského života, ktoré vedie dovnútra Trojice. V Písme nachádzame nielen teoretický koncept, ale texty dávajú nahliadnuť do vnútra života Boha a na našu účasť v ňom.

Nie je ľahké o týchto veciach hovoriť. Zdá sa, že najmenej šťastné je pokúsiť sa o popis, ako je to v Bohu. Písmo hovorí o vzťahu, ktorý je v jednom,

večnom, všadeprítomnom, svätom, dokonalom Bohu medzi Otcom, Synom a Duchom Svätým. Celé dejiny spásy sú dejinami toho, ako sa zjavuje Boh tým, ktorí sa od neho vzdialili hriechom.

Čo vlastne vieme o vnútornom živote Boha? Pán Ježiš prísľubom Ducha Svätého dáva uistenie, že Duch Svätý nám poodkryje pravdu o Bohu. Tajomstvo skrze Ducha nám Boh natoľko odhalí, nakoľko Boh uzná za potrebné pre našu spásu a nakoľko budeme schopní prijať a pochopiť takto prejavenu lásku (porov. 1 Kor. 2,10-16). Boh sa človeku predstavuje nielen v stvorených veciach, ktoré sú len odbleskom jeho veleby a slávy, ale aj v slovách autorov kníh Svätého písma a najmä v osobe Ježiša Krista, druhej božskej osoby, pravého Boha s Otcom a Duchom Svätým. Po nanebovstúpení Pána Ježiša predstavuje Duch Svätý. Všetko sa nedá povedať ľudskými slovami a um človeka nedokáže tajomstvá Božie prijať, a predsa do mnohého Boh postupne prakticky človeka uvádza. Je to Duch Svätý, Duch pravdy, ktorý pôsobí a uvádza človeka do pravdy, pripomína, učí, čo vidí u Otca, čo Ježiš učil, teda spája s Otcom i Synom, s tými, ktorí hovoria.

Duch obohacuje z toho, čo je Ježišovo a zároveň nie je to len na náš úžitok, ale aj k oslave Boha. To je istým spôsobom zjavenie.

Otec, Syn a Duch Svätý sú rozličné osoby, a predsa sú jedno. Čo máme od Syna, máme aj od Otca a máme to skrze Ducha. Z vnútra sa dáva poznať Boh.

V Starom zákone ešte nie je zjavenie trojjediného Boha. Už v knihe Genezis je reč o “živom Bohu“, ktorý hovorí a koná. Stvorenie sveta a starosť o svet. Slová “múdrost“, “duch“ v náboženskom myslení Starého zákona postupne nadobúdajú určitú podobu a hĺbku, takže v Knihe prísloví “múdrost“ sa predstavuje ako bytosť, ktorá rozpráva. **„Ja, múdrost', bývam s rozumnosťou“** (Prís 8,12). Autor knihy tomu, čo by sa bežne mohlo nazvať silou či vlastnosťou Boha, dáva vystúpiť ako osobe, ktorej dejiny siahajú do Božej večnosti. **„Pán vládol mnou od počiatku svojich ciest, prv ako stvoril od pradávna čokoľvek. Od večnosti som ustanovená, od počiatku, prv ako povstal svet...“** (Prís 8,22-26). Pre zjavenie Nového zákona toto poslúži ako poodtiahnutie závesu, ktorý zahaľuje tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Tajomstvo vtelenia Božieho Syna a jeho vykupiteľskú lásku možno poznať v slovách: **„a moja rozkoš (je byť) medzi synmi ľudskými“** (Prís 8,31).

Ježiš svojím vtelením je tajomstvo, ktoré poodkrýva tajomstvo života troch osôb v jednom Bohu. Otec miluje Syna a Syn miluje Otca. Akoby dychom lásky medzi Otcom a Synom je Duch Svätý. Len táto láska poodhaľuje veľkosť tajomstva Boha.

Sv. Tomáš Akvinský hovorí, že láska znamená „činiť jednotu a neprestávať byť mnohým“. To hovorí o Bohu, ktorý hoci je v troch osobách, je len jeden.

V prírode sa stretáme s vodou v troch skupenstvách. Trojakosť vystupuje i v duši, ktorá je stvorená na Boží obraz (porov. Gn 1,26). Naša duša je obdarovaná rozumom, vôľou a citom.

Nikdy nebudeme poznať celkom tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Boh však zjavuje vo svojej láske nám toľko, koľko je potrebné k spáse. Máme povinnosť starať sa o to, aby v našej duši prebýval Boh. Je našou povinnosťou starať sa a spolupracovať s Najsvätejšou Trojicou.

Hovorí sa, že Boh Otec nás stvoril, Boh Syn vykúpil a spasil, a Duch Svätý nás svojimi darmi uschopňuje plniť vôľu Božiu.

S Bohom Otcom pokračujeme na stvorení sveta, ktoré bude ukončené až na konci čias. S Bohom Synom spolupracujeme na vykúpení sveta, keď dopĺňame na vlastnom tele, čo Kristovmu utrpenie ešte chýba. S Bohom Duchom Svätým spolupracujeme, keď si uvedomujeme, že naše telo je chrámom Božím a prejavujeme to skutkami lásky.

V mene Najsvätejšej Trojice sme boli pokrstení a pripomíname si krst Krista a veci okolo krstu v Jordáne. Boh Otec predstavil svojho Syna a Božia láska Duch Svätý sa vznášal ako holubica nad Ježišom v Jordáne. Krstom sme sa stali bratmi a sestrami Pána Ježiša, a teda aj synmi a dcérami Nebeského Otca a to v láske Ducha Svätého. Krstom sme prebrali nielen práva, ale aj povinnosti. Prijímať pravdy je postupný proces a tento dar sme povinní prijímať a rozvíjať. Krst nás zaväzuje odpovedať poznávaním Boha, milovaním Boha a životom podľa Božej vôle.

Duch Svätý zjavuje pravdy, ktoré sú Božím darom. Je správne, že ich prijímame a žijeme podľa nich. Keďže sa dotýkajú života nielen na zemi, sú pre nás záväzné. Cirkev putujúca je misionárska. Preto primerane vykladá a vysvetľuje tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Tajomstvá možno vysvetliť rôznymi prirovnaniami. Jedno z tajomstiev Najsvätejšej Trojice je vtelenie Božieho Syna, ktoré možno porovnať takto.

Predstavme si, že máme radi psa, mačku či koňa. Staráme sa o ne, robíme im ich život ľahším, príjemným. Ako by sme sa zatvárali, keby nás Boh oslovil, aby sme sa stali psom, mačkou či koňom? Neviem si to predstaviť. Kto by sa na to podujal? Namietame: som predsa rozumná a slobodná bytosť a ľudia by so mnou zaobchádzali ako so zvieratom. Aká malicherná je však vzdialenosť na úrovni bytia medzi človekom a psom v porovnaní so vzdialenosťou medzi Bohom a človekom. A predsa, Boh

z lásky k nám neváhal prijať prirodzenosť človeka. Stal sa nám podobným vo všetkom okrem hriechu. To všetko z lásky k nám.

Áno, Boh si ponechal aj božskú prirodzenosť. Aj keď bol človekom, ostal i Bohom. Preto veríme, že keď získame stav večnej blaženosti, nebo, budeme vidieť Boha z tváre do tváre. Kto môže pochopiť, nech pochopí. Poznať Boha v jeho tajomstvách je potrebné vysvetliť logicky, vedecky, primerane. Najmä verné plnenie povinností kresťana katolíka je najvýrečnejšou kázňou, povzbudením zapojiť sa k objavovaniu Boha v živote. Nech nás tajomstvo nášho Boha preniká láskou, pokojom, radosťou a šťastím v každodennom živote.

Hoci tajomstvo Najsvätejšej Trojice nemôžeme pochopiť, predsa životom chceme vzdávať česť, slávu Otcovi, Synovi a Duchu Svätému, tak ako bolo na počiatku, tak nech je i dnes, vždy i naveky.

Amen.

Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi “C“

Lk 9,11b-17

Hold Kristovi v Eucharistii pod spôsobmi chleba a vína

Tajomstvo Božej lásky.

Mladí sa zvyknú pýtať. Čo by sme odpovedali na otázky: Prečo sa používa nekvasený chlieb a hroznové víno ako materiál pri eucharistickej slávnosti? Prečo sa dnes vo svete prijíma aj pod spôsobom chleba a vína? Prečo sa niekde prijíma na ruku? Prečo je dnešný sviatok prikázaný? Dokážeme o Eucharistii rozprávať päť minút?

Evanjelista Lukáš rozpráva o rozmnožení piatich chlebov a dvoch rýb zástupu, kde „*bolo asi päťtisíc mužov*“ (Lk 9,14).

Zázrak o rozmnožení piatich chlebov a dvoch rýb objasňuje moc a srdce Ježiša. Ježiš i inými zázrakmi dokázal moc nad prírodnými zákonmi. Prečo Ježiš urobil tento zázrak a čo ním chcel povedať? Už v Starom zákone Boh prejavoval svoju starosť o vyvolený národ. Na púšti národ dostal od Boha “mannu“, chlieb na jedenie. Nekvasený chlieb, ktorý si narýchlo národ zobral so sebou z Egypta, keď po desiatej rane, smrti prvorođených, dostal židovský národ slobodu, sa minul. Štyridsať rokov Boh sýtil národ až do dňa, keď vstúpili do zasnúbenej zeme “mannou“, chlebom z neba. Každý sa nasýtil a nikomu nebolo málo, a nik nemal navyiac. Ježiš pripravoval národ na nový život. On neprišiel zrušiť Zákon a prorokov, ale ich naplniť. Vo večeradle zanechal nám Ježiš dar lásky, seba samého pod spôsobom chleba a vína. Boh stvoril človeka na svoju podobu a stvoril človeku telo. S človekom chcel Boží Syn zostať až do konca čias. Z lásky ostáva Ježiš s nami pod spôsobmi chleba a vína. Na Zelený štvrtok si pripomíname ustanovenie Eucharistie. Ten čas zvlášť zvýrazňuje pôstnu dobu. A pretože sám Ježiš sa postaral o dnešný sviatok, sviatok verejnej úcty Eucharistii skrze sprievody.

Chlieb nielen za čias Krista, ale i dnes je základnou potravinou pre ľudí. Rovnako víno v južných krajinách sa berie ako vec každodenná, na posilu tela a radosť ducha. Nič krajšie a hodnotnejšie nemohol dať Ježiš ľuďom, ako ustanovenie Eucharistie, keď po vypovedaní jeho slov kňazom pšeničný chlieb sa stáva Kristovým telom a víno z hrozna sa stáva krvou Krista.

V prvých storočiach sa používal bežný kvasený chlieb, najčastejšie pšeničný, ale i jačmenný. Aby si veriaci uvedomovali rozdiel medzi chlebom pre telo a chlebom pre dušu, pri lámaní chleba, čiže pri sv. omši sa začal používať nekvasený chlieb, aký jedli Židia na púšti. Nekvasený chlieb sa zaviedol do liturgie na prelome 10. – 11. storočia. Pretože chlieb sa lámal, praktizovalo sa prijímanie tak, že každý si odlomil z bochníka, čo dnes sa niekde praktizuje prijímaním na ruku. Výrazom “lámanie chleba“ v prvotnej Cirkvi sa označovalo slávenie Eucharistie (porov. Didaché, 1. storočie). Aj dnes sa používa nekvasený pšeničný chlieb. Aj keď sa nepoužíva forma bochníka chleba, kňaz pri slávení omše láme aspoň jednu hostiu, čiže dnešná okrúhla forma.

Kvôli praktickým veciam začalo sa upúšťať od prijímania vína z kalicha. To vychádzalo z praxe, aby nedošlo k znesväteniu krvi Kristovej vyliatím. Svoju úlohu tu zohrali i hygienické dôvody. A pretože je Kristus prítomný celý a celkom pod najmenšou časťou chleba a vína, stalo sa tradíciou Cirkvi, že sa prijíma pod spôsobom chleba na jazyk. Od 13. storočia sa prijíma len takto.

Druhý vatikánsky koncil dovoľuje prijímanie vína primeranými spôsobmi na určité sviatky a určitým ľuďom. Prijímanie pod oboma spôsobmi sa

nevyklučuje. Naopak, pri konkrétnej slávnosti, ako je krst dieťaťa, pohreb rodinného príslušníka, sa to doporučuje.

Dôležité je, že Eucharistia sa slávi na pamiatku Krista a celá slávnosť má čo najvernejšie odpovedať na odkaz Pána Ježiša.

Úctu k Eucharistii prejavujeme nielen primeraným správaním sa v kostole, jej uchovávaním a slávením, ale aj rôznymi adoráciami, pobožnosťami a medzi ne patrí Slávnosť Božieho tela a krvi, keď slávnostným spôsobom sa nesie Eucharistia mimo kostola k verejnej úcte. To presne určujú predpisy Kódexu kánonického práva (kán. 944). Tradícia siaha do 13. storočia proti bludom valdenskému a albigenskému. Dnešný sviatok ustanovil pápež Urban IV. v roku 1264.

Dnes je na mnohých miestach tradíciou, že ulice – kadiaľ pôjde sprievod s eucharistickým Kristom – sa zdobia lupienkami kvetov, z ktorých sa vytvárajú nádherné obrazy, texty, ktorými ľudia prejavujú svoju úctu, vzťah ku Kristovi pod spôsobom chleba a vína.

Oveľa dôležitejšie je, aby sme Krista prijímali do čistých srdiec, svojím životom vzdávali mu úctu, často sa s ním v Eucharistii stretávali. Preto k plnej účasti na svätej omši patrí aj pristúpenie k stolu Pána. Od pápeža sv. Pia X. môžu pristupovať k svätému prijímaniu aj deti, ktoré majú vedomosti o Eucharistii. Je správne, že veriaci môžu prijímať aj viackrát denne; druhý raz, keď sú účastní na celej sv. omši (porov. kán. 917). Dôležitú úlohu zohrávajú eucharistické kongresy od 19. storočia. Prvý sa konal roku 1881 vo Francúzsku v mestečku Lille. Teraz sa slávia každé štyri roky v meste, ktoré určí Svätý otec, na ktorý sám osobne prichádza alebo určuje naň svojho legáta.

Významnú úlohu zohráva aj odprosenie za svätokrádeže, nehodné, v hriechu prijímanie Kristovho tela a krvi, či použitie Eucharistie na nedovolené veci. Hovorí sa, že určité organizácie, ako napr. satanisti, znesväcujú Eucharistiu. Takáto činnosť je tak závažná, že jej odpustenie je viazané priamo na apoštolskú moc Svätého otca.

Na jednom bohostánku sú pravdivé slová: „Pán Ježiš dal človeku všetko, čo mal: svoje Telo i Krv, svoje Srdce i Dušu. A to všetko z lásky k nám.“

Dnes viacerí bratia a sestry z iných cirkví, ktorí nemajú Eucharistiu, si úprimne uvedomujú, o čo prichádzajú. A niet sa čudovať, že viacerým v ekumenizme ide aj o to, aby sme spoločne slávili Eucharistiu, čo zatiaľ naša Cirkev nepripúšťa z vážnych dôvodov. Bratia a sestry z iných cirkví sa môžu zúčastniť na slávení, ale nemôžu pristupovať k prijímaniu iba s povolením biskupa po splnení konkrétnych podmienok. Pre nás platí, že v iných cirkvách, najmä západných, protestantských, nakoľko nemajú taký postoj k Eucharistii ako my, nie je nám dovolené pristupovať k ich stolu, ale účastní na bohoslužbe môžeme byť. Pri účasti na slávení Eucharistie u východných cirkví, ak sme disponovaní, môžeme prijímať. Tak sa viditeľne prejavuje jednota, ktorú máme budovať. Ak došlo k rozdeleniu kresťanov na Východe a na Západe, je dnes potrebné uvedomovať si, čo nás spája a čo rozdeľuje. Čo spája pestovať, čo rozdeľuje odstraňovať. Je to dlhodobý a náročný proces. Škoda, že hriech zničil a ničí ešte dnes to, o čo Ježiš prosil pri Poslednej večeri. Dnes je potrebná modlitba za hľadanie cesty späť k jednote pri jednom stole, pri slávení Eucharistie.

Čím viac rozumieme Eucharistii, tým skôr splníme Ježišove slová.

Amen.

Jedenásta nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 7,36-8.3

*Hľadáme a objavujeme Božie milosrdenstvo
Tajomstvo Božieho milosrdenstva.*

Muž, ktorému sa podarilo zanechať alkohol, napísal toto vyznanie:

„Občas si prajem, aby každý človek sa stal aspoň na krátku chvíľu alkoholikom, aby mohol neskôr zvíťaziť nad zlovykom tak, ako sa to mne podarilo. Môžem dosvedčiť, čo to znamená byť na samom dne a neskôr sa z toho dna dostať a prežiť zázračnú premenu oslobodenia sa zo zvyku. Nikto, kto to neprežil, nedokáže porozumieť, ako veľmi to zmení človeka. Predtým som bol pyšný. Teraz som veľmi pokorný, lebo viem, aký som biedny a slabý. Predtým som bol egoista. Teraz sa

snažím iných mať rád, lebo viem, ako vyzerá život bez lásky. Predtým som súdil ľudí a ťažko mi bolo odpustiť. Teraz sa snažím rozumieť im a odpúšťať, lebo viem, ako ľahko je padnúť.“

Hlboké a poučné je vyznanie bývalého alkoholika k pochopeniu evanjelia.

Ježiš žene, hriešnici, v dome farizeja Šimona, keď mu svojimi slzami umyla nohy a utrela ich vlastnými vlasmi, a natrela voňavým olejom, povedal: „***Tvoje hriechy sú odpustené***“ (Lk 7,48).

Ježišov vzťah k farizejovi Šimonovi musel byť priateľský. Hriešnica bola buď sama hriešna, nazývame ju “verejná hriešnica“, ale nemusela to byť ešte žena, ktorá sa prehrešila proti čistote. Možno jej manžel bol známy hriešnik a jeho hriech sa vzťahoval aj na jeho ženu. Žena pre hriešnosť pravdepodobne veľmi trpela. Svojím správaním vyvolala viac reakcií. Ježiš jej vidí aj do vnútra, čo nemôže vidieť hostiteľ Ježiša, farizej Šimon. Preto Ježiš na vnútornú myšlienku hostiteľa si počína majstrovsky. Prirovnaním. Boh v rabínskej literatúre je často predstavený ako obchodník. Podobenstvo je o vzťahu Boha a hriešnika – dlžníka. Dlžoba päťsto a päťdesiat denárov je rozdiel. Je samozrejmé, že ten, komu je viac odpustené, že ten bude sa viac tešiť. Žena z podobenstva vychádza lepšie ako farizej Šimon, ktorý sa na Ježišovi pohorší. Ona prejavila Ježišovi lásku a domáci Šimon sa uspokojil len s vonkajším správaním. Nebolo mu odpustené, pretože nič neľutoval. Podstatné je, že Ježiš je na strane ženy a poukazuje, že láska medzi Bohom a človekom môže vyrásť aj z iných koreňov, než je pocit spravodlivosti, ako si myslel Ježišov hostiteľ. Prichádza na Ježišove slová: „***Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva***“ (Mt 21,31). Ježiš nezastáva hriešnosť ženy, ale poukazuje na potrebu pokánia, vyznania hriechov a na veľkosť Božieho milosrdenstva. Šimonovi Ježiš vysvetlil, že sa nevypláca pohrdať hriešnikmi a seba považovať za spravodlivého. Žena si uvedomila potrebu odpustenia, preto prišla za Ježišom, ktorý jej odpustenie mohol dať. Jej živá viera vyvolala slová Pána Ježiša: „***Tvoja viera ťa zachránila. Chod' v pokoji***“ (Lk 7,50).

Nič tak nezatvára človeka pred Bohom, ako pocit sebestačnosti. A podivnou vecou je, že čím je lepší človek, tým živšie si uvedomuje svoju

hriešnosť. Správanie ženy nebolo vypočítavé, ale uvedomovala si svoju nehodnosť pred Bohom. Farizej Ježiša prijal navonok ako priateľa, ale vo vnútri bol vypočítavý.

Ľudia našej doby sa cítia bez hriechu. Hriechom našej doby je strata citlivosti na hriech. Francois Mauriac povedal: „V minulosti neboli ľudia menej hriešni ako dnes, ale uznávali, že sú hriešni... Dnes ľudia blúdia, a nevedia, že blúdia.“

Papini o tejto udalosti v *Živote Krista* píše:

„Príklad dvoch dlžníkov ukazuje, že zmysel Ježišových slov je tento: Žena veľa hrešila a tým, že sa obrátila, bolo jej veľa odpustené. Veľmi miluje Toho, kto ju obrátil, kto ju spasil, kto jej odpustil. Olej, slzy a bozky sú výrazom jej veľkej lásky. Ak by sa hriešnica v ten večer, prv ako vstúpila do domu, nebola stala inou, a nebola by premenená silou odpustenia, neboli by stačili voňavky z celej Indie a Egypta, ani všetky bozky jej úst, všetky slzy jej očí, aby dosiahla od Ježiša odpustenie. Odpustenie nie je odmenou za tie skutky hlbokej úcty, ale tie skutky sú poďakovaním za prijaté odpustenie a sú veľké, lebo veľké bolo odpustenie a muselo byť veľké pre veľký hriech...“ (Tatran Bratislava, 1969, s. 201).

Keď tejto žene nazývanej ľahkou Ježiš odpustil, stala sa skutočne ľahkou, nezaťažanou hriechmi.

Slová evanjelia musíme brať vážne. Často si ľudia myslia, že hriešnik je šťastný, že robiť zlo je potešenie, ktoré si spravodliví odopru. Ježiš poukazuje, že hriech je záťaž, a preto hriešnikom s taktom a milosrdenstvom pomáha. Hriechy vo chvíli, keď si ich človek uvedomí a pripustí, ukážu svoju ťarchu, a hriešnik, vedomý si svojich vín, je skutočne človekom veľmi trpiacim. A Ježiš práve týmto ľudom ukazuje, že je tu cesta nápravy. Tá nespočíva v tom, že si človek privolá ešte väčšie utrpenie a zármutok. Ale spočíva v tom, že človek pozná a uzná Božiu lásku. Hriešnik uverí v túto lásku. Nemusí to byť pre človeka ľahké a ani bezbolestné. Ale je to Kristova cesta, ktorá vedie k cieľu. Má to zmysel, je to užitočné a pravdivé.

Najväčšia múdrosť je pozeráť na seba ako na najväčšieho hriešnika a iných okolo seba pokladať za lepších. Svätci sa pokladali za hriešnikov a na hriechy vždy pozerali s milosrdenstvom, a s pochopením na slabosti iných ľudí. Takto nasledovali Krista, ktorý odsudzoval a odsúdil zlo i hriech, nikdy však neodpísal a nepohádal hriešnikmi, ktorí sa chceli zla a hriechu zriecť. Prejavoval im svoju pomoc a milosrdenstvo. Ježiš mohol odsúdiť ženu, ale

neodsúdil ju. Naopak, odsúdil ju Šimon, ktorý bol rovnako hriešny, ak nebol ešte väčším hriešnikom.

Uvedomujeme si, že nemáme právo iných súdiť za ich hriechy. Toto právo má jedine Boh. Nesúdme, nepotupujme, nerobme sa lepšími a nerobme iných od seba horších. V takom prípade sa môže stať, že všetko, čo na iných takto odsudzujeme, môžeme nájsť na vlastnej duši. Realizujme v živote slová Pána Ježiša: „**Nesúd'te, aby ste neboli súdení. Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám**“ (Mt 7,1-2).

Žena v rokoch konštatuje: „Bola som veľmi hrdá. Žila som pre rodinu. Vychovávali sme s manželom deti, ako sme najlepšie vedeli. Často, keď som počula zle o ľuďoch, vedela som povedať: Mne sa to nemôže stať. Moje deti, môj manžel, moja rodina sú výborní. A dnes? Z mojich piatich detí jedna je slobodná mamička, syn bol vo väzení pre podvody, ďalší je rozvedený a s manželom pred jeho smrťou som mala ťažkosti pre alkohol. Dnes sa veľa modlím za všetkých, ktorých som svojím správaním odsúdila a ublížila im.“

Žene z evanjelia, ale i nám Ježiš hovorí: „**Tvoja viera ťa zachránila. Chod' v pokoji**“ (Lk 7,50).

Anonymný alkoholik i žena hriešnica z evanjelia poznali vo vlastnom živote hriech i odpustenie. I my robme pokánia za svoje hriechy i hriechy svojich blízkych. Mnoho nám bolo už odpustené, a preto chceme veľmi milovať Boha, blízkych i seba.

Amen.

Dvanásta nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 9,18-24

Nestačí len vyznať, ale aj nasledovať

Práca na celý život: vyznávať a nasledovať Ježiša.

Vnuk maturant sa pýta starého otca, ktorého si vážil nielen on, ale i široké okolie pre jeho životnú múdrosť i život: „Ako sa stať dobrým kresťanom katolíkom?“

Starý otec sa zadíval pred seba a bez dlhého premýšľania povedal: „Nestačí len vieru vyznávať, ale podľa nej aj žiť.“ Vnuk, mladý muž, maturant, sa nad slovami zamyslel. Už pozná ľudí, ktorí veria v Boha, ale k viere pristupujú len súkromne, iní veria len sviatočne, ďalší sa správajú ako neveriaci a pritom ich život je v spoločnosti prijímaný s rešpektom, úctou.

Odpoveď starého otca prezrádza náročnosť na seba a pravdivosť k sebe samému.

Na Ježišovu otázku apoštolom: „A vy ma za koho pokladáte?“, nestačí len odpoveď: „**Za Božieho Mesiáša.**“ Treba si osvojiť aj Ježišovu poznámku: „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma**“ (Lk 9,20-23).

Udalosť v živote Pána Ježiša predstavuje kulminálny bod. Evanjelista sv. Lukáš poznamenáva, že udalosť nasledovala po Ježišovej modlitbe v samote. Ježiš sa modlí vždy, keď má niečo mimoriadne oznámiť. Ľudia Ježiša vnímajú rôzne: ako Jána Krstiteľa, ako Eliáša či ako jedného z dávnych prorokov. Didaktický rozhovor vrcholí Petrovým vyznaním Krista, na čo Ježiš ohlási, že „**Syn človeka musí mnoho trpieť**“ (Lk 9,22), a napokon Ježiš vyzýva k nasledovaniu nesením kríža.

Ježiš nepopiera, že je Boží Mesiáš, ktorého Boh prisľúbil skrze prorokov a ktorý si nepočína tak, ako si to vymysleli ľudia, ale tak, ako to určil Boh. Ježiš Petrovo vyznanie vysvetlí a doplní, že kto chce Ježiša nasledovať, kto mu chce patriť, musí ísť po tej istej ceste ako on, a to denne. Táto výzva k nasledovaniu je prispôsobená denným okolnostiam života kresťanov. Neísť len tak za Ježišom k Otcovi, ale s krížom k Otcovi. Vo všetkom a vždy byť verný Bohu.

Len v kríži je spása a nádej večného života. Stále nám prichodí niečo trpieť, či už dobrovoľne, alebo proti vôli, a tak vždy nachádzame kríž. Kto žije, krížu neunikne. Kto žije s Kristom s úžitkom pre svoju dušu, žije tak, že treba vedieť žiť život umierania. Kto viac umiera sebe, tým viac začína žiť Bohu. Keby bolo bývalo pre spásu ľudstva niečo lepšieho a užitočnejšieho ako trpieť, Kristus by nám to bol slovom alebo príkladom zaiste ukázal. Sv. Lukáš to v Skutkoch apoštolských napíše: „**Do Božieho kráľovstva máme**

vojst' cez mnohé súženia“ (Sk 14,22). Kráľovská cesta kríža vyžaduje presvedčenie, že «tam»», za stratou toho, čo si chceme podržať (i života), je niečo (niekto), kto je väčší než čokoľvek tu a než my. Pracovať na sebe vždy a tak, aby Boh bol v nás, my v Bohu, aby to čo robíme, bolo na spásu. „**Viera bez skutkov je mŕtva**“ (Jak 2,26). Kto to podcenil, nech to napraví. Kto sa unavil, znechutil, zablúdil, nech vstane a začne znova. Kto môže pochopiť, nech pochopí.

Rehoľník sa dal zviest' a zabudol si plniť svoje povinnosti. Keď sa chcel znova vrátiť na správnu cestu, od dobrého úmyslu ho odrádzala myšlienka: „Kedy znova budem taký, akým som bol?“ Nemal odvahu znova začať. Stretol ho rehoľný spolubrat, ktorý vycítil, že sa s ním niečo deje a keď dostal zo seba, čo ho trápi, rozpovedal mu príbeh:

Muž z lenivosti zanedbal svoje pole, na ktorom vyrástlo mnoho buriny a mnoho krovia. Po čase chcel znova svoje pole obrobiť, a preto posla svojho syna: „Chod' a skultivuj pole!“ Keď syn prišiel na pole a videl, v akom je stave, stratil chuť pracovať. Ľahol si a zaspal. Tak to šlo niekoľko dní. Otec sa prišiel pozrieť na pole a našiel syna spať. Keď sa ho spýtal, čo robil doteraz, dostal od syna odpoveď: „Keď som videl burinu a krovie, nevedel som, od čoho začať. Ľahol som si a zaspal som.“ Na to mu otec hovoril: „Syn môj, pracuj každý deň iba toľko, koľko vládzeš, a nelež. Vtedy práca bude pomaly rásť a ty sa nebudeš cítiť znechutený.“ Syn poslúchol otca a po krátkom čase bolo pole pripravené, aby bolo doň zasiat zrná.

Rovnako si počínaj aj ty. Pracuj pomaly a vtedy nestratíš odvahu a Boh ti pomôže, a nadobudneš bývalý vzťah k rehoľnému životu.“

Rehoľník vstal a robil, ako mu prikázal spolubrat. Vytrval, a tak našiel stratený pokoj a s pomocou Božou napredoval v duchovnom živote.

Keď nás niečo podobné postihne, zoberme svoj kríž, a hoci to nebude ľahké, dôverujme Kristovi. Keď sme uverili v Krista ako svojho Pána a Boha, keď veríme vo večný život, nesmrteľnú dušu, keď veríme v Boží súd, odmenu a trest, keď sme uverili v Boha, ktorý je Láska, žime pod krížom Krista so svojimi krížmi. Pretože kríž postavený na Golgote nezachráni, kto sám vo svojom srdci si kríž nepostaví. Keď ten náš sa nám bude zdať nad naše sily, volajme o pomoc ku Kristovi. On svojou láskou chce nám pomôcť niesť naše kríže k večnému životu. Omyly, pády, zrady, zaváhania ešte dnes môžeme zmeniť.

Tak to urobil aj rezbár Janie Ardente. Vytvoril symbol "pyšného človeka", ktorý vystupuje do výšky po skalách. Pri nohách pyšného ležal rozbitý Kristov kríž. Chcel tým vyjadriť, že človek si poradí aj bez Krista.

Počas výstavy chcel vidieť reakcie, a preto z úkrytu sledoval reakcie ľudí. Jedni dielo obdivovali, iní sa pohoršovali. Dielo si obzerala aj mladá žena. Keď odchádzala, v očiach mala slzy. Zomrela jej matka a od umelcovho diela odchádzala ešte viac sklamaná a ubolená.

Prešli roky. Rezbár ochorel a potreboval opateru. Ujala sa ho rehoľná sestra. Dozvedel sa, že to ona bola tou mladou ženou, čo odišla z výstavy sklamaná. Staroba a choroba zmenili zmýšľanie rezbára, bol pokorný a našiel vieru z detstva. Pred svojou smrťou urobil ešte jedno dielo: Krista, ktorý nesie kríž a za krížom vyrastajú ruže. Toto dielo si prial postaviť na jeho hrob.

Ježiš i dnes sa v Cirkvi modlí za obrátenie, zmenu života bratov a sestier. Znova a znova vyznávajme, že Ježiš je Mesiáš a to nie iba slovami, ale aj tým, že každý deň berieme svoj kríž a nasledujeme Krista. Nielen slovom, ale i skutkom vyznávame: **„Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa (Ježiša), zachráni si ho“** (Lk 9,24).

Z mladého muža, maturanta, je dnes starý otec a svojim deťom a vnúčatám nielen slovom, ale najmä skutkom ticho a každý deň vydáva svedectvo slov, ktoré mu vštepil do srdca jeho starý otec: „Nestačí len vieru vyznávať, ale podľa nej aj žiť.“ A to je i Ježišova výzva z evanjelia pre každého z nás.

Amen.

Trinásta nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 9,51-62

Byť kresťanom cez prázdniny a dovolenku

Čo plánujem na leto pre dušu?

Je potešiteľné, že viac a viac kresťanov počas prázdnin venuje čas svojej duši. Sami v tichu si niečo z duchovnej literatúry prečítajú, viac meditujú, modlia sa, vykonávajú si púť, či zúčastnia sa duchovných cvičení.

Keď si chceme overiť, ako vážne berieme svoje kresťanstvo, treba si položiť otázky: Čo by mi v živote chýbalo? Čo by to pre mňa znamenalo, keby naraz nebolo Krista, Cirkvi? Ako vnímam svoje miesto v Cirkvi? Čo moje povolanie?

Ježiš dnes niekomu radí, niekomu pripomína, niekoho upozorňuje slovami: „**Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo**“ (Lk 9,62).

Týmto úryvkom evanjelista sv. Lukáš začína nový úsek činnosti Ježiša, čiže cestu k obete kríža. Do Jeruzalema nejde sám. Zo zástupu, ktorý Ježiša sprevádzal, sedemdesiat dvaja chodili pred Ježišom, na miesta, kde mal prísť. Konflikt v samarijskej dedine nie je nič mimoriadneho, vzťahy medzi Samaritánmi a Židmi boli napäté. Dôležité je, ako Ježiš rieši napätie. Predstavuje sa ako ten, ktorý prišiel hľadať to, čo zabúdilo. Karhá bratov Jakuba a Jána, ktorí chcú vec riešiť štýlom Eliáša: ohňom z neba. Ježiš im pripomenie jeho situáciu v Nazarete, keď medzi svojich prišiel, a nebol prijatý.

O novom úseku činnosti Ježiša hovoria tri nepatrné udalosti, ale s vážnym a dôležitým obsahom. Jedná sa o pokyny, ako Ježiša nasledovať. Sú radikálne a Ježiš vyžaduje v nich celého človeka. Kto chce ísť za ním, musí vylúčiť polovičatosť a každé cúvanie v duchu slov: „**Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo**“ (Lk 9,62). Ten, koho povolá, má mať odvahu ako Ježiš, ktorý vie, čo ho v Jeruzaleme čaká.

Prvému z troch, ktorých sa dotýka povolanie, Ježiš hovorí o svojom postavení. Je už tri roky preč z domu, prestal sa zaujímať o dom pozemský. Neobzerá sa späť. Preto vyzná: „**Líšky majú svoje skryšy a nebeské vtáky svoje hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť**“ (Lk 9,58). Zostalo mu len jedno: splniť misiu, ktorú prijal od Otca.

Druhý kandidát povolania chce si najprv pochovať otca. Ježiš mu odpovie: „**Nechaj, nech si mŕtvi pochovávajú mŕtvych. Ty chod' a zvestuj Božie kráľovstvo**“ (Lk 9,60). Muž neporozumel. Ježiš je na ceste do Jeruzalema, kde ho čaká smrť. Ježišove slová hovoria, že ten, kto je ním povolaný, musí plniť vôľu Božiu, a to aj vtedy, keď sa jedná o krásny akt lásky, ako je pochovávať mŕtvych.

Tretí túži ešte rozlúčiť sa s rodinou, skôr ako pôjde za Ježišom. Tu je Ježiš prísnejší ako Eliáš, ktorý Elizeovi (v prvom čítaní) odpovedal: „Dovoľ

mi pobozkať svojho otca a matku, potom pôjdem za tebou.“ Eliáš mu odvetil: „**Chod' a vráť sa; lebo vieš, čo som ti urobil**“ (1 Kr 19,20). Pre človeka, ktorý počul tak radikálne Ježišovo pozvanie, nejestvuje žiadny kompromis zmierenia medzi životom v rodine a službou Božiemu kráľovstvu. Rozhodnutie musí byť radikálne a okamžité.

Byť kresťanom znamená nasledovať Krista a plniť podmienky. Prvá je trpezlivosť. Oheň z neba nepomôže Samaritánom, učí Ježiš Jakuba a Jána. Podobenstvom o pšenici a kúkoli Ježiš učí, že príde čas a zlí budú oddelení od dobrých. Máme konvertitov, keď z hriešnikov sa stali priatelia Boží.

Kto by si bol pomyslel, že Malenkov, Stalinov priateľ a úzky spolupracovník v «čistkách» tridsiatych rokov, oľutoval svoje zločiny, obrátil sa a pravidelne chodieval do kostola? Chruščov ho vylúčil zo strany v roku 1961 a poslal do vyhnanstva do Ázie. Jeho konverzia bola taká presvedčivá, že ho veriaci zvolili za starejšieho. Keď zomrel začiatkom roku 1988, mal cirkevný pohreb.

Druhá podmienka je spoločný život s Kristom. Ježišov život bol poznačený celkovým odovzdaním sa Bohu. Zakazuje učeníkom brať si so sebou mešec, palicu, dvoje sandál, ale majú ísť v mene Božom.

Tretia podmienka je misionársky duch. Tomu sa musí podriadiť všetka činnosť. Misionár sa viac díva na prítomnosť a budúcnosť, ako na minulosť. Musí mať voľné ruky, srdce pre službu Božiu. Nesmie sa dať zdržiavať blíznymi ani inými záväzkami.

Nasledovať Krista je opravdivou podstatou kresťanstva. Nie iba rozumom prijímať Krista, ale aj skutkom. Iba ten dokáže nasledovať Krista, kto sa vie odpútať od všetkých záväzkov, ktoré ho zdržiavajú na ceste. Nik nesmie premárniť hodinu svojho povolania, a to ani vtedy nie, keď Ježiš osloví a povolá v nečakanej chvíli, udalosti, podobne ako Eliáš Elizea, keď oral a hodil na neho svoj plášť.

Akt povolania je stále aktuálny, ktorému má byť každý človek stále otvorený. Cesta za Ježišom je náročná a nie je bez krízov. Na ceste povolania nik nie je sám. Povoláný má kráčať v šľapajach Krista. Odmena neminie tých, čo veľkoryso a pohotovo odpovedia na Ježišovo oslovenie „pod' za mnou“. Pre cieľ, nebo sa takáto odpoveď vyplatí. Negatívna vypočítavosť,

odkladanie, vyhováranie, robiť sa hluchým, slepým a nemým na oslovenie nie je hodná pomenovania kresťan. Naopak. Vedieť sa Bohu ponúknuť, modliť sa za svoje povolanie, pracovať na sebe, aby som si vyprosil povolanie, to sa páči Bohu.

Stará legenda rozpráva o skupine odvážnych moreplavcov, ktorí sa vydali objavovať nové územia. Vodca vyhlásil pred výpravou, že ten muž, ktorý sa dotkne novej pevniny, stane sa jej vlastníkom. Jeden z dobrodruhov, zvlášť odvážny, si zaumienil, že to bude on, ktorý sa prvý dotkne tejto pevniny. Keď osádka uvidela pred sebou zem, námorníci naskákali do svojich lodičiek a veslovali zo všetkých síl. V jednom okamihu tento dobrodruh si všimol, že tesne pri pobreží ho predbieha iný námorník. Dlho nerozmýšľal, odložil veslo, chytil do ruky svoj meč, odťal si jednu ruku a zahodil ju na breh, aby sa tak prvý dotkol novej zeme a stal sa jej vlastníkom.

Vieme, že naša vlasť je v nebesiach. Tu na zemi sme len dočasu. Kto pochopí túto realitu, urobí všetko dovolené, pravdivé, spravodlivé a z lásky, aby si zaslúžil účasť v Božom kráľovstve. Povolanie ísť za Kristom si vyžaduje právom mnohé obete. Často je ťažšie ísť za Ježišom, ako si odťasť ruku. Kristus ako Boh a Pán má právo žiadať aj veľké obete, zriecť sa príjemných a dovolených vecí pre Božie kráľovstvo, a tak si ho zaslúžiť. Rozhodne je správne zriecť sa všetkého, čo prekáža prijať, osvojiť si a zrealizovať povolanie, do ktorého sme Kristom povolaní. Dať pozor, aby nebolo neskoro.

Perský kráľ Nourszirvan pozval si svojich mudrcov, od ktorých chcel počuť odpoveď na otázku: Čo je najvyšším stupňom ľudskej biedy? Odpovede boli rôzne. Padla aj odpoveď, že starý človek, chorý, chudobný... Vtedy si žiadal slovo Mihir, ktorý bol známy nielen múdrosťou, ale i čnostným životom a ten povedal: „Podľa mňa ten, kto je na konci života a nemôže si spomenúť na žiadny dobrý skutok.“

Život je krátky. Boh nás nie raz oslovil: nasleduj ma. Aké boli naše odpovede, skutky, slová? Správali sme sa ako tí traja z evanjelia?

Čas prázdnin a dovoleniek je časom milostí. Môžeme ich využiť, i nevyužiť. Boh nám stvoril svet, Boh nás vykúpil a Boh nás posväcuje a riadi. Sme však slobodní a rozumní ľudia. Šťastie pozemské i večné je v našich rukách. Boli sme Ježišom vykúpení bez nás, ale bez nás nemôžeme byť spasení. Využime čas pred nami tak, aby sme splnili vôľu Božiu.

Amen.

Štrnásť nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 10,1-12. 17-20

Všetci sme pozvaní k apoštolátu

Každý má svoje miesto v Cirkvi.

Viete, podľa čoho poznáme, že farnosť je živá? Nezávisí to len od počtu prítomných v kostole, počtu omší vo farnosti, počtu vyslužených sviatostí, ale aj od toho, v akom stave sú cirkevné objekty, či vo farnosti je cirkevná škola, kedy boli vo farnosti naposledy misie, či sú z farnosti duchovné povolania, ako sa angažuje kňaz, kňazi... Toto všetko hovorí o niečom. Živá farnosť je tá, v ktorej sa ty, ja, my primerane a aktívne angažujeme za spásu svojej duše i iných z farnosti.

O tom nás informuje poznámka evanjelistu sv. Lukáša: „Pán si vyvolil iných sedemdesiatich dvoch a po dvoch ich poslal pred sebou do každého mesta a na každé miesto, kam sa sám chystal ísť. A povedal im: **„Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu! Chod'te“ (Lk 10,1-3)!**

Ježišova misia – poslanie sa blíži k vrcholu. Ježiš vyslal Dvanástich, obdaroval ich svojou silou a mocou, poslal ich hlásať Božie kráľovstvo. Dal im inštrukcie, čo si nemajú so sebou brať a ako si majú v činnosti počínať (porov. Lk 9,1-6). Dvanásť apoštolov je poslaných k dvanástim kmeňom Izraela. Druhá, početnejšia skupina, sedemdesiati dvaja, predstavujú podľa Septuaginty všetky národy sveta. Ježišova cesta do Jeruzalema, kde sa má uskutočniť vyvrcholenie jeho poslania. V tejto druhej skupine je vyjadrené, že Ježiš neprišiel vykúpiť len židovský národ, ale celý svet, teda ide o univerzalizmus spásy (porov. Gn 10,1-32). Všetkým ľuďom sa má ohlásiť spása. Táto činnosť nie je jednorazová. Je to záležitosť každej doby, každého národa, všetkých ľudí až do konca čias, druhého príchodu Krista na svet. Činnosť ohlasovania radostnej zvesti evanjelia Ježiš prirovnáva k žatve. Počas žatvy sú vítané každé ruky, každý človek. Ježiš hovorí ešte o ďalšej vážnej veci, že pri misijnej činnosti nikdy nebude dostatok robotníkov: **„Žatva je veľká, ale robotníkov málo“ (Lk 10,1-3).** Nebolo by správne v týchto slovách

vidieť len počet kňazov. Ježiš hovorí o všetkých, ktorí prijímú krst, pretože ním dostávajú nielen práva, ale aj povinnosti.

V Ježišovi prišlo medzi nás Božie kráľovstvo a on prináša seba ako dar ľudstvu, a tento dar potrebuje robotníkov, ktorí ho vo svojej dobe budú rozdávať svojim bratom a sestrám. Ježišove slová: „**Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu! Chod'te!**“ (Lk 10,1-3), hovoria, že všetka naša činnosť, ako sú sv. omše, kázne, pristupovanie ku sviatostiam... majú svoj základ a zmysel len vtedy, keď v nás pripravujú cestu Ježišovi a my osobne máme spoluúčasť na žatve. Všetko, čo by nespĺňalo toto kritérium, nech by to bola akákoľvek aktívna činnosť, vonkajšia angažovanosť, keby sme to nerobili pre Krista, s Kristom a v Kristovi, nespĺnilo by to, čo od nás Ježiš právom žiada, očakáva, nech by sme aj život položili.

Ježiš dáva pokyny, čím sa apoštolát má vyznačovať. Priniesť pravý pokoj. Kto bude plniť takto svoju misiu, má právo na primerané zaopatrenie. „**Robotník si zaslúži svoju mzdu**“ (Lk 10,7). Apoštol Krista musí rešpektovať slobodu tých, ktorým prináša evanjelium. Keď posolstvo neprijmú, majú primerane dať najavo svoje rozhorčenie. „**Striasame na vás aj prach, čo sa nám vo vašom meste prilepil na nohy. Ale vedzte, že sa priblížilo Božie kráľovstvo**“ (Lk 10,11). Činnosť svedkov evanjelia nikdy nebude ľahká a jednoduchá. Ježiš to predpovedá o činnosti satana: „**Videl som satana padat' z neba ako blesk**“ (Lk 10,18).

Každý má svoje miesto v Cirkvi. Treba ho prijať, zhostiť sa ho, uskutočniť svoju misiu. Jeden patrí medzi Dvanástich, iný medzi tých sedemdesiatich dvoch, ale každý má svoje určené miesto, čas, stav. Aj bez nás môže byť žatva evanjelizácie, aj bez nás sa svet dozvie o Kristovi. Naša spása je zviazaná s našou osobnou zaangažovanosťou. Cirkev to nie sú len kňazi, ale i laici, čiže všetci pokrstení, ktorí nie sú v hierarchii Cirkvi. Kňaz má svoju určenú a nezastupiteľnú úlohu v Cirkvi. Kňaz má primerane dať priestor aj laickým bratom a sestrám. Svätý otec Ján Pavol II. v apoštolskej exhortácii *Christifideles laici* o povolaní a poslaní laikov pripomína, aby sme nezasahovali do činnosti toho druhého, ale kňaz aby si robil to, čo ako kňaz robiť má, a rovnako aby sa laikom nebránilo robiť to čo majú, a aby sa nedišpenzovali od svojich povinností.

Otec Duval, známy ako “gitarista Boží“, kňaz, umelec, spevák, rozpráva historku: „Mladý chorý kňaz, na iniciálky si nepamätá, vie len toľko, že bol Bretonec,

dostal sa na liečenie. Po niekoľkých týždňoch pobytu v sanatóriu cítil sa lepšie, a preto sa rozhodol prejsť dlhšiu trasu. V ten večer asi 300 metrov od nášho domu som ho našiel celého skrvaveného. Necítil som strach. Keď som sa k nemu sklonil, povedal mi: „Ako dobre sa mi umiera. Prosím ťa, nezastúpil by si ma? Pravda, ak budeš chcieť!“ Kňaz zomrel. A ja som zaujal jeho miesto. Mal som vtedy 12 rokov a teraz mám 40.“

Aké je krásne zomrieť pripravený na stretnutie s Bohom – Sudcom, keď sme splnili svoju misiu. Čo viac by sme si mohli priať. A práve preto, nech náš život je aj výzvou iným: zobrať štafetu svojej misie, brata, kňaza, muža, otca, manžela, sestry, ženy, manželky, matky. My sme prijali misijné poslanie od tých, ktorí dostali odmenu proroka, vyznávača, panny či nekrvavého mučeníka. Vieme, že s nami Cirkev rastie i padá. Kvitne i schne. Teší sa priazni u Boha i u ľudí, a rovnako vyvoláva smútok naším zlým prístupom k povinnostiam. Svet je stále žatvou. Svet je stále pohanský. Dnes nie sú oveľa menej potrební kňazi a veriaci laici ako kedykoľvek v minulosti. Dnes svet hádam viac ako predtým potrebuje nové povolania tak do duchovného stavu, ale aj povolania k rodičovstvu. Svet je aj naším pričinením lepší či horší. Uvedomujeme si, že sme chrámom Ducha Svätého, stvorení na Boží obraz a to máme pripomínať dnešnému modernému, vedeckému, vzdelanému, kultúrnemu, športovému... svetu.

Dnešný svet túži po “Homo Dei” – “Človeku Božom“. Chceme takým človekom byť, pre Krista a svojich bratov a sestry žiť. Svet potrebuje svätých kňazov i laikov. Teda i odvážnych, obetavých, spoľahlivých, ktorí vedia priložiť ruku k dielu, ktorí svojím životom často bez slov, bez túžby, aby si to iní všimli, budú znamením živej farnosti, živej Cirkvi.

Nerobí problém si všimnúť, či už v kostole, alebo i mimo neho, pri návšteve v rodine, na pracovisku či náhodnom stretnutí, s kým, akými ľuďmi máme do činenia. Aj iní na nás vidia, akí sme ľudia, kresťania.

Amen.

Pätnásta nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 10,25-37

Viem, kto je môj blížny?

Nestačí len vedieť, kto žije vedľa mňa.

Aj vám robí niekedy problém spomenúť si na meno, priezvisko, či iné údaje o ľuďoch z okolia? Mám záujem aj o iné hodnoty, hmotné i duchovné, ako pomôcť nielen najbližším, ale i susedom, priateľom, spolupracovníkom? Hovorí sa, že kresťan katolík musí byť najprv dobrým človekom.

Vie cítiť s núdzou, chorobou, starobou svojich bratov a sestier. Jednoducho, žije s nimi a s nimi chce byť spasený. Koná skutky milosrdenstva.

Ježiš znalcovi zákona, ktorý ho pokúšal vo vzťahu k spáse, poukáže na potrebu nájsť si vzťah k blížnemu a povie: „**Chod' a rob aj ty podobne**“ (Lk 10,37).

Úryvok začína vystúpením vzdelaného človeka, ktorý chce Ježiša skúšať. Počína si na prvé počutie korektne, pýta sa na „večný život“. Ježiš ako vzdelaný rabín a dobrý rečník odpovedá protiotázkami a otvára rozpravu. Usmerňuje zákonníka, aby sám odpovedal na otázku podľa svojich znalostí. Farizej odpovedá Ježišovi citáciami z Mojžišových kníh. Odpovedá správne. Nepodarilo sa mu Ježiša nachytať, s čím na začiatku farizej nepočítal. Ježiš mu nastavil zrkadlo, príkaz lásky k Bohu a k blížnemu, v ktorom môže farizej vidieť, čo má robiť, o čom sám vie a o čom Ježišovi hovoril. Farizej má však pochybnosti v tom, kto je mu blížny. Na to chce sa ospravedlniť a kladie Ježišovi otázku: „**A kto je môj blížny**“ (Lk 10,29)? Ježiš mu nedáva definíciu blízneho, ujíma sa slova a vysvetlí mu, keď odmieta príkaz lásky len vo vzťahu k súkmeňovcom. Najprv Ježiš poukáže na nerozumné správanie pcestného, a to na troch postavách: kňazovi, levítovi a cudzincovi Samaritánovi. Blížnych si nemáme vyberať, skôr oni si vyberajú nás, keď totiž oni niečo potrebujú a my sme schopní im pomôcť. Pomoc môže byť aj nebezpečná.

Kňaz sa bál dotknúť prepadnutého, mohol si myslieť, že je mŕtvy a stal by sa nečistým na sedem dní a možno bol práve na ceste do chrámu. Pred láskou k blížnemu dal prednosť ceremóniám.

Levíta si mohol myslieť, že človek len predstiera prepad, i to, že sám je zbojník. Riadil sa heslom: „Najprv vlastná bezpečnosť, až potom blížny“! A svojim zásadám dal prednosť pred láskou k blížnemu.

Aj keď Samaritáni nemajú dobré oko u Židov, pokladali ich za bludárov, **Samaritán** je však čestný človek. Pomôže. Veľkosť jeho správania poukazuje na to, že nebudeme súdení podľa “Kréda“, ktoré vyznávame, ale podľa života, ako ho prežívame.

Nebolo by správne len konštatovať, že Samaritán bol z tých troch najviac blížny k tomu, ktorý bol prepadnutý zbojníkmi. Nie je správne deliť ľudí, že pre toho niečo spravím a pre tamtoho nie. Ježiš učí, že láska a milosrdenstvo vždy niečo stoja a kto ich koná, podstupuje riziko. Vypočítavosť, špekulovanie, hľadať niekoho, kto by vo vzťahu k blížnemu poradil, nie je správne. Kedy nepomôcť, kedy neprejsť úctu, ochotu, priazeň – zvádza to človeka k filozofovaniu. Ježiš zomrel za všetkých ľudí. Každý človek má právo povedať: aj mne Ježiš prejavil svoje milosrdenstvo a lásku. Nik nemôže Kristovi vyčítať, že na neho pri smrti na kríži zabudol. A to Ježiš pripomína každému človeku, tým skôr kresťanom, že aj my sa máme riadiť k blížnemu Ježišovou zásadou: „**Chod’ a rob aj ty podobne**“ (Lk 10,37).

Každého človeka kresťan má chápať ako svojho blízkeho. Učenie Krista učí pomôcť aj tomu, čo sa vlastnou vinou dostal do biedy. Kresťan nemá súdiť, odsúdiť, naopak, odstraňuje prekážky, ktoré delia ľudí podľa rôznych kritérií. Ježiš majstrovsky zhrňuje posolstvo podobenstva do slov: „**Chod’ a rob aj ty podobne**“ (Lk 10,37). Nejde teda o to, kto je mojím blížnym, ale ide o to, komu som ja blížnym. Komu môžem pomôcť, pomôcť mám. S pomocou, službou blížnemu podľa slov Ježiša nemožno kalkulovať: čo budem z toho mať, vráti mi to a podobne.

„Závidel som susedovi, že sa mu darí,“ rozpráva muž v rokoch. „Ja som sa vždy zamýšľal; pomohol som, ale vždy s myšlienkou, čo z toho budem mať. Bol som rád, keď mi ďakovali, keď sa o mne rozprávalo ako o príkladom človeku i kresťanovi. V záhrade som dostal srdcovú príhodu krátko potom, čo ma cez plot sused poprosil o malú službičku. Viackrát sa odmietavé stanovisko už v minulosti zopakovalo. Vyhovoril som sa, pretože nemal som chuť, a závisť mi zvierala srdce. Keď ma manželka našla na zemi, skríkla. Sused pribehol. Mne i mojej manželke zachránil život. Sám, jediný zo susedov, nás chodil navštíviť do nemocnice. Staral sa o náš dom, pretože deti bývali na internátoch. A keď som mu chcel poďakovať, len poznamenal: „Raz i ty pomôžeš iným, keď budú v núdzi.“

Pán mi otvoril oči cez správanie suseda. Dnes už nedokážem zaváhať, keď vidím, že niekto potrebuje moju pomoc.“

Znalec zákona sa pýtal Ježiša: „**Čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života**“ (Lk 10,25)? Odpoveď je jasná: stačí milovať! Ako často práve na to zabúdame! Stačí málo – a láska nás obohatí. Robme to, čo káže Ježiš.

Cesta z Jeruzalema do Jericha je i naša cesta, na ktorej si plníme svoje ľudské, občianske, kresťanské povinnosti. Aj na týchto cestách stretávame ranených ľudí. Ako reagujeme na skutkový stav? Aj my sa môžeme ocitnúť v stave raneného. Čo si prajeme, ako by sa mali zachovať tí z nášho okolia? Z jednej i druhej strany znie Boží príkaz lásky. Slová a poznanie príkazu nestačia. Ježiš nebol len Učiteľ, ale aj Vykupiteľ a Spasiteľ. Je správne, že o príkaze lásky nielen hovoríme, ale že naše skutky sú toho dôkazom. Skutky kresťanskej lásky a kresťanského milosrdenstva hovoria o našom vzťahu k blížnemu. Formovať svedomie a pravidelnú sviatosť zmierenia neopomínať. Modlitbou a kajúcimi skutkami zbaviť sa „starého človeka“. Viera bez nádeje a lásky nezjednocuje veriaceho naplno s Kristom a nerobí ho živým údom jeho tela. Vo vzťahu k blížnemu si uvedomujeme, že ovocím lásky je radosť, pokoj a milosrdenstvo. Hriechy preto možno rozlíšiť podľa ich predmetu, činnosti, ktorým protirečia, teda sú aj hriechy týkajúce sa blížneho, duchovné či telesné, spáchané v myšlienkach, slovami, skutkami či zanedbávaním. Previnenie sa vo vzťahu k blížnemu musí mať koreň v srdci a v slobodnej vôli človeka. Právom od nás svet vyžaduje svedectvo kresťanského života. Konat' dobré skutky v nadprirodzenom duchu, ktoré majú silu priťahovať blížnych k viere a k Bohu.

Náš blízny má právo, aby sme voči jeho telu zaujali postoj: hladného nasýtiť, smädnému uhasiť smäd, nahého zaodiet', pocestného sa ujať, väzňom pomáhať k pravej slobode, chorých navštíviť a mŕtvych pochovávať. Duchovný postoj k blížnemu spočíva: hriešnika napomenúť, nevedomých vyučovať, pochybujúcim dobre radiť, zarmútených tešiť, krivdu trpezlivo znášať, ubližujúcim odpúšťať, za živých i mŕtvych sa modliť.

Aj dnes majú čo „samaritáni“ robiť. Nesmie v nás zomrieť srdce Samaritána. Zabráňme, aby sme nekonali bez srdca, len ako automaty. Každý deň má dosť možností, ako prežiť príkaz lásky.

Zaujímavá príhoda sa stala v jednej bytovke. Na prvé poschodie sa nasťahovala nová nájomníčka. Všetci vo vchode sa poznali a žili ako jedna rodina. Nová nájomníčka, žena v rokoch, dokázala len odzdraviť, a ináč s nikým nič. Najviac to trápilo staršiu ženu bývajúcu o poschodie nižšie. Chcela s ňou nadviazať kontakt, ale nevpustila ju do bytu, len pri dverách ju chladne vypočula. Keď jej zatelefonovala, bola chladná, strohá. Staršia žena sa rozhodla urobiť pokus. Už cez zimu zasadila kvet, ktorý vyrastie rýchlo do výšky a má krásne žlté voňavé kvety. Hneď na jar ho dala na balkón. Kvet akoby vedel, čo sa od neho žiada, rýchle rástol. Keď dosiahol balkón prvého poschodia nedostupnej susedky, stalo sa to, čo očakávali. Nová nájomníčka zazvonila u staršej ženy, ktorej patril kvet a so slzami v očiach sa poďakovala. Kvet spravil svoje. Zblížil novú nájomníčku s ostatnými v bytovke a zas všetci boli ako jedna rodina.

Často stačí málo. Zranení ľudia potrebujú ochotných, vnímavých, premýšľajúcich „samaritánov“, ktorí vedia si nájsť cestu k blížnym. Aktuálna výzva pre nás z evanjelia.

Milé slovo, ospravedlnenie či úsmev zbližuje ľudí. Každý môže niečo urobiť pre svojho blížneho, aby dal správnu odpoveď znalcovi zákona na otázku: „**A kto je môj blížny?**“ (Lk 10,29) slovami Ježiša: „**Chod' a rob aj ty podobne**“ (Lk 10,37).

Amen.

Šestnásta nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 10,38-42

Priorita nášho vzťahu k Bohu a k blížnym

Vedieť zaujať najlepší možný prístup k prežívaným hodnotám.

Vzácného človeka zvykneme privítať slovami: „Host' do domu, Boh do domu.“ Kto prijíma host'a, najprv ho obdaruje, ale v skutočnosti obdarúva host'. Pohostinnosť je prejavom úcty, lásky, vd'ačnosti, priateľstva... Venovať pozornosť host'ovi je nielen slušnosť. Sme rôznych pováh, máme rôzne zvyky

a je správne urobiť všetko preto, aby sme neurobili hanbu sebe, nestrápnili host'a a čo najdlhšie vedeli na návštevu spomínať.

Evanjelium rozpráva o návšteve Ježiša v dome sestier Marty a Márie. Ježiš Marte, ktorá sa starala o hmotnú stránku pre návštevu, povedal: „**Matra, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno.**“ A jej sestre Márii, ktorá ho počúvala, povedal: „**Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme**“ (Lk 10,42).

Ježiš je na ceste do Jeruzalema, kde ho čaká smrť. Častejšie sa s učeníkmi zastavil v dome priateľa Lazára, ktorého vzkriesil z mŕtvych. Pri tejto známej návšteve odznali slová pochvaly Márii a pokarhanie Marte, slová, ktoré by sa nemali chápať povrchné. To preto, lebo evanjelista sv. Lukáš rozpráva o návšteve u Marty a Márie krátko nato, ako vyrozprával podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi, ktoré ukončil slovami: „**Chod' a rob aj ty podobne**“ (Lk 10,37).

Sestry mali rozličné povahy. Mária mala prirodzený sklon k pokoju a Marta k činnosti. Od prírody činné osoby ťažko rozumejú tým, čo viac kontemplujú. A naopak, viac kontemplatívne osoby sú vyrušované neustálym zhonom, prácou činných osôb. Ježiš na Marte a Márii poukazuje na potrebu spojiť oba spôsoby života: činný a kontemplatívny. Nemôže ísť o rozpor medzi modlitbou a činnosťou. To vyjadruje i heslo: „Ora et labora!“ – „Modli sa a pracuj“, ktoré by mal realizovať každý kresťan.

Nemôže nám byť ľúto Marty, ktorá na prvé počutie slov Pána Ježiša dopadla zle. Ježiš však slová napomenutia povie na jej podnet, keď sa pri svojej činnosti sťažuje Ježišovi na sestru Máriu: „**Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, nech mi pomôže**“ (Lk 10,40). Marta tak vlastne prihrala Ježišovi možnosť poukázať na význam a potrebu toho, ako si počína jej sestra Mária. Ježiš nehovorí pokarhanie pre Martu a pochvalu pre Máriu preto, aby sa porovnávalo, kto je lepší a kto horší. Ježiš chce zdôrazniť zásadu: dať prednosť Božiemu slovu pred všetkým ostatným.

Marta nerobí nič zlé. Naopak, chce Ježiša a jeho sprievod pohostiť. Mária sa však pri Ježišovi stáva učeníčkou. To bolo u Židov výnimočné správanie. Rabíni vylučovali ženy z vyučovania Zákona. Ženami pohrdali, a preto žena medzi učiteľmi nikdy nesedela. Ježiš chce povedať, že aj žena je Božie dieťa, že má právo, aby počúvala Božie slovo. Ježiš nepodceňuje prácu, ktorá

zabezpečuje prirodzené potreby človeka. Chce však zdôrazniť, že pre túto činnosť sa nesmie zabúdať na duchovnú stránku.

Môže sa stať, že starosť o prirodzené veci, i keď je vedená láskou, môže nás znepokojovať, vyprázdňovať a takýto stav môžeme prirovnať k horiacej lampe. Aby lampa horela, potrebuje olej. Tak aj kresťan, ktorý sa stravuje v činnej službe blížnym, musí dolievať nový olej, ktorým je počúvanie Božieho slova a rozjímanie nad jeho obsahom.

Keď Ježiš pochválil správanie Samaritána a vyzval, aby sme robili podobne aj my, pri pochvale Márie chce povedať, že keď nebudeme primerane žiť s Bohom, nedokážeme sa správať ako Samaritán.

Často nám hrozí, že aj my sa budeme správať ako Marta. Všimame si aj v duchovných veciach viac to, čo je vidieť očami, ako to, čo nie je vidieť očami, a predsa má pred Bohom veľkú cenu.

Kňaz sa yrhne do opráv kostola, buduje, opravuje, a nemá čas na duchovnú správu. Často až po rokoch sám zbadá, že nebolo to celkom v poriadku. Tamo má robiť, opravovať, ale to druhé nezanedbávať.

Veriaci majú čas na regenerovanie telesných síl, ale na duchovné času neostáva. Na dovolenke a prázdninách sa zabúda na Boha, ľahko sa vynechá modlitba, pozerá sa televízia, nejde sa na omšu, lebo sa odpočíva, sme unavení.

Tu si uvedomujeme, že Marta nerobí nič zlé a Mária nám pripomína, že máme mať čas na počúvanie Boha. Máriina činnosť nemôže byť chápaná ako ničnerobenie. Naopak. Patrí k životu tak prirodzenému, ako aj k večnému. Martu Ježiš nekarhá, ale chce ju povzbudiť, aby nevidela len hmotné zabezpečenie. Byť Kristovým učeníkom znamená brať vážne Božie slovo, ktoré má byť súčasťou jeho života. To slovo mení život, správanie, postoje učeníka. „**Dávajte teda , čo je cisárovo, cisárovi a čo je Božie, Bohu**“ (Mt 22,21). Učeník je ten, ktorý slová Učiteľa nielen pozná, vie ich, ale ich aj v živote praktizuje. Nesmie pre jeden úryvok evanjelia zabúdať na druhý. V podobenstve o Samaritánovi Ježiš učí, že žiadne vznešené povolanie (židovský kňaz), a žiadna posvätná služba, poslanie (levíta) nemá prednosť pred povinnosťou pomôcť blížnemu a najmä bezmocnému človeku. To je pravý učeník, ktorý koná ako Ježiš. Ježiš miluje až na smrť, až na smrť na kríži.

Je obraz, ktorý predstavuje Ježiša ako Samaritána, ktorý má na ramenách položeného zraneného človeka a sám ho vlastným telom dvíha.

To je pozícia Ježišova, že je pod nami, pomáha nám, dvíha nás, nesie nás. Dobrý pastier s ovečkou na ramenách, či pastier, ktorý vyslobodzuje ovečku z trnia. Podobne máme postupovať aj my. Kresťan má byť celý a celkom, primerane okolnostiam, v službe Bohu. Nie je to ľahké a jednoduché. A práve to chce Ježiš. Keď nebudeme počúvať a uvažovať nad Božím slovom, nebudeme sa môcť prejavovať ako praví učeníci Pána Ježiša.

Kresťan vie korigovať svoje city, rozum i vôľu. Čo je proti nim, proti Božim príkazom, Božiemu slovu, je hriech.

Často si to na začiatku nechceme uvedomiť, pripustiť a končí to smutne, tragicky, ako o tom píše aj Lev Nikolajevič Tolstoj v poviedke *Tolko zeme potrebuje človek*.

Človeku bolo v noci oznámené, že dostane toľko zeme, koľko dokáže od východu do západu slnka obísť. Východ slnka ho zastihol pripraveného. Vydal sa na cestu. Ponáhľal sa. Na nič iné nemyslel, len na zem, ktorej bude vlastníkom. Nielenže nemyslel na obed, aby sa posilnil a vládol do západu slnka, ale ešte viac sa ponáhľal, aby mal čo najviac. Precenil svoje telesné sily. Nepodarilo sa mu prísť do cieľa. Padol od vyčerpania... Na hrob mu vyryli už spomenuté slová: "Tolko zeme potrebuje človek".

Pri Ježišovom napomenutí Marty je potrebné si uvedomiť, či nie som chamtivý, nenásytný, necitlivý... Nezabúdam žiť tak, aby som si získal večný život? Napomenutie Marty chápeme ako Ježišov prejav lásky k nám. Napomína nás, aby sme sa nedopustili chyby, ktorou by sme si zatvorili nebo. Koľko potrebujem toho ešte na zemi? Koľko môžem ešte žiť? Ako si počínam? Čo mi zväzuje ruky? Prečo dnes nie som šťastný? Nie sú aj mne adresované slová: „XY, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci.“ Kto cíti v srdci Ježišove slová: „XY, zvolil si si lepší podiel, ktorý ti nebude odňatý,“ cíti, že sú príjemnejšie a osožnejšie.

Nech náš štýl života, zvyky či stretnutia hovoria o zodpovednosti za dušu.

Amen.

Sedemnásť nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 11,1-13

Modlitba moja každodenná

Prehodnotiť každodennú modlitbu.

Aj vy si z času na čas nájdete čas a prehodnotíte svoju modlitbu? Na mieste sú otázky: Čo pre mňa modlitba znamená? Kedy, kde a prečo sa modlím? Čo mi v modlitbe robí ťažkosti? Prečo? Ako k nej pristupujem? Ktorú modlitbu mám najradšej a prečo? Ku ktorej modlitbe nemám vzťah a prečo? Zúčastňujem sa spoločnej modlitby? Čo som naposledy čítal o modlitbe?

Platí predsa zásada: Kto sa pýta, veľa sa dozvie.

Evanjelista sv. Lukáš pre nás zaznamenal tieto slová Ježiša: „**Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria**“ (Lk 11,9-10).

Skutočnosť, že sa Ježiš modlí a spôsob, ako to robí, vyvolá prosbu, ktorú tlmočí jeden z jeho učeníkov: „**Pane, nauč nás modliť sa**“ (Lk 11,1). Vďaka tomuto neznámemu učeníkovi svet dostáva návod na najkrajšiu modlitbu Otčenáš, rozhovor s Bohom.

Dvaja evanjelisti, Lukáš a Matúš, podávajú túto modlitbu. Lukáš skrátenú, má päť prosieb a Matúšova modlitba je dlhšia, má sedem prosieb. Obe sú rovnako hodnotné. Vznikli samostatne. Lukášova nevznikla skrátením Matúšovej, a naopak. Rozdiel medzi nimi vznikol pravdepodobne z toho, že Ježiš ju povedal ako návod nielen pred apoštolmi, ale aj pred zástupom, a nebola zachytená písomne. Obidva záznamy sú bohatým návodom, ako sa modliť.

Boh si praje, aby sme sa s ním rozprávali. Prvá veta modlitby Pána Ježiša stavia nás do najkrajšieho, do synovského vzťahu k Bohu. Povedať Bohu „Otče“, vyžaduje si od nás pozíciu chcieť byť Božím synom a dcérou, Božím dieťaťom. Modlitba obsahuje všetky prvky spásy, nikdy nevyjde z módy a vždy bude aktuálnou. Usporiadanie modlitby poukazuje na poriadok, hodnotu prednášaného. Bohu patrí prvé miesto. Boha máme oslavovať a Bohu sa klaniame. V „Otčenáši“ potom nasledujú prosby. Sv. Augustín povedal:

„Ak Boh časom nevypočuje naše modlitby, je to preto, že buď sa zle modlíme, alebo o zlé veci prosíme, alebo sami sme zlí.“ Vtedy je potrebné skúmať a prosiť o svetlo Ducha Svätého. Modlitba zahŕňa celý náš život, tak duchovný i prirodzený. Tak napríklad „chlieb náš každodenný“ je symbolom všetkých našich časných potrieb. Slovo „dnes“ v texte pripomína starozákonné udalosti, keď putujúci národ dostával na púšti mannu len na jeden deň. Ježiš nám radí, aby sme sa veľmi neznepokojovali budúcnosťou.

Otčenáš nás učí stále dôverovať Bohu, tak v pokušeniach tela, sveta i diabla. Modlitba učí spolupracovať s Bohom, ktorý je Láska. Boh môže dvojako zasiahnuť v našom živote. Boh by mohol odstrániť z nášho života všetky prekážky, ktoré sa nám stavajú do cesty v podobe krížov, alebo môže ponechať veci tak ako sú, aspoň podľa zdania, on sám sa pripojí k nám a kráča spolu s nami. V živote spoznávame, že Boh dáva prednosť druhému zasahovaniu a svojím mlčaním nám hovorí, aby sme kráčali dopredu. Vytrvalá modlitba, preniknutá odovzdanosťou do vôle Božej, konaná čo najviac s pokojom v srdci, nezmení veci okolo nás, ale my sa zmeníme, a to Ježišovou prítomnosťou. V krížoch, povinnostiach vymenili sme svoje prvé miesto a dávame prednosť Bohu v slovách: buď vôľa tvoja. V tom je podstatný rozdiel.

Mnohým kresťanom robí v modlitbe ťažkosť, že modlitbu berú ako dennú povinnosť – a nič viac. Pomodlia sa, ale rozum i srdce sú ďaleko. Odrecitujú niečo. Neuvedomujú si obsah modlitby. Neďakujú, neprosia v prítomnosti Božej. Nestačí nám modlitbu chápať ako niečo, ale ako reálny rozhovor s Bohom. Platia slova sv. Jakuba apoštola: „**Nič nemáte, lebo neprosíte. Prosíte, a nedostávate, lebo zle prosíte, chcete to využiť na svoje náruživosti**“ (Jak 4,3-4). Modlitba musí byť pravdivá. Má byť preniknutá nádejou, veď sa obraciame k Bohu. S Bohom sa v modlitbe neobchoduje. Boh nie je automat, ktorý na vhodenú mincu dá to, čo si prajeme. Modlitbou nie je krížik na krku či agnusťek vo vrecku, ktoré by sme chápali, že stačia ako lístok do neba. Pravou modlitbou nie je vypočítavá modlitba. Boh je pamätlivý. Boh nás vychováva. Vieme rýchlo zabúdať na predsavzatia zo sviatosti zmierenia, púti, slávnostných udalostí. Boh sa nedá oklamať. Boha si nemožno predstaviť ako sklerotického starca. Poznať Boha len vtedy, keď mne to vyhovuje, je urážka, a nie prejav priateľstva. Boh nám chce dať veľké veci, ale žiada aj od nás primerane veľké skutky. Či takto nepostupuje otec a matka, keď vychovávajú svoje dieťa? A či rodičia vtedy nemilujú svoje dieťa? Ježišove slová platia: „**Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré**

dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia“ (Lk 11,13).

Kto prosí, uvedomuje si, že je odovzdaný do rúk Toho, koho prosí. Je dobré, keď si to pri modlitbe uvedomíme. Nesmieme opomenúť prosiť s vierou, s čistým srdcom, v stave bez hriechu. Hriech zabraňuje obnove priateľstva. Čisté srdce je zárukou, že skôr nás Boh vypočuje. Ježiš hovorí: „***Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia***“ (Jn 15,7-8). Ježiš vypočuje, pretože je spravodlivý. Hriech nás robí nepriateľmi Boha, ktorého si na svoju stranu získame vytrvalosťou. Nemodlíme sa: daj nám hneď, ale daj nám dnes. V modlitbe sa musíme sami uisťovať, že sme na správnej adrese, že sa obraciame na Toho, kto nám chce dobre a môže dať to, o čo vytrvalo prosíme. Platí aj zásada: „***Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi***“ (Mt 18,20). Spoločná modlitba je prísľubom, že bude vypočutá.

Kňaz spomína na jednu rodinu v bývalej svojej farnosti. Keď prišiel do farnosti, prežíval vnútornú krízu. Ťažko sa mu odchádzalo z predchádzajúcej. V novej každý večer vídaval na sv. omši istých manželov, ktorí sa striedali. Jeden večer prišla manželka, druhý večer manžel. Videl na nich, že majú ťažkosti, ale ani slovom sa nesťažovali. Naopak, pri každom stretnutí cítil z nich pokoj a zvláštnu radosť. Po pol roku ho pozvali na návštevu.

Kňaz hovorí: „Na ten večer nikdy nezabudnem! Ukázali mi svoje jediné dieťa. Ležalo v postieľke. Hlavu malo veľkú ako dospelý muž a tieľko ako ročné dieťa. Vtedy som pochopil nielen ich situáciu, ale stratila sa moja kríza.“

Modlitba, modlitba, modlitba. To nie je fráza. To je liek. Nádej. Poznanie Božej lásky. Boh nás počuje. Môžu to byť tiché vzdychy, strelné modlitby, bojazlivé slová, slzy, ale i burácajúce slová modlitby, len nech vychádzajú zo srdca.

Keď zomieral Leon Bloy, francúzsky spisovateľ, obrátil sa k svojim deťom slovami, ktoré boli i jeho testamentom: „Treba sa modliť! Všetko ostatné je prázdne a nerozumné. Treba sa modliť, aby sme dokázali niesť bremená života, aby sme získali silu čakať. Pre človeka, ktorý sa dlho modlí, nejestvuje ani zúfalstvo, ani trpký smútok. Viera, nádej a láska sú diamanty, ktoré majú veľkú hodnotu. Získavajú sa za cenu modlitby, ktorá sama je klenotom bez hodnoty a náleží ho absolútne nadobudnúť.“

Tertulián v *Traktáte o modlitbe* napísal: „Kristus nechcel, aby sa skrze modlitbu udialo čokoľvek zlého, naopak, modlitbu vybavil veľkou mocou robiť dobro. To znamená, že ona môže zachrániť zomierajúcich, je posilou slabých, lieči chorých, oslobodzuje posadnutých, otvára brány väzení a nevinným vracia slobodu. Modlitba zmýva viny, odháňa pokušenia, posilňuje prenasledovaných, teší ustráchaných, dá nadšenie malomyselným, sprevádza cestujúcich, chráni pred nebezpečenstvom, zločincov privádza k pokániu, sýti hladných, riadi boháčov, dvíha skleslých, padajúcich posilňuje a tých čo stoja, chráni od pádov“ (28-29).

Modlitba je bezpochyby jednou z najpotrebnejších síl v histórii. Modlitba nemení svet, ale mení ľudí a ľudia menia svet. Modlitba je akoby zlatý rebrík siahajúci do neba, po ktorom sa vychádza k Bohu.

Áno, z času na čas si kladme otázky a hľadáme odpovede o našej modlitbe, aby sme viac a viac plnili vôľu Božiu a istejšie kráčali k cieľu života.

Amen.

Osemnásť nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 12,13-21

Mat' kresťanský vzťah k bohatstvu a chudobe

Prehodnotiť priority života v oblasti mať, vlastniť.

Skúsme sa zamyslieť, o čom často premýšľame, po čom snívame, čo má pre nás hodnotu, čo je zmyslom každodenného snaženia. Nie je to fenomén mať, vlastniť, užiť si, teda peniaze, peníze, peniádze, eurá, doláre, marky, franky, libry, líry...?

V spoločnosti viac a viac rastie rozdiel medzi bohatými a chudobnými. Na jednej strane nezamestnanosť, na druhej tunelovanie.

Deti sa pýtajú rodičov, prečo oni nemôžu mať to, čo majú niektorí ich spolužiaci. Iní hovoria, že s poctivosťou ďaleko nezájdeš, a zrádzajú svoje svedomie.

Zaiste budete súhlasiť s týmito výrokmi: Nič si človek neodnesie zo sveta po smrti, len dobré a zlé skutky. Všetko na zemi je pominuteľné.

Starozákonná Kniha Kazateľ začína slovami: „**Márnosť len márnosť, všetko je iba márnosť... Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, ale to všetko je márnosť a honba za vetrom**“ (Kaz 1,2.14).

Možno počuť aj iné výroky. Boháč z evanjelia si povedal: „**Duša, máš veľké zásoby na mnohé roky. Odpočívaj, jedz, pi a veselo hoduuj.**“ Ale Boh mu povedal: „**Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, čie bude**“ (Lk 12,19-20)?

Kniha Kazateľ (úryvok v prvom čítaní) je nápadná hlbokým pesimizmom. Na neprijemné otázky ťažko sa dáva odpoveď. Ježiš v (dnešnom) evanjeliu nie je pesimista, ale poukazuje na bohatstvo pred Bohom, poklady, ktoré nebudú znehodnotené, nestratia sa, poslúžia na večnú odmenu. Ježiš sa vyjadruje k stanovisku chudoby a bohatstva. Ježiš učí, že život človeka „**nezávisí od toho, čo má**“ (Lk 12,34). Ježiš na dvoch konkrétnych veciach, otázke kohosi zo zástupu, ktorý ho prosí: „**Učiteľ, povedz môjmu bratovi, aby sa so mnou podelil o dedičstvo**“ (Lk 12,13), a na podobenstve o boháčovi, ktorému prinieslo pole veľkú úrodu, dáva rady platné do konca čias.

Nerozumný boháč predstavuje drámu človeka, ktorý žije len pre pozemské hodnoty. Zabúda na jedno: spásu svojej duše. Podceňuje počúvať svojho Boha vo svedomí, ale aj v Božom slove.

Kristovo posolstvo je „**radostným posolstvom**“ len pre chudobných. Hovorí: „**Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce**“ (Lk 12,34). Dedičstvo, žatva, úspech, to všetko je dobré, ale človek sa vystavuje nebezpečenstvu, že sa stane tvrdým voči blíznym a tupým voči požiadavkám Boha. Vtedy sa stáva „**bláznom**“. Takýto blázon je praktickým ateistom, ktorý hovorí: „**Boha niet**“ (Ž 14,1). Keď sa vlastník stáva posadnutý svojím majetkom, už nie je schopný chápať Božiu skutočnosť a zmýlil si zmysel svojho života. Aj keď pomenovanie boháča „**blázon**“ je pritvrde, najmä z úst Ježiša, tým výraznejšie oslovujú slová o smrti, ktorá mu berie všetko. Na smrť sa často zabúda. A predsa, nič nie je také isté v živote, ako práve naša smrť. Aj keď je myšlienka na smrť nepríjemná, Ježiš ju zdôrazňuje, aby človek prehodnotil štýl svojho života. Kresťan má všetko vsadiť na Kristovo posolstvo.

Vtedy kresťan pri slávení Eucharistie si v súvislosti s bohatstvom uvedomuje, že Kristus „... **hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným**“ (2 Kor 8,9). Žijeme z jeho chudoby. Jeho láska nás obohatila.

Filozofia mnohých vychádza z ideálu hmotného zaistenia, postavenia, kariéry, zábavy, športu, obchodu, a až potom záujem o duchovné hodnoty, ak ostane na ne čas. Odkladať duchovné hodnoty na starobu, neskôr, potom... Kde je záruka, že sa dožijeme? Koľko je v našom okolí žien – vdov? A často práve filozofia mužov je: potom, keď budem na dôchodku.

Boháč z evanjelia nezomrel. Žije dnes v mnohých rovnako zmýšľajúcich, bez mena a bez tváre. Veria len v to, o čom sa môžu presvedčiť zmyslami. Naplňajú život heslom: „Carpe diem“ – „Uži dňa“. Majú zdravé oči, a predsa nevidia rodinu, seba, prestali žiť. Žena už nemá citlivého a vnímavého muža, priateľa. Deti nepamätajú, kedy s nimi otec hovoril, hral sa, bol na prechádzke. Muž sa nepamätá, kedy mal dovolenku, voľnú nedeľu. Ale majú všetko: nadštandard, patria k smotánke. Sú aj takí, čo im závidia. Ale čo im závidia?! Strach, že prídu o kapitál, ochranu, ktorá ich sprevádza aj na záchod, že sú stále na cestách, hoci v luxusnom aute? Skoro denne počuť o násilí, gangoch, výpalnom, korupcii, násilnej smrti, škandáloch. Títo nikdy nebudú podľa slov Krista šťastní tu na zemi a keď nemajú čas na Boha tu, tak nebudú šťastní ani vo večnosti.

Aj keď sa niektorý kňaz môže dať oklamať finančnou injekciou na opravu, budovanie, Cirkev nemlčí a volá: Spása duše musí byť prioritou každého človeka!

Bolo by omylom sa domnievať, že mierou zla je vlastniť množstvo vecí, ktoré si čestne nadobudneme. Kresťan neskladá ako rehoľníci sľub chudoby. Všetci primerane pravému svedomiu musia pamätať na Ježišove blahoslavenstvá, ktoré začínajú: „Blahoslavení chudobní...“ a ktoré poukazujú aj na milosrdenstvo. A vážnymi hriechmi sú: zadržať spravodlivú mzdu, urobiť krivdu vdove a sirotám, ale aj radiť na hriech, schvaľovať hriech iných, mlčať pri hriechu iných a iné. Keď máme svedomie čisté, keď nám nič nevyčíta, treba bdieť, lebo pokušenia sú rôzne a diabol má svoju taktiku na každého.

Mnohí si nahovárajú, že keď majú kapitál, budú mať aj lieky, zabavia sa hoci pri televízii, nakúpia si v marketingoch, a keď umrú, pochová ich pohrebná služba s ponukou cez rakvy, značku pohrebného auta, obľúbenou hudbou a kvetmi... A čo duša? Večnosť? Na čo sa v živote spolieham?

Nič nové pod slnkom, že tí, ktorým svedomie niečo vyčíta, kritizujú Krista, evanjelium, Cirkev... Je prejavom Božej lásky, že pred smrťou si niekto uvedomí, že to, čo pokladal za prezieravosť, bola vlastne nevera. Je bohatstvom počuť hlas Boha vo svedomí od ľudí, lekára, manželky, brata, že treba dať Bohu, čo mu patrí. Nie však milodar, určitú službu, ale plniť všetky príkazy. Je úžasné, že Boha prijímame ako naše najväčšie bohatstvo. Jedine Boh môže naplniť človeka pravým bohatstvom. Keby bohatstvo tohto sveta stačilo človeku, aby ho skutočne naplnilo, potom by muselo byť najviac šťastných ľudí medzi najbohatšími, či už národmi, rodinami, spoločnosťami. A je to skutočne tak?

Podobenstvo hovorí, že bohatý človek mal troch priateľov. Prvého miloval a často ho hostil. Druhého si vážil a bol mu naklonený. A s tretím zaobchádzal pohrdavo. Boháč sa musel dostaviť na súd, preto prosil týchto priateľov o pomoc a, hľa, ako sa k nemu zachovali.

Prvý povedal, že nemôže ísť. Druhý ho odprevadil po bránu a odišiel. Tretí ho bránil pred sudcom a vďaka nemu vyhral.

Vysvetlenie je nasledujúce: Prvý priateľ je pozemské bohatstvo. Po smrti nič neosoží, človek si ho nezoberie, nepomôže mu. Druhý priateľ sú príbuzní, priatelia či známi. Tí zomrelého odprevadia na cintorín a vrátia sa domov. Tretí priateľ sú dobré skutky, ktoré idú s človekom pred Boha Sudcu a je úspechom, že ho obránia.

Toto evanjelium je teda dar. Kto ho prijme, nebude sklamaný v hodine smrti. Ľudia si budú na neho uchovávať vzácne a milé spomienky a budú vďační.

Amen.

Devätnásta nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 12,32-48

Umenie žiť

Boh právom od nás žiada zodpovedne pristupovať k životu.

Aj vy život pokladáte za veľký dar od Pána Boha? Ak áno, spytujme sa seba, prečo niekedy podceňujeme či nedoceňujeme veci a udalosti vo

svojom živote. Odpoveď, že sme predsa len slabí, hriešni nás nesmie a nemôže uspokojiť. Múdry sa učí na chybách druhých. Kresťan sa učí žiť od začiatku naplno s Bohom. Áno, platí zásada, že “umenie je žiť”.

Ježiš povedal nielen svojim učeníkom: **„Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce“ (Lk 12,34).**

Ježiš učí zodpovednosti na zverené hodnoty. **„Kto je teda verný a múdry správca, ktorého pán ustanoví nad svojou čel'ad'ou?... Blažený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak robiť“ (Lk 12,42.43).**

Výzva pristupovať k životu na zemi zodpovedne. Cirkev ako “malé stádo” je vo svete v menšine, na začiatku 21. storočia iba tretina obyvateľov zeme vie či počula o Kristovi, preto má byť bdelá. Ježiš upozornil, aby sme bdeli nad vierou, starali sa o ňu a rozvíjali ju. Poklad si človek chráni. Bdie. Veríme, že Ježiš ešte raz príde na svet, na konci čias. Objasňuje svoj druhý príchod dvoma obrazmi z každodenného života: bdelosťou hospodára pred zlodejmi a bdelosťou sluhov, ktorí očakávajú návrat svojho pána zo svadobnej hostiny, a preto sú oblečení v pracovných šatách a majú horiace sviece v rukách, aby hneď otvorili Pánovi, keď príde a zaklope na dvere.

Tieto slová v prvých dobách kresťanov chápali tak, že druhý príchod Ježiša na svet nastane rýchlo, v krátkom čase. Apokalypsa, posledná kniha Svätého písma, končí výzvou: **„Amen. Príd', Pane Ježišu“ (Zjv 22,20)!** O tom dni a o tej hodine nevie nik, preto Ježiš zdôrazňuje našu povinnosť bdieť. Smrť je stretnutie človeka s Bohom. Pohnútkou správne žiť, bdieť, chrániť si poklad viery.

Pre kresťana umenie žiť znamená aj čakanie toho, čo má prísť. Budúcnosť nie je čosi abstraktné. Veríme vo večný život. Za vernosť, za úspešne zvládnutý život Ježiš sľubuje odmenu. O sebe Ježiš hovorí: **„Opáše sa, posadí ich k stolu a bude ich obsluhovať“ (Lk 12,37).** Umeniu žiť neprekáža naša oddanosť, vernosť Bohu a plnenie jeho vôle. Aj keď nás Ježiš nazýva sluhami, tým nás nepotupuje, naopak, či otec a matka nie sú sluhami svojich detí? Pravá láska dáva službe punc kvality, veľkosti, teda robí život nádherným umením, ktoré chce Boh a ktoré aj odmení.

Evanjeliom dostávame radu, návod, aby sme svoje ruky využili na svoje obohatenie tým, že budeme pracovať pre iných. Či to nie je umenie

v tom najkrajšom a najosožnejšom zmysle? Boh nám stvoril ústa, aby sme hovorili iba dobré, cenné a krásne slová, a či to nie je umenie? Ale kto to dokáže a robí to v duchu viery, ten si za svoje umenie života pripravuje večnú odmenu, ktorá nebude odňatá. Keď veríme v Boha, tak láska Ježiša Krista je pre náš život inšpirujúcou silou, pomocou, istotou, ktorá pomáha prežiť život nielen úspešne, ale i záslužne, aby raz sme mohli byť odmenení Bohom.

Azda nás desia Ježišove slová: „**Kto mnoho dostal, od toho sa bude mnoho požadovať, a komu veľa zverili, od toho budú viac žiadať**“ (Lk 12,48).

Čítali ste aj vy, že na 100 ľudí až 90 ľudí možno nazvať samovrahmi? Prečo? Pretože spia málo, sedia v zadymenej miestnosti, otravujú sa alkoholom, prejedajú sa, trávia dlho sedením pred televíziou a ešte iné drogy, hry. Nepodceňujme otroctvo zmyslov, sex. Dokonca 99 ľudí zo 100 nežije súčasnosť. Jedni sa nevedia pozbaviť minulosti, druhí sa znepokojujú pre budúcnosť. A prítomný okamih, prítomný život nežijú, kazia, znepríjemňujú si, a teda takýto život nemožno nazvať umením! Nebuďme hrobármi svojho šťastia.

Ako často sa preto rúca šťastie osobné, rodinné i spoločenské. Je správne učiť sa žiť s inými. Vedieť bdieť nad svojimi zmyslami, reakciami, pocitmi, vôľou, povahou... Byť pánmi svojich nervov, mať ich pod kontrolou.

Kto vie správne žiť, nestráca pohľad na jasný a vznešený cieľ života, pretože znova a znova sa učí byť pred Bohom, ľuďmi a sebou dieťaťom Božím. Umenie žiť učí zvládnuť seba, nároky, požiadavky, hodnoty... Áno, treba mať správneho učiteľa, náročného, prísneho, ktorý miluje a ktorému máme opätovať lásku svojou poslušnosťou, vernosťou, plnením jeho vôle. Je to Učiteľ Ježiš.

Život nie je hra, ale neustála spolupráca, pripravenosť splniť očakávané.

Expert na organizovanie času (time management) prednášal poslucháčom ekonomickej vysokej školy. Aby dosiahol presvedčivosť svojich argumentov, použil praktický príklad, ktorý študenti nikdy nezabudnú. Keď stal pred týmito ambicióznymi ľuďmi, povedal: „Spravme pokus.“

Na katedru pred seba postavil veľký prázdny pohár s veľkým otvorom. Potom zobral približne desať kameňov veľkosti päste a vložil ich opatrne jeden po druhom do pohára. Keď bol pohár plný a nevošli by sa doň žiadne ďalšie kamene, spýtal sa: „Je pohár plný?“ Celá aula odpovedala: „Áno!“ - „Skutočne?“, spýtal sa expert. Siahol pod

katedru a vytiahol kýblik štrku. Potom nasypal časť štrku do pohára a pohrkal ním, aby štrk prepadol do voľného priestoru medzi kamene. A znova sa spýtal: „Je pohár plný?“ Študenti tentokrát tušili, kam mieri a niektorí odpovedali: „Asi nie.“ - „Správne,“ súhlasil expert. Vytiahol kýblik piesku a nasypal piesok do pohára do prázdnych miest medzi kamene a štrk. A znova sa spýtal: „Je plný?“ - „Nie!“, kričali študenti. „Správne,“ opakoval. Konečne vytiahol krhlu s vodou a nalial ju do pohára až po okraj. Potom, dívajúc sa na poslucháčov, spýtal sa, čo si myslia o jeho praktickom príklade. Jeden študent zdvihol ruku a povedal: „Poučenie z príkladu je, že bez ohľadu na to, koľko máme práce, vždy môžeme pridať ďalší úkon do našich pracovných plánov, pokiaľ ale vynaložíme skutočnú snahu.“ „Nie!“, prehlásil expert. „O tomto to nebolo. Pravda, ktorú nás tento pokus učí, je toto: Pokiaľ nevložíte kamene ako prvé, tak neskôr sa vám to už nepodarí. A čo sú tie veľké kamene vo vašom živote? Vaše deti. Vaši rodičia. Vaše lásky. Vaše vzdelanie. Vaše sny. Skutočné problémy. Učiť sa viesť druhých. Radovať sa. Mať radosť. Čas pre seba. Vaše zdravie. Váš partner. Pamätajte, aby ste vložili veľké kamene do pohára ako prvé, lebo na ne už nikdy nebudete mať miesto. Keď venujete príliš veľa miesta malichernostiam (štrk, piesok, voda), váš život bude plný vecí, ktoré pre vás v skutočnosti nič neznamenajú a nikdy nebudete mať čas na dôležité veci vo vašom živote. Takže, dnes večer a zajtra ráno, keď budeš premýšľať o tomto malom experimente, spýtaj sa: „Čo sú tie veľké kamene v mojom živote? A potom ich vlož do pohára ako prvé.“

Svet obohatí ľudské umenie žiť. K primeranej zodpovednosti vedú Ježišove slová: **„Kto mnoho dostal, od toho sa bude mnoho požadovať, a komu veľa zverili, od toho budú viac žiadať“** (Lk 12,48).

Zodpovednosť za národ má prezident, premiér, poslanec, ale i každý človek. Zodpovednosť za svoju diecézu majú biskup, kňaz, ale i každý veriaci v diecéze. Tak je to v rodine, na pracovisku, v škole.

Kto život pokladá za veľký dar od Pána Boha, zodpovedne pristupuje k udalostiam vo svojom živote. Preto sa múdry kresťan učí na chybách druhých a žije naplno s Bohom. Takto sa realizuje zásada “umenie žiť”.

Amen.

Dvadsať nedeľ v Období cez rok "C"

Lk 12,49-53

Kristov pokoj a rozdelenie

Ježišovo učenie o pokoji a rozdelení je iné, ako ho chápe svet.

Aj vám sa stalo, že niekto kritizuje a odsudzuje a pritom si myslí: ja nič, ja mám na to právo, je to môj názor! Len vy sa nesmiete dotknúť poznámkou jeho. On chce mať pokoj. Prečo mu nedajú pokoj?

Falošný pokoj je rovnako nebezpečný a škodlivý. Mlčať pri hriechu iných, aby som mal pokoj od nich, je hriech. Aj falošný pokoj ničí, rúca, zabíja...

Rovnako pravý pokoj bolí, je nepríjemný. Je však obohatením, začiatkom nového života. Boj dobra a zla nie je témou len pre rozprávky. Čo život?

Nový život symbolizujú oheň a voda. Zničia staré a môžu dať obrat k novému začiatku. V liturgickom chápaní môžeme hovoriť o záchrane, ako napríklad zanechať hriešny život a začať nový s Kristom. Tak chápeme krst, sviatosť zmierenia. Sú to predsa sviatosti mŕtvych. Ducha Svätého zas symbolizuje aj oheň. Oheň a voda sú súčasne súdom, očistením a spásou.

Ježišove slová platia aj dnes: „***Oheň som prišiel vrhnúť na zem; a čo chcem? Len aby už vzplanul***“ (Lk 12,49)!

Oheň v Starom i Novom zákone symbolizuje aj Boží súd. Duch Boží je oheň, v ktorom sa všetko skúša a prečisťuje a v čistote završuje. Keď Ježiš hovorí o ohni, nehovorí proti účasti pri táborovom ohni, kde sa spaľuje drevo a opeká slanina. Ježišov oheň prináša na zem vykúpenie. Preto Ježiš hovorí o svojom utrpení ako o krste. Kristus pri vykúpení sveta viackrát preliat svoju krv. Krvou sa potil v Getsemani, bol bičovaný, tŕním korunovaný, na krížovej ceste stratil mnoho krvi a najmä pri ukrižovaní. Pri krste sme obmytí vodou a práve to je pre nás začiatok nového života. Ježiš o tom hovorí: „***Krstom mám byť pokrstený a ako je mi úzko, kým sa to nestane***“ (Lk 12,50)! Ježiš vie, čo bude nasledovať po jeho smrti. Vie, aký význam pre všetkých ľudí má jeho preliatie krvi. Ježiš tak miluje ľudí, že túži preliať svoju krv, aby ľudí vykúpil a spasil.

Evanjelium narúša človeku raj na zemi. Za hriech bol človek vypovedaný z raja. Do raja vedie cesta jedine cez Kristovu krv preliatu z lásky k ľuďom. Ježiš nesľubuje verným raj na zemi.

Po zoslaní Ducha Svätého kresťania veria, že nebo sa dobýja násilím a len násilníci sa ho zmocnia. Boj proti hriechu. **„Zhod'me všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a završiteľa viery“** (Hebr 12,1-2: druhé čítanie). Kto bojoval do preliatia svojej krvi? Kristus, Ježiš, Učiteľ, pravý Pokoj.

Keď Ježiš kladie prísne kritériá na svojich, ešte nepreháňa. Viera žiada od kresťana brať Ježišove slová vážne. Aj vtedy, keď učenie Krista sa stáva príčinou delenia, rozdelenia... Dobro a zlo, pravda a lož, láska a nenávisť sú nezlučiteľne proti sebe. Kto by ich chcel spojiť, pokúšal by sa spojiť oheň s vodou! Rovnako v učení Krista niet zlatej strednej cesty pre tých, čo uverili slovám Krista. Čierne je vždy čierne a biele je vždy biele. Inými slovami: „Vaša reč nech je «áno - áno», «nie - nie». Ježiš rázne vyzýva proti pohodlnému, zdanlivo zmierlivému deleniu. Človek musí si tak počínať, aby bolo vidieť, čo je ryba a čo rak, a aby sme niesli a cítili zodpovednosť za jednoznačné rozhodnutia. Nedá sa byť naraz s Ježišom a zároveň proti nemu.

Židia o Mesiášovi mali predstavu ako o víťaznom kráľovi, ktorý porazí nepriateľov a nastolí pokoj. Preto slová o meči a ohni z úst Ježiša „Kniežat'a pokoja“ nemožno prehliadnuť. Židom nestačí k spásu, že sú Židia, teda ani kresťanom, že sú pokrstení kresťania. Viera sa musí brať zodpovedne, vážne.

Učenie Krista rozdeľuje: kto ho prijme a kto ním opovrhne. Toto delenie zasiahne rodiny, národy. Okolo Kristovej osoby sa vždy budú triediť duchovia. Kristus od svojich žiada absolútnu vernosť pred všetkým a pred všetkými. Tak ako píše sv. Pavol: **„Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána“** (Flp 3,8).

Slovo „pokoj“ mnohí chápú rôzne, zoširoka, teda nesprávne, hoci sa stalo moderným slovom. Nejedná sa len o prekutie mečov na radlá a kopijí na viničné nože, **„že národ proti národu nezodvihne meč a nebudú sa viac priúčať boju“** (Iz 2,4). Ježiš si praje bezpečnosť, spravodlivosť, rozkvet,... ale keď pri Poslednej večeri povie: **„Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako dáva svet“** (Jn 14,27), jasne hovorí o pravom pokoji, nie falošnom. Kristov pokoj nie je celkom tým istým, čo svet nazýva pokojom. Nikde v Novom zákone sa nehovorí o tom, že nebudú vojny, ale sľubuje sa, že nastane „nové nebo a nová zem“ (porov. Zjv 21,1n). I napriek

tomu, že v Starom zákone sa v tej súvislosti spomína Mesiáš. Naopak, Ježiš často hovorí o vojnách, nepokojoch. Kristus učí o pokoji ako zhode s vôľou Božou. Ježiš nielen sľubuje tento pokoj, ale ho aj dáva. Tento pokoj vychádza z utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania Krista. Keď prosíme Božieho Baránka „daruj nám pokoj“, vtedy prosíme o to, aby sme patrili Bohu i sebe, aby v našom srdci obnovil dar pravého pokoja. Tento pokoj môžeme mať v srdciach aj vtedy, keď v našom okolí zúri vojna, hmotná i duchovná. A nik nám tento pokoj nemôže vyrvať, ak sami k tomu nedáme súhlas.

Ježiš sa nikdy nezriekol svojho titulu „**Knieža pokoja**“ (porov. Iz 9,5). Ježiš sa jasne vyjadril o zachovávaní Desatora (porov. Mt 5,21-48). Učil milovať i nepriateľov, modliť sa za tých, čo nás prenasledujú... Máme si vytvoriť pravý a najlepší vzťah k pokoji, najprv vo svojom srdci a potom medzi sebou. Ježiš nikdy nechce nezhody medzi ľuďmi, veď prosil Otca, „**aby všetci jedno boli, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno**“ (Jn 17,21).

Triedenie duchov okolo pokoja Kristovho je aj dnes. Postoj ku Kristovi delí: troch proti dvom, otca proti synovi, matku proti dcére, nevestu proti svokre. Ľudia i dnes za misu šošovice zrádzajú. Pre pohodlie zabúdajú. Hriech ich robí slepými, hluchými, nemými, chromými. Vernosť a zrada stoja proti sebe.

Kresťanstvo je veľmi požadovacie náboženstvo. Vychováva hrdinov, ale iba z tých, čo sú ochotní všetko vsadiť na vernosť Kristovi a za vernosť sa draho platí. Kresťan musí jasne zastať postoj medzi vierou a neverou, medzi nádejou k Bohu a nádejou, čo ponúka svet. Pravý kresťan aj vtedy neprestáva milovať a dokazovať skutkom i slovom lásku tým, čo ho pre jeho pravý a nekompromisný postoj k pravde súdia, odsudzujú, prenasledujú, vraždia.

Kresťanstvo má viac ako 16 miliónov mučeníkov a ešte viac nekrvavých a vyznávačov. Nie iba z čias prvotnej Cirkvi, za prenasledovania Néra, Diokleciána, ale aj z tridsiatych rokov 20. storočia počas prenasledovania v Španielsku, Mexiku. Z čias komunizmu, nacizmu máme rovnako vzory, hrdinov, svätcov za Krista, jeho učenie, pravdu. Agnesa Rímska, Priska, ako i Mária Goretti a ďalšie mladé dievčatá sa nebojácne postavili proti svojim vrahom.

Láska a zlo budú do konca čias stáť proti sebe. Zlo nezvíťazí nad dobrom na konci pri druhom príchode Krista na zem. Vernosť Kristovi

prináša nový život. Krv mučeníkov je semenom nových vyznávačov. Pravda zvíťazí. Falošný pokoj bude zničený. Odpovedajme svojou odvahou.

Amen.

Dvadsať prvá nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 13,22-30

Koľko bude spasených?

Nie je nám potrebné vedieť počet spasených, ale aby sme boli spasení.

25. mája 2001 prebehlo sčítanie obyvateľstva a majetku na Slovensku. Ozvali sa viaceré hlasy proti. Vraj, zo strachu. V dnešnej technickej dobe je nemysliteľné, aby sme podcenili štatistické údaje. Tie pomáhajú riešiť mnohé úlohy.

Už v Starom zákone čítame o sčítaní ľudí s rôznym ohlasom, dokonca s Božím trestom.

Ľudia sú aj zvedaví. Radi by za číslami videli aj to, čo nie je možné číslami vyjadriť.

O tom hovorí aj otázka neznámeho človeka zo zástupu pre Ježiša: **„Pane, je málo tých, čo budú spasení“ (Lk 13,23)?**

Pýtať sa je správne. Pýtať sa však rozumne. A odpovede? Otázka adresovaná Ježišovi musela byť šokom pre mnohých Židov. Židia boli totiž presvedčení, že stačí byť Židom a spásu majú istú. Pohanov vylúčili zo spásy. Ježiš viackrát hovorí, že o Božie kráľovstvo človek musí bojovať a len **„násilníci sa ho zmocňujú“ (Mt 11,12)**. Boháčovi, ktorý si ho svojím životom na zemi nezískal, a aby ho získali aspoň jeho bratia, Abrahám hovorí: **„Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov, neuveria“ (Lk 16,31)**. Samotná otázka prezrádza, že tento človek si uvedomuje, že nie je možné získať Božie kráľovstvo automaticky.

Ježiš počuje otázku, ale neodpovedá hneď a priamo. Vie, že keby dal akúkoľvek odpoveď, vyvolalo by to množstvo ďalších otázok nepotrebných a neuspokojujúcich. Napríklad čísla o národe, rodine, ale či bude patriť ten či

onen do počtu, prečo a podobne. Ježiš dá odpoveď ako vždy, ved' odpovedal aj tým, čo ho chceli podchytiť v reči.

Ježišova odpoveď je v troch výrokoch: o tesnej bráne, o zamknutých dverách a o pripustení všetkých národov do Božieho kráľovstva.

K podnetu o tesnej bráne bola položená otázka. Ježiš jej venuje pozornosť, keď rozpráva: „**Neboj sa, maličké stádo, lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo**“ (Lk 12,32; evanjelium z 19. nedele C). Keď ľudia bdejú a majú bedrá opásané a lampy zažaté, očakávajú Pána.

Dôležitejšia vec ako otázka počtu spasených, ktorý pozná len Boh, je spása toho, kto otázku kladie. Tomu Ježiš hovorí: „**Usilujte sa vojsť tesnou bránou... Mnohí sa budú pokúšať vojsť, a nebudú môcť**“ (Lk 13,24). Jestvuje akási brána do neba, ktorá je otvorená pre všetkých. Všetci sú pozvaní cez ňu prejsť. Nejde teda o bránu podobnú do miest či palácov, môže to byť prirovnanie aj k priesmyku, ale tu ide o duchovnú bránu. Boh nikoho nevylučuje. Naopak. Boh si praje, aby každý človek touto bránou prešiel. Bránou však prejde ten, kto zachová Božie príkazy, pretože „**viera bez skutkov je mŕtva**“ (Jak 2,26). Skutky človeka, to je cesta. Človek má povinnosť Boha počúvať, milovať a plniť jeho vôľu. Človek sa nemá dať zviazať výhodami, falošnou filozofiou, zlým príkladom iných. Taká cesta a brána vedie do zatratenia (porov. Mt 7,13). Byť vždy pripravený pre prípad smrti. Taký spôsob života si vyžaduje mnoho síl. Nik nebude skúšaný nad jeho vlastné sily. Znechutenie, lenivosť budú najčastejšou prekážkou ľudí, že nebudú môcť bránou prejsť. Ježišove slová nie sú proti nikomu. Každý človek je sám sebe strojom svojho šťastia nielen na zemi, ale aj na celú večnosť. Spása je tak vážna vec, že by nikým nemala byť podcenená, odkladaná, ale naopak. Boh každého človeka stvoril na svoj obraz, čiže každý človek bude súdený podľa toho, ako svojím rozumom a vôľou odpovedal na Boží hlas. Ježiš o tom učí v podobenstve o múdрых a nerozumných pannách (porov. 25,1n). Každému Boh učil čas skúšky. Smrti ako bráne sa človek nemôže vyhnúť.

Potom sa vyhovárať? Ježiš preto poukazuje, že výhovorky, odvolávania sa, že „**jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil**“ (Lk 13,26), neobstoja, pretože robili len to, čo im vyhovovalo, čo sa im páčilo, vyberali si podľa svojej vôle, rozumu. Ježiš varuje, aby sa človek chránil v živote vybudovať si falošnú fasádu života, že je všetko v poriadku, že ešte je čas, že Boh je starček, ktorého dokáže presvedčiť.

Mnohí nebudú môcť prejsť „tesnou bránou“, pretože boli ľahkovážni k pozvaniu od Boha, iní že sa opozdili, ale budú aj takí, čo poznali Krista a jeho učenie, a predsa si ho neosvojili. Nestali sa hodnými vojsť „**do radosti**

svojho Pána“ (Mt 25,21). Právom budú počuť výrok zatratenia: „Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa“ (Lk 13,27).

Ježišove slová majú presne svojich adresátov. Je to nielen vyvolený národ, ale každý človek, pretože nám všetkým platí výzva: **„Usilujte sa vojsť tesnou bránou“** (Lk 13,24). Teraz sa rozhodujeme a teraz ide o našu spásu. Teraz je čas zhodiť zo svojich ramien, vyložiť zo svojho srdca, zrieť sa všetkého, čo nám bráni prejsť “tesnou bránou“. Zrazme svoju pýchu, zohnime svoje kolená, vyčistíme si srdcia i vrecká, pokladne od toho, čo prekáža k plneniu vôle Božej. Nech je našou prioritou: **„Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň“** (Mk 10,15).

Kresťanstvo je život, a život sa nikdy nezastavuje. Ak nepostupuje, isto ustupuje dozadu. Kresťan vystupuje celý život na končiar, ktorý nikdy na zemi nedosiahne. Kresťan sa neuspokojuje s tým, že je kresťan. Preto budú v Božom kráľovstve prekvapenia, že tam nebudú tí, čo si na zemi boli istí o svojej spase. Kajúci lotor tam bude. Apoštol Judáš tam...?

Kto prijíma evanjelium, ide strmou cestou, stále prechádza “tesnou bránou“. Každý si musíme vybojovať sám Božie kráľovstvo. Pravdou je, že si máme pomáhať navzájom. Pravdivý príklad, kresťanský vzor života má svoju silu, opodstatnenie, význam. Nesmieme sebe ani iným zamlčovať pravdu. Naopak.

Keď chcel Sir Ernest Shackleton získať spolupracovníkov, ktorí by sa s ním pokúsili zdolať Južný pól, v novinách “London Times“ napísal: „Hľadám ľudí do nebezpečnej výpravy. Podmienky: nízka odmena, bolestná zima, dlhé mesiace vo tme, neustále nebezpečenstvo, bezpečný návrat neistý, sláva a pocty v prípade úspechu.“

Mnohí boli presvedčení, že po takomto inzeráte nenájde potrebných 28 ochotníkov. A koľko sa prihlásilo? Viac ako 5 tisíc ľudí.

Shackleton s výpravou zažil presne to, čo napísal. Aj to, že sa výprava vrátila s úspechom. Sláva a pocty účastníkov neminuli.

Už dve tisícročia platia Ježišove slová o podmienkach spásy. Kristus nič neodvolal, nezrušil, nezmenil. Kto uverí Kristovi a všetko mu podriadi, stáva sa víťazom. Nesklamme sa. Prejdime “tesnou bránou“. Aj keď nám

tesná brána nie je sympatická, predsa si uvedomujeme, že je to podmienka a keďže chceme ňou prejsť, robíme všetko preto, aby sme úspešne prešli. Áno, mnohí rezignujú, vzdávajú sa, odchádzajú od učenia Krista. Iní však napredujú i napriek ťažkostiam. Tie predsa patria k veci a vypláti sa zvíťaziť.

Keď tí, čo chcú rozvoj, napredovanie v dobýjaní sveta, nepodceňujú výskum, štatistiky, vedia čítať z čísel, tým viac my, čo sme uverili v Krista, nepodceňujeme túžbu prejsť tesnou bránou. Vernosť a vytrvalosť Kristovi sa vypláca.

Amen.

Dvadsať druhá nedeľa v Období cez rok "C" Lk 14,1.7-14

Pýcha a pokora

Potrebujem si uvedomiť vzťah k pýche a pokore.

Medzi poslancami v malom mestečku pri určovaní názvu ulice sa vytvorila jednomyselná zhoda. Jednalo sa o ulicu, ktorá vedie k cintorínu. Dnes má názov *Ulica rovnosti*.

Aj keď sa dá jeden pohreb od druhého z rôznych kritérií odlíšiť, názov ulice prezrádza pravdu. Každý človek sa sám postaví pred Boha. Pokiaľ však žijeme, treba sa na toto stretnutie s Bohom pripraviť.

Sám Ježiš nás pripravuje na stretnutie s ním ako Sudcom vážnou radou: **„Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený“ (Lk 14,11).**

Evanjelista sv. Lukáš opísal udalosť z domu popredného farizeja, kde na hostinu je pozvaný aj Ježiš. Prítomní ho pozorujú a aj Ježiš pozoruje správanie pozvaných, ako si vyberajú popredné miesta. V podobenstve Ježiš zaatakuje pýchu. Pýcha je to, čo sa najviac protiví Bohu, ale i ľuďom. Pyšné správanie je príčinou mnohých nešťastí v osobnom i spoločenskom živote, ale

je aj nešťastím pre večný život. „**Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť**“ (1 Pt 5,5). Židia poznali príslovie: Boh „**milosť udeľuje pokorným**“ (Prís 3,34). Pýcha je dôvodom rozkladu osobnosti. Pyšný človek sa uzatvára do vlastného „ja“ ako slimák do ulity. Pyšný na všetko pozerá cez vlastnú «prizmu», a zaujíma pozíciu na obranu vlastného „ja“. Pýcha atakuje iných v obave pred ohrozením vlastného „ja“. Nachádza sa v stálom napätí, nepokoji a konflikte so sebou samým, ľuďmi i Bohom a to je nešťastie.

Pýcha bola pádom najkrajších anjelov, diabla a jeho spoločníkov. Pýcha spôsobila pád prarodičov. Pýcha spôsobila bratovraždu. Pýcha je príčinou pomätenia jazykov v Babylone. Pýcha privolala na svet potopu. Pýcha je začiatok každého pádu, hriechu, zla, nevery...

Keď Ježiš atakuje pýchu, zároveň vyvyšuje hodnotu pokory. Pokora sa stáva fundamentom spásy.

Ježiš v podobenstve nepodáva normu dobrého spoločenského správania sa, prípadne normu ľudskej múdrosti. Slová z podobenstva o správaní sa podľa ľudskej múdrosti Ježiš použije na to, aby poukázal na večný život. Hostina, o ktorej Ježiš hovorí, je eschatologická. Naša vlasť je v nebesiach. Všetci sme pozvaní na hostinu v Božom kráľovstve. Ježiš preto poukazuje, že tu nejde o vzťah človeka k človeku, ale o vzťah medzi človekom a Bohom, a to dáva podobenstvu inú podstatu. Preto Ježišove slová: „**Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa poníža, bude povýšený**“ (Lk 14,11), poukazujú na význam a potrebu uvedomiť si a zaujať postoj k pýche a pokore, čo rozhoduje o odmene a treste vo večnosti. Pravej pokore učí Ježiš: „**Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom**“ (Mt 11,29). Jedine Ježiš takto môže vyhlásiť o sebe. Kto ho môže usvedčiť z hriechu (porov. Jn 8,46)? On, ktorý má božskú prirodzenosť, nepridŕža sa svojej rovnosti s Bohom, prijal prirodzenosť sluhy, stal sa nám podobný, uponížil sa, prijal potupnú smrť kríža... (porov. Flp 2,6-8). Ježiš umyl nohy učeníkom a on jediný mohol dať príkaz nasledovať ho.

Pokora je stav odpútať sa od seba, slúžiť z lásky bratom a sestrám, nie z vypočítavosti, túžby po chvále, poctách, uznaní, ale vedome a dobrovoľne nasledovať Krista, plniť vôľu Božiu.

Pokora je dar, ktorý dáva Boh každému a s ktorým máme spolupracovať. Ježiš tomu učí v druhej časti podobenstva: „**Keď dávaš obed alebo večeru, nevolaj svojich..., aby nepozvali aj oni teba a mal by si odplatu**“ (Lk 14,12). Ježiš učí, aby sme si všimli tých, čo sa „**nemajú čím odplatiť**“ (Lk 14,14). Prejav lásky je viac ako čokoľvek iné. Láska si vyžaduje pokoru, nežiť pre seba (porov. 1 Kor 13,1-13). Ježiš varuje pred správaním, o ktorom povedal: „**Už dostali svoju odmenu**“ (Mt 6,2). Pravá pokora spočíva v tom, že pre Krista

máme sa zriecť všetkého, čo nepatrí jemu. A chciet' vždy len to, čo od nás čaká Ježiš. Boh je pokora a to je jedna z najšťastnejších definícií Boha. Podobenstvom Ježiš učí, aby sme sa stali pokorní pred Bohom, aj pred blížnymi. Nie je to automatické. Kto chce vystaviť čím vyššiu budovu svätosti, tým hlbšie musí vyhlbiť základy pokory. Pokora je sol' svätosti.

Ľudia nechápu pokoru, a predsa však inštinktívne chápu pokorného, skromného, prostého, nezištného. Pokora ozdobuje. Tým viac je to aktuálnejšie, pretože nás k tomu vyzýva sám Ježiš. Na vstup do Božieho kráľovstva je nevyhnutná poníženosť, ktorej treba správne rozumieť. Je na nás osvojiť si slová: **„Z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna“** (1 Kor 15,10).

Vysoké pohoria, končiare, štíty, ktoré si vyžadujú odvahu, vytrvalosť, silu ich prekonať, možno prirovnať k práci človeka, kresťana na sebe v čnosti pokory.

Byť kresťanom nie je len záležitosť toho čo bolo, ale najmä toho, čo je teraz a v budúcnosti na zemi, v pozemskom živote. Nikdy nezabudnúť prežívať prítomný okamih ako dar od Boha. Kresťanstvo je ťažká cesta. Komu pokora nie je neznámou, uvedomuje si slová: **„Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie...“** (Rim 8,35)? Vysvetlenie týchto slov dnes dáva Cirkev. Tomáš Kempenský v *Nasledovaní Krista* píše: „Krehkí sme všetci, ale ty nikoho nepokladaj za krehkejšieho, ako si ty sám.“ A sv. Filip sa denne modlieval: „Pane, niet takého hriechu, ktorého by som sa nedopustil, keby si odtiahol odo mňa svoju ruku.“ Pokora urobila svätých milými v očiach Boha. Pokora Panny Márie je stále aktuálnou školou každej doby a každého človeka, tým viac kresťana, ktorý uveril v jej Syna. Nestrácajú na časovosti slová z Magnifikatu: Boh **„rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú“** (Lk 1-51).

Pýcha je hriech, ktorý sa protiví Bohu a ľuďom. Pýcha robí ľuďom život na zemi peklom. Niet sa čo čudovať, že Cirkev kladie pýchu na prvé miesto medzi hlavnými hriechmi. Pyšný človek nedokáže milovať ani seba, nie tak ešte blízkeho alebo Boha. Ak si pyšný myslí, že miluje aspoň sám seba, aj vtedy si spôsobuje vážnu ujmu. Pýcha je príčinou mnohých chorôb. Pokora lieči dušu i telo. Možno viac, ako sa na prvé zamyslenie môže zdať. Pýcha brzdi napredovanie, ale pokora dáva vzlet. Pyšný si namýšľal o sebe veľa: čo je, čo znamená, čo dokázal, ale o pokornom to hovorí Boh, aký je v jeho očiach veľký.

Pýcha je najväčšou prekážkou svätosti. Pýcha je reťaz, ktorá nás spája s našimi nedostatkami. Príslovie hovorí: „Kde prichádza pýcha, odtiaľ odchádza šťastie“. A iné: „Pýcha, peklom dýcha“.

Je správne túžiť po pokore, pracovať na svojej pokore. Pokorný Kristus je zárukou pravého šťastia. Život pokorného kresťana je obohatením nielen jeho samého, ale je aj požehnaním okolia, kde žije.

Už v staroegyptských papyrusoch sa píše: Keď faraón Ezostys v roku 1400 pred Kristom dal zapriať do voza štyroch premožených vládcov, všimol si, ako sa jeden z nich zadíval na koleso. A keď sa ho udivený faraón pýtal na príčinu, dostal odpoveď: „Ako rýchlo horná časť kolesa klesá dole.“

Môžeme to vyjadriť aj takto: Pýcha nemôže zvíťaziť. Pokora vždy zvíťazí. Boh udelil milosť pokornému lotrovi na kríži. Odpustil žene hriešnici, dal milosť sluhovi pokorného stotníka. Každý z nás má rovnakú možnosť.

Amen.

Dvadsať tretia nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 14,25-33

Pokora sa páči Bohu

Kristovým učeníkom môže byť len ten, kto sa mu celý a celkom oddá.

Aj dnes sa mnohí snažia s Bohom vyjednávať. Zabúdajú, že len neskazený človek, otvorený a zrelý, len múdry človek môže byť pokorný. Bohu sa pokora páči. Pokorný človek vie, čo chce dosiahnuť a pozná povolanie kresťana. Pokorný Ježiš je vzorom pravému kresťanovi.

Ježiš, ktorý vždy plní vôľu Otca, nás učí: „***Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom***“ (Lk 14,33).

Učenie Ježiša ho nerobí populárnym. Príkaz lásky je však jasný. Boha máme milovať na prvom mieste. Milovať blížneho, otca, matku, ženu deti...

Boh nezakazuje, naopak, prikazuje, ale kto by ich miloval viac ako Boha, tomu Ježiš hovorí: „**nemôže byť mojím učeníkom**“ (Lk 14,26). Ježiš v dnešnom evanjeliu svoju požiadavku pripomína dvakrát. Láska k nikomu nemôže mať prednosť pred Ježišom. Kto by kohokoľvek, čokoľvek, ba i seba miloval viac ako Ježiša, nebude potrestaný, ale nemôže byť Ježišovým učeníkom. Ježiš má podmienku: zriecť sa všetkého, rozlúčiť sa so všetkým a s nerozdeleným srdcom kráčať za ním, znášať kríže, čiže všetko s Ježišom a vtedy sa človek stáva jeho učeníkom. Nejedná sa o niečo obrazne povedané, ale doslovne a nielen pre zasvätených Bohu, ale pre všetkých kresťanov. Spásu dosiahne len ten, kto vernosť Ježišovi zachová a to si vyžaduje radikálne odovzdanie sa Ježišovi. Ak Ježiš od niekoho vyžaduje väčšie zrieknutie sa, je to Ježišov prejav lásky k osloveným. Kto sa nenaučí niest' svoj kríž s Ježišom, ten sa nepripravuje na svoje zmŕtvychvstanie s ním. Ježiš sám rezignoval zo všetkého. Zriekol sa matky, rodiska, rodiny, nemá kde hlavu skloniť. Ježiš má v nenávisti seba samého a „**sám si niesol kríž**“ (Jn 19,17). Pretože iba ten, kto sa všetkého zrieka, je schopný všetko vzápätí prijať „stonásobne viac“. Ježiš chce človeka uchrániť od mnohých ťažkostí, ktoré z naviazanosti na ľudí a veci vznikajú. Kto miluje Boha nadovšetko, toho múdrosť Božia zachráni. Orientovanie sa na veci pozemské ujarmujú nielen telo, ale najmä dušu.

Kresťan sa nedá pomýliť konštatovaním sveta, že viera je ťažká, že Boh vyžaduje neúmerne veľa. Áno, kresťanstvo je náročné. Vyžaduje si jednoznačné rozhodnutia. Ježiš poukazuje na lásku k blížnym. Človek musí mať jasné poradie hodnôt v láske. Kto ide za Kristom, musí sa mnohého zriecť, ale tým rozhodnutím získava od Krista oveľa viac. Ježišove podmienky sú náročné, ale s Kristom kresťan sa dáva na nádherné dobrodružstvo, v ktorom keď vytrvá, udrží si zdravý realizmus, prinesie mu odmenu, o ktorej sv. Pavol píše: „**Dobry boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval**“ (1 Tim 4,7).

Na krížovej ceste sa Ježiš stretá s Matkou. Toto stretnutie mu pomáha. Ježišova matka, ktorú sme dostali za svoju Matku, pomáha aj nám. Učí nás byť pravými učeníkmi jej Syna. Mária nám dala svojho Syna. Ježiš bol na prvom mieste v jej srdci, živote. Ukazuje nám stupne hodnôt. Boh pre veriaceho človeka má byť na prvom, najvyššom, najčestnejšom stupni.

Akú hodnotu pripisujeme byť služobníkom Ježiša? Má Ježiš v našom srdci a živote to, čo mu právom patrí?

U viacerých osobností z rôznych oblastí sa stretávame s nádhernými povzbudivými svedectvami vzťahu k Bohu. Jeden z nich má na krížiku, ktorý nosí na krku, slová: „Budem vždy tretí.“ Nieкто sa ho pýtal na význam slov. A jeho odpoveď? „Je to jednoduché. V mojom živote na prvom mieste je Boh. Na druhom sú moji blížni a na treťom som ja. Tomu sa učím. Tomu podriaďujem veci a udalosti.“

Ozaj, je Ježiš v našom živote na prvom mieste? Jedno príslovie hovorí: „Tam, kde je Boh na prvom mieste, tam je všetko na svojom mieste“.

To si vyžaduje pozornosť, sústredenosť, ochotu spolupracovať. Preto vždy, keď niečo začíname, správajme sa ako staviteľ veže. Ten si vždy najprv sadne a prepočíta náklad, či má na dokončenie. Ak by na to nemal, musí veci zhodnotiť. Kresťan na ceste k Bohu sa vyhne všetkému, čo by malo skončiť pred Božou tvárou fiaskom, výsmechom, keby nesplnil to, čo od neho Boh žiada. Kresťan musí bojovať s telom, svetom i diablom. Musí poznať zlé i dobré veci u seba, v okolí, tak hmotné i duchovné hodnoty. To preto, aby vedel správne voliť taktiku boja proti zlu, hriechu, diablu. Ale aj preto, aby zvíťazil a aby jeho víťazstvo bolo Bohu na oslavu a človeku na spásu duše. Vtedy sa dostáva povzbudenie aj blížnym, za ktorých nesieme zodpovednosť.

Žiakom, študentom a poslucháčom sa začína nový školský či akademický rok. Všetci sa predsa celý život učíme. Čo tak si dnes nájsť čas a prehodnotiť stratégiu nielen štúdia, ale i života, správania, postoja, využívania voľného času, plnenia svojich povinností, priateľstva, známosti, ekonomických požiadaviek, plnenia povinností kresťana, ako sú prvé piatky, modlitba, čítanie Svätého písma...?

Mnohí o Lacovi hovorili, že patril medzi priemerných žiakov, čo sa týka nadania. A dotiahol to najvyššie. K 20 % nadania prikladal 8 % práce na sebe. Neplakal, keď musel viac bojovať, učiť sa, viac času venovať škole. Dva svetové jazyky sa nenaučil za rok, a predsa dnes nimi plynule hovorí. Neskončil vysokú školu s červeným diplomom, ale dnes je uznávaný odborník, praktik, ktorého sa nehanbia vyhľadať aj tí, ktorí ním predtým opovrhovali. Je praktizujúci kresťan. Aj on sám prešiel ťažkosťami tela, bojmi, ale dnes vie pochopiť, podržať, poradiť, povzbudiť, poučiť. Aj keď si to mnohí neuvedomujú, platia o ňom Kristove slová: „Zriekal sa, pracoval so mnou a niesol svoj kríž a dnes je mojím učeníkom.“

Naša veža má tiež meno “nebo“. Keď chceme dokončiť svoju vežu, je čas skutočne hodnotiť, počítať, premýšľať, kým je čas. Boh chce byť nielen naším cieľom v jeho kráľovstve, ale už počas nášho života chce byť prvým zo

všetkých a všetkého v našom živote. Keď veríme, čo učí Ježiš, keď ho budeme mať na prvom mieste, nesklame nás, a tak sa oplatí Krista nielen počúvať, ale plniť a zachovávať jeho učenie.

O sv. Barbore tradícia hovorí, že ju vlastný otec, kupec Dioskourus, mal veľmi rád, ale nechcel, aby sa stala kresťankou. Ukryval ju vo veži. Učili ju len vybraní učitelia. A predsa Duch Svätý si našiel k nej cestu. Neskôr utiekla do hôr a keď ju otec našiel, sám ju dobodal nožom tak, že sudca sa zhrozil toľkého utrpenia, že ju nenútil obetovať modlám. Barbara však vyznala: „Som kresťanka.“ Ako dvadsaťročná splnila žiadosť Ježiša z dnešného evanjelia. O sv. Barbore hovoríme, že je pravou učeníčkou Krista.

Čo sa zmenilo od 6. storočia, kedy žila sv. Barbora? Veľa? Jedno platí stále. Byť verný Bohu vždy a nadovšetko. Milovať Boha a po ňom aj blížnych.

S Bohom sa neučme vyjednávať. Boha vo všetkom milujme. Boh nikoho nesklame. Pre Boha sa oplatí na zemi žiť ako jeho učeník.

Amen.

Nanebovzatie Panny Márie “C”

Lk 1,1-42

Poznať učenie o nanebovzatí Panny Márie

Kto nepozná, nemôže milovať. To platí aj o dogme o Nanebovzatí Panny Márie.

O Panne Márii sa aj dnes mnoho hovorí. Je milovaná a je odmietaná. Mnohí putujú na miesta, kde sa úcta k nej stala znamením už po stáročia. Iní ju odmietajú, pretože učenie Cirkvi presahuje ich osobnú skúsenosť či chápanie, a keď v tomto stave zostávajú, nemôžu postúpiť vyššie. Cirkev nezaväzuje veriť zjavenia Panny Márie, ako sú Lurdy či Fatima, a neprikazuje modliť sa ruženec či iné modlitby.

A predsa, hoci sa to niekomu nepáči, Panna Mária má svoje opodstatnené a nenahraditeľné miesto v dejinách našej spásy.

Alžbeta otvorená Duchu Svätému, keď víta príbuznú Máriu vo svojom dome, zvolala veľkým hlasom: „**Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne**“ (Lk 1,42-43)?

Židovka, Mária z Nazareta, prevzala od Božieho posla úlohu. Boh od nej očakáva, že prijme úlohu, ale rešpektuje dôstojnosť svojej dcéry. Slobodným súhlasom “fiat“, počal sa v jej lone Boží Syn. Z Božej vôle a s jej súhlasom sa Mária stala dcérou Boha Otca, matkou Boha Syna, a nevestou Ducha Svätého.

Sú to veľké tajomstvá. Boh dáva človeku silu, aby sa pýtal, skúmal, hľadal odpovede, vysvetlenia, poznal primerane veci a udalosti k svojej spásy. Preto veda i teológia si plnia svoje poslanie poznať až po hranice poznania zmysel a cieľ človeka. K viere patrí aj učenie o Panne Márii. Anjel oznámil: „**Bohu nič nie je nemožné**“ (Lk 1,37). Veda nemôže a nedá odpoveď na všetky otázky. Preto sám Boh rozumu človeka dáva pomocníka, srdce, ktoré dôvodí to, čo nemôže rozum. Tak je to aj s učením Cirkvi o nanebovzatí Panny Márie.

Cirkev je ako človek, ktorý sa prehŕňa darovaným pokladom Zjavenia a postupne berie do rúk jednotlivé poklady – pravdy viery. Prezerá si ich, uvedomuje si ich hodnotu, význam, potrebu, Božiu lásku. Tak je to od začiatku kresťanstva aj s nanebovzatím Panny Márie. Už na prelome 5. a 6. storočia máme svedectvá o učení o nanebovzatí Panny Márie. A predsa, 1. novembra 1950 pápež Pius XII. apoštolskou konštitúciou *Munificentissimus Deus* vyhlásil pravdu o nanebovzatí Panny Márie za článok viery, dogmu, čiže každý kresťan je povinný toto učenie veriť. Vyhláseniu dogmy predchádza mimoriadne úsilie vyargumetovať tézu. Tak veľké osobnosti ako sv. František z Assisy, sv. Anton Paduánsky, sv. Bonaventúra svedčia o význame nanebovzatia Panny Márie. Sv. Anton poukazuje, že predpokladom nanebovzatia bola jej pokora, chudoba a panenstvo. Pokoru nevidieť len zo slov: „**Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova**“ (Lk 1,37). Jej pokora bola priama, mocná, a pretože hľadela len na Toho, kto pozrel na jej pokoru.

Otázka, či pozemský život Panny Márie bol ukončený smrťou, po ktorej nasledovalo vzkriesenie tela a nanebovzatie, alebo priame nanebovzatie, zostáva aj v spomínanej apoštolskej konštitúcii vedome otvorená. Pre prvú mienku je väčší predpoklad. Keď Pán Ježiš zomrel, prečo by jeho matka nemala tiež zomrieť? Učenie Cirkvi je, že Panna Mária je v nebi s telom

i dušou. Vyplýva to aj z toho, že skutočne telesne porodila Pána Ježiša, a preto sa mu tiež telesne podobá v sláve. To vyžaduje dokonalosť Panny Márie, ktorá by bez vzkriesenia tela nebola úplná. Telesné materstvo je dôvodom telesného nanebovzatia preto, že je telesným vyjadrením lásky. Najhlbším dôvodom nanebovzatia je teda láska, ktorá premieňa milujúceho v podobu milovaného a z Márie tak robí dokonalý obraz milovaného Ježiša, vteleného Boha, prameň všetkej krásy a dobroty. Nanebovzatá je preto podobná svojmu Synovi, ale zároveň predstavuje ikonu skvostnej nádhery celej Trojice.

Preto je Panna Mária povýšená nad všetky ľudské a anjelské hierarchie a privádza každého bližšie k Bohu, k dokonalejšiemu pripodobneniu s Bohom tým, že očisťuje a zdokonaľuje. Mária sa pokoruje a Boh ju povyšuje.

Posledný životopisný údaj o Panne Márii vo Svätom písme znie: **„Všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi“** (Sk 1,14). Všetci po nanebovstúpení Pána Ježiša očakávali Ducha Svätého. Nevieme, koľko rokov žila ešte po nanebovstúpení Pána Ježiša, kde okrem Efezu, kedy a kde zomrela. Sväté písmo mlčí, a tak sa otvoril priestor pre apokryfy tak na Západe, ale najmä na Východe. Väčšina hovorí o rozptýlených apoštoloch po svete a ich návrate k Panne Márii pri jej smrti. Mŕtve telo zo Siona zniesli do Getsemany a tam ju pochovali. Apoštoli počuli v noci spev anjelov. Apoštol Tomáš tam nebol a keď prišiel a otvorili hrob, aby ešte raz videl tvár Panny Márie, hrob bol prázdny; len šatka, ktorou mala ovinutú hlavu, bola v hrobe a šírila sa príjemná vôňa. Nemohlo sa stať, aby tá, ktorá obsiahla vo svojom lone Boha, podľahla ničivému rozkladu a pachu. Sv. Ján Damascenský a Teodor Studita nanebovzatie Márie vyvodzujú z toho, že bola bez poškvrny dedičného hriechu. V byzantskej cirkvi sa Sviatok zosnutia stal populárnym sviatkom a slávil sa 15. augusta.

Panna Mária nemohla podliehať telesnému rozkladu, pretože smrť je trest za hriechy, ale jedine kvôli svojmu hlbokému spodobneniu s Kristom, ktorý tiež zomrel, bol pochovaný a vstal z mŕtvych, Mária nasleduje svojho Syna, podriadi sa zákonom prírody a po svojej smrti si ju Syn vzkriesil k večnému životu s ním.

Výraz na vyjadrenie udalosti okolo smrti a vzkriesenia Panny Márie a následne jej nanebovzatia v byzantských bohoslužobných textoch sa vyjadruje slovom “metastasis”, prechod, prenesenie a na Západe sa sviatok volá Nanebovzatie. Východ hovorí o “zosnutí”, čo je aj pomenovanie sviatku. Hrob nemohol uväzniť Bohorodičku, tú, ktorá nosila a porodila v panenskom

lone Božieho Syna. A to je učenie Cirkvi, že „Matka Života“ bola prenesená do „Života večného“.

Dnešný sviatok je sviatkom radostnej nádeje. Mária musela byť vzatá do neba. Je to vlastne obraz nášho duchovného života.

Mnohým sa stáva, že si popletú „nanebovzatie“ s „nanebovstúpením“. Nepletie sa im Pán Ježiš s Pannou Máriou. Katechéta to vysvetlil deťom jednoducho: Pán Ježiš vystúpiť do neba dokázal sám, svojimi silami a Pannu Máriu, hoci bola výnimočná žena, musel do neba vziať Pán Ježiš. Všetci sme pozvaní mať účasť v Božom kráľovstve. Sami sa tam nedostaneme. Jedine Boh, jeho milosť, a nie naše zásluhy, sú kľúčom do neba. Boh chce od nás, aby sme si nebo zaslúžili svojím životom.

Náš život je ako cesta na vysoký kopec. Niektorí sa dostane do štvrtiny, niektorí do polovice a iní až na samý vrchol. Ale všetci, i ten na vrchole, musí čakať, až sa k nim Boh skloní a pozdvihne ich ešte vyššie než sú všetky mysliteľné vrcholy duchovných hôr. To je naše povolanie ku svätosti, naša spolupráca s Božou milosťou.

Panna Mária je bezpochyby vzorom spoľahnutia sa na Boha. Je tou najistejšou a najlepšou spolupracovníčkou na Božom diele, ktorá ľudstvo vedie k Synovi. Teológovia učia, že Boh si Máriu pripravoval na túto úlohu uchránením od akéhokoľvek hriechu, i dedičného.

Nanebovzatie Panny Márie je logickým dovŕšením života s Kristom a pre Krista. Vzal si k sebe tú, ktorá mu z ľudského rodu bola najbližšia. Vzal si ju k sebe tajomným a nepochopiteľným spôsobom, aby ukázal slávu tým, ktorí mu zostanú verní, ktorí ho milujú až za hrob.

Mariánska úcta čerpá z troch prameňov: z náuky Cirkvi, mariánskych zjavení a prirodzenej hodnoty materstva.

Pokiaľ sa jedná o mariánske zjavenia a pútne miesta, každý veriaci má slobodu veriť alebo neveriť, ale pritom musí dbať na prípadné varovanie Cirkvi. Nie je správne robiť nátlak, napríklad: kto tomu neverí, zarmucuje Pannu Máriu. Nemôžeme uplatňovať duchovnú totalitu.

Naopak, život prináša neuveriteľné príhody.

Život ich postavil na opačné strany... Jeden bol mafián a druhý policajt. Prvý chcel preniesť drogy, druhý sa mu v tom snažil zabrániť. Prvý vytiahol pištoľ a strelil.

Druhý bol trochu pomalší, ale tiež vystrelil... O chvíľu ležali vedľa seba a vedeli, že zomierajú.

Policajt sa začal modliť: „Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou...“ Keď mu už sily nestačili, mafián dokončil: „... pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej. Amen.“ Život, ach život... avšak koľko ľudskej hlúposti je v tebe.

Dnes tento sviatok ešte neslávia naši odlúčení bratia. Žijeme vedľa seba. Je správne, že ich vieme rešpektovať. Aj keď nemajú náš vzťah k Panne Márii, budme im vzorom v úcte a láske k Matke nanebovzatej. Nezabúdajme, že pravá mariánska úcta nespočíva v neplodnom a prechodnom cite, ani v nejakej nepodloženej dôveryhodnosti, ale vychádza z pravej viery, ktorá nás privádza k uznávaniu vznešenosti Bohorodičky a povzbudzuje k synovskej láske k Panne Márii a k nasledovaniu jej čností (porov. LG 67).

Pannu Máriu uctieваме ako Bohorodičku, nie však ako Boha. Preto sa jej neklaníme, i keď ju milujeme. Modlíme sa k nej i keď vieme, že nie ona, ale jej Syn, často na jej príhovor nám dáva potrebné milosti. Naša vlasť je v nebesiach. A práve Panna Mária, jej život, príklad, láska k Bohu sú aj dnes aktuálne a časové práve pre nás.

Amen.

Dvadsať štvrtá nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 15,1-32

Pomôcť získať milosrdenstvo

Každý má povinnosť pomáhať získať Božie milosrdenstvo.

Pravá láska má mnohé podoby. Pravú lásku prezentuje aj náš vzťah k milosrdenstvu.

Umrel “spravodlivý” kňaz. Keď sa postavil pred Ježiša, Sudcu, ten sa dlho naň pozerál a potom sa spýtal: „Prichádzaš ku mne sám?“ - „Sám, Pane, nik nešiel za mnou. Verne som ohlasoval tvoje prikázania. Ale pokušenia tamtoho sveta boli silnejšie ako moje slová.“ - „A šiel si s nimi aspoň kúsok cesty, aby si im pomohol

dostať sa z ich slabostí?“, pýtal sa Ježiš. „To bola cesta hriechu, Pane. Keby som to urobil, iným by som bol dal zlý príklad.“ - „A či si aspoň trochu trpel s tými, čo upadli na zlej ceste?“, pýtal sa znova Ježiš. „Nie, Pane, ale kázal som im o tom, že ak si nedajú pozor, zhrešia,“ povedal Ježišovi kňaz „a oni ma i tak nepočúvali.“ Ježiš sa pozrel na kňaza a povedal: „Zle si sa zachoval. Zabudol si, že ja som učil milosrdenstvu a ty si ma nepočúval.“

Nenapadla vás myšlienka pri čítaní evanjelia: tieto podobenstvá predsa už poznám. A namiesto pozorného počúvania, premýšľali ste o niečom inom. Ak áno a dali sme sa pomýliť, napravme to a premýšľajme nad Ježišovými slovami:

„V nebi bude väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebnú“ (Lk 15,7).

Farizeji a zákonníci sa pohoršujú nad správaním Ježiša voči mýtnikom a hriešnikom. Tých totiž považovali za hriešnikov a Ježiš s nimi dokonca jedával. Farizeji a zákonníci neporozumeli, nechceli poznať, že Bohu spôsobuje radosť, keď odpúšťa hriešnikom a keď ich ako ospravedlnených odmeňuje. Ježiš svojím učením a životom poukazuje, že láska môže ukázať svoju veľkosť v odpúšťaní.

Troma podobenstvami Ježiš vysvetľuje Božie milosrdenstvo k hriešnikom, ktorí sa chcú obrátiť a zmeniť svoj život. Na ľahko predstaviteľných príhodách vysvetľuje Božie pravdy. Je to typický spôsob učenia Pána Ježiša. Medzi viac ako sedemdesiatimi podobenstvami z evanjelií troma podobenstvami – o stratenej ovci, stratenej drachme a o márnotratnom synovi – poukazuje na lásku Božiu, ktorú nemôže naštříbiť nijaká ľudská slabosť, nerozumnosť či zloba.

Túto Božiu pravdu ťažko chápú farizeji a zákonníci, ktorí svoju spásu vidia len vo svojom úsilí, v tom čo oni robia slovami a skutkami, a nie v Božom milosrdenstve. Nepripúšťajú, že Boh dopúšťa na človeka pády, aby si uvedomil, že potrebuje od neho pomoc. Preto aj hriech a pád v živote človeka môže byť «šťastnou vinou», čo si pripomíname vo veľkonočnej vigílii.

Ježiš nám predstavuje Boha, ktorý nie je iba dobrý a odpúšťa, keď sa k nemu navracia hriešnik, ale sám ide za „zablúdenou ovečkou“, až kým ju nenájde. Ovečka je hriešnik. Pastier je Ježiš.

V podobenstve o stratenej drachme Ježiš vysvetľuje veľkosť človeka v Božích očiach. Hoci drachma je malý peniaz, hodnota dennej práce robotníka, žena urobí všetko preto, aby ju našla. I Boh hľadá strateného človeka. Tak pastier i žena sa radujú, že našli čo, bolo stratené. Boh sa raduje z návratu hriešnika.

Ježiš ako Boží Syn opustil Boha Otca, aby spasil všetkých ľudí. V podobenstve o márnotrattom synovi, ktoré sa pokladá za skvost vo svetovej literatúre, hrdinom nie je márnotrattý syn, ale otec. Ježiš poukazuje na to, aby sme si uvedomili lásku Boha k nám.

Keď hrozí, že sa vzdľľujeme od Boha vo svojej nerozumnosti ako zablúdená ovečka, často si vzbudľme túžbu prijať Božie milosrdenstvo.

Drachma sa stratila bez vlastnej viny. Aj my si uvedomujeme, že nám hrozí zvod a klam, a vtedy vzbudzujeme si túžbu po Božom milosrdenstve.

Keď sme sa ocitli v situácii márnotrattého syna a obrátili sme sa chrbtom k Bohu, dovoľme Bohu v našom srdci vzbudiť si túžbu po Božom milosrdenstve. Božia láska chce zvíťaziť nad našou nerozumnosťou. Boh je odpúšťajúca láska. **„Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici“** (Rim 5,8). Len nekonečne veľkého Boha môže tešiť niečo také malé, ako je pokánie jedného hriešnika. Len hriešnik je schopný pripraviť Bohu túto radosť.

Či sa vidíme v úlohe márnotrattého syna, alebo poriadneho staršieho brata, rozdiel nie je až taký veľký. Boh musí mať trpezlivosť s oboma, lebo otec miluje oboch. Podstatné je, že si uvedomujeme svoje previnenie, že potrebujeme odpustenie, že sme sa stali dlžníkmi voči Bohu.

Boh má radosť z návratu hriešnika, ktorý sa odpúta od hriechu. Ježiš nás učí, aby sme sa aj my naučili prijímať bratov a sestry, hriešnikov, a tešiť sa z ich návratu k Bohu. Často je to problém. Odpustiť, a ešte sa radovať? Áno!

Predstavme si dievča, ktorej sestra odišla z domu a v cudzine sa začala predávať. Vybrala sa ju hľadať. Čo všetko musela podstúpiť, kým ju našla! Bolo to niekoľko dlhých týždňov, ale Boh ju ochránil, pretože urobila všetko preto, aby dostala z bahna hriechu rodnú sestričku. Mohla ostať doma. Mohla čakať, však, niekedy sa sestra vráti. S Božou pomocou, pod ochranou Panny Márie, ktorej sa zverila, to dokázala. Sestru našla v stave, keď premýšľala nie o návrate domov, ale o samovražde.

Iný prípad. Otec odišiel do cudziny pomôcť synovi, ktorý pre Moonovu sektu opustil vysokú školu a stal sa otrokom praktík sekty. Koľko peňazí, času a síl stálo otca, pokiaľ ho našiel, skontaktoval sa s tými, čo mu pomohli syna uniesť, skrývať niekoľko týždňov, a pomôcť dostať sa spod ich zmýšľania, praktík života, presvedčiť ho, že sa dal oklamať. Bola to láska otca k synovi, čo mu dala silu a odvahu toto všetko vykonať, aby ho zachránil.

A čo naše odchody z otcovského domu Krista? Čo z nás spravili naše hriechy? Trnie, v ktorom sme sa ocitli, tak mocne zovrelo dušu i telo, že samy by sme sa z neho nedostali. Priatelia, kamaráti, podnikanie, túžba po ľahšom živote, drogy, hry, a teda hriech... Ježiš použil modlitbu mnohých, aby nám pomohol. Boh sa k nám priblížil v mnohých bratoch a sestrách.

Čoho všetkého sa musia zriecť naši drahí pre alkohol, sex, drogy, hry otcov, bratov, sestry, matky, deti. A predsa ich neprestanú milovať!

Sv. Monika šesťnásť rokov sa modlí za obrátenie syna Augustína. Matka sa dlho modlila za Katarínu Kortónsku, dnes už tiež svätú. Sv. Mária Goretti odpustí a modlí sa za svojho vraha Alexandra, o ktorom tiež vieme, že zmenil svoj život a zomrel ako veľký kajúcnik.

Aj my dnes máme ako kresťania povinnosť pomáhať hriešnikom vrátiť sa k Bohu, objaviť a prijať Božie milosrdenstvo. Spojiť sily, prostriedky, modlitby za druhých, aj keď nepatria do rodiny. Nie ich odsudzovať, ohovárať, smiať sa z nich, či ich najbližším ubližovať, ale stať sa nástrojom Božieho milosrdenstva. Rovnako potrebné je predchádzať všetkému, čo by neskôr stálo veľa obetí, síl, aby sa vyprosilo Božie milosrdenstvo. Varovať, napomínať, upozorňovať vždy a všade, kde sa uráža a zanedbáva láska Božia. To platí pre jednotlivcov, spoločnosť, ale i štátny aparát, ktorý má moc, prostriedky, spôsoby, poverenie, postavenie uchrániť pred zlom.

Podobenstvá o zablúdenej ovečke, stratenej drachme a mánotratnom synovi sú obrazy každého z nás. Kto z nás je bez hriechu? Kristus nás učí, aby sme predišli tragickým udalostiam. Nestačí Boha milovať len slovom, ale najmä skutkami. Ak sa niečo stane, nezabúdajme, že Božie milosrdenstvo je dar pre nás. Čo bude s nami o sto rokov? Telo sa rozpadne, ale naša duša je nesmrteľná, tá nemôže zomrieť, podľahnúť rozkladu. Máme mať zodpovednosť za svoj život i životy svojich drahých, svojho okolia. Život nemožno prirovnať k človeku so založenými rukami.

Príbeh na záver. Rozpráva ho muž, ako sa sedemdesiat dní postil o chlebe a vode. Prosil Boha, aby mu zjavil, čo má robiť vo vzťahu k svojmu bratovi. Boh mlčal. Keď prešlo sedemdesiat dní, hovorí Bohu: „Tak veľa som sa, Bože, snažil urobiť a nič. Mlčíš. Ráno vstanem a pôjdem k bratovi.“ V tú noc som mal sen. Videl som svojho anjela strážneho, ktorý povedal: „Tých sedemdesiat dní, čo si sa postil, ťa neprivedlo k Bohu bližšie. Až teraz, keď si sa rozhodol, že ráno navštíviš brata, to sa zapáčilo Bohu, ktorý ma poslal, aby som ti oznámil, že to je Božia vôľa.“

Pravá láska má tvár Božieho milosrdenstva. Boh mi odpúšťa. Aj ja mám odpustiť. Boh potrebuje moju spoluprácu. Boh chce, aby sme urobili to, čo nám už toľkokrát vo svedomí pripomínal. Vstaň a vráť sa domov. Vráť sa k Bohu, ktorý je milosrdný. Vyznaj sa z hriechov a začni nový život. Prijmi mladšieho brata, ktorý zradil. Uvedomme si, že máme láskavého Otca.

Amen.

Dvadsať piata nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 16,1-13

Ako sa dá a nedá slúžiť Bohu a mamone

Kresťan konkrétnym vzťahom k veciam, udalostiam i ľuďom je strojcom šťastia na zemi i vo večnosti.

Mali ste už sen, že ste zomreli? O čom boli myšlienky? Aj keď na sny neveríme, nezaujali sme k niečomu, napríklad k veciam, udalostiam, či k niekomu, konkrétnemu človeku, iný postoj?

Objaviteľ dynamitu, Alfréd Nobel, vraj v jedno ráno, keď čítal noviny, všimol si oznam o svojej smrti. Novinár si pomýlil mená a namiesto informácie o smrti brata Alberta Nobela, informoval čitateľov, že umrel Alfréd Nobel.

Vtedy si prvýkrát v živote uvedomil, že jeden z jeho objavov, ho robí kráľom dynamitu a rovnako zodpovedným za smrť a zmrzačenie mnohých ľudí. V ten deň sa rozhodol zmeniť pohľad ľudí na seba a urobil základinu, ktorú dnes svet pozná pod “Nobelovou cenou“, ktorú každoročne udeľujú najväčším osobnostiam a objaviteľom z oblasti fyziky, medicíny, literatúry a mieru.

Ježiš v podobenstve o boháčovi, ktorý svojmu nepoctivému správcovi odpustil šafárenie s jeho majetkom, aj nám pripomína: „**Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone**“ (Lk 16,13).

Jednou vetou Ježiš pripomína postoj kresťana voči svetskej moci a hmotným hodnotám tohto sveta. Ide o dôležitú zásadu. Kresťan má povinnosť tak ku svetu viditeľnému i večnému, teda aj zodpovednosť pred Bohom i svojimi blížnymi, a obidvom zodpovednostiam musí ostať verný, lebo jedna predpokladá druhú.

Nepoctivý správca z podobenstva si počínal zo svojej strany prezieravo a rozumne. Pochopil, že sa ocitol v kritickej situácii. So zvereným majetkom si počína ako so svojím. A tým, čo boli dlžníkmi jeho pánovi, odpúšťa ako zo svojho, alebo tak, ako by ho tým odpúšťaním poveril správca, čo nebolo pravdou. Takéto počínanie nepoctivého správcu pán chváli. Ježiš nechváli nečestné správanie správcu, ale chváli ho, že si počína ako «syn sveta», to však nie je pochvala. Jedná sa predsa o vedomú defraudáciu. Správca vidí, čo ho čaká v budúcnosti: nebude už správcom a vie, že kopat' nevládze a žobrať sa hanbí.

Na správaní nepoctivého správcu Ježiš poukazuje, aby sme boli prezieraví vo veciach spásy. Máme viac pozerat' do budúcnosti, myslieť na spásu, starať sa o večný život. Správca si hľadá ľudí, ktorí mu k jeho plánu pomôžu. Kresťan má spolupracovať na spáse s každým, komu taktiež záleží na spáse, ale aj s tými, ktorí ešte na spásu zabúdajú. Keby sme sa o záležitosti duše a spásy starali tak, ako sa staráme o pominuteľné veci sveta, boli by sme svätejší, lepší, čnostnejší. Je výzvou, aby sa o veci spásy starali aspoň tak ako o veci časné. Počínať si v duchovných veciach tak, ako si vo veciach tohto sveta počínajú tí, ktorí žijú len pre tento svet. Bohatstvo nie je hriech, ale veľká zodpovednosť. Synovia sveta si pomaly, cez maličkosti budujú šťastie na zemi, a tak si majú počínať v duchovných veciach synovia svetla, ľudia, ktorí veria vo večný život. Kresťan nemôže slúžiť dvom pánom. Buď patrí celý a celkom Kristovi, alebo mu nepatrí nijako. Správanie nepoctivého správcu je výzvou, aby nik, kto uveril Kristovi, nesedel so založenými rukami. Nikomu manna nepadne z neba.

Nepoctivý správca je príkladom čo najlepšie sa zabezpečiť, aby v budúcnosti nemusel trieť núdzu. Získava si pozornosť, lásku, úctu u tých, ktorých si nečestne kupuje. Keby si tak počínal alkoholik, aby v deň keď má

peniaze, podelil sa s tými, čo nemajú, aby mu oni pomohli raz v núdzi, vrátili to, aby mohol žiť dôstojne.

Milionár Rockefeller bol oslovený, ako prišiel k bohatstvu: „Všetko, čo som vzal do ruky, zaujímal som sa, ako z toho spraviť peniaze.“

Kto skutočne túži po Bohu, robí všetko preto, aby sa Bohu páčil. Svätci sú dôkazom, že urobili všetko, aby získali Boha.

Nepoctivý správca hľadá svojich medzi dlžníkmi svojho pána, chudobnými. Priateľ Boha ide rovnako za chudobnými, ale s úmyslom seba i ich urobiť blízkymi Bohu.

Sv. Vincent de Paul povedal: „Chudobní otvárajú bohatým brány do neba.“ Rozhoduje úmysel človeka, s akým pristupuje k chudobným. Jeho rukami prešlo v tom čase viac peňazí, ako mali všetky banky Francúzska. A predsa si nepoškvrnil ruky. Ani vtedy, keď ho krajan obžaloval, že mu ukradol peniaze. Vincent dbal o to, aby sa chudobným nediala krivda. Neváhal na obranu chudobných platiť obhajcov, sudcov.

S materiálnymi vecami preto sa dá aj zle, ale i dobre nakladať.

Ježišove slová sú výzvou, aby človek narábal s darom a bohatstvom ako verný správca. Prirodzené dobré majú priviesť k večným dobrám. **„Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom“** (Lk 16,10).

Nedovolený, hriešny vzťah k pominuteľným veciam sa často na začiatku ťažko rozlišuje. Vie sa obhajovať, maskovať, predstavovať v pekných, spravodlivých, pravdivých slovách a postojoch. Ale už vtedy sa delia cesty. Na ceste k Bohu hriech, hoci skrytý, nemá miesto. Človek nemôže naraz kráčať po dvoch cestách. Ježiš hovorí jasne: **„Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone“** (Lk 16,13). Kompromis, polovičatosť pred Bohom neobstoja.

Už pri krste sme vyzvaní kráčať za Ježišom v pravde, spravodlivosti a láske. Svätosť birmovania nás posilňuje, aby sme svoju vieru vyznávali a podľa nej žili. Náš život musí byť vidieť v slovách: **„Pane,... ty máš slová večného života“** (Jn 6,68). Túžba vlastniť, mať, niečo znamenať je veľkým pokušením.

Pred ním varuje príkaz Alexandra Veľkého, ktorý sa dal pochovať tak, že mu bolo vidieť prázdne ruky. Nič si nezobral na druhý svet z toho, čo vlastnil.

Uvedomujeme si, že s darmi je potrebné zaobchádzať zodpovedne. Nie je to len dar života, zdravia, talenty, veci materiálne, ľudia, ale je to aj zodpovednosť, ako zaobchádzame s každodennými vecami, ktorými si dobývame nebo. Môžeme si robiť čo chceme s chlebom každodenným? Zaiste nie! Aj chlieb náš každodenný máme tak užívať, aby sme videli hlad a núdzu iných. A to platí aj o alkohole, benzíne, voľnom čase, kozmetike... Aj za naše peniaze máme zodpovednosť, akým spôsobom ich využijeme. Rovnako i talent, nadanie, vedomosti, zručnosť... Boh nám ich dal, aby sme ich primerane znásobili, využili pre spásu svojej duše i duši iných.

Chorý na smrť hovorí: „Je mi ľúto, že som premárnil, premrhal mnoho dní, stretnutí, majetku v minulosti. Verte mi, že ma to dnes bolí, že som bol vo svojom živote často slepý, hluchý, nemý i chromý, keď som mal konať dobro.“

Kresťan nie je kresťanom len v kostole, a či len vtedy, keď sa modlí či v súkromní. Kresťan neslúži dvom pánom.

Alfréda Nobela prečítaný nekrológ, ktorý patril jeho bratovi, zmenil. Aj keď sa nám nesníva o našej smrti, je čas dať Ježišovi najlepšiu odpoveď.

Amen.

Dvadsať šiesta nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 16,19-31

Nech nám bohatstvo nezastrie oči pred núdzou blízkych

Kresťan nemôže byť spokojný, keď nechce pomôcť v núdzi blížnemu.

Podľa akých kritérií delíte ľudí? Čo povieť na takéto delenie? Prvá skupina sú ľudia, ktorí vidia len seba, o druhých nedokážu povedať nič dobré. Voči sebe u mnohých vzbudzujú tak nenávisť. Druhá skupina sú ľudia, pre ktorých sú všetci nič, nula, čistý vzduch, nevidia akúkoľvek núdzu okolia. Pri stretnutí ich mnohí ľudia ľutujú. Tretia skupina sú ľudia, o ktorých sa hovorí ako o človeku s veľkým «Č». Vedia pre druhých mať čas, venovať im pozornosť, nečakajú vždy a za všetko „ďakujem“.

Príslovie hovorí: „Kto čo seje, to bude aj žat“.

Abrahám, ktorý má v lone Lazára, boháčovi hovorí: „**Synu, spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života a Lazár zasa iba zlé. Teraz sa on tu teší a ty sa trápiš**“ (Lk 16,25).

Stáva sa i dnes, že toto evanjelium sa zneužíva voči ľuďom, ktorí žijú v podmienkach nedôstojných pre človeka, aby sa nebúrili, aby prijali svoj život ako osud, aby ho trpezlivo znášali, dokonca, vraj, vtedy obsiahnu nebo. Ježiš toto podobenstvo povedal pre niečo celkom iné. Hlavnou postavou podobenstva nie je žobrák Lazár, ale boháč.

Podobenstvo poukazuje na nebezpečenstvo, ktoré hrozí z bohatstva. Boháč okrem bohatstva nič nemá. Ježiš ústami Abraháma poukazuje, že bohatstvo nielen zatvára oči, uši, ústa, dlaň, ale i srdce, preto hovorí: „**Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov, neuveria, ani keby niekto z mŕtvych vstal**“ (Lk 16,31).

Čo prebije ten pancier obklopujúci srdce? Je to až tak pesimistické?

Podobenstvo poukazuje na dopad života na zemi pre večnosť. Boháč mohol Lazárovi pomôcť. Ten totiž mnoho nepotreboval. Stačilo, keby si ho bol všimol, keby bol dal príkaz, aby sa mohol „nasýtiť z toho, čo padalo“ z jeho stola.

Prečo trpí boháč? Za ktorý hriech? Veď nevyhnal Lazára zo svojho domu, nekopal do neho, nekričal na neho. Boháč po smrti trpí spravodlivo preto, že sa nezaujímal o Lazára, že ho ignoroval, že sa k nemu správal tak, akoby vôbec nejestvoval. To nie je hriech, ktorého by sa dopustil v hneve, nenávisti, lakomstve, pýche, ale to je hriech, ktorého sa dopustil zo zanedbania dobra. Boháč si po smrti uvedomuje, že je spravodlivo potrestaný za tento hriech, že nerobil dobro, ktoré mal robiť. «Nepohol prstom», aby pomohol, hoci by ho to nestálo veľa času alebo viac námahy. Ježiš varuje pred hriechom, ktorým rovnako si človek môže zaslúžiť spravodlivý večný trest.

Na svete sme na to, aby sme Boha poznávali, milovali a Bohu slúžili. Viera sa nemôže merať len účasťou v kostole, len modlitbou, ale aj vzťahom k blíznym. Hlavný príkaz lásky obsahuje aj lásku k blíznym. Načo dal Boh človeku oči, uši, ústa, rozum? Či nie na to, aby toto všetko využil na vyjadrenie lásky k Bohu, blížnemu i k sebe samému?

Spytovanie svedomia nemá obsahovať otázky len vo vzťahu k Bohu, sebe, či som sa neprehrešil myšlienkou, slovom a skutkom, ale aj vo vzťahu k blíznym, a to aj zanedbaním dobra.

Hriech, ktorého sa dopustil boháč, ozýva sa znova a znova, je aktuálny a časový. Nemusím urážať Boha myšlienkami, slovami, skutkami, ale tým, že som ľahostajný k potrebám, chybám, nedostatkom druhých. Do neba totiž nik nejde sám, ale ide s tými, ktorí sú mu zverení. A taktiež do pekla nik nejde sám, ale s tými, ktorí sú mu zverení. Mlčať, nič nepodniknúť, keď sa deje bezprávie, krivda, ujma, neospravedlní konštatovanie: nehas, čo ťa nepáli. Sledujeme večerné správy a pokojne pritom večeríme a sledujeme, že niekto zomiera hladný, hoci aj na druhom konci sveta. Aj keď priamo nemáme možnosť zasiahnuť, máme rozum a máme primerane zaujať svoj osobný postoj. Otupeli sme. Už neprejavíme cit ľudskosti. Len sa zmôžeme na konštatovanie: boháč trpí len preto, že materiálne dobrá užíval len sám. Áno, musia byť i takí, čo vlastnia kapitál. Keď ho správne a dovolene vlastnia a čestne ním nakladajú, je to požehnaním pre mnohých, ktorým dávajú prácu a následne všetko, čo potrebujú pre spokojný život. Môže ísť dnes spokojne na prijímanie kresťan, ktorý vytuneloval podnik, ktorý má účasť na riadení, kde sa nevyplatí zaslúžená mzda, ktorý pre svoj kapitál nevidí iných, ich potreby a podobne?!

«Dobrý katolík» pozval kňaza, aby mu posvätil dom. Dom stál viac ako desať miliónov korún. Kňaz sa ho spýtal: „Dá sa prísť za taký krátky čas čestne k takémuto majetku?“ Ten «dobrý katolík» priznal, že nie. Na to kňaz sa pýta: „A myslíte, že keď vykonám požehnanie vášho majetku, že môžete mať pokojné svedomie?“

Abrahám nevyčíta boháčovi, že nezobral Lazára do jeho domu, k jeho stolu, ale vyčíta mu, že nedovolil žobrákovi ani nasýtiť sa z toho, čo padalo z jeho stola. Boh nás bude spravodlivo súdiť aj za takéto malé zanedbania dobra. Kto bude mať silu a odvahu Bohu vysvetľovať, ospravedlňovať sa, chcieť veci po smrti zmeniť? Podobenstvo hovorí aj o tom, že potom to už nebude možné. Ako to bude po smrti, podobenstvo to vysvetľuje slovami Abraháma: „**Medzi nami a vami je veľká priepasť, takže nik – čo ako by chcel – nemôže odtiaľto k vám, ani odtiaľ prekročiť k nám**“ (Lk 16,26).

Dnes je ešte čas. Čas urobiť si meno pred ľuďmi i pred Bohom. V podobenstve žobrák má meno Lazár, ale boháč nemá meno. Ten si meno nahradil inými menami, ako peniaze, moc, kariéra, úspech, šikovnosť... Nie je to na zamyslenie? Keď človek nemá meno, nie je celým človekom. Boh chce každého človeka s menom. Ježiš zomrel za všetkých ľudí. Kto neodpovedá Kristovi na jeho slová, sám sa zrieka svojho mena, spásy, večného života v Božom kráľovstve. Ako sa Ježiš stal pre nás človekom a Boh mu dal meno nad všetky mená: „**Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je**

nad každé iné meno“ (Flp 2,9), tak pri stretnutí s nami chce dať každému človeku meno, ktoré bude vstupenkou do večného života.

Spomeňme si na iného Lazára, brata Marty a Márie. Keď ho Ježiš na tretí deň vzkriesil, najprv vyslovil jeho meno: ***„Lazár, pod' von“*** (Jn 11,43).

Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi je výzvou k milosrdenstvu k bratom a sestrám, keď chceme prácou na sebe odstrániť chlad, ľahostajnosť, nezáujem voči iným. Láska k bližným dáva meno tým, čo nežijú len pre seba.

Sv. Filip vo svojej dobe bol človekom veľkého mena. Raz navštívil svojho dobrého priateľa, ktorý bol bohatý, ale skupáň. Filip si všimol v izbe na stene zavesený kríž. Zavolať priateľa a kázal mu, aby sa dotkol kríža. Priateľ nemohol, lebo kríž bol vysoko. Preto si položil pod nohy truhlicu, v ktorej mal svoj poklad. Svätec pohotovo povedal: „Kto sa chce priblížiť ku Kristovi, musí si podložiť pod nohy všetko bohatstvo.“

Je vecou cti každého kresťana, že chce správne a včas dať odpoveď na podobenstvo. Kresťan nesúhlasí s filozofiou, že najprv mne musí byť dobre. Kresťan je vtedy kresťanom, keď urobí všetko, čo je v jeho silách, aby aj iní ľudia mali všetko to, čo je potrebné pre ich šťastný život na zemi a pre ich spásu. Je správne, že aj Lazára 21. storočia si vieme všimnúť. Je správne, že aj Lazár je prizvaný, aby rozhodoval o svojom šťastí. Dnes klopú noví Lazári, nezamestnaní, chorí, vydedenci, bez strechy nad hlavou, uprchlíci, emigranti, starí... Nik nie je taký biedny, že by nemohol pomôcť od seba biednejšiemu. Sme predsa bratia a sestry, sme predsa ľudia.

Do ktorej skupiny ľudí patrím? Dá sa to ľahko a rýchlo zistiť. Stačí počúvať svoje srdce, všímať si, ako sa správajú naše dlane, počúvať, čo hovoria naše ústa, ako sa správame, ako zaobchádzame s ľuďmi, vecami, so spoločným, ale i osobným majetkom.

Amen.

Dvadsať siedma nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 17,5-10

Pracovať na svojej viere

Je našou povinnosťou starať sa o rast a upevnenie svojej viery.

Už starý filozof vyjadril, že nikdy nevskročíme do tej istej tečúcej vody. Berieme to za samozrejmosť, že všetko okolo nás podlieha všeobecnému zákonu rastu a rozvoju.

Dieťa rastie, a preto šaty, ktoré mu boli dobré pred rokom, dnes sú mu malé. Zdravé dieťa sa pýta, premýšľa, radí a chce byť dospelým človekom. Každý odborník sa neuspokojí s tým, čo už vie, čo ovláda, pozná, ale sa ďalej vzdeláva, zdokonaľuje.

Tak je to aj s vierou u nás kresťanov.

Nielen apoštoli povedali Pánovi, ale i my dnes: „**Daj nám väčšiu vieru**“ (Lk 17,5).

Bezpochyby je namieste a správna táto prosba. Viera z detských rokov dospelému kresťanovi nestačí. Bolo by správne pozerieť na Boha ako na človeka s bradou, ktorý sedí na oblakoch? Alebo o Bohu mať predstavu ako o policajtovi, ktorý dáva pozor, aby karhal, napomínal, pokutoval? Alebo je správna predstava o Bohu, obchodníkovi, od ktorého si chceme niečo modlitbou, omšou kúpiť? Alebo predstava Boha úradníka, ktorý má obmedzenú moc či právomoci?

O takom Bohu Ježiš neučí. Takého Boha proroci a svätopisci nepredstavujú. Učenie o Bohu nepodlieha móde, vkusu, politickým, ekonomickým či iným situáciám. Právne učenie o Bohu vyžaduje, že každý človek vždy a všade rozvíja vieru v Boha.

Evanjelista sv. Lukáš hovorí o sile viery, ktorá je základom kresťanského života.

Veriť znamená prijať za pravdu niečo, o čom ešte nemáme skúsenosť, ale o čom už iní majú vierohodnú skúsenosť a môžu sa s ňou podeliť. Kresťanská viera znamená veriť Ježišovi Kristovi. Ježiš povedal apoštolovi Tomášovi po vzkriesení: „**Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili**“ (Jn 20,29). Ježiš pochvalou odmieňa tých, čo pracovali na svojej viere. O stotníkovi, ktorý prišiel prosiť

o uzdravenie svojho sluhu, Ježiš zástupom povedal: „**Takú vieru som nenašiel u nikoho v Izraeli**“ (Mt 8,10). Žene chorej na krvotok zas Ježiš povedal: „**Dúfaj, dcéra, tvoja viera ťa uzdravila**“ (Mt 9,22). A do tretice, dvom slepcom Ježiš povie: „**Nech sa vám stane, ako ste uverili**“ (Mt 9,29).

V duchovnom živote je potrebná viera v Boha tak, ako k prirodzenému životu je potrebný chlieb a voda. Viera v Boha, ktorý nás miluje, ktorý nás vykúpil a spasil a túži po našej blízkosti v jeho kráľovstve po našej smrti. K tomu potrebujeme silnú vieru bez pochybností a bezdôvodného strachu. Treba uveriť Kristovým slovám i vtedy, keď od nás žiada vziať svoj každodenný kríž. Naša viera má spĺňať kritériá, ktoré budú viditeľné i neviditeľné v našom štýle kresťanského života. Je potrebné, aby ju bolo vidieť neprestajne, tak v obetiach i prejavoch lásky. Viera musí robiť človeka šťastným. Naš príklad života má obohacovať a viesť aj iných ku Kristovi. Viera, pre ktorú sme ochotní podstúpiť smrť, ako zradiť čo Ježiš učí, čo od nás vyžaduje. A preto je namieste i viackrát denne prosiť a realizovať v konkrétnej situácii slová: „**Daj nám väčšiu vieru**“ (Lk 17,5). Sú namieste Ježišove slová: „**Keby ste mali vieru ako horčičné zrnko a povedali by ste tejto moruši: ,Vytrhni sa aj s koreňom a presad' sa do mora,‘ poslúcha by vás**“ (Lk 17,6). Ježiš východným obrazným spôsobom opisuje, že ľudia pevnej viery môžu urobiť aj také nemysliteľné veci, ako rozkazom presadiť strom do mora, alebo ako hovorí sv. Pavol „**prenášať hory**“ (1 Kor 13,2). Viera môže naozaj premeniť sebecké srdce človeka a urobiť ho dobrým a obetavým. Viera totiž dokáže nemožné a ťažké, ak za takými rozkazmi je moc Stvoriteľa a Pána stvorených vecí. Ježiš však žiada od nás vieru pokornú, úplnú, absolútnu. Boh má právo od nás žiadať, aby sme mu takto verili.

Ježiš poukazuje, že viera je zároveň dar, ktorý dáva Boh. V časoch Krista farizeji učili, že Boh je povinný odmeniť človeka za jeho dobré skutky. Preto Ježiš žiada od svojich, aby boli vo viere jednoduchí a pokorní. Vysvetlí to na príklade sluhu. Sluha má svoje povinnosti. Keď ich vykoná, ešte nemá právo žiadať od svojho pána, aby ho obslúžil pri stole. Je samozrejmé, že sluha sa naje, až keď sa naje jeho pán. Pán za službu sluhovi nemusí byť vďačný. Tak aj vo vzťahu k viere, ktorá je darom od Boha, hoci sme urobili, čo od nás žiada Pán, máme povedať: „**Sme neužitoční sluhovia; urobili sme, čo sme boli povinní urobiť**“ (Lk 17,10).

Kto z nás netúži po viere jednoduchej, pokornej, prirodzenej? Známy je výrok vedca a objaviteľa, Pasteura, ktorý bol mužom veľkej viery: „Rád by

som mal vieru jednoduchej bretonskej sedliacky.“ Uvedomujeme si význam slov „**Daj nám väčšiu vieru**“ (Lk 17,5)?

Nestačia len slová, ale za slovami musia byť skutky. O akej viere hovoria naše skutky? Aké skutky sú potrebné, aby sme mali väčšiu vieru? Z viacerých možných skutkov, ktoré majú vplyv na našu vieru, pripomeňme si aspoň niektoré.

Poznávať Boha. Viera rastie vzdelávaním sa o Bohu. Boh je veľký, ľudským rozumom nemožno ho celého a celkom poznať, a predsa máme nasledovať svätopiscov, prorokov, apoštolov, ktorí skúmali, objavovali, prijímali učenie, ktoré im pomáhalo Boha poznať, Boha milovať a s Bohom žiť. Sv. Hieronym pripomína výrok: „Kto nepozná Sväté písmo, nepozná Krista.“ Učiteľský úrad Cirkvi podáva pravé učenie, ktoré si máme prijať a osvojiť si. To je zárukou rastu viery.

Je nešťastím pre človeka, keď mu absentujú vedomosti a on vo svojej pýche presadzuje nepravé, falošné, osobné pohľady, učenie o Bohu. Pýcha je na začiatku pádov, zrád, vzniku nových siekt, bludov. Rovnako lenivosť sa nedá ospravedlniť. Čo som čítal naposledy a kedy, aby som si zväčšil vedomosti o svojej viere? Prečo sa birmovanci či snúbenci sťažujú, že si musia zopakovať základy katechizmu? Koľko kresťanov venuje pozornosť rôznym programom, ale programy o Bohu, o viere, o učení Cirkvi vypínajú, nesledujú. Tak to potom býva, že rodičia nevedia odpovedať deťom, priateľ priateľovi, brat bratovi na otázky viery a keď niečo povie, často to nie je pravdivé, správne.

Kresťanské svedectvo viery. Je ešte viac zanedbávané. Máme vedomosti, ale konkrétne skutky, život hovorí o absencii viery. Kresťanská viera nie je teória, ale prax. „**Ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva viera bez skutkov**“ (Jak 2,26). Nestačí poznať akúkoľvek modlitbu, keď nespĺňa to, čo k modlitbe ďalej patrí. Rovnako nestačí poznať sviatosti, Božie a cirkevné prikázania. Napríklad účasť na svätej omši v nedeľu a v prikázaný sviatok brat len ako povinnosť či nariadenie. Môže sa stať, že svätá omša sa stane nudnou, a napokon cesta do kostola zarastie trávou. Na omšu je potrebné sa pripraviť. Omša má byť aj zážitkom viery. Omša nie je len vecou pár ľudí, ale všetkých prítomných. Aktívne sa zapojiť. Vedieť spolupracovať s Duchom Svätým. Mať vzťah ku kostolu. Je to môj kostol. Len vtedy viera sa upevňuje, rastie, prináša prirodzenú, spoločenskú i duchovnú radosť.

Viera je i vec milostí. Dá sa láska medzi ľuďmi odmerať, odvážiť...? Je možné však vidieť, čo láska prináša a čím obohacuje manželov, deti, súrodencov a podobne. Rovnako je to aj s vierou v Cirkvi, diecéze či vo farnosti. Na vieru sa nedá pozeráť len prirodzenými očami. Viera nie sú len rozum, city, zmysly... Ak sa vytráca viera, to preto, že rastie egoizmus, ochladzuje sa láska, stráca sa nádej. Otnúť zodpovednosť k príkazom, záväzkom krstným, stavovským... Je namieste a vždy je časové si uvedomovať slová: „**Daj nám väčšiu vieru**“ (Lk 17,5).

Viera vie a môže premieňať ľudské srdcia. Človek potrebuje vieru nielen na to, aby ostal slobodným voči materiálnym veciam, ľuďom, sebe a dokáže to jedine vtedy, keď má účasť na Božej milosrdnej láske.

„Bez viery zakopneme o steblo slamy, s vierou prenášame hory,“ napísal Sören Kierkegaard. Niekoľko iný povedal: „Stratil si bohatstvo? Nestratil si veľa. Prišiel si o zdravie? Ešte nie všetko si stratil. Ak prídeš o vieru – o všetko prichádzaš!“ Robme však všetko pre to, aby sa naša viera neumenšovala.

Na misijnej stanici pracovali spolu katolícky kňaz a anglický lekár, ateista. Spriatelili sa. Veľa rozprávali medzi sebou. Nič však lekára nepresvedčilo, aby sa zriekol svojho ateizmu. Na niekoľko týždňov lekár musel odísť medzi malomocných. Keď sa vrátil, povedal priateľovi kňazovi: „Pokrsti ma.“ - „Čo sa ti stalo? Prečo tak rýchlo?“, pýtal sa kňaz. „Dozrel som,“ odpovedal lekár. „Sadni si a rozprávaj,“ poprosil kňaz. „Stretol som osemnásťročnú černošku. Vzor krásy. Pred dvoma týždňami jej amputovali horné i dolné končatiny. Zostalo iba samotné telo s hlavou. Choroba však pokračuje ďalej. Bude žiť najviac šesť mesiacov. Vie o tom, ale smrti sa nebojí. Normálne o všetkom rozpráva, usmieva sa. Dlho som s ňou rozprával. Realita prirodzeného života nie je jej tak reálna ako tá, v ktorú verí. Prišiel som k presvedčeniu, že viera, ktorá dáva človeku tak silné presvedčenie, nemôže byť fikciou.“

Lekára v ten deň kňaz pokrstil. (Porov. Bendyk, M.: *Žyc ewangelia*. Kraków, 1997, s. 208).

Je správne, že v každej dobe máme oči, uši, ale i srdce, city a rozum otvorené pre rast viery. Boh nám dáva vždy dostatočné možnosti, aby sme mohli vo viere rásť. Kresťanstvo to nie je len historický Kristus, ale ten istý je aj dnes. Lieči, uzdravuje, kriesi, učí, pretože nás miluje. Aj dnes rešpektuje našu slobodnú vôľu a náš rozum.

Urobme všetko už dnes pre rast a upevnenie viery. Zajtrajší deň bude mať iné milosti. Odprosme dnes za to, čo bolo včera zlé, zanedbané, nedokonalé a poprosme, aby sme zajtra splnili požiadavky viery, ktoré budú na nás kladené. Tá istá tečúca voda sa nevracia späť. Človek sa rodí a zomiera. Všetci máme pred sebou stretnutie s Bohom. Aká bude naša večnosť, je v našich silách, moci.

Amen.

Dvadsať ôsma nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 17,11-19

Vďačnosť

Aký mám vzťah k vďačnosti?

Neberme otázky ako provokáciu: Na čo zvykneme myslieť, keď sa ráno prebudíme? Na čo myslíme, keď unavení sa ukladáme na odpočinok? Koľkokrát si počas dňa spomenieme na vďačnosť?

O našej dobe sa zvykne hovoriť, že je chorá. Myslíme na spôsob a hodnotu života. Život je krajší, zdravší, plodnejší, keď nesie pečať vďačnosti.

Spisovateľka Michalská spomína, ako si viac uvedomila význam vďačnosti pre svoj život. Vracala sa zo stretnutia, ktoré ju sklamarlo prázdnotou, plytkosťou ľudí, ich života, pohľadom na veci, udalosti v ňom. Zamyslená stretla mladého človeka na invalidnom vozíku. Bolo to pred kostolom. Veľmi ťažko zdvíhal svoju chorú ruku, aby sa prežehnal. Pohyb, ktorý urobil s veľkou námahou, nepripomínalo prežehnanie sa. Tvár však prezrádzala stav najväčšieho sústredenia a modlitby, ako len mohol vo svojej chorobe urobiť. Bola som tým šokovaná!

Chorý, mne zdravej, pripomenul vďačnosť k Bohu i blíznym."

Ako často zabúdame byť vďační! Za nový deň. Mnohí sa nového dňa nedožili. A ja som sa zobudil do nového dňa zdravý, v príjemnom prostredí... Počas dňa zvykli sme sa na veci, udalosti a ľudí pozerat' ako niečo samozrejmé. A večer nemáme čas povedať Bohu jedno ďakujem. A stačí málo, a spomenieme si, že je za čo, za koho... A zaspávame aj s dušou chorou, poznačenou hriechom.

K vd'ačnosti, k zamysleniu nad jej významom pre náš osobný i spoločenský život nás oslovuje Ježiš, keď každému z nás chce povedať: **„Vstaň a chod', tvoja viera ťa uzdravila“ (Lk 17,19).**

Týmito slovami odmieňa Ježiš Samaritána, ktorý ako jediný z desiatich malomocných, ktorí ho prosili, **„Ježišu, učiteľ, zmiluj sa nad nami“ (Lk 17,13)**, sa vrátil, plniac Ježišov príkaz: **„chod'te, ukážte sa kňazom“ (Lk 17,14)** a spoznal, že je uzdravený. Evanjelista Lukáš o vd'ačnosti Samaritána píše: **„Veľkým hlasom velebil Boha. Padol na tvár Ježišovi k nohám a d'akoval mu“ (Lk 17,15-16).**

Nešťastie vie ľudí spojiť. Medzi desiatimi malomocnými Židmi je jediný Samaritán. Zdravý Žid sa so zdravým Samaritánom nestýkal a nerozprával. Uzdravením chorých tiel Ježiš chcel poukázať na uzdravenie duší. Uzdravením Ježiš odsúdil nevďačnosť a správaním Samaritána poukazuje na čnosť vd'ačnosti. Nepochopili, že vd'ačnosť za uzdravenie by ich spojila ešte viac a mocnejšie. Len Samaritán pochopil, že uzdravenie je nezaslúžený dar, za ktorý sa patrí poďakovať. Deväť Židov uzdravenie pochopí ako niečo, na čo majú ako Židia právo a uspokojia sa s tým, že splnia príkaz a ukážu sa kňazom, ako predpísal Mojžiš.

Ježišove otázky: **„Neočistilo sa ich desať? A tí deviatí sú kde? Nenašiel sa nik okrem tohto cudzinca, čo by sa bol vrátil a vzdal Bohu slávu“ (Lk 17,17-18)?**, sú výzvou pre náš život.

Ježiš sa nežaluje pred Pilátom či Herodesom na nevďačnosť ľudí, ani keď trpí a zomiera. Bôľ však naplnil Ježiša nad nevďačnosťou deviatich uzdravených z malomocenstva. Ježiša naplnil smútok, keď zaplakal nad Jeruzalemom. Nemusí zaplakať i nad našou nevďačnosťou?

Malomocenstvo je stav človeka, ktorý sme si zapríčinili osobne, prípadne podľahli sme filozofii doby, prostredia. Malomocenstvom voláme hriech. Hriech oberá o šťastie. Ničí nás. Vyháňa, odsudzuje, robí vydedencami. Možno taký stav, život nazvať šťastným?

Malomocní, ktorí sa stretávajú s Ježišom na ceste do Jeruzalema, volajú na Ježiša: „Učiteľ!“ Cirkev učí o Ježišovi aj nás, že je ten, ktorý nielen môže, ale aj chce, aby sme boli šťastní. Praje si, aby sme navzájom prejavovali lásku aj vd'ačnosťou a tak boli šťastní.

Štvrtý príkaz Desatora hovorí nielen o tom, aby rodičia pre šťastie svojich detí urobili, čo im káže Boh, ale aj deti voči svojim rodičom majú prejavovať

vd'ačnosť, a to aj vtedy, keď rodičia zostarnú, ochorejú, keď sa im trasú ruky, keď sa pošpinia, keď sú pripútaní na posteľ.

Hlavný príkaz lásky nehovorí len o láske k Bohu, ale aj k blížnemu. Koľko sa nám darovali učители, priatelia, lekári, a my máme zabudnúť na vd'ačnosť? Nevďačnosť raní. Nevďačnosť spôsobuje veľkú bolesť. Netrpia len ľudia, ale v nich trpí aj Ježiš za náš nevďak. Vieme prosiť, ale vieme aj byť vd'ační? Postaráme sa o to, aby nám iní boli vd'ační a my zabúdame na vd'aku voči Bohu i voči blížnym. Keď chceme poznať veľkosť človeka, všimnime si jeho vd'ačnosť. Príslovie hovorí: „Vd'ačný človek píše vd'aku do mramoru a krivdy do piesku“.

To, že vd'ačnosť je čnosť skutočne šľachetná, môže napovedať legenda:

Pútnik na svojej ceste prechádzal okolo skladišťa, v ktorom diabol uchovával zrná hriechu, ktoré zasieva do srdc ľudí. Bolo tam mnoho vriec s rôznym označením: «zrná pýchy, lakomstva, smilstva, závesti, obžerstva, hnevu, lenivosti», ale aj s inými názvami. Pútnik v rozhovore s diablom sa dozvedel, že nie do všetkých srdc sa mu tieto zrná ľahko zasievajú. Diabol sa sťažoval, že zrná hriechu sa ťažko sejú do srdc ľudí, ktorí sú šľachetní a vd'ační.

Nie je to aj naša skúsenosť? Bud'me vd'ační!

Je čas vedieť povedať d'akujem. Čo všetko máme a dostávame? Je čas preukázať Bohu i blížnym svoju vd'ačnosť. Popri prosebnej modlitbe nech má miesto i modlitba vd'aky. Každý deň máme za čo d'akovať. Je správne, že chceme všetko pokladať za dar, milosť, ktoré volajú po vd'ačnosti. Vtedy vd'ačnosť sa stáva najúčinnjšou prosbou o nové dary a milosti.

Nechceme patriť medzi ľudí, ktorí nevedia, nedokážu povedať d'akujem. O takých ľuďoch sa zvykne povedať, že sú nevďační. Vd'ačnosť prejavíť úsmevom, slovom, podanou rukou je často viac ako nejakým darom. A čo prejavená vd'ačnosť modlitbou? Kresťan vie, čo je jeho povinnosť. Prejavená vd'ačnosť povie o človeku viac, ako si niekto myslí. Rodičia sa tešia, keď počujú o svojich deťoch, že sú nielen slušné, ale vedia sa i poďakovať. Učiteľovi je pri srdci dobre, keď študent vie povedať: d'akujem. A vie to potešiť každého človeka. Človek, ktorý vie poďakovať druhému človeku, a tiež Bohu, vie prežívať zvláštnu radosť vo svojom živote. Nevďačný človek sám sebe spôsobuje mnohé bolesti, smútok, sklamanie, prehry, škodu. Vd'ačný človek sa vie tešiť z maličkostí, bežných a všedných vecí, stretnutí. Cíti, že ho dokážu obohatiť. Vd'ačnosť je pre život slnkom, ktoré preniká cez

zamračenú oblohu, život v unáhlenej, bezcitnej spoločnosti. Každý z nás potrebuje pomoc od druhého človeka. Denne stretávame biednejších a slabších od seba. Naša pomoc, správanie, vdácnosť ich môže spraviť radostnejšími, pokojnejšími, zdravšími a bude viac vdáčnejších ľudí.

Nevďačnosť deviatich z evanjelia pripomína matka, ktorá píše do redakcie: „Dvanásť rokov som bola slúžkou v rodine svojho syna inžiniera. Bývala som v kuchyni, v inej izbe nebolo pre mňa miesta. Prvá som vstávala, chystala raňajky, robila nákupy, prala, umývala a to do nočných hodín. Posledná som chodila spať. Minulý rok som mala 71 rokov. Ochorela som. Musela som ležať. Syn už nechodil do kuchyne. Povedal, že nemá zvyk tam chodiť. Nevesta prišla, dávala však najavo svoju zlosť búchaním. Trpela som ticho. V noci som plačom tíšila svoju bolesť. Jeden deň mi syn povedal, že mi po protekcii vybavil miesto v starobinci a že bude za mňa platiť. O niekoľko dní telefonoval z práce, aby som sa pripravila. Odviezol ma autom do domova dôchodcov. Ešte raz ma potom navštívil a poznamenal, že má veľa práce. Niekoľkokrát ma navštívila vnučka. Nechodím k synovi. Nevládzem a nemám ako. Nemám nikoho. Mala som jediného syna a ten nestojí o matku v jej starobe.“

Aby sme mohli žiť, potrebujeme jeden druhého. Máme na to právo. Boh to chce. Odmietnuť vdácnosť je neľudské, nekresťanské. Môže Boh požehnať ľudí, čo odmietajú prejavovať vdácnosť? Je čas žiť vdácnosť. Plňme vôľu Božiu ako Samaritán z evanjelia.

Ráno po prebudení vedieť povedať Bohu ďakujem za nočný odpočinok, je najlepším začiatkom nového dňa, pretože vieme, že všetko máme od Boha. Sme povinní Bohu ďakovať aj vtedy, keď iní ďakovať zabúdajú. Boh vie o našich potrebách. Urobme vážne rozhodnutie k vdácnosti. Konkrétne si zoberme pred seba: v čom a ako žiť vdácnosť. Prvý krok spravme už pri obetovaní počas tejto svätej omše.

Amen.

Dvadsať deväť nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 18,1-8

Vytrvalá modlitba

Nestačí len vedieť sa modliť.

Nemáte aj vy skúsenosť, že ľudia sa vedia modliť, vedia, čo je modlitba, ale sa nemodlia? Po 11. septembri 2001, keď uskutočnili atentáty v USA, zaplnili sa kostoly nielen preto, že ľudia boli vyzvaní, ale aj pre to, že mnohí pochopili význam a potrebu modlitby.

Na to poukazuje Ježiš v podobenstve o bezbožnom sudcovi a neodbytnnej vdove, **„ako sa treba stále modliť a neochabovať“ (Lk 18,1).**

Ježiš nás naučil v modlitbe "Otče náš" nielen vysloviť slová „príd kráľovstvo tvoje“, ale aj modliť sa vytrvalo, „stále sa modliť a neochabovať“, pretože Ježiš príde ešte raz ako Sudca sveta a už dnes sa nás pýta v evanjeliu: **„Ale nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde“ (Lk 18,8)?** Dovtedy je čas a máme sa osvedčiť vo vytrvalej modlitbe.

Poučenie z podobenstva je toto. Keď sa zlý sudca, ktorý sa Boha nebojí a ľudí nehanbí, rozhodne obrátiť vdovu len preto, že neustále na neho dolieha, o čo viac musíme mať istotu, že náš Otec nás obráni a vypočuje naše prosby.

Človek je jediný na svete, ktorý sa môže obrátiť na Boha. Jedine človek môže kričať, plakať, prosiť, ďakovať či spievať. Áno, jedine človek sa môže modliť. Život na zemi je však boj. Zbraňou v boji je modlitba. O modlitbe Ježiš hovorí, že modlitba má moc a tiež, že naša modlitba musí byť vytrvalá. Nositeľ Nobelovej ceny, Alexis Carrel, povedal: „Modlitba je najsilnejšia forma energie, aká sa môže na svete zhromaždiť.“ Sv. Ján Vianney, farár z Ars, hovorí: „Dobrou modlitbou môžeme rozkazovať nebu i zemi.“ Iný výrok hovorí: Keď sa modlíme, Boh je slabý a my stávame sa mocní.“ Modlitba má vplyv a silu na mnohé udalosti, ale predovšetkým môže zmeniť život ľudí.

Skúsenosti s modlitbou hovoria, že vytrvalá modlitba nie je prínosom len pre dušu, ale i pre telo. Z modlitby nečerpá len modliaci sa, ale aj tí, za ktorých sa modlíme. Modlitba uchráni, dá istotu, nádej, privedie k víťazstvu, obohatí,

upokojí, odstráni smútok, strach... Koľkí vieme, že vďaka vytrvalej modlitbe sme boli uchránení od tragédií v rodine, v osobnom živote i spoločnosti. Koľkí sú presvedčení, že vytrvalá modlitba má svoje miesto, i keď lekár lieči, ale Pán Boh uzdravuje. Koľkí majú nádej vďaka vytrvalej modlitbe, že život i napriek mnohým ťažkostiam má zmysel! Vytrvalá modlitba vedie k činnosti. Kresťanská tradícia to vyjadruje heslom: „Modli sa a pracuj“! Toto heslo je základom európskej kultúry a civilizácie.

V Starom zákone zdvihnuté ruky Mojžiša sú symbolom vytrvalosti v modlitbe. Pokiaľ ich mal zdvihnuté, jeho národ víťazil. Mojžiš sa modlil za druhých, za tých, čo bojovali. Pán Boh vždy hľadá dobrovoľníkov, ktorí by boli ochotní modliť sa za druhých, za tých, čo sa nemôžu, nevedia alebo nechcú sa modliť. Mojžišova vytrvalá modlitba nechce zmeniť vôľu Božiu, ale urobiť všetko, čo chce od nás Boh.

Rovnako Ježiš s rozpätými rukami na kríži zvíťazil nad diablom, hriechom, a je naším orodovníkom u Otca. Ježiš právom od nás žiada vytrvalo sa modliť.

Cirkev nás preto vyzýva často a pravidelne sa modliť. Pravidelná ranná a večerná modlitba má mať svoje miesto v živote každého kresťana. Taktiež modlitba počas dňa, ako je prežehnanie sa pri odchode či príchode domov, na začiatku či na konci práce, učenia, katolícky pozdrav majú svoje opodstatnenie. Čo a koľko, a ako sa modliť, len znásobuje Božie požehnanie. Je správne, že modlitba nie je len zvyk, bezduchá činnosť, ale slobodné a vedomé zaangažovanie sa v priateľstve s Bohom. Boh chce našu vytrvalosť a tým chce pre nás len to najlepšie. Modlitba pomáha, aby sme vždy boli schopní poznať vôľu Božiu.

Baník denne fáral, aby kopal soľ. Stále brával so sebou krompáč i lampu. Raz, keď sa vracal späť na povrch, mu lampka vypadla a rozbila sa, zhasla. Baník zostal pokojný. „Veď som sa jej už nanosil dosť. Aspoň budem mať jednu ruku voľnejšiu,“ a pocítil určitú voľnosť. „Veď už roky chodím touto štôľňou, poznám cestu, nezablúdím.“ Veľmi rýchlo prišiel k iným myšlienkam. Vtom narazil do steny. Vo tme si začal uvedomovať, že všetko je zrazu celkom iné, ako keď si lampou svietil pred seba. Divil sa: či to nie je ten istý chodník? Ako sa zmenil tak rýchlo vo tme? Rozhodol sa vrátiť. Po niekoľkých krokoch si uvedomil, že tam je malé jazierko, kde sa zbiehajú podzemné vody a hoci v ňom nie je veľa vody, predsa by sa mohol utopiť. Ocitol sa na zemi, na kolenách so zopätými rukami a slzami v očiach. Uvedomil si, čo pre neho vlastne znamenala lampka. Rozhodol sa čakať, až tam hore bude niekomu chýbať a prídu ho hľadať. Dovtedy musí mať nádej. Musí urobiť všetko preto, aby v tej tme

neurobil niečo, čo by bolo jeho nešťastím.“ (Lampa baníka, v B. Ferrero, *Štyridsať odpovedí*. Varšava, 1994, s. 50).

Modlitba ako lampa. Podceňiť pravidelnú modlitbu možno prirovnať k stavu baníka, ktorý sa ocitol vo tme. Aj keď sa dá žiť bez vytrvalej modlitby, ale ako, dokedy a s akým výsledkom, do akého cieľa príde človek?

Ježiš nás uistuje, že Boh Otec vypočuje naše prosby, ak sú vytrvalé a spojené s dôverou. Je správne, keď si pri modlitbe uvedomujeme, že Boh nás počuje, vie o nás i o všetkom, o čo ho prosíme, za čo ďakujeme, o našom vzťahu k nemu. Aj keď sa nás zmocňuje, že Boh je ďaleko, že naše mnohé prosby ešte nie sú vypočuté, upevňujeme sa v istote, že všetko stvorenie dosahuje svoju veľkosť iba skrze neho a v znamení Boha. Uvedomme si dve veci. Človek je slabý, ale na tomto svete je jedinou bytosťou, ktorá môže Boha dosiahnuť a uchopiť. Jedine človek je schopný dovoliť sa Božej moci a lásky. Človek nemôže Bohom disponovať. Človek má však dovoliť, aby ním disponoval Boh, a preto má vytrvalo prosiť o všetko.

Takéto správanie nás nezvedie zo správnej cesty. Tak vytrváme vo viere, ktorá pri stretnutí s Ježišom rozhodne o našej večnej odmene.

Aj keby nás chcel diabol oklamať, správajme sa ako žena z podobenstva, ktorej správanie správne pochopila aj žena v nasledujúcom vtipnom príbehu.

Chudobná žena sa modlí o pomoc, pretože je hladná. Ako tak žena prosí s dôverou Boha, ide okolo sused, ktorý to počuje, ale ktorý neverí v Boha. Rozhodne sa si z nej vystreliť. Rýchlo v najbližšom obchode kúpi chlieb a údeninu a v taške jej to hodí cez oblok, kde sa chudobná žena stále modlí. Keď taška dopadne pred modliacu sa ženu a ona vidí jej obsah, radosťou vykrikuje: „Vďaka ti, Bože, že si ma vypočul.“ Vybehne z domu, aby sa s radosťou podelila s ostatnými susedkami. Na neveriaceho suseda to už bolo moc. Chcel vysmiať biednu ženu, a preto povie všetko, že to urobil on. Múdra žena si vec uvedomila a susedovi povie: „Pre mňa nie je dôležité, že diabol mi priniesol potraviny. Pre mňa je dôležité to, že Boh mi ich posielal.“

Príklad sa môže zdať neúčivý. A predsa upozorňuje nielen na vytrvalosť v modlitbe a prijatie vôle Božej. Každý má svojím životom dokázať vieru podobnú viere vdove z evanjelia. Vtedy budeme môcť od Boha pri stretnutí s ním očakávať odmenu.

Kresťan nesúhlasí s terorizmom nikde na svete a v nijakej forme. Rovnako nie je správne sa modliť len v núdzi, chorobe, pri smrti drahých. Keď od Boha vieme prijímať dary, máme si nájsť čas aj na vytrvalú modlitbu, ktorou mu prejavujeme svoju lásku.

Amen.

Tridsiata nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 18,9-14

Pýcha a pokora sa nás bytostne dotýkajú

Nastavme si zrkadlo a pozorujme farizeja a mýtnika vo svojom vnútri.

Predstavme si, že niekto, a nemusí byť tu vpredu, by sa pred svätou omšou modlil asi takto: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia. Ešte spia, ktorovie, či dnes pôjdu aspoň na večernú omšu. A ani dnes sa nič nepomodlia. Pre nich je nedeľa len na spanie, jedenie, vypadnúť z rytmu života, ísť na futbal, návštevu. Ja som teraz tu a dám aj na oferu na misie. Dopoludnia navarím a prinesiem aj susedke. Popoludní navštívim otca.“

Predstavme si niekoho z nás, a nemusí stáť vzadu, a nemusí mať oči obrátené len k zemi a môže sa takto modliť: „**Bože, buď milostivý mne hriešnemu**“ (Lk 18,13).

K čomu nás Ježiš dnes každého osobne pozýva zamyslieť sa? Sú to jeho slová: „**Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený**“ (Lk 18,14).

Tieto slová sú varovaním, upozornením, ktorými sa Ježiš obracia na tých, ktorí sú presvedčení o svojej vlastnej spravodlivosti ako farizej z evanjelia, že stačí praktizovať to a tak, aby sme boli sami so sebou spokojní, pretože aj Boh vidí naše skutky.

Ježišove slová sú aj povzbudením pre mýtnika, ktorý vie o spravodlivosti to, že ju nemá a odovzdáva sa do Božej milosti.

V čom je podstatný rozdiel? Slová vďaka u farizeja nemožno pokladať za pyšné slová. Nie je to skôr čosi mechanicky konané? Áno, modlitba má

správne začínať poďakovaním sa Bohu. Farizejovo ďakovanie nejde do hĺbky, k čomu pozýva ďakovacia modlitba. Farizej sa dopúšťa chyby tým, že zabúda na to, čo Boh pre neho urobil. Je spokojný sám so sebou. Nepácha žiaden hriech ako iní v okolí. Nepotrebuje preto prosiť o odpustenie. Plní všetko do litery. Takéto správanie mylne môžu ľudia považovať za vzorové. Farizej odíde z chrámu neospravedlnený, pretože Boha neprosil o milosť.

Mýtnik odchádza ospravedlnený preto, že si uvedomuje pravdu svojho stavu a stojí pred Bohom bez akejkoľvek podmienky. Svoju budúcnosť vkladá do rúk Boha a očakáva jeho zmilovanie. Tým, že svoju závislosť vkladá do rúk Boha, vzdáva mu úctu a Boh odpúšťa, Boh povyšuje.

PAR

Pýcha a pokora. Dve slová, ktoré vysvetľujú mýtnikove ospravedlnenie a farizejove neospravedlnenie.

Farizej ukázal na mýtnika ako na vzor hriešnika. Ježiš to vidí ináč. Mýtnik v časoch Ježiša bol kolaborant s Rimanmi. Kúpil si mýtnicu a vyberal poplatky. Že musel vyberať poplatky, a často to robil nečestne, za to bol nenávidený Židmi, vylučovaný z chrámu. Ježiš v podobenstve poukazuje na bitie sa do prs a sklopené oči. Samotné gestá môžu znamenať niečo len navonok. Keď však sú v zhode s vnútrom, zmýšľaním človeka, znamenajú konverziu, návrat späť, obrátenie.

Známy je obraz sv. Hieronyma, ktorý znázorňuje, ako sa asketický starec udiera kameňom do odhalenej hrude.

Známe je Hieronymovo vyznanie: „Svojím ostrým jazykom som neraz ranil ľudí.“ Hieronym vedel urobiť pokánie.

Pustovník na lavičke pred pustovňou mal vyryté slová: „Pamätaj, že si bol, že si, a že ostaneš hriešnikom.“

Človek je hriešny. Ďaleko má do nekonečnej svätosti Boha. Ak si to nevie hriešnik uznať, dopúšťa sa vážneho bludu. Katolícky filozof Kierkegaard pravdivo vyčíta Sokratovi, že nevedel dokonca hovoriť o človeku, pretože nepoznal definíciu človeka, konkrétne, že človek je bytosť hriešna.

Uznať svoju hriešnosť je aj dnes problémom. Aj dnes žijú farizeji. Vo svojej morálke nepoznajú hriech. Mýtnik sa hanbí, klopí oči, bije sa do prs a jasne hovorí: „**Bože, buď milostivý mne hriešnemu**“ (Lk 18,13).

Mýtnik zaiste poznal slová kráľa Dávida: „**Zmiluj sa, Bože, nado mnou pre svoje milosrdenstvo a pre svoje veľké zľutovanie znič moju neprávosť**“ (Ž 50,3). Ešte väčším zlom v dnešnej spoločnosti je spoliehanie sa na Božie milosrdenstvo. Farizejovi chýbalo vedomie o Božom milosrdenstve. Vedel, že

človek všetko dostáva od Boha, nevedel, že to, čo Boh chce dať ľuďom, je odpustenie ich hriechov. Preto Ježiš sa nám stal podobný okrem hriechu, aby vzal naše hriechy na kríž, aby sme získali ich odpustenie.

Prvý človek, ktorý nedokázal darovať Ježišovi svoj hriech, bol Judáš. Tragické bolo pre neho, že spoznal svoj omyl, hriech: **„Ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných... slovami: ‚Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv.‘... odišiel; a potom sa šiel obesiť“** (Mt 27,4.5). Nešiel si pod kríž po odpustenie.

Niet sa čo čudovať, že aj dnešný mladý človek v nerozumnosti zabíja v sebe Boha. Neuznáva hriech, hoci verí v Boha. Horšie je, keď človek nenájde cestu k odpúšťajúcemu Kristovi, nedokáže sa udrieť do pŕs a povedať: **„Bože, buď milostivý mne hriešnemu“** (Lk 18,13). Je potrebné nepodceňovať výchovu mladých k uznaniu si svojich hriechov, omylov, chýb a pádov. Vzor otcov a matiek, ich prístup mýtnika k Bohu je najlepšou lekciou, vzorom vo výchove. Vedieť sa naučiť prijať od Boha odpustenie. Uvedomiť si lásku odpúšťajúceho Boha.

„Pán je pri tých, čo majú srdce skrúsené“ (Ž 34,19). Nehľadaj teda nejaký vysoký vrch, aby si bol bližšie k Bohu. Ak sa vyvyšuješ, on sa uťahuje; ak sa ponížuješ, skláňa sa k tebe“ (sv. Augustín).

Pred Bohom nehovorme, že sme červ, nič, či žobrák. Boh strpí, aby ľudia hovorili o ňom a k nemu veľa hlúposti, dokonca aj bezočivosti. Aj v tom ukazuje svoju veľkosť. Boh čaká, že sa utíšime a pochopíme prázdnotu svojich slov a srdca. Potom nás môže prijať, prijme nás a ešte dá pocítiť, že vždy bol v našom najvnútornejšom vnútri. A my začneme chápať svoju chudobu i svoju veľkosť.

Nemyslíme si o sebe viac, ako sa patrí. Chceme však odstrániť pýchu v srdci. Do neba vedie úzka brána a je dobré naučiť sa ísť cez ňu na kolenách. Nikým z ľudí neopovrhujme! Naopak. Modlíme sa za hriešnikov, medzi ktorých patríme i my. A na kolenách znova prosíme o milosrdenstvo. Neporovnávajme sa s inými, ale svoj život porovnávajme s Ježišovým učením. Vtedy uvidíme svoju biedu. Farizej mohol o sebe hovoriť pravdu. Pred očami mal mať dobrého Boha, a nie seba. Áno, pýcha zatvára bránu neba. Uznanie svojej hriešnosti nebo otvára. Pokora nespočíva v tom, aby sme o sebe veľa nepremýšľali, ale aby sme na seba vôbec nemysleli. Stále platí osvojiť si Ježišove slová: **„Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu“** (Mt 11,29).

Preto sa sv. Filip modlieval: „Pane, polož na moju hlavu obe ruky, lebo budem už dnes večer schopný ťa zradiť ako Judáš.“ A sv. František z Assisy: „Keď mi vložíš, Pane, akúkoľvek milosť do srdca, stráž ju v mojej duši, pretože som veľkým zlodejom tvojej lásky.“ Všetkým nám je potrebné bdieť nad svojím vzťahom k Bohu, pretože pýcha, keď nás chvália, keď sa nám darí, keď sme ešte mladí a zdraví, vtedy pýcha môže veľmi rýchlo oklamať, zviest', pomýliť.

Pokora je bohatstvo človeka. Pokora neláme a neničí človeka, nenúti ho pozerat' len k zemi a len plakať, nič si nedopriať, nemať, nebyť. Pokorný človek je stále vedomý si svojej hodnoty, je kritický k sebe i k okoliu, dokáže viesť pokojný dialóg, plní si svoje povinnosti, vie počúvať, vie správne hodnotiť.

Ani jednotlivec a ani nijaké spoločenstvo sa v skutočnosti nemôžu nazývať kresťanskými, ak sa nesprávame tak, ako máme. Preto je potrebné odstrániť aj nedeľnú pretváрку a nesmieme žiť cez týždeň ako tí, čo Boha nepoznajú. náš život sa nemôže obmedziť len na kostol a v nedeľu. Kresťanský život je potrebné predstaviť všade, kde sme poslaní Bohom, nie ako farizeji, a tiež pracovať na odstraňovaní našich hriechov. Uctievať si nadovšetko Boha i primerane svojho blížneho, tak ako seba samého.

V týchto dňoch si pripomíname sviatok Všetkých svätých. Memento pre nás z neba. Nielen od tých, ktorých Cirkev povýšila k úcte na oltár, ale aj mnohí naši drahí sú nám mementom, ktorí nás predišli do večnosti svojím príkladným životom na zemi.

Aké boli naše myšlienky či modlitby, keď sme prišli do kostola? To zverme už Božiemu milosrdenstvu. V srdciach sa udríme do prs. Svoj zrak uprime na Ježiša, ktorý zomrel za naše hriechy. Vzbud'me si primerané predsavzatie na nasledujúci týždeň, čo nám bude pripomínať pokoru a pýchu.

Amen.

Tridsiata prvá nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 18,9-14

Konverzia

Kristus i dnes sa dáva nájsť.

Návšteva pápeža Jána Pavla II. v septembri v Kazachstane prináša svoje plody. Mladá žena, ktorá pri tejto návšteve pôsobila ako prekladateľka, sa nechala pokrstiť v katolíckom chráme. Informovali o tom vo Vatikáne. 22-ročná Sveta Barbasová pracovala v Astane pre vatikánske noviny L'Osservatore Romano ako prekladateľka. V liste novinám teraz podala správu o tom, že na svätej omši s pápežom Jánom Pavlom II. pocítila prítomnosť Boha: „Pre mnohých ľudí bol tento okamžik zjavením, pretože po prvý raz pochopili, čo znamená Katolícka cirkev,“ píše Sveta.

Mýtnikovi Zachejovi Ježiš povedal: **„Dnes prišla spása do tohto domu. Ved' aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo“ (Lk 19,9-10).**

Komu, kedy a prečo tieto slová Ježiš povedal, podáva dnešný úryvok evanjelia. Adresátom je Zachej, muž nízkej postavy, pochádzajúci z Jericha, jedného z najstarších miest na svete. Povoláním bol colníkom, presnejšie hlavným mýtnikom. Pre svoj úrad bol nenávidený, opovrhovaný, vylučovaný od zbožných Židov. Slovo «meches» pridávali k colníkom a vyjadrovalo opovrhnutie. Pretože spolupracovali s okupantami Rimanmi, od ktorých si kupovali úrad a vyberali často nespravodlivé poplatky od „zbožných“ Židov, pristupovali k nim ako k odpadlíkom, vydedencom. Zachej bol bohatý. A práve peniaze okolo neho zhromažďovali ľudí. Počul a vedel o Ježišovi z Nazareta. Snáď nedomyslel svoje správanie, keď „vyšiel na planý figovník“, aby uvidel okoloidúceho Ježiša. A práve tu sa začína nový život Zacheja. Ježiš sa pri figovníku zastavil a prekvapujúco oslovil Zacheja: **„Dnes musím zostať v tvojom dome“ (Lk 19,5).** Ježiš vie prečo. Zachej to ešte nevie. Prijme však Ježiša s radosťou, čo nechápu viacerí v jeho okolí. Zachej sa chytá do siete učenia Ježišovej lásky. Je to milosť, dar, čo dozrieva v jeho vnútri. Bohatstvo, peniaze a mamona, pre ktoré žil, pre ktoré obetoval dobré meno, pre čo prijímal potupu od Židov, zrazu stráca na priorite, význame. Ako museli Zachejove slová prekvapiť okolie, keď hovorí Ježišovi: **„Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným a ak som niekoho oklamal, vrátim**

štbornásobne“ (Lk 19,8). Zachej ešte nevie, že spustil lavínu do svojho mešca. Ved' ako nový učeník Ježiša, opustí a daruje chudobným aj druhú polovicu majetku. Dokonca ani svoj život si nebude cenit' a zomrie za Ježiša. Z mýtnika sa stáva apoštol. Z opovrhovaného miláčik. Z človeka túžiaceho po bohatstve na tomto svete sa stáva človek, ktorý uznáva len bohatstvo, ktoré nemôže mo'a zožrať, hrdza zničiť, zlodej ukradnúť. Zachej, ktorého Marek (2,14) volá aj Lévi, stáva sa apoštolom Matúšom, autorom evanjelia (r. 60 - 70), ohlasovateľom radostnej zvesti evanjelia v Etiópii, Ponte a Arábii, a o ktorom nevieme skutočne, akou mučeníckou smrťou zomrel za Krista. V ikonografii je znázorňovaný s mečom a mešcom peňazí či ako píše evanjelium a vedľa neho je anjel v podobe človeka. Zachej sám sa presvedčil o sile a pravdivosti slov Pána Ježiša: „**Ved' aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo**“ (Lk 19,9-10).

A práve na tieto slová človek často vo svojej zložitosti a hriešnosti zabúda. Nevie a nechce hľadať Ježiša celým svojím životom. Často chce, a nechce v tom istom okamihu. Hľadá často len okrajovo, čiastočne, slabo, nedokonale. Často sa hanbí dať celý Kristovi. Svoj život meria a prirovnáva k hmotným veciam, len aby celkom nepatrili Kristovi. Kladie si otázky: Čo by povedali ľudia? Čo by si o ňom mysleli? Ako to pochopia? Ako sa potom bude s nimi stretávať?

Kristus žiada našu konverziu. Čaká na náš súhlas, že prijmem Krista celí, celkom, bez výhrad. Nestačí ísť za Ježišom zlatou strednou cestou. Nestačí konštatovať: ved' nie som žiadny svätec, ale ani veľký hriešnik. Stačí byť len normálnym kresťanom?

V krste sme stretli Ježiša, dovolili mu vstúpiť do svojho života. Ako ho môžeme celkom oddeliť od seba? Áno, hriech ničí, rúca, zabíja. Áno, Kristus chce náš večný život vo svojom kráľovstve. Preto dnes v evanjeliu prichádza k nám bez výnimky. Zastavuje sa pri každom z nás, hoci sme nevyhli na planý figovník, nastúpili sme na planú cestu vzťahov, postojov, názorov, priateľstva... Zachejova zvedavosť, to môže byť dobro v nás vykonané už dávno, v detstve, modlitby našich drahých a vyvolávajú podobnú situáciu, v akej sa ocitol mýtnik Zachej. Ježiš nám ponúka radosť mýtnika: pocítiť pravú lásku, snáď po rokoch, po dni. Ježiš ako Zachejovi i nám chce odňať bremeno pomýleného života a chce dať radosť z obrátenia.

Udalosť so Zachejom je žriedlo nádeje pre bohatých ľudí. Výzvou urobiť si poriadok v hodnotách, prioritách života. Urobiť, čo urobil Zachej: „**Pane,... dám chudobným a ak som niekoho oklamal, vrátim...**“ (Lk 19,8).

Nasledovať Zacheja pomáha nájsť opravdivé šťastie. Pretože pravé šťastie nepozostáva v tom, čo máme, ale v tom, čo sme, keď sme skutočne deti Božie. Keď necháme Božiu lásku mocne pôsobiť na seba. Vtedy, keď prijímame Ježiša a sme ochotní uskutočniť jeho vôľu. Nedbajme na ľudské ohľady. Staňme sa vzorom, príkladom, povzbudením pre iných.

Kto sa skutočne stretol s Ježišom, už sa nevráti do starých kolají života, ako píše 59-ročný Jiří v Katolíckych novinách (č. 42, zo dňa 21. 10. 2001, s. 22): „Keď som sa zoznámil so svojou manželkou, nebol som veriaci. O kresťanoch som si myslel, že sú trochu „ujetí“. Nikdy som o kresťanstve nepremýšľal. Kresťanské hodnoty som začal spoznávať až vďaka manželke. Vodila ma do spoločenstva, ale dlho mi to nič nehovorilo. Až keď som videl, že kresťania sa snažia Božie prikázania naozaj zachovávať, oslovilo ma to. Poctivosť a pravdivosť niektorých ľudí, ktorých mi Pán poslal do cesty, ma prinútila zmeniť pohľad na vieru. V živom spoločenstve mi Boh dal spoznať, že je stále živý a v našom živote koná veľké veci. Bol som uzdravený zo svojej závislosti od cigariet, keď som o to prosil. Dnes viem, že Boh je a zmenil môj život. Čoraz väčšmi chcem plniť jeho vôľu.“

Aj pri tomto vyznaní, keď prijímame Ježišove slová: „***Ved' aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo***“ (Lk 19,9-10), môžeme pocítiť veľkosť výzvy aj k našej osobnej konverzii, návrate ku skutočnému životu s Kristom.

Vráťme sa ešte raz k návšteve Jána Pavla II. v Kazachstane. Pred začiatkom svätej omše duli nepríjemné ľadové sibírske vetry a bolo pod mrakom. Keď sa objavil Svätý otec, vetry sa zrazu utíšili a vyšlo slnko. Bolo počuť, ako si vládni predstavitelia Kazachstanu medzi sebou hovorili: „Toto je naozaj muž, ktorý prichádza od Boha.“ A má to platiť aj o každom z nás.

Amen.

Tridsiata druhá nedeľa v Období cez rok "C"

Lk 20,27-38

Stále aktuálna téma: zmŕtvychvstanie

Žiť večne - človek nielen túžil, túži, ale bude stále túžiť.

Príroda okolo nás, naše cintoríny počas týchto dní, liturgické texty na konci cirkevného roka, to všetko častejšie pripomína stále aktuálnu tému: žiť, žiť večne, tak ako túžili ľudia pred nami, my dnes, i tí, čo ešte nepoznajú život prirodzený alebo duchovný.

Jedine človek sa môže pýtať na to, čo bolo, čo je, čo bude, na zmysel života. Človek žije z nádeje, z mnohých malých nádejí a z jednej veľkej nádeje.

Tú nádej daruje, môže darovať a chce jedine Ježiš, ktorý hovorí o Bohu: „**On nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo pre neho všetci žijú**“ (Lk 20,38).

Na nádej poukazuje Ježiš saducejom, ktorí v časoch Ježiša mali vplyv na národ ako učitelia. Pretože na rozdiel od farizejov neuznávajú vzkriesenie. Pridŕžajú sa len Päť kníh Mojžišových a v nich nechceli vidieť náznak budúceho života. Prichádzajú za Ježišom s otázkou, odvolávajú sa na Mojžiša (porov. Dt 25,5): „**Ak niekomu zomrie brat, ktorý mal ženu, ale bol bezdetný, jeho brat si ju má vziať za manželku a splodiť svojmu bratovi potomka**“ (Lk 20,28). Siedmi bratia budú mať postupne za manželku tú istú ženu. A oni sa pýtajú: „**Ktorému z nich bude žena manželkou pri vzkriesení**“ (Lk 20,33)? Prečo sa pýtajú? Čo tým sledujú? Nesúhlasia s učením Ježiša o nádeji. A vieru Ježiša o vzkriesení vedú do absurdna. Touto otázkou saduceji prezrádzajú svoju nemožnú predstavu o vzkriesení. Ich pohľad na život po smrti spočíva v pokračovaní života na zemi za tých istých okolností. Odpoveď Ježiša je jasná. „**Tí, čo sú uznaní za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania, už sa neženia, ani nevydávajú. Už ani umrieť nemôžu, lebo sú ako anjeli a sú Božími synmi, pretože sú synmi vzkriesenia**“ (Lk 20,35).

Ježiš odhaľuje neveru saducejov. Nie je možné veriť v Boha, ktorý stvoril všetko pre človeka a naplánoval pre neho vznešenú budúcnosť, a vzápätí by určil človeku ničotu v hrobe. Nakoniec by Boh kraloval nad obrovským cintorínom, bol by Bohom mŕtvych a sám mŕtvym. Celý život človeka by bol

nechutným žartom, keby nám Boh hovoril o večnom svetle, radosti, šťastí a to len preto, aby nám povedal, že to nie je pre nás. Boh sám však dáva znamenia, učí všetkých prijať ho za Alfa i Omegu všetkého, v ktorom máme nádej večného života. Útok saducejov Ježiš ukončí poukázaním na to, čo veria, čo však sami svojou neverou popierajú a dáva aj im nádej a výstrahu: **„On nie je Bohom mŕtvych, ale živých. Veľmi sa mýlite“** (Mk 12,27). Ježišove učenie ide ešte ďalej. Učí o súde v posledný deň. Nie však všetci budú vzkriesení k večnému životu. Ježiš učí aj o večnom treste (porov. Mt 25,46). Ježiš v dnešnom evanjeliu chce zvýrazniť pozitívny pohľad na zmŕtvychvstanie.

Myšlienke na smrť sa nevyhne zdravý človek užívajúci rozum. Odborníci potvrdzujú tento fakt. Ľudia verili, veria a budú veriť v posmrtný život, hoci si ho predstavujú rôzne, ale v jednom sa zhodujú: život človeka sa smrťou nekončí. Horácius to vyjadril jednoducho: „Nezomriem celkom“ (I. 4). Platón sa pokladá za zakladateľa dualizmu, učenia, že človek sa skladá z dvoch častí: materiálneho tela a duchovnej nesmrteľnej duše. Hovorí o zvláštnom vzťahu medzi nimi. Po smrti, vraj, telo sa rozpadne, ale duša ako ucelená jednotka dokonale bude žiť ďalej. Prežíva svoju večnosť. Aristoteles ide ešte ďalej a učí, že podľa neho pri vzkriesení duša predsa dostane akési subtilné telo, ale do podrobnosti nezachádza. Biblia sa učením v pravde o večnom živote líši od starovekých filozofov, či iných, i dnešných, čo majú ťažkosť prijať učenie Svätého písma.

V Starom zákone o mučeníckej smrti bratov Machabejcov je dôležité predovšetkým to, že sa tu už jasne vyslovuje viera v nesmrteľnosť a vo vzkriesenie. Ľudia môžu zničiť život, Boh však má moc aj mŕtvych prebudiť k životu (porov. 2 Mach 7,9). Písmo Starého zákona nedelí človeka na dve jednotky, ale len na jednotlivca, ktorý má síce dve zložky, ale ani jedna smrťou celkom nezaniká. Tu možno vidieť rozpor v učení medzi saducejmi a farizejmi. Saduceji nechcú vidieť náznak budúceho života. Podľa nich duše spravodlivých po smrti idú do akéhosi podsvetia, kde ako tiene prežívajú svoj ďalší osud. Zlí smrťou celkom zanikajú. Ježiš im nedá za pravdu.

Človek po smrti žije ako dajaká jednotka s dušou a telom. Obe robili dobro alebo zlo, a obe budú musieť niesť dôsledok svojho konania. Dnes sa pridržame učenia sv. Tomáša Akvinského, ktorý v ľudskej duši vidí neúplnú jednotku, ktorá je živelné zameraná na materiálne telo. Duša žije aj po jeho rozpade, ale je to nedokonalý život, ktorý čaká na svoju hmotnú stránku. Vec je zložitá, zasahuje budúcnosť. Pretože sa okrem Krista nikto odtiaľ nevrátil.

Cirkev učí dve vieroučné pravdy:

Duša pri smrti nezaniká, ani sa neponára do akéhosi spánku až do vzkriesenia, dostáva sa pred osobitný Boží súd a po rozsudku ihneď prežíva jeho výsledok.

Budeme vzkriesení vo vlastnom tele.

Sv. Pavol v Prvom liste Korint'anom o tom píše: **„Ako vstanú mŕtvi? V akom tele prídu?“ Hlupák! Čo ty seješ, neožije, ak prv neodumrie. A čo seješ, neseješ budúce telo, ale holé zrno... No Boh mu dáva telo, aké chce, a každému semenu jeho vlastné telo. Nie každé telo je to isté telo, ale iné je ľudské...“** (1 Kor 15,35-39). Chceli by sme vedieť podrobnosti? Dnes je to ešte tajomstvo Boha. Nám dáva nádej. My veríme Kristovi. Je našou povinnosťou žiť podľa slov Krista.

Veríme v učenie o novom živote s Bohom, ktoré nevzniklo z odporu k životu, ale z túžby žiť. **„Už ani umrieť nemôžu“** (Lk 20,36).

„Chceme, aby si žil... Život je predsa tak krásny a svetlo tak nádherné,“ hovorili kati k mučeníkovi z tretieho storočia, ktorý sa volal Pionio, a ktorý odpovedal: „Áno, viem, že život je krásny, ale mňa očakáva krajší život. Svetlo je nádherné, ale ja túžim po pravdivejšom svetle. Viem aj to, že zem je krásna, že je dielom Božím. Zriekam sa tohto všetkého nie preto, že tým pohrdam, ale preto, že očakávam niečo väčšie.“

Viera v zmŕtvychvstanie neodtrháva veriacich od povinnosti morálnych, ale pobáda k ich splneniu. Nádej na zmŕtvychvstanie je žriedlom každého dobrého činu, pretože očakávanie odmeny pobáda dušu konať dobro.

Každý robotník je ochotný konať ťažkú prácu, keď vie, aká odmena ho očakáva... Kto verí, že jeho telo bude vzkriesené z mŕtvych, dbá o šaty svojej duše a nešpiní ich. Kto neverí v zmŕtvychvstanie, oddáva sa nemravnosti, robí škodu vlastnému telu, akoby telo nebolo jeho.

Viera v zmŕtvychvstanie je vec veľkého učenia a výstrahou Katolíckej cirkvi, je veľká a nevyhnutná, napriek mnohým negáciám, opretá jednak o pravdu. Cyril Jeruzalemský o tom napísal: „Gréci proti nej bojujú a bludári zas ju chcú zmeniť. Rozporov je mnoho, pravda je však len jedna“ (Katechéza 18,1). Do nášho rozjímania teraz prichádza Eucharistia, keď sám Ježiš nás bude uisťovať: **„Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň“** (Jn 6,54).

Kto z nás aspoň raz nezatúžil žiť večne, bez bolesti, smútku, lúčenia, strachu...? Aj dnes, v tomto čase je správne prijať Ježišove slová.

Amen.

Tridsiata tretia nedeľa v Období cez rok “C”

Lk 21,5-19

Vytrvať do konca

Žiť tak, aby sme v hodine smrti získali večný život.

Zahraničné cesty pápeža Jána Pavla II. desili jeho ochranu. Nedopriali pokojné spanie. Dôvodov na znepokojenie bolo o to viac, keď slovo terorizmus sa skloňovalo vo všetkých pádoch. Počas zahraničných pobytov trávil pápež väčšinu na pódioch, uprostred zástupov veriacich, alebo na palube svojho pomaly sa pohybujúceho papamobilu. Vatikán sa spoliehal v prvom rade na bezpečnosť, ktorú si pápež zaistoval sám svojím prestížnym postavením, ochotou pomôcť všetkým trpiacim a náboženským, morálnym a sociálnym poslaním vôbec. Hostiteľské krajiny sa starali o prísne a často krajné bezpečnostné opatrenia. Možné opakovanie atentátu na Jána Pavla II., ktorý sa odohral v roku 1981 na Námestí svätého Petra v Ríme, neprestával desiť bezpečnostné služby. Stále sa totiž nevie, koho predĺženou rukou bol turecký atentátnik Ali Agča, ktorý po 19-tich rokoch v talianskom väzení dostal milosť a teraz si odpykáva iný trest za vraždu v Turecku. Pri návšteve Šalamúnových ostrovov v Tichom oceáne v roku 1984 bola napríklad pápežova oficiálna eskorta ozbrojená len lukmi a šípmi. Počas návštevy bola však krajina pre všetkých cudzincov prakticky uzavretá. Ján Pavol II. sa však pravdepodobne mohol spoľahnúť na úctu, ktorej sa tešil aj v moslimskom svete, predovšetkým u Palestínčanov. Pápež prežil už viac pokusov o atentát, počnúc útokom v pakistanskom Karáčí. Vo februári 1981 vybuchla 40 metrov od oltára nálož, kde mal o dvadsať minút celebroidovať omšu. Počas pápežovej návštevy Fatimy v máji 1982 sa ho jeden španielsky kňaz snažil zabiť bodnou zbraňou.

Ján Pavol II. veľmi dôverne poznal slová Pána Ježiša: „**Ak vytrváte, zachováte si život**“ (Lk 21,19).

Pohľad na mesto Jeruzalem s jeho chrámom od Olivovej hory privádzal pútnikov k extáze. Chrám bol pýchou Židov. Bol prvým a najmilším domom v národe. Mal trvať naveky. Začal ho stavať Herodes Veľký a za čias Ježiša ešte nebol dostavaný. Ježiš pri pohľade na mesto aj zaplakal. Keď sa o chráme v Ježišovej blízkosti vyjadrovali vzletnými slovami, povie Ježiš slová: **„Prídu dni, keď z toho, čo vidíte, neostane kameň na kameni; všetko bude zborené“** (Lk 21,6). Skutočne, celý Jeruzalem i chrám v roku 70 Rimanovia zničili, zahynulo okolo 97 tisíc Židov a až do roku 1948 Židia stratili mesto pre seba.

Ježiš nielen vidí znamenia časov, ale upozorňuje aj na iné, nie menej dôležité skutočnosti pre ľudstvo. Mnohí túto časť evanjelia chápu ako apokalyptické texty hovoriace nielen o zničení mesta, ale i konca sveta. Lukáš píše tieto slová až po páde Jeruzalema, a tak na rozdiel od Marka (porov. 13,1-4), diferencuje medzi pádom mesta a znamením konca sveta.

Text Ježišových slov možno rozumieť aj v tom duchu, že upozorňuje, aby sme žili v neustálej prítomnosti Božej. Ježiš vedel, čo všetko každý človek bude musieť prežiť, ale uisťuje, že bude s nami až do konca čias. Tí čo nielen uverili Kristovi, ale aj žili s Kristom a nebáli sa pre Krista trpieť, s radosťou očakávali svoju smrť. Životopisy svätých hovoria, že väzenia im boli palácmi, šibenice trónmi, životné búrky dobou duchovného ticha, lebo verili, že Kristus je s nimi. Koľkokrát sa už zrealizovali Ježišove slová: **„Budú vás zvädzať aj rodičia, bratia, príbuzní a priatelia a niektorých z vás pripraví o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale ani vlas sa vám z hlavy nestradí. Ak vytrváte, zachováte si život“** (Lk 21,16-19).

Žiť v prítomnosti Božej je našou prvoradou úlohou. Nič zo stvorených vecí nesmieme pokladať za definitívne. Aj chrám bol zničený, hoci mu Židia pripisovali priam nesmrteľnosť alebo spojivo so svojím Bohom.

Život v prítomnosti Božej musí mať korene v Bohu. Dôvera v Boha vždy a všade je zárukou, že sa nesklameme. Kresťan nie je snilko. Špekulovať nad znameniami konca sveta, strácať čas pri rôznych dohadoch a predstavách nie je správne. Čas, ktorý dáva Boh človeku ako dar, treba využiť tak, aby sme mohli raz odovzdať nielen talent, ktorý sme dostali, ale aj tie, ktoré sme získali svojím zaangažovaním, ktoré Boh od nás právom očakáva. Boh sa postará o svojich, ktorí si budú verne plniť svoje povinnosti. Tí pochopia, že ani život, ani smrť, nič ich neodlúči od Kristovej lásky. S každým zlom, ktoré postihne svet, v Božom pláne sa počíta. Nič nie je znamením, že by sa niečo vymklo z rúk Boha. Všetko predchádza druhému príchodu Boha ako Sudcu.

Boh je večný a je aj spravodlivý, svätý, vševediaci, najmocnejší... To veriacemu kresťanovi umožňuje naplno a úspešne prežiť svoj život s Bohom. Taký kresťan sa netrápi, neznepokojuje, nebojí, pretože žije tak, že plní vôľu Božiu. A čo pre Boha znamená niekoľkotisíc rokov? Či nie ako včerajší deň? Ako kvet, ktorý bol – a už nie je.

Kresťan neverí šíriteľom lži, pretože uveril Bohu, ktorý je pravda. Kresťan sa nedá zastrašiť, aj keď príde o život, pretože uveril Ježišovi, ktorý je život. Kresťan nenastúpi cestu od Krista, pretože uveril tomu, kto je cesta. Kresťan je pravý optimista. Nepodlieha bezhlavému optimizmu, ktorý nepočíta s koncom života či sveta. Kresťan konfrontuje historické fakty, rieši vedecky javy, a zostáva v spojení s Bohom, ktorý je Alfa i Omega.

Mnohí sa dali už pomýliť presným termínom konca sveta. Neboli to len Svedkovia Jehovovi, ale aj iní, zvedení sektami, oklamaní, keď predali a odovzdali svoj majetok vodcom. Zaručený termín konca sveta nenastal. O tom dni a tej hodine nevie nik, ani anjeli, iba Boh. Preto kresťan nežije v pasivite, nič nerobení, záhaľke, ale naopak, vo vernom plnení svojich povinností, realizujúc sa slobodne a vedomo. Múdro počíta s koncom. Ježišove slová: „**Ak vytrváte, zachováte si život**“ (Lk 21,19), nestrácajú na časovosti.

Evanjelium nie je kúzelný prútik, ktorým by sa veci násilne robili dobrými, správnymi, čestnými... Vo Svätom písme a tradícii Učiteľský úrad Cirkvi nachádza riešenie aj k životu v prítomnosti Božej. Každý sa môže presvedčiť o sile slov: „**Ak vytrváte, zachováte si život**“ (Lk 21,19).

Matka prekvapila rodinu svojím správaním, keď jej oznámili, že má leukémiu. Dva dni bola do seba uzavretá, mlčanlivá a na tretí deň sa rozhovorila: „Za tieto dva dni som pochopila viac vecí. Uvedomila som si, že sa nebojím smrti. Už roky denne žijem v prítomnosti Božej a modlím sa za šťastnú hodinu smrti. Nadobudla som zážitok, že Ježiš je môj priateľ. Viem, že je to odmena za to, že som sa denne snažila modliť.“

Vyplatí sa vytrvať s Ježišom. Nie je to len osobná skúsenosť ženy, ktorej oznámili vážnu chorobu. Žiť na tomto svete tak, akoby sme neboli z tohto sveta, je výhodné. Naša vlasť je skutočne v nebesiach. Pripravenosť na stretnutie s Bohom Sudcom sa nemôže riadiť len podľa príznakov o konci sveta. Žiť v prítomnosti Božej je zárukou pokojného života už na zemi.

Život a dielo Jána Pavla II. je toho dôkazom. Pripomína, že život v prítomnosti Božej je v odovzdanosti slov: „Bud' vôľa tvoja.“

Amen.

Krista Kráľa “C”

Lk 23,35-43

Ježiš Kristus je Kráľ

Čo hovorí dnešnému svetu Kristus Kráľ?

Cestou do kostola by vás niekto oslovil: Poznáš nejakého kráľa? Možno niekto by bez premýšľania povedal, že priezvisko Kráľ pozná a, snáď, by si spomenul na básnika Janka Kráľa. Iní, zbehlejší v politickom dianí, by si spomenuli na kráľovnú Anglicka, kráľov Nórska, Švédska či Španielska. Spomenuli by sme si na Ježiša Krista – Kráľa?

V liturgickom kalendári posledná nedeľa sa volá Nedeľa Krista Kráľa. 11. decembra 1925 pápež Pius XI. encyklikou *Quas primas* ustanovil sviatok Krista Kráľa. Je to v čase, keď sa odstraňujú monarchovia, tróny, kráľovstvá. A práve vtedy Cirkev si viac uvedomuje, že Ježiš Kristus je Alfa a Omega všetkého. Cirkev dáva tento titul ako vážne oslovenie, že Ježiš je Pánom celého vesmíru, jemu Otec odovzdal všetku moc, on príde na konci čias ako Sudca všetkého vesmíru. Ježiš si titul „kráľ“ nenadobudol ako mocnári na zemi násilím, dedením, vymenovaním sa...

A predsa, nápis nad ukrižovaným Ježišom je pravdivý: „*Toto je židovský kráľ*“ (Lk 23,38).

Židia sa na tento nápis, ktorý dal nad hlavu Ježiša umiestniť Pilát, miestodržiteľ a správca Palestíny, hnevali. Židia úmyselne postavili Pána Ježiša na kríži medzi dvoch lotrov, aby ho čo najviac uponížili. Zabudli, čo Ježiš predtým povedal, že až bude vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahne k sebe. Kríž, znamenie potupy, poníženia, obrania o ľudskú dôstojnosť, podľa Cicera smrť pre otroka, toto znamenie sa stalo znamením víťazstva, slávy, moci, nádeje, trónom pre Boha, ktorý si vzal ľudské telo. Ježiš svoje víťazstvo

a moc dokazuje už vtedy, keď visí na kríži. Poprední muži a vojaci sa mu posmievali: „**Zachráň sa, ak si židovský kráľ**“ (Lk 23,37). Nepochopili, čo pochopil jeden s ním ukrižovaný, keď povie: „**Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva**“ (Lk 23,42). A Ježiš opovrhnutý ľuďmi, zamietnutý národom, ponížený vojakmi, opustený apoštolmi, ten, ktorý sa z lásky k ľuďom stal človekom, aby ich zmieril s Otcom, povie prvému človeku: „**Veru, hovorím ti: dnes budeš so mnou v raji**“ (Lk 23,43). Prvý svätorečený človek. Nie je to miláčik apoštol Ján, ten stál ako jediný z apoštolov pod krížom. Nie je to Peter, ktorému dal prísľub hlavy Cirkvi na zemi. Je to lotor, ktorému sa ozve svedomie, ktorý prijíma ponúknutú milosť uveriť, že odsúdený vedľa neho je očakávaný a predpovedaný Mesiáš. Ježiš nie iba slovom, ale skutkom dokázal, že je Boh, ktorý je nádejou všetkých hriešnikov, ktorí uznajú svoje hriechy a poprosia, aby sa aj na nich rozpomáhal vo svojom Kráľovstve. Ježiš prejavuje svoju moc. Nemusí mať v rukách žezlo a jablko, a na hlave kráľovskú korunu. Nepotrebuje okolo seba mať radcov, ministrov, služobníctvo, vojakov. Jeho pokladom nie sú poklady, ktoré moľžerie, hrdza ničí, zlodej kradne, ale láska, ktorú dokázal preliatím najcennejšieho, vlastnej krvi, nie iba za priateľov, ale za všetkých hriešnikov. Hľa, Kristus na kríži, pravý Kráľ. Kráľ celých ľudských dejín. Kráľ, ktorý vykúpil a spasil všetkých ľudí. Kráľ, ktorý vyzval všetkých ľudí, aby ho prijali za brata a jeho Otca za svojho Boha Otca. Ježiš je Kráľ, ktorý rešpektuje slobodu svojich bratov a sestier, a to aj vtedy, keď ním opovrhnu, zradia ho a neprijmú, ale vtedy sa stávajú jeho nepriateľmi, a vtedy ich Kráľ musí spravodlivo odsúdiť.

Je to radostná realita, že aj Mesiáš, Ježiš Kristus, Kráľ kráľov má stúpencov, obdivovateľov, tých, ktorí prijali jeho učenie, plnia ho a dostanú za svoj život odmenu v Kristovom kráľovstve.

Je aj bolestnou skutočnosťou, ako Ježiša mnohí neprijali, keď slovom, znameniami, svojou smrťou, zmŕtvychvstaním dokázal, že je Boží Syn, a odmietajú ho aj dnes, a preto ich čaká trest, zatratenie, peklo.

V celých dejinách každý človek si je strojcom svojho šťastia i nešťastia. U Ježiša neplatí, že sú vopred vyvolení a vopred zavrnutí. Každý človek sám rozhodne za seba o svojom večnom živote, spáse, či zatratení.

Ježiš ako Kráľ je múdrosť sama. Spravodlivosť nesmierna. Odmena blažená. Každý vzdor, hnev, odpor, nenávisť, hriech pred ním ako Kráľom a Sudcom stíchne, stratí silu, odvahu, moc. Kto bude odsúdený, bude odsúdený spravodlivo.

Naopak, každý, kto ho uzná počas života na zemi za svojho Boha a Pána, prijme rovnako spravodlivú odmenu.

Preto ani v zatratení, a ani v blaženej sláve nebudú si rovní. Každý svojím životom na zemi si pripravuje stupeň trestu i slávy.

Také slová ako protekcia, konexie, moc, postavenie pri súde stratia svoj kredit. Naopak, tí, čo budú poznačení, že boli pokorní, čistí, ponížení, chudobní, milosrdní, väznení, mučení a usmrtení pre Ježiša, ako aj hladní, smädní, nahí a bez domova, a tí, čo takýmto prejavili svoju lásku ako samému Ježišovi, budú sa skvieť ako hviezdy na nebeskej oblohe.

Nech žije Kristus Kráľ! Vyznávajme to svojím životom. Milovať Boha, milovať blížneho ako seba samého, je najistejšia devíza pre radostné stretnutie s Kristom Kráľom. Pripomíname si to, aby sme ešte s väčšou láskou naplnili tento Ježišom pripomenutý príkaz.

Tak ako Ježiš nie z donútenia prijal smrť na kríži, aj my bez donucovania si volíme Ježiša Krista za svojho Kráľa. Učenie Krista chceme nielen poznať, ale ho i zachovať, splniť, a tak mať účasť v jeho Kráľovstve. Náš život, naše skutky a slová sú naším “áno” Ježišovi.

Rehoľná sestra si spomína na návštevu v jednej rodine, kde v kolíske ležalo postihnuté dieťa. Keď sa sestra spýtala, ako sa dieťa volá, dostala odpoveď: „To je náš profesor lásky.“ A následné vysvetlenie: „Od neho sa učíme žiť lásku.“

Ježiš Kristus je Učiteľ, ktorý všetkých nielen učí, ale aj dokazuje pravú lásku. Je na nás, ako mu ju opätujeme.

Pohľad na ukrižovaného Krista nech je pre nás viac a viac oslovením plniť vôľu Božiu, žiť podľa príkazov, zachovávať prikázania. Budeme mať čas pre Krista, lebo chceme byť s ním po celú večnosť. Dáme Kristovi prednosť pred všetkým. Tým, že vzal prirodzenosť človeka, dokázal svoju lásku k nám. Čerpajme silu, odvahu, milosti od ukrižovaného Kráľa. Náš život nech je v znamení víťazstva nad pokušeniami sveta, tela i diabla.

Nedeľa Krista Kráľa nie je spomienkou na ľudí rovnako slabých, hoci osobností rôznych postov, ale dnes sa slávi slávnosť Kráľa Kráľov.

Amen.

Sviatok všetkých svätých „C“

Mt 5,1-12a

Patrí sa nám radovať

Slávnosť všetkých svätých nech umocní nám radosť v srdciach.

Dnešný sviatok niekto nazval duchovnými dožinkami a tiež “epifániou Turíc“. Svätý, svätosť sú výsledkom vedomej a dobrovoľnej spolupráce s Božími milosťami. Sviatok všetkých svätých poukazuje, že žatva sa ešte neskončila. Každý človek je pozvaný svoj život prežiť tak, aby raz zaň dostal odmenu, účasť v Božom kráľovstve. Za každého človeka zomrel Ježiš. Sme jeho bratia a sestry, Božie deti, čo máme náležite využiť na zemi pre spásu.

Cieľ, ktorý žijeme a máme pred sebou, je v slovách Ježiša o blahoslavenstvách: **„Radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi“ (Mt 5,12a).**

Blahoslavenstvá v reči na vrchu sú čo do formy blahoželanania, čo do obsahu podmienky vstupu do Božieho kráľovstva. Patria všetkým ľuďom. Sú prísľubom a požiadavkou súčasne. Matúš pri jednotlivých blahoslavenstvách uvádza aj výklad, v ktorom vyjadruje okolnosti a podmienky ich zrealizovania a za ne prísľúbenú odmenu. Blahoslavenstvá zvlášť poukazujú na spoločenstvo svätých, o ktorom hovorí Krédo slovami: verím „v spoločenstvo svätých“. Pôvodný zmysel slov spočíva v tom, že Cirkev ako spoločenstvo, má účasť na svätých veciach (porov. KKC 948). V Cirkvi medzi členmi existuje vzťah, ktorý sa dá prirovnať k spojeným nádobám: **„Ak teda trpí jeden úd, trpia s ním všetky údy, a ak vychvaľujú jeden úd, radujú sa s ním všetky údy“** (1 Kor 12,26; KKC 953). Tento vzťah sa uskutočňuje predovšetkým medzi Kristom, hlavou, a tými, ktorí tvoria údy jeho tela. Pri „spoločenstve svätých“ rozumieme, že Kristus dáva Cirkvi svoje dary. Čo Cirkev prijíma od Krista, je pre všetkých spoločné: Božie slovo, dary, láska. Dary Cirkev chápe predovšetkým vo sviatostiach. Krst ako prvá sviatosť otvára cestu milostí a Eucharistia prehĺbuje spoločenstvo prijímajúcich s Kristom. S Kristom sa stávame „jedným telom“, a preto navzájom „pokrvnými príbuznými“ v Kristovi (porov. KKC 1396).

Bolesť v spoločenstve cítime zvlášť tam, kde došlo k rozdeleniu, rozkolom medzi bratmi a sestrami a keď nemôžeme spoločne sláviť Eucharistiu. Dnešný sviatok pripomína, že toto spoločenstvo svätých nezastaví ani smrť. Keď raz budeme spolu v Božom kráľovstve, je povinnosťou žiť plné spoločenstvo už na zemi.

Aj keď dnes ešte mnohí si svätosť vykladajú rôzne, často chybné, zaujato, je správne, keď štúdiom Písma a tradície, ich vysvetľovaním nachádzame cestu k jednému spoločenstvu. Prax Katolíckej cirkvi pri vyhlasovaní niektorých bratov a sestry za svätých neodporuje Písmu. Svätosť je iná u pokrsteného dieťaťa, ktoré ešte neužíva rozum a slobodu, a iná u dospelého pri jeho skúškach života. Pri krste je to svätosť bez osobnej zásluhy a dospelý sa svojím životom prihlásil ku krstu a nasledovaniu Krista bližšie sa s ním spája. Rímskokatolícka cirkev preto za svätého a predtým za blahoslaveného vyhlási len toho, kto spĺňa kritériá, ktoré vychádzajú z Písma a tradície.

Za svätých nevyhlasuje deti a tých, ktorý nemali dar rozumu a slobodnej vôle od prirodzenosti. Okrem betlehemských chlapcov nemáme takých svätých. Mária Goreti, Dominik Sávio či fatimské deti Hyacinta a František, a iní, ktorí dostatočne prejavili svoj vzťah ku svojej spásu, k Bohu.

Zvlášťne miesto majú mučeníci v zozname svätých. Pretože preliali svoju krv vedome a dobrovoľne za vieru. Košickí mučeníci, Pavol Gojdič, Metod Dominik Trčka.

Vyznávači z každého stavu svojím životom dlhodobo dokázali svoju vernosť Bohu, čo mnohí ich súčasníci dosvedčili túžbou, aby ich život bol vzorom pre iných. 21. 10. 2001 boli za blahoslavených vyhlásení prvýkrát manželka Luigi a Mária Quattrocchiovcí. Na slávnosti so Svätým otcom Jánom Pavlom II. v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne koncelebrovali ich dvaja synovia 92 a 94-ročný.

Iný príklad. Na blahorečení lekárky, ktorá radšej si zvolila smrť ako zabitie svojho dieťaťa v lone, boli účastní na slávnosti manžel, toto dieťa i ďalší súrodenci.

Ďalší príklad. Na svätorečení Maximiliána Kolbeho bol prítomný František Gajnowczik, namiesto ktorého do bunkra hladu v Osvienčime šiel františkán P. Maximilián.

Proces vyhlásenia v Cirkvi za svätého má prísne kritériá. Proces skúmania je otvorený pre všetkých ľudí, veriacich i neveriacich. Skúma sa všetko s dotýčným človekom spojené na území, kde žil, pôsobil a zomrel. Veci hodnotia teológovia, historici, lekári, sudcovi, kňazi i laici. Po kladnom šetrení, kde sa vylúči všetko, čo by nespĺňalo prísne kritériá nielen z oblasti

viery a mravov, ale i spoločenskej bezúhonnosti, proces pokračuje šetrením v Ríme. Cirkev nemá za cieľ vyhlásiť niekoho za blahoslaveného či svätého z nejakých falošných, nečestných či nízkych prestížnych pohnútok. Svätých aj bez vyhlásenia máme v nebi oveľa viac. Veríme, že medzi nimi sú i naši zomrelí príbuzní a priatelia. Povýšenie na oltár je prejavom úcty a vďaky za príkladný život a túžba ich nasledovať, a rovnako pomoc pre nás, aby sme ich prosili a vzývali o pomoc pre seba a iných tu na zemi.

Od roku 993 je v Cirkvi prax, že tento úkon koná len rímsky biskup na žiadosť ktoréhokoľvek človeka, veriaceho i nevriaceho, po náležitom preskúmaní. Kritériá vyhlásil Ján Pavol II. 25. 1. 1983 dokumentom *Divinus perfectionis Magister* – Božský učiteľ dokonalosti. Ide o zreorganizovanie úradu Posvätné kongregácie pre záležitosti svätých, kde sa presne určuje úloha zainteresovaných v procese kanonizácie. Ján Pavol II. do 28. 10. 2001 vyhlásil 451 nových svätých a 1272 blahoslavených. 2. 10. 2001 bolo v Ríme prezentované Rímske martyrológium. Má 6538 hesiel a obsahuje všetkých svätých a blahoslavených, ktorých existencia je empiricky dokázaná pamäťou „ab immemoriabili“.

Byť svätým je naša povinnosť, výsada, ku ktorej sme sa zaviazali pri krste. Pokušenie tela, sveta a diabla je skúškou každého zdravého človeka. Svätosťou sa nepohŕda. Svätosť nie je len pre vyvolených. Dôkazom je fakt posledných beatifikácií a svätorečení. Nielen duchovní, rehoľné sestry, zasvätení, ale aj muži a ženy, laici všetkých povolaní a stavov povyšuje Cirkev na oltár. Aj keď mnohí strácajú vzťah k svätosti, mnohých Cirkev oslovuje, že svoj vzťah k Bohu, blížnemu i sebe viac a viac chápu v spojení s Učiteľským úradom Cirkvi.

Niečo môže napovedať i príbeh.

Marienkina mama mala sen. Ocitla sa v krásnej záhrade a vidí, ako ľudia zbierajú kvety a ponáhľajú sa ich dať Ježišovi. Vidí aj svoju Marienku, ktorá má v ruke krčiaztek a len s veľkou námahou sa jej darí zbierať kvety. Mama sa pýta Marienky: „Prečo máš ten krčiaztek tak ťažký?“ Marienka povedala: „Mamička, prosím ťa, už za mnou neplač. Vidíš, že môj krčiaztek je plný tvojich slz, ktoré sú mi ťažké.“ Keď sa Marienkina mama zobudila, zaumienila si, že už nebude za dcérou plakať.

Iný príklad nás môže osloviť k pravej osobnej svätosti.

Žofia sa dostala do židovskej rodiny za operku. Pri nástupe jej bolo hlavou rodiny povedané, aby nič a nikdy deťom nehovorila o Ježišovi. Podmienku Žofia

prijala. Predsavzala si však, že keď nemôže hovoriť o Ježišovi, bude sa snažiť tak žiť, aby o Ježišovi hovoril jej život. Rýchlo si získala srdcia detí. Našli v nej niečo viac ako priateľku. Aj dospelí členovia rodiny ju po čase prijímali ako jednu spomedzi seba. Jedno dieťa vážne ochorie. Lekári nedávajú nádej. Dieťa však veľmi rýchlo vyzdravie, ale nato ochorie a zomrie operka Žofka. Pri príprave do rakvy otvorila medajlónik, kde na lístočku je ukryté tajomstvo: „Pane, keď nemôžem hovoriť o tebe slovom, budem svojím životom.“ Rodina pochopila.

To je pekný príklad súčasnej svätosti. Sviatok všetkých svätých je dar, ktorý upozorňuje, vyzýva k nasledovaniu, posilňuje vytrvať v započatom diele, pokračovať na ceste za Kristom. Je to vec osobná, každého súkromná, a predsa potrebujeme jeden druhého, lebo spolu sa lepšie kráča za Kristom. Jeden svätec býva zriedkavosťou. Vedľa seba ich žije iste viac.

Amen.

Spomienka na všetkých zosnulých veriacich- Dušičky Jn 14,1-6

Ježiš nielen ukazuje cestu

Ježišove slová nielen utierajú slzy, ale dávajú nádej.

O čom zvykneme uvažovať nad otvoreným hrobom? Kto by sa vtedy smial a žartoval? Aj svätci pri smrti zažívajú bázeň.

Smrť je rozhodujúci medzník v živote každého človeka. V jednej chvíli sa zastaví čas. Aj chorý i trpiaci človek má plány, smrť im urobí koniec, nezrealizujú sa. Predsavzatia sa nenaplnia, k stretnutiam s drahými už nedôjde. Zomierajúci už nepovie slovo odpusť, prepáč, ďakujem, mal som ťa rád, miloval som..., ale nepovie viac ani mýlil som sa, bol som slaboch, modlite sa za mňa.

Viera v Boha, viera vo večný život, byť pripravený na stretnutie s Bohom Sudcom smrťou nič nestrácajú, naopak.

Smrť verného Bohu je vlastne nádejou, keď sa realizujú slová Krista: „*Vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja*“ (Jn 14,3).

„Kresťan, ktorý spája svoju smrť s Ježišovou smrťou, chápe smrť ako príchod ku Kristovi a ako vstup do večného života“ (KKC 1020). Preto Cirkev kladie dôraz pripraviť sa na stretnutie s Bohom Sudcom. Nie sú frázou slová: „Aký život, taká smrť“. Žiť v prítomnosti Boha, často si vzbudzovať ľútosť, bolesť duše nad hriechmi Boh odmieňa svojím milosrdenstvom. Postaviť sa pred toho, ktorému sú známe nielen naše skutky, slová, ale aj všetky myšlienky a hnutia srdca, si od rozumného človeka vyžaduje prípravu. Cirkev sprostredkúva nielen chorým a zomierajúcim sviatosť chorých, ktorej predchádza aj sviatosť zmierenia, ale do bezprostrednej udalosti zomierania patrí aj viatikum. Viatikum je eucharistický Kristus ako najvýznamnejšia posila na tak vážne stretnutie. Kto prijíma Ježiša Krista pod spôsobom chleba a vína ako pravého Boha, ten nemôže dostať lepšiu posilu na chvíľu, keď ho uvidí z tváre do tváre.

Áno, smrťou sa pozemský život končí, aby začal nový, večný, bez konca, bez ďalších lúčení, bolestí... Bezprostredne po smrti nastáva súd. Osobný súd, kde bude odmenené každé dobro, potrestané každé zlo a človek prijme spravodlivú večnú odmenu. Nesmrteľná duša, ktorú daroval Boh človeku pri jeho počatí, za svoj pozemský život, vedomý a slobodný, prijme konečný výrok od Boha. Ten spočíva v troch možnostiach. V stave očisťovania, ak za svojho života neurobila duša všetko čo mala, ako následok za zlo, hriech. Alebo prijme pozvanie ako odmenu do nebeskej blaženosti. Alebo sa hneď naveky ztratí.

Nebo je posledný cieľ človeka a splnenie jeho najhlbších túžob, stav vrcholnej a definitívnej blaženosti. Človek žije v nebi s Kristom. Pritom každá duša si zachová svoju pravú totožnosť, svoje vlastné meno. Nebo spočíva vo vlastníctve ovocia vykúpenia, ktoré uskutočnil Kristus. On jediný môže dať túto odmenu, pretože svojou smrťou a zmŕtvychvstaním otvoril nebo, hriechom prarodičov a naším osobným zatvorením. Odmena presahuje každé chápanie a každú predstavu, ktorú môžeme mať na zemi, pretože **„ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“** (1 Kor 2,9). Pretože Boh je transcendentný, možno ho vidieť takého, aký je, iba keď on sám sprístupní svoje tajomstvo bezprostrednému nazeraniu človeka a dá mu na to schopnosť. Toto nazeranie na Boha v jeho nebeskej sláve nazýva Cirkev „ovlažujúcim videním“ (visio beatifica). Tento stav bude večný.

Očisťec poslúži po smrti na očistenie sa pre tých, ktorí zomreli v Božej milosti a v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci sú si istí

svojou večnou spásou, ale aby dosiahli svätosť, je potrebná určitá očista. Očistec je úplne odlišný od trestu zatratených. Niektoré viny sa nám odpúšťajú už na tomto svete, kým niektoré musíme si odčiniť v budúcom. Preto sa doporučuje modliť za duše zomrelých, najmä slávenie Eucharistie, ale i almužna, kajúce skutky, aby duše z očistca čo najskôr získali oblažujúce videnie Boha.

Peklo je trest tým, čo sa slobodne rozhodli nemilovať Boha. Kto ostáva v hriechu, kto nemiluje Boha, nemiluje ani blížneho, stáva sa vrahom a „**vrah nemá v sebe večný život**“ (1 Jn 3,14-15). Peklo je definitívne odlúčenie od Boha, a teda aj večné následky za neuznanie a nemilovanie Boha, aj v hodine smrti, keď trest spočíva vo večnom odlúčení od Boha. Ježiš sám hovorí o pekle, neuhasiteľnom ohni (porov. Mt 5,22.29;13,42.50; Mk 9,43-48). Výrok Krista: „**Odíd'te odo mňa, zlorečení, do večného ohňa**“ (Mt 25,41), bude nezmeniteľný, konečný, posledný, a teda hrozný.

Na konci čias, pri druhom príchode Krista na svet, keď príde „**vo svojej sláve a s ním všetci anjeli**“ (Mt 25,31), sa definitívne ukáže pravda o vzťahu každého človeka k Bohu. Posledný súd odhalí až do posledných dôsledkov, čo dobré každý urobil alebo zanedbal urobiť počas svojho pozemského života. Stvorenie spozná posledný zmysel celého diela stvorenia a celej ekonómie spásy, a pochopí obdivuhodné cesty, po ktorých Božia prozreteľnosť viedla všetko k poslednému cieľu. Posledný súd ukáže, že Božia spravodlivosť víťazí nad všetkými nespravodlivosťami, ktorých sa dopustili jeho stvorenia, a že Božia láska je silnejšia ako smrť. Nastane nové nebo a nová zem, kde bude hlboká jednota hmotného sveta a človeka. Nepoznáme čas zavŕšenia zeme a ľudstva. A ani spôsob, ako k tomu dôjde.

Vieme, že náš život má koniec. Hodina smrti je pred každým z nás. Nevieme ani čas, ani miesto a ani spôsob smrti. To, že sú zástancovia eutanázie, ešte neznamená, že eutanázia je dovolená. Jedine Boh má právo povolať smrťou človeka. Človek nesmie si sám voliť medzi životom a smrťou. Ani utrpenie, ani nič iné ho k tomu neoprávňuje. Prislúcha nám v pokore prijať Boha aj ako svojho Pána života a smrti. V opačnom prípade vynášame výrok nad sebou. Nik ani lekára nemôže poveriť, aby niekomu ukončil život, pretože nemá moc v mene koho a v mene čoho. V opačnom prípade je to samozvaný rozhodovateľ a ten sa volá vrah. A vrahom je tak ten, čo vynáša ortiel nad nenarodeným človekom, ako aj ten, ktorý si už nepraje žiť. Žiadny vrah nemôže mať účasť na sláve v Božom kráľovstve.

Perská rozprávka hovorí o šachovi, ktorý si dal zavolať najväčších mudrcov a položil im otázku: „Čo je najväčším nešťastím v živote človeka?“ Prvý odpovedal: „Najväčším nešťastím je byť chorý.“ Druhý: „Najväčším nešťastím je byť starý!“ A tretí: „Najväčším nešťastím je mať pred smrťou pocit premárneného života.“

A naša odpoveď? Pozrime si svoj život. Oplatí sa riskovať večnú spásu? Vyhovárať sa, že ešte máme čas? Pokladať Boha za starca, ktorého môžeme dobehnúť?

Máme dôkazy, že proti Bohu sa neoplatí bojovať. Je správne, že aj muži päťdesiatnici, ktorí zvyknú zomierať rýchlo a bez rozlúčky, často v spánku a nadržanom, vedia každý večer sa zmieriť s Bohom. Je správne, že keď sadám za volant, vydávam sa na cestu, že viem nielen skontrolovať nádrž, brzdy, motor, ale aj svoj vzťah k Bohu. Najväčšie cintoríny sú naše cesty. Je správne, že keď máme medziľudské ťažkosti, že vieme sa zmieriť, aby nad naším hnevom nezapadalo slnko. Je správne byť pripravený na stretnutie s Bohom, ako seba vystaviť zatrateniu a pozostalým spôsobiť mnohé ťažkosti. Je správne žiť v priateľstve s Bohom, ľuďmi, čistote duše, radostnom prežívaní na zemi ako v predsieni neba a očakávať odmenu spravodlivých od Boha.

Smrť nazval sv. František sestrou. Nedegradujme hodinu smrti prirovnávaním ku kostlivcovi. Denne sa modlime za šťastnú hodinu svojej smrti. A dnes naša modlitba nech patrí tým, čo nás predišli do večnosti ako prejav našej vďaky, lásky, úcty, prosby, odprosenia.

Amen.

OBSAH

Úvod.....	5
Prvá adventná nedeľa “C“ Lk 21,25-28.34-36	
S nádejou začíname nový cirkevný rok.....	6
Druhá adventná nedeľa “C“ Lk 3,1-6	
Advent a cesta	9
Tretia adventná nedeľa “C“ Lk 3,10-18	
Zužitkovať advent.....	12
Štvrtá adventná nedeľa “C“ Lk 1,39-45	
Mária a advent	15
Omša vo svätej noci “C“ Lk 2,1 -14	
Udalosť, ktorá nestarne.....	18
Narodenie Pána “C“ Jn 1,1-18	
„Slovo“ sa rodí i dnes.....	21
Sviatok sv. Štefana, prvomučeníka “C“ Mt 10,17-22	
Potrebuje svet svedkov? Vzor sv. Štefana diakona?	24
Sviatok Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa “C“ Lk 2,41-52	
Čomu sa učiť od Svätej rodiny	28
Slávnosť Bohorodičky Panny Márie “C“ Lk 2,16-21	
Začnime s Máriou k Ježišovi	31
Zjavenie Pána 6. január “C“ Mt 2,1-12	
Boh sa nám dáva poznať	34
Krst Krista Pána “C“ Mt 3,13-17	
Krst kresťana zaväzuje k životu viery, nádeje a lásky	37
Druhá nedeľa v Období cez rok “C“ Jn 2,1-11	
Ježiš zázrakom v Káne dáva dôkaz svojho božstva	40
Tretia nedeľa v Období cez rok “C“ Lk 1,1-4;4,14-21	
Aktuálnosť Svätého písma	43

Štvrtá nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 4,21-30	
Neprijatý Ježiš		47
Piata nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 5,1-11	
Nasledovať Ježiša		50
Šiesta nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 6,17.20-26	
Čo pre nás znamenajú slová blahoslavený a beda?		53
Siedma nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 6,27-38	
Čnosťou milosrdenstva proti hnevu		56
Ôsma nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 6,39-45	
O čom hovorí môj život		59
Prvá nedeľa pôstna "C"	Lk 4,1-13	
Nepodľahneš pokušeniu		62
Druhá nedeľa pôstna "C"	Lk 9,28b-36	
Kríza viery		65
Tretia nedeľa pôstna "C"	Lk 13,1-9	
Čas na pokánie		68
Štvrtá nedeľa pôstna "C"	Lk 15,1-3.11-32	
Dobrý Boh		71
Piata nedeľa pôstna "C"	Jn 8,1-11	
Ježiš nás nechce odsúdiť		74
Kvetná nedeľa "C"	Lk 22,14-23,56	
Pašie		78
Štvrtok Svätého týždňa "C": svätá omša večer	Jn 13,1-15	
Eucharistia – pravé telo a krv Ježiša Krista		81
Veľký piatok "C": Slávenie utrpenia a smrti Pána	Jn 18,1-19,42	
Kríž oslovuje		84
Veľkonočná nedeľa: na vigíliu "C"	Lk 24,1-12	
Ježiš žije		87
Veľkonočná nedeľa "C"	Jn 20,1-9	
Najväčší sviatok Cirkvi		90

Veľkonočný pondelok “C“	Mt 28,8-15	
Zmŕtvychvstalý dáva zmysel žiť		94
Druhá veľkonočná nedeľa “C“	Jn 20,19-31	
Nedeľa Božieho milosrdenstva.....		96
Tretia veľkonočná nedeľa “C“	Jn 21,1-19	
Ježiš sýti duše i telá		100
Štvrtá veľkonočná nedeľa “C“	Jn 10,27-30	
Je kňaz ešte dobrým pastierom?.....		103
Piata veľkonočná nedeľa “C“	Jn 13,31-33a.34.35	
Na lásku aj nelásku odpovedajme láskou		106
Šiesta veľkonočná nedeľa “C“	Jn 14,23-29	
V Duchu Svätom zachovávať Božie slovo.....		110
Nanebovstúpenie Pána “C“	Lk 24,46-53	
Viera nás vedie k Bohu		113
Siedma veľkonočná nedeľa “C“	Jn 17,20-26	
Jednota v Kristovi nás robí bratov a sestry		116
Zoslanie Ducha Svätého “C“	Jn 14,15-16.23b-26	
Duch Svätý a my.....		119
Najsvätejšia Trojica “C“	Jn 16,12-15	
Kristus poodhalil tajomstvo Boha		123
Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi “C“	Lk 9,11b-17	
Hold Kristovi v Eucharistii pod spôsobmi chleba a vína.....		126
Jedenásta nedeľa v Období cez rok “C“	Lk 7,36-8.3	
Hľadáme a objavujeme Božie milosrdenstvo		129
Dvanásta nedeľa v Období cez rok “C“	Lk 9,18-24	
Nestačí len vyznať, ale aj nasledovať		132
Trinásta nedeľa v Období cez rok “C“	Lk 9,51-62	
Byť kresťanom cez prázdniny a dovolenku		135

Štrnásť nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 10,1-12. 17-20
Všetci sme pozvaní k apoštolátu.....	139
Päťnásť nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 10,25-37
Viem, kto je môj blížny?	142
Šestnásť nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 10,38-42
Priorita nášho vzťahu k Bohu a k blížnym	145
Sedemnásť nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 11,1-13
Modlitba moja každodenná	149
Osemnásť nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 12,13-21
Mat' kresťanský vzťah k bohatstvu a chudobe	152
Deväťnásť nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 12,32-48
Umenie žiť	155
Dvadsať nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 12,49-53
Kristov pokoj a rozdelenie	159
Dvadsať prvá nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 13,22-30
Koľko bude spasených?	162
Dvadsať druhá nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 14,1.7-14
Pýcha a pokora	165
Dvadsať tretia nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 14,25-33
Pokora sa páči Bohu.....	168
Nanebovzatie Panny Márie "C"	Lk 1,1-42
Poznať učenie o nanebovzatí Panny Márie.....	171
Dvadsať štvrtá nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 15,1-32
Pomôcť získať milosrdenstvo.....	175
Dvadsať piata nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 16,1-13
Ako sa dá a nedá slúžiť Bohu a mamone	179
Dvadsať šiesta nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 16,19-31
Nech nám bohatstvo nezasťrie oči pred núdzou blížnych	182
Dvadsať siedma nedeľa v Období cez rok "C"	Lk 17,5-10
Pracovať na svojej viere	186

Dvadsať ôsma nedeľa v Období cez rok “C”	Lk 17,11-19
Vďačnosť	190
Dvadsať deväť nedeľa v Období cez rok “C”	Lk 18,1-8
Vytrvalá modlitba	193
Tridsať nedeľa v Období cez rok “C”	Lk 18,9-14
Pýcha a pokora sa nás bytostne dotýkajú	197
Tridsať prvá nedeľa v Období cez rok “C”	Lk 18,9-14
Konverzia	201
Tridsať druhá nedeľa v Období cez rok “C”	Lk 20,27-38
Stále aktuálna téma: zmŕtvychvstanie	204
Tridsať tretia nedeľa v Období cez rok “C”	Lk 21,5-19
Vytrvať do konca	207
Krista Kráľa “C”	Lk 23,35-43
Ježiš Kristus je Kráľ	210
Sviatok všetkých svätých „C”	Mt 5,1-12a
Patrí sa nám radovať	213
Spomienka na všetkých zosnulých veriacich- Dušičky	Jn 14,1-6
Ježiš nielen ukazuje cestu	216

Ľubomír STANČEK

S Ježišom k Otcovi

Prvé vydanie

Tlač: Tlačiareň J. Kušnír, združenie podnikateľov

Vydal: Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka
Spišská Kapitula – Spišské Podhradie

2002

ISBN: 80-7142-096-4

EAN: 9788071420965

Homiletická knižnica autora

Homílie:

Nedeľa s Božím slovom – A
Boh žije vo svojom slove
Nedeľa s Božím slovom – Sviatosti
Nedeľa s Božím slovom – Desatoro
Nedeľa s Božím slovom – B
Nedeľa s Božím slovom. – O modlitbe
Nad Božím slovom I., II., III.
Ja som Pravda I., II.
Ja som Cesta
Ja som Soľ
Ja som Láska
Ja som Slovo
Ja som Život
Ja som Sviatosti
Všetné dni s Božím slovom I., II., III.
Ponúknuté slovo
Otvorené srdce
S Máriou ku Kristovi
Návrat k Otcovi
Neumlčané slovo
Slovo kvasom
On je Slovo
S Ježišom k Otcovi
Ohlásiť evanjelium Kráľovstva

Vedecké práce:

Malá metóda a najplnšia forma kázne
Homiletika Jozefa Vrabieca
Homiletika v novej evanjelizácii
Kňaz rétor

Iné:

Misiológia
Choďte aj vy do mojej vinice I., II.
Človek v spektre pohľadu
Znaky časov I.
Aktuálne otázky pastorácie
V mene Božom